

REFORMÁTUSOK LAPJA

h. Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyükre évi 350 lei előfizetési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lap példányok ára 15 lei.

Megjelenik minden héten szombaton.

Ujévi tanács.

Példabeszédek k. III. r. 5., 6. v. „Bizodalmad legyen az Urban teljes elmédből; a magad értelmére pedig ne támaszkodjál. Minden te utaidban megismerd őt; akkor ő igazgatja a te utaidat“.

Minden ujesztendőt reménységgel és aggodalommal köszöntünk. Ujév hajnalán a reménység azzal biztat, hogy mint eddig, úgy ezután is ott lesz mellettünk az élet harcában az, akinek mindenek lehetségesek, a mi szerető mennyei Atyánk, az Isten. Aggodalom pedig üli meg a lelkünket, mert nem tudjuk, hogy vajjon megérjük-e az ujesztendőnek alkonyát mindazoknak békés birtokában, akik és amelyek boldoggá, széppé és kedvessé teszik ránk nézve a földi életet.

A jelenvaló világban bizonyára több az aggodalom szivünkben, mint a reménység. Mert a mai történelmi idők napról-napra olyan eseményeket hoznak felszínre, amelyek határozottan aggasztanak a jövő felől.

Am mi nekünk, bármi következzen is reánk, nem szabad megijednünk a titokzatos jövődtől. Sőt, hogy a ránkvirradt ujesztendőben minél több öröm és boldogság legyen osztályrészünk, meg kell fogadnunk azoknak a tanácsát és utmutatását, akik, mint Istennek választott emberei, előttünk a boldogélet titkát felfedték és kinyilatkoztatták.

Ilyen követésreméltó ujévi tanácsot ad mindnyájunknak Bölcs Salamon: „Bizodalmad legyen az Urban teljes elmédből; a magad értelmére pedig ne támaszkodjál. Minden te utaidban megismerd őt; akkor ő igazgatja a te utaidat.“

Tehát életünk minden változásai között legyen bizodaljunk az Urban, ez a Bölcs tanácsának első része. Istenben való bizodalommal kezdjük el ujesztendei pályafutásunkat. Ezzel végezzük

minden munkáinkat. És akkor nem lesz urrá soha lelkünkön az aggodalom, a csüggedés.

Mikor bizunk pedig az Istenben? Akkor, ha jó és balsorsban ott érezzük őt folytonosan magunk mellett; ha életünk minden mozzanatában felismerjük az ő egyedül bölcs, szent akaratát és engedjük, hogy ez az isteni akarat igazgassa lépteinket.

A hívő keresztyén ember a jó szerencsének idején nem bizakodik el, mert tudja, hogy életének összes javait egyedül Istennek köszönheti. Viszont a megpróbáltatások között nem esik kétségbe, mert hiszi, vallja, hogy Isten kezében még a csapás is áldássá változik reá nézve.

Hogy azonban ezektől a szenvedésektől és csapásoktól lehetőleg mentek legyünk, fogadjuk meg a Bölcs tanácsának másik részét is és ebben az ujesztendőben *ne a magunk értelmére támaszkodjunk*. Óh, mert a saját értelmünk igen sokszor bűnbé és kárhozatba vezet. Láthatjuk ezt a világnak mai szármalmas állapotából, amelyet az Istenről megfélemedezett emberi értelem idézett elő.

Avagy nem az emberi értelem műve-é az, hogy mi még mindig csak gyűlöljük egymást, ahelyett, hogy a jézusi parancsot követve, szeretettel és megértéssel munkálkodnánk egymás javán és boldogításán?! Nem az emberi értelem munkája-é az, hogy sokan közülünk a saját önző érdekeikért képesek feldulni százak, ezrek békéjét és nyugodalmát?!

Óh, hogy mit tud művelni az emberi értelem, azt legjobban láthattuk a háboru alatt és az utána következett években, amikor annyi rombolást vittek véghez az emberek, hogy azokat helyrehozni nem évtizedek, de évszázadok kellene. A világ ujjaépítésének azért az a legelső feltétele, hogy a gyalgó emberi értelem helyett az isteni akaratot tegyük életünk vezérelvévé: „Szeresd felebarátodat, mint magadat”. [Mt. XIX 19.] Csakis ha erre a szent parancsolatra hallgatunk, akkor remélhetjük, hogy körülöttünk megváltozik a világ képe. Akkor bizhatunk joggal abban, hogy életünk nyugodtabb, boldogabb és megelégedettebb lesz ez ujesztendőben, mint volt az előbbieken.

Testvérem! Bizonyára te is vágyakozol szebb és boldogabb életre. Azért, hogy vágyakozásod valóra váljon, kövesd ez ujesztendőben a Bölcs Salamon tanácsát: „Bizalmaid legyen az Urban teljes elmédből; a magad értelmére pedig ne támaszkodjál. Minden te utaidban megismerd őt; akkor ő igazgatja a te utaidat”. Amen.

Boros Jenő.

ISKOLA

„Ideiglenes“ tanítók . . .

Nt. Debreczeni István szatmári lelkész ur, hivatalos lapunk egyik legutóbbi számában buzdítja a tanítói kart, ne önmagukért vagy másokért, hanem az egyház védőbástyájáért, az iskoláért való buzgólkodásra.

En is, jelen pillanatban, nem magam, nem is ötvennyolc „ideiglenes“ kartársam nevében, hanem az egyház védőbástyáiért aggódva, írom le gondolataimat.

* * *

Julius hónap végén, mint mennykőcsapás, jelent meg egy rendelet, amely szerint azok az okleveles tanítók, kik 1926 szeptember 1-ig nem töltötték be három szolgálati évet valamely iskolánál, „ideiglenes“ tanítóknak minősítettnek. Azonban lehetőség van adva arra, hogy alapos készüllettel, 7—10 napi anyagiakkal és vasuttköltséggel felszerelve, október 1-én Nagyenyeden formális képesítőre, illetve „véglegesítő“ vizsgára állhatnak. Sőt az érem másik oldalán az is olvasható, hogy ha ez a vizsga három év múlva sem sikerül, a „jelölt“ elvesztette diplomáját; azt a diplomát, melyet négy középiskola és négy tanítóképző elvégzése után súlyos anyagi áldozatokon és nehéz körülmények között szerzett.

Ettől eltekintve, a miniszteri rendelet az oklevélkiállító magyar tanítóképző presztizsét is sérti, amennyiben az ott szerzett oklevelet a semmivel hozza egy színvonalba — vagy szebben kifejezve — súlyos követelmények feltételével érvényesíti.

Hogy a feltételek tényleg súlyosak, az kétségtelen. A rendelkezés szerint az „ideiglenes“ tanító — mint jelölt korábban — képesítőzni köteles: vallás, neveléstan, román nyelv, irodalom, magyar nyelv és irodalom, történelem [egyetemes és hazai], földrajz és természettudományokból.

Szóval minden tantárgyból, mert a gyakorlati tanítás anyaga román nyelv és számtan. Most vegyük az egyik tárgyat, például a nevelést. Itt csak egyetlen szóval van jelezve, de tudomásom szerint felöleli: a testtan, lélektan, nevelés, oktatás, módszertan és neveléstörténetet is.

Még a képzői évekből tudjuk, hogy ezen tárgyak terjedelmük és fajsúlyok miatt 1—1 év anyagául voltak felosztva, ezért a testtan és lélektan anyagából már a második év végén tett képesítőt a jelölt. Az egyetemes történet pedig az I. év képesítő anyaga volt.

Nem lenne más hátra, mint az évek óta tantó „jelölt“ szerény könyvtárának ékességeit, a régi tankönyveket előkeresse, vagy pedig drága pénzen szerezze be ismét. Nem beszélve a többi tárgyakról, melyekből az előkészület időt vesz igénybe, hogy szabatos és kifogástalan feleletet adva a „jelölt“, 7. médiát

érjen el. De mi történik azokkal, akik a képzőben folytonos tanulás mellett a régi osztályzat szerint 3—4. [jó, elégséges] osztályzatot nyertek, képesek lesznek-e 7. médiát elérni? Állítom, hogy az 58 „ideiglenes” tanítóoklevél 50% a régi osztályzat szerinti 3—4. között ingadozik. Ezek az osztályzatok pedig képesítették az „ideiglenes” tanítót akár életfogytáig való tanításra. Ez a rendelet tehát odatendál: tud-e felelni a „jelölt”, betanulta-e a képzői anyagot, nem pedig arra, hogy megállta-e helyét az életben?!

Ki fog sülni, hogy 5—6 évi tanítóskodás után nem „képes”, mert feleletei nem ütnek meg a mértéket. Ez lesz a legnagyobb blamázs, mely egy diplomát osztogató testületet ért. Mondtam azt is, hogy az előkészület sok időt vesz igénybe. Az „ideiglenes” tanító minden idejét teljesen leköti a tanítási idő pontos betartása, a létminimum megszerzése, hogy képtelen a nap bármely részéből időt szakítani.

Csak egy példát! Én, aki a IV., V., VI., VII. osztályt vezetem, az elvégzendő anyag terjedelme miatt nem egyszer kénytelen vagyok a napi tanítási időt megtoldani, hogy a kijelölt anyagot elvégezzem. A délelőtti és délutáni tanítási idő után pedig saját dolgom van. Este dalárdát, vallásos estélyek előkészítését végzem. Kérem, mikor van időm? Vagy talán az „ideiglenes tanító” nem érez fáradtságot?

Röviden összefoglalva, ezek volnának az okok, amelyek miatt aggodalomra lehet okunk a kilátásba helyezett „képesítő” iránt.

* * *

Midőn a rendeletet elolvastam, megvoltam győződve, hogy tévedésről, illetve a rendelet téves értelmezéséről van szó. Ugyanis az 1925-ben készült iskolatörvény szerint a tanítóképzők 7 osztályossá alakulnak át, már az 1926—27. tanévtől kezdve. Négy elemi osztály elvégzése után az első képzőbe lép a növendék. A 7. osztály elvégzése után, 3 évi provizorikus működés után véglegesítő vizsgára jelentkezik. Véleményem szerint tehát ez a rendelet kizárólag azokra a kollégákra vonatkozik, akik 1926 óta már az új törvény szerint végeztek. Különbösen is szerzett jogokat egy később készített rendelet nem semmisíthet meg.

Mi, nem ismerhetjük el magunkra nézve kötelezőnek, hogy oklevelünknek feltételei legyenek, mert eleget tettünk az akkori törvények követelményeinek s egy jottával sem vagyunk kevesebbre képesítve, mint azok a kollégák, kik 1926 és előző években szerezték oklevelüket.

Ezt az álláspontomat hangsúlyoztam több ízben illetékes helyen, hol mégis azt a felvilágosítást kaptam, hogy a rendelet félreérthetetlenül reánk is vonatkozik. Felkerestem egy román tanügyi férfit is, — kitől legkevésbé, reméltem a megnyugtatót — kérdésemre azt válaszolta: „Önökre nem vonatkozhatik, mert 4 tanítóképzőt végeztek; készítsenek egy memorandumot a Miniszter urhoz!”

Tudtommal ez a memorandum el is készült, el is küldetett, de még mindig semmi eredmény. Talán porosan hever a miniszter asztalán. Mint Váradhoz közel lakó, többször is jártam ebben az ügyben, de beláttam, hogy buzgólkodásom úgy fest, mintha egyedüli ügyem lenne, s csak én aggodalmaskodom a vizsga iránt. Az érdekelt Kollégák pedig sorsunk reménytelensége miatt saját jövőjüket is elfásult közönnyel nézik. Állításom igazolásául egyik kollégám szavait idézem: „Hagyd el! majd csak eltelik a három év, legfeljebb a száraz kenyeret is kiveszik a kezünkből!”

Igaza volt! Hiszen már a képzői években román nyelvű vizsgákat letéve — sőt már azóta is — nem is reméltünk ilyen lehetetlen zaklatásokat.

Hihetetlenül kevés fizetés, ok nélküli zaklatások eredményezik, hogy hivatalos lapunk hasábjain hónapokig a kivándorlás által megüresedett tanítói állások hirdetései olvashatók, ezért tapasztaljuk, hogy a tanítás és létminimum megszerzésében kifáradt agy kétségbeesetten kénytelen az új elhelyezkedés lehetőségeit is mérlegelni. Ezért van az, hogy az exponált helyeken kolléganők töltik be a férfi munkaerő helyét.

Aggodalmam nem alaptalan, mert ha ránk kötelezőnek ismerjük el a rendelkezést, mint a szellő átsuhan fejünk felett a három év és — legcsekélyebb százalékot számítva — 10 iskoláról lesz szó, ahonnan az őrtálló katona eltűnt és a bástya védelem nélkül marad. Sokat, nagyon sokat lehetne még mondanunk, éppen ezért kérem az érdekelt Kollégákat, mondják meg ők is véleményüket.

Most pedig mi a teendő? Indokolja meg a miniszter ur, milyen alapon alkalmazza reánk e sérelmes rendeletet és győzzék meg az illetékesek arról, hogy mi nem 7 osztályt, hanem 4 tanítóképzőt végeztünk, továbbá, szerzett jogokat egy későbbi rendelet nem semmisíthet meg.

Ezt kérem nem a magam, nem is az 58 „ideiglenes” kartársam, hanem az egyház védőbástyái érdekében.

„Egy ideiglenes tanító”.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Major Etelka, néhai Major Gyula volt paptamási i. lelkész legidősebb leánya, néhány heti súlyos szenvedés után 41 éves korában, december 28-án Paptamásiban meghalt. Temetése december 29-én ment végbe a község népének és a vidék intelligenciájának mély részvéte mellett. Feledhetetlen édes atyjának vendégszerető házában sok boldog órát élt át; szerető szive és a szegények iránt megmutatott jótékonysága áldottá teszi emléket. Az ismételten mély gyászszal sujtott özvegynek és testvéreknek a vigasztalás Atyjától kérünk megnyugvást,

Az Evangéliumi Világszövetség egyetemes imahete.

56—1930 I. szám. *Valamennyi Nt. Esperesi és Lelkeszi Hivatalnak.* Nagy sajnálatomra éppen most, hivatalos lapunk összeállításának szinte utolsó perceiben érkezett meg hozzám az „Evangéliumi Világszövetség” egyetemes imahetének megtartására vonatkozó értesítés, úgy, hogy teljesen lehetetlenné vált számomra az intézkedés kellő időben való megtétele. Így csak nagy vonásaiban tudom közölni a holnap, vagyis január 5-én kezdődő és január 11-én végződő egyetemes imahét programját, illetve az egyetemleges és együttes imádkozás tárgyainak sorrendjét a következőkben:

1930 január 5-én, vasárnap alkalmi egyházi beszéd tartandó. Ajánlatnak a következő textusok: Zsolt. 133, 1., János 17, 21., Efez 4, 3., Zsolt. 73, 18.

Január 6-án: A keresztyén egység: Hálaadás és bűnvallo-
más. Hálaadás. Bűnvallás. Könyörgés. Felolvasásra szánt igék: Zsolt. 65, Dán. 9, 3—9. és 17—19 I. Ján I. rész.

Január 7-én: A keresztyén egység: Az egyetemes egyház. Hálaadás. Könyörgés. Felolvasásra szánt igék: Zsolt. 133; I. Kor. 13, —; Ef. 3, 14—21.

Január 8-án: A keresztyén egység: Nemzetközi barátság és együttműködés. Hálaadás. Bűnvallás. Könyörgés. Felolvasásra szánt igék: Zsolt. 46; I. Krón. 16, 23—26; I. Tim. 2, 1—8.

Január 9-én: A keresztyén egység: Misszió. Hálaadás. Bűn-
vallás. Könyörgés. Felolvasásra szánt igék: Zsolt. 47; Ézsa. 55. rész; Ef. 3, 1—12.

Január 10-én: A keresztyén egység: Család, iskola és fő-
iskolai élet. Könyörgés. Felolvasásra szánt igék: V. Móz. 11, 18—21; Zsolt. 112; II. Tim. 3, 14—17. és 4, 1—8.

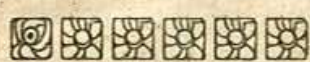
Január 11-én: A keresztyén egység: Belmisszió és Izrael
üdvössége. Könyörgés igék felolvasására: Zak 10; Róm. 11, 1—11; Jel. 22, 12—21.

Kérem lelkésztársaimat, hogy az itt közölt programból azt, amit lehetséges, legjobb elgondolásuk és belátásuk szerint sziveskedjenek végrehajtani s egyben igyekezzenek azon, hogy a külmissziói célokra adakozások történjenek és pedig, akikhez ez a körlevél még kellő időben megérkezik erre a célra a január 5-iki, ahova pedig már nem érkezhetik meg holnapig, ott a jan. 12-iki perselypénzt sziveskedjenek felajánlani és közvetlenül megküldeni nt. Chisholm Róbert lelkész ur címére: Cluj—Kolozs-
vár, Strada Andrei Mureşan [Attila utca] 36.

Oradea—Nagyvárad, 1930 január 4.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István
püspök.

HIREK

Lelkészuvasztás. A kismaj tényi gyülekezet dec 22 én Bartus Jenő szatmári s. lelkészt választotta meg lelkipásztorául. Szeretettel üdvözöljük.

Vallásos-estélyt rendeztek karácsony másodnapján Hegyközpályiban lelkész es tanító vezetése alatt a vasárnapi iskola növendékei. A vallásos összejöveten a növendékek egy szoroson karácsonyi vonatkozású rövid kis bibliai történelmi színjátékkal lepték meg az iskolában ez alkalommal szokatlan nagy számmal összejött közönséget. A kis 7—12 éves gyermekek bámulatos ügyességet fejtettek ki és korszerű római és zsidó jelmezeik, valamint a lelkes átérzéssel előadott bibliai játékok méltán váltotta ki a közönség legnagyobb elismerését. Az estélyen a lelkekre gyakorolt hatás bár maradandó és az egyházi életre jótékony eredményeket szülne.

A véguári református Nőszövetség mely alig néhány héttel ezelőtt alakult meg, december 22-én szépen sikerült karácsonyfa-ünnepélyt rendezett az iskola egyik termében, mely alkalommal minden iskolás gyermek részesült némi karácsonyi ajándékban; 6 szegény gyermek értékesebb ruhasegélyben és egy özvegy anyagi támogatásban. Az ünnepélyt Ajtay Gábor segédlelkész beszéde és a gyermekek szavallatai tették változatosabbá.

Lippal ref. egyháznak karácsony első nap délután 3

órákor nagyszabású vallásos ünnepélye volt, mely alkalommal lelkes hangulat között alakult meg a ref. Nőegylet is s a felállított karácsonyfáról az iskolás gyermekek és szegények ajándékokban is részesültek. Az ünnepélyen a nagyszámban megjelent ref. gyülekezeti és más vallású hívek buzgón énekelték a 84-ik dicséretet, utána helybeli lelkész krisztusi szeretettől ihletett imádságot mondott. Az ünnepély főrészét Pálur József hódmezővásárhelyi ref. állami hittanár lendületes beszéde és Klein Adolf missziós előadása képezte, melyhez a keretet a lippai ref. vegyes énekkar karácsonyi éneke és több szavallat járult. Ünnepélyzáró beszédet helybeli lelkész tartotta, minek hatása alatt nagyszámban másvallásbeliek is pártoló tagjai lettek a nőegyletnek s beiratkoztak az énekkarba is. A megható érzések között lefolyt és mély hatást gyakorolt karácsonyi ünnepély egyszersmint bevezetése volt a lippai ref. egyház s az itteni különböző vallású magyarság újbenső lelki életének és tömörülésének.

Károli Gáspár emlékeztének karácsonyfaünnepéllyel egybekötött ünnepséget rendezett a gyoroki magyar felekezeti iskola karácsony másodnapján. A zsufolásig megtelt Istenházában Kun Zoltán pankotai lelkész méltatta Károli Gáspárt a gönci ref. lelkészt, bibliafordítót. Majd gyermekek és felnőtt leányok szavallatai

után Klein Adolf missziói munkás tartott előadást a karácsony ünnep jelentőségéről, mely után a gyermekek meghatott szívvel — mintegy 62-en — részesültek szép ajándékban. „Tebenned bizlunk eleitől fogva” c. zsoltár eléneklése után, imádság zárta be a jól sikerült ünnepélyt, mely a helybeli lelkész rendezésének az érdeme volt.

Aranygyűrű a templom perselyében. A debreceni péterfiái egyházzsoltár perselyében egy aranygyűrűt találtak, melyet a nemesszívű adakozó a szegények karácsonyi megajándékozására adott.

Új lelkészlak és új palást
A szamostatárfalvi gyülekezet

4600 pengőért új lelkészlakot épített és lelkészét Császár Árpádot új paláttal ajándékozta meg.

Debrecen város felszínjillása alkalmával a polgármester [dr. Vásáry István] mind az öt tanácsnok, v. főügyész, az árvaszéki elnök, mindegyik ülnök s a tiz aljegyző közül nyolc református.

Ötvenéves egyházi lapok. A „Debreceni Prot. Lap” és a „Téli Ujság” ötvenedik évfolyamukat kezdték meg.

Társszerkesztők: Arday Aladár, dr. Bodnár Gábor, Bokor Sándor és Szombati Szabó István.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárada.

Tanügyi 40/1930 II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolafentartó hatóságnak és mindazon tanároknak és tanítóknak, akik tagjai voltak a magyarországi tanárok, illetőleg tanítók Országos Nyugdíjintézetének, vagy 1918 december 1-e után állami alkalmazásból felekezeti iskoláinkhoz léptek át.*

A nyugdíjtörvény egyes fejezeteit módosító törvény és annak végrehajtási utasítása alapján igényt tarthatnak a nyugdíjra 1919 augusztus 31-ig terjedő 5 évnél több nyugdíjba beszámítható szolgálat után, vagy végkielégítésre 5 évnél kevesebb nyugdíjba beszámítható szolgálat után a következő tanárok és tanítók:

I. Akik 1918 december 1-e előtt felekezeti iskolánál alkalmazva voltak és jelenleg is felekezeti iskolánál működnek.

II. Akik 1918 december 1-e előtt felekezeti iskolánál voltak, jelenleg azonban nem működnek.

III. Azoknak a tanároknak és tanítóknak özvegyei és árvái, akik 1918 december 1-e előtt felekezeti szolgálatban voltak és ezen időpont után meghaltak.

Mind a három csoport csak abban az esetben, ha a címben jelzett nyugdíjintézetnek tagjai voltak és jelenleg állami fizetést vagy nyugdíjat nem élveznek.

IV. Állami tanárok és tanítók, akik 1918 december 1-e után felekezeti szolgálatba léptek és ebben a minőségükben most is működnek vagy ebben a minőségben nyugalomba vonultak, elhalálozásuk esetén özvegyeik és árváik, amennyiben állami fizetést nem élveznek és állami nyugdíjat nem kapnak.

Azok, akik most is tényleges szolgálatban állnak, kérik nyugdíjjogosultságuk megállapítását, akik szolgálatban nem állnak, kérik nyugdíjuk megállapítását és utalványozását, akkor is, ha régebbi kérvényük jogerősen elutasított.

Kötelezem az összes iskolafenntartókat, akiknek a fenti csoportokba tartozó valamely nyugdíjjogosultról tudomásuk van, hogy azoknak figyelmét jelen körrendeletemre hívják fel és legyenek segítségükre nyugdíjügyük elintézésében.

A folyamodvány szövege az első csoporthoz tartozóknál a következő: Domnule Preşedintele al Consiliului de Administraţie al Casei Generale de Penziuni, Bucureşti.

Subsemnatul fost membru al fondului regnicolar de pensii al învăţătorilor pe baza art. 25 din reg. legii din 20 Aug. 1929 vă rog cu toată stima să binevoiţi a mi recunoaşte dreptul la pensie stabilind suma pensiei aferente.

Fiind în funcţiune actuală ca învăţător la şcoală primară reformată din înscrierea la pensie se cere în cond. Art. 27 al 3 din regulamentul susmenţionat. Aláírás. 11 leies okmánybélyeg.

A második csoportnál: să binevoiţi a me înscrie la pensie cu ziua eşirii din serviciu [a szolgálatból való kilépés dátuma]. Aláírás. 11 leies okmánybélyeg.

A harmadik csoportnál; Subsemnata văduvă al învăţătorului ref. [az elhalálozott tanító neve] din fost membru al fondului regnicolar de pensii al învăţătorilor pe baza art. 25 din reg. legii din 20 Aug. 1929 vă rog cu toată stima să binevoiţi a me înscrie la pensie cu ziua morţii soţului [a férj halálának napja]. Aláírás. 11 leies okmánybélyeg.

A negyedik csoportnál: Subsemnatul fost învăţător de Stat din pe baza art. 22 din reg. etc. [stb. mint az első csoportnál].

Ezen folyamodvány az illetékes vármegyei pénzügyigazgatóságnál [Administraţia Financiară] adandók be a következő mellékletekkel felszerelve:

1. Szolgálati bizonyítvány, amelynek kiállítására alább részletes utasítást adunk.

2. Esküokmány románul hiteles másolatban.

3. Állampolgársági bizonyítvány hiteles másolata.

4. Az illetékes primari bizonyítványa, hogy az illető külföldi állampolgárságra nem optált és állandóan román állampolgár volt.

Ezen certificat alkalmas szövege a következő: Certificat. Noi, Preşedintele Comisiei Interimare a Municipiului [falvakban: Noi, primarul şi notarul comunei] certificăm că Dl născut la

în de profesiune domiciliat în
 înscris în registrul de cetățenie de pe lângă Primăria
 sub No. după cum rezultă din registrele noastre, n'a optat
 pentru nici o cetățenie streină și a fost continuu cetățean român.
 [Dátum, aláírás, pecsét 13:50 leies okmánybélyeg]

5. Az illetékes primăria vagy primăriák bizonyítványa arról,
 hol tartózkodott az illető 1918 december 1-től a mai napig. A
 certificat alkalmas szövege a következő: Lei 13:50 bélyeg.
 Certificat Noi Președintele Comisiei Interimare a Municipiului
 [falvakban: Noi primarul și notarul comunei]
 certificăm că Dl născut la
 în de profesiune a domiciliat în comuna
 noastră dela până la [Dátum, pecsét, aláírás].

Ha az illető 1918 december 1. óta különböző községekben
 tartózkodott állandóan, ezt a bizonyítványt minden egyes helyről
 külön be kell szereznie.

6. Bizonyítvány, amely igazolja, hogy az illető életben van
 és nem tölt be sem állami, sem megyei, sem községi hivatalt.
 A certificat alkalmas szövege a következő: Lei 13:50 bélyeg.
 Certificat Noi, Președintele Comisiei Interimare a Municipiului
 [falvakban: Noi primarul și notarul comunei]
 certificăm că Dl domiciliat în este în
 viață și nu ocupă nici o funcțiune salarizată la stat, județ comună
 sau la o altă instituțiune de utilitate publică [Aláírások, pecsét]

7. A III csoportban említettek [özvegyek és árvák] mellé-
 kelik ezeken kívül a Ref. Lapja 627. old. 6., 7., 8., 9., 10., 11.
 okmányokat.

Az első pontban említett certificat 3 példányban állítandó
 ki, még pedig egy példány a fentartó testület nevében, a másik
 két példány tanítóknál a revizorátus, tanároknál az inspektorátus
 nevében. Az első példány szövege a következő:

1)

Lei: 13:50 bélyeg.

CERTIFICAT.

Subsemnații, reprezentanți legali ai Bisericii Reformate
 din care este susținătoare școlii primare reformate
 din certificăm prin prezentul pe baza actelor originale
 prezentate la noi că Dl. [a tanító neve és
 minősége] a ocupat următoarele funcțiuni:

Autoritățile la cari a servit și în ce calitate	Timpul servit					Observațiuni
	Dela	Până la	Ani	Luni	Zile	
(Meiyik iskolánál és milyen minőségben szolgált?)	(Szolgálati idő mellől meddig dátum szerint és a szolgálati idő tartama napnyi pontossággal. A rovai alapján a szolgálati idő tar- tama összegezendő a következő címen: adică a servit în total)					A iesit din servi- ciu la din cauza.....

A jegyzet rovalba bevezetendő a szolgálalból való kilépés időpontja és indoka.

2) Salariul cu toate accesoriile dela 1. Ianuarie 1919 până la 31. August 1919 anual :

Salariul dela Stat	[Állami fizetéskiegészítés]
Salariul dela susținător	[Fizetés a fenntartóttestülettől]
Gradații	[Korpótlékok]
Ajutor de răboiu	[Háborus segély]
Ajutor familiar dela Stat	[Családi pótlék az államtól]
Ajutor familiar dela susținător	[Családi pótlék a fenntartótól]
Ajutor de scumpete	[Drágasági pótlék]
Ajutor personal	[Személyi segély]
Chiria	[Lakbér]

Suma..... [Összeg]

[Ennél a pontnál a díjlevél és az állami fizetési könyv alapján felveendő a tanítói minőségben bármi címen élvezett javadalom, 1919 január 1 től 1919 augusztus 31-ig, azonban egész évre számítva Tudniillik a különböző kormányok 1919 folyamán különböző segélyeket folyósítottak, ezek közül mindazok figyelembe veendők, melyek folyósítása 1919 augusztus 31 ig történt, azonban egész évi összegükben. Ha tehát például az utalványozás így történt: a vkm. számú rendeletével negyedévi 170 korona családi pótlékot engedélyezett, ez 680 koronában tüntetendő fel, ha ez van: vkm. 1919 március 1 től kezdődőleg 300 K havi drágasági segélyt engedélyezett, ez 3600 K ban veendő fel stb.

3) Reținerile legale pentru fondul de penziune i.s'au făcut dela până la 31. august 1919 [Ide bevezetendő pontosan azon időpont, amikor az illető a nyugdíjintézetbe felvétetett a nyugdíjkönyvecske vagy miniszteri rendelet alapján A miniszteri rendelet száma bevezetendő]

4. A beneficiat sau nu de concedii mai mari de două luni pe an? [Volt-e két hónapnál hosszabb szabadsága iskolai év közben és mikor?]

5. Totodată se mai atestă că Dl. posedă diploma de învățător [profesor] No [Dátum] eliberată de [tanároknál még odairandó, pe baza studiilor superioare la dela până la după examen de maturitate, vagy după primirea diplomei de învățătoare. [Diploma kelte, száma, kiállító iskola neve, tanároknál egyetemi tanulmányok igazolása]

6. În timpul războiului mondial a fost mobilizat de la până la și actual este recrutat pentru armata română la cercul de recrutare contingent matr. No [Mettől meddig volt mozgósítva a világháború alatt és melyik hadkiegészítő kerületnél milyen évi kontingensben és milyen szám alatt van besorozva a román hadseregbe.] Akik katonai szolgálatot a háború alatt nem teljesítettek, azok beírják: În timpul războiului mondial a fost scutit de serviciul militar. Aláírások, pecsét, 1350 Lei okmánybélyeg.

Mindezek az adatok a legnagyobb pontossággal és okmányokkal igazolhatóan vezetendők be. A revizorátus számára készült példányokban a bevezető szavak így hangzanak: Se certifică prin prezentul că Dl stb. Az adatok nem töltendők ki csak a rovatok készítendők el. Az egyik az illetékes inspektorátus, illetőleg revizorátus irattára számára szánt példány bélyegtelen, a másikkra kiállítása után 1350 Lei es okmánybélyeg ragasztandó. A fenntartótól kiállított certificat az illetékes hatóságnál marad mellékletképen. Ha valamelyik hatóság ezt a certificatot nem akarja kiállítani, hanem a fenntartótól kiállított certificatra vezeti rá a verifikálást [az igazoló láttamozást] az épen annyit ér, mintha ő állította volna ki. Ilyen okból tehát az aggodalmaskodás fölösleges. Ha valamelyik hatóság a bemutatott mintát, amelyet a nagyváradi inspektorátustól kölcsönöztünk, nem hajlandó elfogadni, amit természetesen követelni nem is lehet, gondosan ügyelni kell arra hogy a kiállított certificatban az összes itt felsorolt tények igazolva legyenek. A tanárok ezen három példányban kiállított certificat és az összes igazoló okmányokkal az illetékes inspektorátusnál, a tanítók az illetékes revizorátusnál jelentkeznek. Igazoló okmányok, amelyeket természetesen csak be kell mutatni a certificat 1. pontjához annak a fenntartótól aláírt példány. 2. ponthoz az egykoru díjlevél vagy választási jegyzőkönyv és az állami fizetési könyvecske, vagy miniszteri utalások, vagy bármi más okmány, amely az illető fizetését hitelesen igazolja.

A 3 ponthoz a nyugdíj-könyvecske, vagy a nyugdíj-egyesületbe való felvételeiről szóló miniszteri rendelet a nyugdíjigény kezdetére vonatkozólag és a nyugdíjjárulék befizetéséről szóló nyugta 1919 augusztusáról, vagy esetleg későbbi időről. A 4 ponthoz a fenntartótól aláírt certificat elég igazolás. Az 5 ponthoz a diploma. A 6 ponthoz a mozgósítás kezdetének igazolása nehézségekbe fog ütközni; ezt különböző katonai okmányokkal kell igazolni, amelyek bizonyítják, hogy az illető tényleg be volt vonulva. A háborús szolgálat vége a leszerelési okmánnyal igazolandó.

A 4. csoportba tartozóak ezt a certificatot a fenntartóval nem állítatják ki, hanem ennek kiállítása végett egyenesen az illetékes állami hatósághoz inspektorát, revizorát] fordulnak.

A kész és felszerelt folyamodványok beadásának határideje 1930 február 20, esetleg hiányzó okmányok beadására az illetőket fel kell szólítani, tehát hiányos felszerelés miatt a folya-

modványt visszautasítani nem lehet. Természetesen ez csak végső esetben legyen menedék, mert a folyamodó érdeke megkívánja, hogy folyamodványát kifogástalanul felszerelve adja be.

Bármely kétes esetben hivatalom tőle telhetőleg felvilágosítással szolgál. — Oradea—Nagyvárad, 1930 január 3. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, püspök.

41—1920-II szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolafenntartó hatóságnak.* Hivatalomnál a következő történelmi szemléltető képek kaphatók: Tudor Vladimirescu, prins prin trädare. — Cucerirea steagului turcesc la Grivița 1877. — Petru și Ioan Asan. — Ștefan cel Mare pe patul morții. — Sfințirea mănăstirii din Argeș. — Lupta călăreților moldoveni. — Domnitorul Carol la Calafat. — Aducerea capului lui Andrei Báthory. — Ára 25 Lei. Miután több helyen a látogatási jegyzőkönyvekben a felszerelés hiányos voltát tapasztaltam, utasítottam hivatalomat, hogy 1930 január 15 ig újabb tanszerrendeléseket vegyen fel. A rendelt tanszerek ára előre beküldendő, vagy a lelkes ur nyilatkozata, hogy azok ellenértéke államsegélyből levonható. Oradea—Nagyvárad, 1929 december 31. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, püspök.

Tanügyi : 42—1930 II. szám, KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolafenntartó hatóságnak.* 3860—1929 II. sz. körrendeletben előirt kimutatást a beírt növendékek számáról a következő egyházközségek nem küldték be: Nagypereg, Szigetfalu, Hegyközcsatár, Hegyközkovácsi, Hegyközpályi, Hegyközszaldobágy, Mezőtelegd, Nyüved, Pusztajlak, Siter, Érbogyoszló, Érkeserü, Kóly, Micske, Csengerbajos, Atya, Lázári, Sándorhomok, Sárközujlak, Turterebes, Belényes, Belényesujlak, Erdőhegy, Mezőbaj, Nagyszalonta, Tamáshida. Felszólítom őket, mulasztásokat folyó hó 15 ig annál is inkább pótolják, mert máskülönben velök szemben a legszigorubb intézkedéseket fogom alkalmazni. Oradea—Nagyvárad, 1930 január 3. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, püspök.

Pénztári: 44—1930 III szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Esperesi, Lelkesi, Közép és Etemi iskola Igazgatói Hivatalnak.* A közlekedési minisztériumnak 242886—1929. számú rendelete, amint azt annakidején közöltem az egyházi hatóságok portómentes levelezésének határidejét 1929 december hó 31 ig hosszabbította csak meg, minél fogva a folyó évi január hó 1 től kezdődőleg a hivatalos levelek is bélyegkötelesek lettek. Ez a miniszteri rendelkezés anyagi szempontból erős terheket ró egyházközségeinkre, de mindenek felett az esperesi és püspöki hivatalra. Arra tekintettel, hogy a mai nehéz pénzügyi viszonyok között ez az újabb teher közigazgatásunkban meglehetősen súlyos helyzetet eredményez, azért takarékosági szempontból a levelezések körül hivatalom bizonyos megszorításokat kénytelen bevezetni. A haladéktalan intézkedést igénylő ügyek a jövőben is azzal a pontossággal bonyolítottak le, amilyennel az előző években eljártunk. Azok az ügyiratok azonban, amelye-

ket sürgősnek nem kell minősíteniük csak bizonyos rövidebb időközökben bocsájtatnak ki. Az egyházkerületi pénztár a befizetéseket a hivatalos lap útján nyugtatja és a részletes nyugtákat csak évnegyedenként utólagosan bocsátja az érdekelt egyházközségek rendelkezésére. Olyan ügyekben, amelyek jelentéseket kívánnak, a felhívás mindenkor a hivatalos lapban tétetik közzé minél fogva fel kell kérnek úgy a Nt. Esperes urakat, mint Lelkésztársaimat, hogy a hivatalos lap körleveleit mindenkor kellő figyelemben részesítsék, hogy az azokban foglaltaknak megfelelően járván el, az esetleges késedelem vagy a jelentés elmaradása kellemetlen következményeket ne vonjon maga után. Oradea—Nagyvárad, 1930 január 3. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Pályázat. A domahidai ref. egyház pályázatot hirdet eltávozás folytán megürült helyettes kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Lakás 2 Havonként 3000 (háromezer) Lei az egyháztól előre fizetve. 3 6 q buza január 1 től szeptember 1 ig. 4 Stóla. Köteleesség: I—VII. osztályok vezetése, kántori teendők végzése, énekkar vezetése, egyházi jegyzőség és belmissziói munkában való segédkezés. Pályázhatnak állami és egyházi törvényeknek megfelelő képesítéssel bíró tanítók. Az állás azonnal elfoglalandó. A pályázati kérvények a lelkeszi hivatalba küldendők. Domănești—Domahida, p. u. Moftinul-Micjud. Sălaj. 1929 december 29. Presbyterium.

Ismét kapható a Kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei. -- 10 drb
vételénél 75 Lei.

B e s z e r e z h e t ő :

Béres Károly könyvkereskedésében

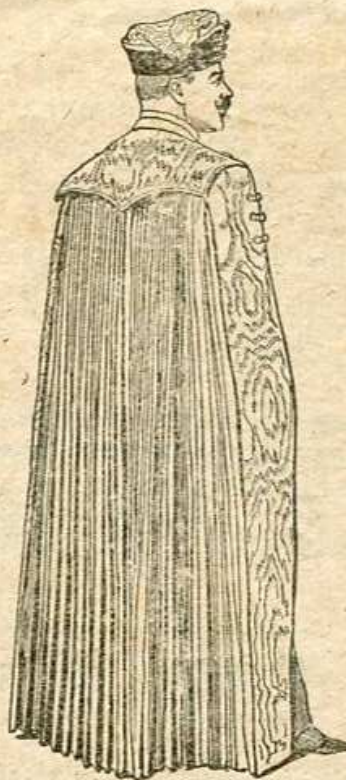
a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület könyvkiadójánál
Oradea—Nagyvárad, Ioan Vulcan (Magy Sándor-u.) 14

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Irattejesztésében beszerezhetőik:

Családi biblia	932 sz.	Lei 250
"	922 "	" 160
"	925 "	" 400
"	923 "	" 200
Középn.	909 "	" 100
"	908 "	" 90
"	914 "	" 200
"	915 "	" 400
"	912 "	" 150
Kis alaku	907 "	" 300
Ujszövetség	963 "	" 60
"	961 "	" 40
"	965 "	" 150
"	954 "	" 25
"	zsolt. nélk. 952 sz.	" 20
Ravasz L.: „Hazafelé“		" 200
„Maradj velem“		" 80
Zsoltár kicsi		" 82
Csathóné: Jutalomkönyv		" 16
Erdélyi Ágendáskönyv		" 120
Műkedvelők színműtára		" 30

ÜNNEPNAPOK:

I. sorozat számonként	Lei 4
II. " "	" 4
Képek a múltból	" 8
Hol az igazság?	" 5
Verses magyar krónika	" 40
Az Úr csodásan működik	" 16
Gyöngyvirág	" 40
Öntudatos kálvinizmus	" 50
Vallásos versek gyűjt.	" 35
A Vezető könyve	" 90
Akikre nem volt méltó a világ	" 42
A valláspszichológia fej- lődésének története	" 120
Lelkészi hivatalok megrendelése 3 hónapi bizományba adatnak.	

Legszebb alkalmi ajándék
a nt. Lelkész urak részére
a palást.

Kérem a Nőegyletek sítb.
nb. rendelését.

SZÁNTÓ JÓZSEF

palást készítő

Hódmezővásárhely.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagytiszt. Református Lelkészi Hivatalnak
 Jud. Bihor
 Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadhatók el.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
 Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyóvárosi helyen.

Befizetett üzletrésztőke
Leí 8,500,000.

**Takarékbetéteket
 előnyösen kamatoztat**

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-
 számítól váltókat. Folyósít jelzálog-
 kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen*
 teljesít. Minden bankszerű üzletet
 kedvezően lebonyolít.

**Képviselet a triezsi „Adriai”
 biztosító-társaságot. 1**

ORGONA- HOMLOKZATSÍPOK

a rekvirált sípok helyébe első-
 rendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai

orgona- és harmonium-
 gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangu harmoniumok
 és pedálos harmoniumok ál-
 landóan raktáron. Orgona-
 javítások, tisztítások és
 hangolások pontosan eszkö-
 zöltetnek. Költségvetéssel és
 harmonium árjegyzékkel dij-
 talanul szolgálunk. 1

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

h a r a n g j a i t 1

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
 harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

Alapított 1840-ben

REFORMÁTUSOK LAPJA

h Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyökre évi 350 lei előfizetési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lappéldányok ára 15 lei.

Megjelenik minden héten szombaton.

77—1930 I. sz.

Körrendelet.

Valamennyi kebelbeli nt. esperesi és lelkészi hivatalnak és az egyházközségek tekintetes presbitériumainak.

Csak nemrég, — hivatalos lapunk mult évfolyamának utolsó számában — emeltem szót a belmissziói munka érdekében egyházkerületünk ama határozata kapcsán, mely a presbitériumokat legalább is félévenként pusztán belmissziói ülések tartására kötelezi s most ismét csak a belmissziói egyházépítő munka ügyében intézem szavaimat a cimben megnevezett hivatalosokhoz, a kerület legutóbbi közgyűlésének 242—1929. sz. határozata értelmében. Azt a kedves kötelességet róta ugyanis reám ez a határozat, hogy adjak ki a lelkészi hivataloknak a belmissziói munka minden ágának végzésére kötelező rendeletet. Kedvesnek mondom e kötelességemet, illetve megbízatásomat nemcsak udvariasságból a kerületi gyűlés illusztris testülete iránt s nemcsak azért, mert a belmissziós munka, — legyen hála érte a növekedést adó kegyelmes Uristennek, — ma már általában véve magyar református hittestvéreinknek, egyenként is, meleg szeretettel felkarolt szívügye. Nyomában egyházkerületünk hitéletének megújulását ígérő vigasztaló jelenségek támadnak: áldott nekilendülések a Krisztus szerint való belső ember kialakítására magunkban és mindnyájunkban, egyház- és emberszeretetet hamvadó tüzének sok reménységgel biztató föllángolásai. Terjed a bibliaolvasás a családokban s vele együtt az evangélium áldott fénye is, — beragyogva és Istenhez emelve e nyomoruságos élet szegény koldusainak a szívét éppen úgy, mint a hitben és lelkieken koldusszegény gazdagokét.

Mindezek az eredmények Isten munkái, az ő áldásának gyümölcsei azon a tevékenységen, mely a bibliakörök, vasárnapi

iskolák, vallásos estélyek és ünnepélyek, belmissziói konferenciák s a már több helyen eddig is meglevő, de most kerületszerte alakulóban levő református nőszövetségek keretében — minden igaz református keresztyén ember nagy lelki öröme — egyre fokozódó lendülettel folyik. Érthető tehát, ha mindezek láttán egyházkerületünk bölcs alkotó tagjait az a vágy hatja át, hogy ennek a belmissziói munkának az áldása minden egyházközségbe vitessék be s a gyülekezetek e nemes lelki munkának minden eddig is bevált eszközét és módját alkalmazzák az ő életükben. Református gyülekezet bibliakör és vasárnapi iskola nélkül ma már valóságos anachronisztikus csuda. Szárnyatlan madár, mely nem tud a többiekkel versenyt fölszállni a lelki élet fényes magasságaiba s nem képes eleget tenni a zsoltáros király fölhívásának: „énekeljete az Úrnak új éneket, mert ennek a magasabb és tisztább légkörnek új dalait nem tanulta meg, — talán sehol és soha nem is hallotta. A bensőséges lelki élet hangszerein: „citeráján és tizhuru hárfáján“ sem tanult még meg játszani s a „hivekhez illő dicséret“ leajzott, szakadozott huru hegedűit is ott felejtette valahol a babiloni fásult közönyösség és csüggettség szomorufüzfáin. Minden gyülekezetet, mely még aluszékony, föl kell rázni e szánandó dermettségéből, hogy mindenütt, — a legkisebb faluban épen úgy, mint a legnépesebb városokban — induljon meg teljes lendülettel Istennek ez a gyönyörű, mindeneket ujjíteremtő munkája.

Ezekre tekintettel szigoruan elrendelem, hogy minden egyházközségben, ahol még nincs meg, haladéktalanul alakítsák meg nt. Lelkésztársaim a *bibliakört* és indítsák be a *vasárnapi iskolát* s fegyelmi felelősség terhe alatt elkötelezem őket, hogy e két intézmény megszervezéséről — *már mint befejezett és megtörtént tényről* — *ez évi február végéig* tegyenek az esperesi hivataloknak jelentést, melyben föl legyen tüntetve a bibliakör tagjainak és a vasárnapi iskolásoknak a száma is. A nt. Esperes urakat pedig arra kérem, hogy e rendeletem végrehajtását a legnagyobb eréllyel szorgalmazni, szigoruan ellenőrizni és a beérkező jelentéseket egyházmegyéjükből összegyűjtve, hivatalomhoz legkésőbb *március hó végéig* beküldeni méltóztassanak. Azon felül minden gyülekezetben, — ahol csak arra lehetőség kínálkozik — énekkart is kell alakítani s meg kell szervezni a gyülekezetekben mindenütt ezeknek az intézményeknek másutt is bevált szokásos összejöveteleit, vallásos estélyeit, ünnepélyeit s a lelki épülés szolgálatába állított egyéb hasonló működésformáit.

Szeretettel kérem minden egyes presbiter, kántor, tanító és

egyházgondnok atyámfiát, hogy ennek a szent és Istennek tetsző ügynek a felkarolásában egy szívvel-lélekkel álljanak lelkészük mellé. Hiszen ez a munka az, melynek megindításáról, módozatairól, feltételeiről, menetéről s eredményeiről a kerületi határozattal elrendelt belmissziói üléseiken a presbitériumoknak beszélgetniök, tárgyalniök, melyért főképpen cselekedniök kell s melyből ki kell vennie a maga részét — személyenként is — minden nemesen és becsületesen gondolkodó református egyháztagnak: kinek-kinek a maga helyén, a maga elhivatása és tehetsége szerint. Joggal várja ezt tőlük és mindannyiunktól egyenként a hitbuzgó kálvinista örök nagy erényeinek hálás emlékezete is, kiknek kezéből átvettük anyagiakban és lelkiekben valaha egyaránt virágzó gyülekezeteink és intézményeink szent és áldott örökségét. Ezt az örökséget meg kell becsülnünk, sőt gyarapítanunk kell a világháboru katasztrófája után is, melyet a mi sáfárkodásunkról Istennek és lelkiismeretünknek tartozó számadásunkban nem lehet állandóan úgy tartani nyilván, mint egy örökké kiegyenlíthetlen „fond perdu“-t, egy örökre elveszett értéket, hogy azután egyháztársadalmi és hitéleti tevékenységünkben minden bajt, nehézséget, akadályt annak a rovására írhasunk s — fájdalom — nem egyszer talán a magunk buzgalmának s törekvéseink komolyságának a hiányát is. Csapkodó hullámok szétzúzzák néha a sziklákon a hajót, de a világító torony fénye a hajóroncsokon is nyugodtan pihen. Róma hatalmának fundamentuma is meg-megrázkódott nem egyszer az ő fényes története folyamán, de a világbirodalom szívében a Vesta-szüzek sohasem engedték kialudni az oltár tűzét. Református Sionunk falait is megrongálhatta a nagy háboru véres vihara, itt-ott tán repedések is támadhattak rajtuk, de a falakon belül, mélyen bent a szívek oltárán, a királyi papság valamennyi fiainak és leányainak hiven ápolniök kell Krisztuskövető kálvinista elődeik mélységes hitének ráncbizott Vesta-lángját s az őrállóknak nem szabad a gecsemáni apostolok módjára elszunnyadniök egy rombadólt világ meddő szomoruságának álmába, hanem virrasztani kell tudniök az övéiért ma, tegnap és mindörökké közbenjáró Krisztussal az ő nyája felett és ha őrállóhelyükön megkérdik tőlük a hívő nyáj szegényei, sorsüldözöttei, multon-jövön siránkozói a jelt és szót, mely szorongó lelküket megnyugtathassa, ne feledjék el, hogy ez a jel és szó nem más, mint a magyar kálvinista egyháznak Bethlen Gábor nagy fejedelem óta immár hagyományossá vált jelszava: „Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk? senki, bizonyára senki!

Jól tudom, hogy a multak tapasztalatai után sok aggodalom támad e sorok nem egy olvasójában az így egyetemesen kötelezővé tett belmissziói munka, illetve ennek összejövetelei, vallásos estélyei zavartalan menetének a biztosítása tekintetében. Am megnyugvásunkra szolgálhat az a tény, hogy református nőszövetségeinknek a Kultuszminiszter ur 33.173/1929. számú rendeletével jóváhagyott alapszabályai II. §-ában mindezeknek a belmissziói munkáknak szabad és korlátlan teljesítése biztosítva van, hol is az mondatik, hogy a nőszövetség „a hitélet ápolására szabadon, korlátozás nélkül tarthat az egyházközség által megjelölt helyiségben bibliaórákat, vallásos összejöveteleket, vasárnapi iskolákat, ifjusági vallásos nevelést, templomi ünnepélyeket”. A helyi hatóságok tehát a felsőbb jóváhagyással működő nőszövetségek itt elsorolt munkaformái elé semmiféle elvi akadályt nem gördíthetnek. Legfeljebb talán azt fogják kívánni, hogy az ostromzóna területén ezek az összejövetelek előzetesen bejelentessenek, jóllehet, az alapszabályok fentidézett szavai semmiféle megszorítást nem tartalmaznak s ilyen kivételes korlátozást sem indokolnak. Ahol tehát a helyi hatóságok részéről a belmissziói munka elsorolt formái ellen nehézségek támasztának, ott azok rendezését a ref. nőszövetség vegye a kezébe és bonyolítsa le. Addig is pedig, míg ismételt felterjesztésekkel sikerülni fog kieszközölni a gyülekezeti élet teljes és korlátlan szabadságát, — melynek eljövételében feltétlenül biznunk kell, — nem marad egyéb hátra, mint minden oly esetben, midőn vallási életünk külső nyilvánulása és menete bárhonnán akadályoztatnék, a templomot venni igénybe s az összejövetelek programját a hely szentségének megfelelően állítani össze. Egyebekben pedig elrendelem, hogy minden ilyen zavaró esetről a lelkész urak hozzám sürgősen tegyenek jelentést és e körleveletem, melyet román szöveggel is minden lelkészi hivatal részére egyidejűleg megküldök, szükség esetén a helyi hatóságnak mutassák fel, annak bizonyítására, hogy a miniszteri jóváhagyás után a nőszövetségek fent elsorolt működésformái más — alantás — hatóságok engedélyétől nem lehetnek függővé téve.

Oradea—Nagyvárad, 1930 január 8.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,

püspök.

Frázis vagy szólam.

Nem szivesen, de kényszerüsből használom fenti cimben egymás mellett a két szót. Ugy érzem, hogy az idegen „frázis” szó többet mond, mint a magyar „szólam”. Az elébbi tuloz, legtöbbször pedig teljesen üres tartalmilag; az utóbbinak egészen más a karaktere. Azért, aki beszéd- vagy irásközben frázissal él, a hallgatót vagy olvasót gyakorta megtéveszti.

A „Református Lelkészek Lapja”-nak f. évi első számát lapozgatva, a „Különfélék” rovatának legutolsó helyén azt a ténymegállapítást találtam, hogy az egyházhatósági adminisztrációnak jórésze a lelkészi kar költségén történik. Az állítás illusztrálása végett hivatkozás is van a Királyhágómelléki egyházkerületre, hol a lelkészi kar államsegélyének egy százaléka az adminisztráció célját szolgálja. Pedig a rövid lélekzetű cikkecske szerint „jobb volna a kongruát takarékpénztári kezelésbe adni, hol $\frac{1}{8}$ -ad százaléért ellátnák ennek az adminisztrációs munkáját”, „de meg nem jobb volna az egy százalékban befolyó sok ezer koronával a lelkészárvák könnyeit törölni?”

A valóságnak teljesen megfelel, hogy egyházkerületünk évi költségelőirányzatának fedezeti oldalán a lelkészi államsegély kezeléséért az egy százalékos bevétel ott szerepel. Az elfogulatlan szemlélő azonban mindjárt az első tekintetre azt is megállapítja, hogy ez a jövedelem az adminisztrációs kiadásoknak csak egy kisebb, nem pedig jó részét fedezi. Nagyon örülnünk lehetne, ha közigazgatásunk szekerének kerekeit ezzel az összeggel karban tarthatnánk. Egyébként nem ez itt a főkérdés, hanem annak megállapítása: jogos és indokolt-e kezelési költség címén a lelkészi kar államsegélyének megterhelése a közigazgatási pénztár javára akár egy, akár pedig — mint tudomásom szerint az erdélyi egyházkerületben régebben szokásos volt — *másfél* százalékkal?

Nyilvánvaló, hogy a kongrua nem közvagyon, hanem kifejezetten a lelkészi kar jövedelme, amelynek felelősség mellett való kezelése sok munkát igényel az egyházkerületi pénztár személyzetétől. Nemcsak, hanem ezenkívül még anyagi áldozatra is szükség van, amennyiben a különböző nyomtatványok előállítására igen jelentékeny összegbe kerül. Magántermészetű vagyon kezeléséről lévén tehát szó, egészen jogos és indokolt, ha a fölmerülő kiadásokat nem az egyházkerület közönsége, hanem az érdekelt tulajdonosok fedezik. Erre azt válaszolhatná valaki, hogy az impérium előtti időben is az egyházkerületek utján vették

kézhez kongrugájukat a lelkészek és még sem terheltettek meg. Igen: mert az állam közigazgatási segélyt is adott, s ezért nem kellett más fedezetről gondoskodni.

Lehetséges, hogy ez az argumentálás e tekintetben helyt álló, de nem gyöngíti meg azt az állítást, hogy az államsegély kezelését takarékpénztárilag olcsóbban, $\frac{1}{8}$ -ad százalékért is elvégezhetnénk. Nagyon helyes és bölcs gondolat. Ha valamikor, úgy a jelenlegi nyomoruságos gazdasági viszonyok között takarékoskodásnak kell vezetni bennünket, hogy az annyi kiáltó szükségleteken segíthessünk. A magyar tiszántuli egyházkerület is hasonló céllal épen most foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy nem volna-e rentábilisabb, ha a kollégium és egyházkerület készpénzvagyonát valamelyik pénzüintézettel kezeltetné. Amint tudom, ebben az irányban tapogatózások is történtek már. A megkérdezett pénzüintézet hajlandónak is ígérkezett a készpénzvagyonnak folyószámlai kezelésére, de minden egyéb munkát elutasított magától. Már pedig az államsegély kezelése nemcsak könyvelést, hanem évnegyedenként, sőt időközben is heteket igénylő munka, amelyet idegen pénzüintézet, még ha vállalkoznék is rá, úgy teljesítené-e, mint azt a kongrua természete és egyéb körülmények megkövetelik, — egészen képtelen volna. A belső munka elvégzésére azonban nem is vállalkozhatik, minélfogva azt tovább is fenntartani kellene. Hol marad tehát az a „sok ezer korona“ megtakarítás, mellyel a lelkészárvaék könnyeit törölgetni lehetne? Mindez szép illúziónál nem egyéb, de semmiesetre sem megfogható konkrétum. Kellő kritika vagy számítás nélkül nem helyes a köztudatba olyan jelszavaknak bevitele, amelyek téves felfogások keltésére alkalmasak ugyan, de komoly értéket egyáltalában nem jelentenek.

S. I.

43—1930-I.

Pályázati hirdelmény.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület elhatározván, hogy *Bethlen Gábor életrajzát egyszerű, népies nyelven megírattja és kiadja*, ennek következtében pályázatot hirdetek 1930. április 1. lejáráttal. A munka egy nyomtatott iv terjedelmű lehet. Pályadíj: 2000 Lei. A pályadíjjal jutalmazott munka a Királyhágómelléki Református Egyházkerület tulajdonába megy át. A pályamunkák gép-, vagy jól olvasható kézírással, a szerző nevét rejtő jelígyés levéllel, hivatalomhoz küldendőek 1930 április 1. déli 12 óráig.

Oradea—Nagyvárad, 1930 január 8.

Sulyok István,
püspök.

A „Lélek“ vallása.

A protestantizmus jövődjéi.

Rendkívül érdekes könyv jelent meg az angol karácsonyi könyvpiacra. Sok eltűnésre való talál benne a gondolkodó lélek. Sabatiernek: „A tekintély [authoritas] vallása és a „Lélek“ vallása“ című munkája ez a könyv. Új utakat igyekeznek nyitni benne a protestantizmus számára, mély intuícióval. Érdekes lesz azért kissé foglalkoznunk vele; mélyen belevág az a mai ember lelki világába.

„Tekintély“ egyháza alatt érti az illusztris szerző legelső sorban a római egyházat; azután pedig mindazokat, amik külső tekintélyen alapulnak. A „Lélek“ vallása alatt érti a keresztyén-ség újtestamentumi típusát, amely a lélek *belső* bizonyágtételén alapul. Azok a vallások tartoznak ide, amik tökéletesen rábizzák magukat a Jézus Krisztusban revellált Isten kegyelmére. Ez a protestantizmus legmarkánsabb jellemvonása. Az állítja ugyanis azt, hogy a vallásos autoritás igazi székhelye egyesegyedül az igazság erejétől megragadott lelkiismeret. Teljes egészében még ott is csak akkor található meg, hogyha abban a „Lélek“ a mi lelkünkkel együtt arról teszen szent tanubizonyágot, hogy mi valóban Isten gyermekei vagyunk.

Csak akkor lesz a vallás az, amire rendeltetve van, t. i. a lelki meglegedés, életerő és szívbéli öröm létrehozója, hogyha magán hordozza a nagy Isten lelkének igazoló pecsétnyomását. Ezt a pecsétnyomást pedig a tapasztalat mezején találhatjuk fel, hogyha bátran elfogadjuk és teljesítjük Istennek akarátját. Elfogadjuk pedig azért, mert elhisszük, hogy a legjobb — más jó nem is lehet — reánk nézve. Jézus azért lett a világ legnagyobb és legboldogabb tapasztalója Isten örök jóságának, mert Ő volt a világ legnagyobb mértékben Istenben rízó teremtménye. Abszolút bizalommal támaszkodott égi Atyjára, Még a legkeserűbb poharat is hálás szívvel fogadta el tőle. Éppen ezért emelkedett fel az istenfűség felséges magaslatára, tényleges élet-tapasztalatainak lépcsőfokára. A modern emberi elme előtt ez Jézus Krisztus csodás lényének — életének, halálának, diadalának — a legmélyebb magyarázata. Ezért a neve minden nevek felett való. Minden tekintetben a „Lélek“ gyermeke volt Ő.

És itt meg kell egy kissé állapodnunk és mélyen elgondolkozunk — mondja Sabatier. Le kell fújni a port újtestamentumunkról és bátor lélekkel újra által kell olvasnunk azt. Mert a mai prédikálás nagyrésze nem egyéb, mint a gólya utánzása;

váltogatják a lábaikat aszerint, amint az alkalom hozza magával. Sokan azt kiáltják: „Nagy a „Kényelem“ Diánája!” Ezért most a lelki tapasztalatokat tartják döntő fontosságú authoritásnak, majd meg a bibliai textust. Nagyon sokan félnek ma attól, hogy abszolút bizodalommal viseltessenek Isten szentlelkének az emberek életében állandóan tapasztalható élő tanubizonyoságtételei iránt. Nem hajlandók akceptálni azt a tapasztalati tényt, hogy éppen olyan hatalmas az a tanubizonyoságtétel ma is, mint bármely más korszakban volt, amiről írott emlékeink maradtak fent. Ezért van aztán a protestantizmusban az a nagyfoku ingatagság, bizonytalanság, zürzavar, annyi számbavehetetlen vallásos szekta.

Ezen a bajon azután pápai csalhatatlansággal, bibliai dogmatizmussal egyáltalán nem lehet segíteni. Egyetlenegy módja az orvoslásnak — mondja a szerző — a protestantizmus eredeti álláspontjának minden huzódozás nélküli vakmerő elfogadása. Ez pedig nem más, mint: *Istennek ama tökéletes authoritása, amit Szentlelke által az emberi lélekben revellál.*

Szinte hallom a riadt kiáltást — mondja Sabatier — Mi lesz akkor a bibliával!? ... az egyházzal!? ... Hová lesz ezek authoritása!? Tökéletesen ott maradnak, ahol idáig is voltak és mindig is lesznek: másodlagos authoritásuknál — felel meg Sabatier rá. Hiszen azok is *tapasztalatoknak*, csodás, fenséges, dicsőséges, szent tapasztalatokkal örökérvényű rekordjai. Annyira elevenek ma is e lelkitapasztalatok, hogy a mai emberi léleknek is boldog megnyugvást adnak. Ezek az örökkévalóan *lelkitapasztalatok* az elsődlegesek; *feljegyzéseik* már csak másodlagosak. Mert amit Isten egyenesen *nekem* mond, az rám nézve a legfőbb obligatio. Avagy talán megszűnt volna a „Lélek“ bizonyoságot tenni a kanonikus könyvek lezárásával? ... vagy a niceai ... khalcedoni ... a tridenti zsinattal? A mának előszava a legfőbb tekintélyünk, nem a tegnapi feljegyzései. Az a főkérdésünk; mit *szól* [jelen idő] a „Lélek“ ma az anyaszentegyháznak ... azaz az azt alkotó férfiaknak és nőknek? Egyszóval az embereknek legelső sorban *saját maguknak kell* Istent megismerniök; nem a mások reportjaira támaszkodniök, akármilyen szenségek legyenek is azok különben

Micsoda véghetetlen zürzavarát idézi ez elő a privát véleményeknek! — kiáltják felém az authoriánusok — mondja a szerző. Ámde mi nem privát véleményekről beszélünk — felel rá ő maga —, hanem Isten szent lelkének az emberek lelkébe való bizonyoságtételéről: az embereknek Istenről szerzett élő tapasztalatairól. De még akkor is, hogyha lennének is vélemény-

különbségek az emberek között emiatt, mint életjelek még mindig jobbak volnának ezek, mint a temető békés csöndje a lelkekben. Azonban szent élettapasztalat az, hogy mindazok a kiváltságos lelkek, akiknél a vallás legelső sorban élettapasztalat és csak azután hitvallás, még sohasem mondtak ellent egymásnak, hanem dicsőséges harmóniában feleltek meg egymásnak, miként a nagy mélységek hangjai. Irástudók, papi fejedelmek, hittudósok, bibliadoktorok vitatkoznak egymással, de a *szentek* sohasem; mert az ő tapasztalataik tökéletesen egyformák. A „*Lélek*“ nem mond sohasem ellent önönmagának. Már pedig az nyilatkozik meg a szentek lelkében. Istennek lelke nem némult meg. Ma is susog azoknak lelkében, akik őt keresik az által, hogy teljesítik szent akaratját. Az ilyen lelkek sohasem perlekedők, hanem mindig igazságszeretők, alázatosak, *szeretettel* igazságosak.

Azt kérdezik sokan manapság, mit prédikáljanak, hiszen minden tekintély meginogni látszik. Sohasem volt más tekintély, csak az igazságé — felel a szerző. „*Igy szólt az Ur*“ a próféta lelkében. Ez volt mindig a legfőbb tekintély. Ma is az. Csak azt prédikálhatjuk, amit saját tapasztalatunkból tanultunk, amikor *tökéletesen* a Jézusban revellált Isten kegyelmére bíztuk magunkat. Ezt a tapasztalatot tisztíthatjuk, bővíthetjük a szentírás tanulmányozásával, az egyháztörténelem kutatásával és mindazzal, ami Istenről tanubizonytságot teszen. Másféle igaz prédikálás nincsen. A prédikálás vagy bizonyágtétel, vagy semmisem. Amikor megragad bennünket a Krisztus lelke és mi készséggel engedünk az Ő ösztönzéseinek, amikor tág teret engedünk életünkben az Ő lelkének, akkor szakad vége minden kétkedésnek, minden nehézségnek a vallási authoritást illetőleg. Akik az Ővéi, azok ismerik az Ő hangját és békességben vannak Ővele.

Megismertettem ezt a mélyenjáró elmével megírt könyvet. Én sok gondolkodni valót találtam benne. Szóljanak hozzá esetleg mások is.

Bokor Sándor

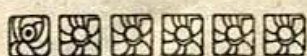
KÜLFÖLD

Necskeméten ellíltották a koldulást. A koldusi tilalommal együtt megkezdődik a szegények gondozása. Névre szóló bevásárlási könyvet kapnak, melyben a hivatal beírja, hogy mennyit, mit és hol vásárolhatnak. Megmondják a szegénynek, hogy melyik üzletben kapja ki az árut. Vásárolhatnak minden hónap elsején és 15 én, számlájukat a szegényügyi hivatal fizeti. Ezenkívül minden koldus hetenként 50 fillért kap az apróbb kiadásokra és minden szegény család a télre öt mázsa tüzfát, valamint ruhát is.

Németország. A német theologiai fakultások, melyeknek népessége a háború következtében nagyon megcsökkent, ismét visszanyerték régi virágzásukat. Hallgatóiknak száma, amely 1914-ben 3000 volt, s amely 1925-ben 1800-ra csökkent, folytonosan növekedett és a legutolsó szemeszterre a hallgatók száma 4311-re emelkedett. A leglátogatottabb egyetemek a következők: a berlini és a tübingeni, amelyekben 536, illetve 812 volt a hallgatók száma júliusban; Marburgban és Erlangenben 403-an, illetve 395-en iratkoztak be. Szászországban viszont a hallgatók száma kevés.

Macedóniában magyar református missziói egyház alakult Sopot központtal, 47 taggal.

HIREK

A nagyváradai Árvaház szükségletére újabban a biharfélégyházi nőszövetség szállított be egy szekér adományt. És pedig 1 m. lisztet, 90 kgr. paszulyt, 500 kgr. burgonyát, 128 kgr. szemes tengerit, zöldséget, aszalványt és ezer leit. Otthon pedig a gyülekezet szegényeit látták élélemmel és pénzádománnyal. Legyen Isten áldása a neki tetsző cselekedetekért a szövetség tagjain és lelkes vezetőjén: Egei István lelkipásztor feleségén.

Vallásos és kulturális esték

A nagyvárad réti paróchiális körben dr. Szabó Lajos irányítása és vezetése mellett a réti „Ifj. Bibliakör” sorozatos kulturális estét tart a téli hónapokban. A többmint 150 lelket befogadó új bibliaköri teremben minden második vasárnap este egy lelkes ifjúság áldoz a múlt nagyjainak. Kettős célja van ezeknek az estéknek. Elvonni az ifjúságot a káros, vasárnap délutáni szórakozásoktól, másodsorban megismerteti velök a magyar irodalom kimagasló alakjait. A

nagyterem zsúfolásig megtelik az érdeklődő hivekkel, fényes bizonyossága ez annak, hogy még nem halt ki a szivekben a múlt utáni vágyakozás. A jelen keresi a múltat, hogy erőt merítsen a jövő megharcolásához. Legutóbb, újév délutánján Vörösmarty emlékének áldozott a lelkes ifjúság. „A szegény asszony könyve”, „Vén cigány”, „Kis gyermek halálára” című versek elszavalása, a nagy költőről tartott ünnepi előadás, énekszámok tették felejthetetlenné ez estét. Legközelebb „Kisfaludy Károly” alakja és munkássága elevenedik meg a magyar irodalom után sóvárgó rétek előtt. Az estét gyülekezeti énekszámok és rövid bibliaolvasás vezetik be. Imában keresik az Istent, hogy megköszönjék neki azt a dicső múltat, mely mint a hold világa vezeti a vándort előre, megsebezve is, de mindig csak — előre.

Társszerkesztők; Arday Aladár, dr. Bodnár Gábor, Bokor Sándor és Szombati Szabó István.

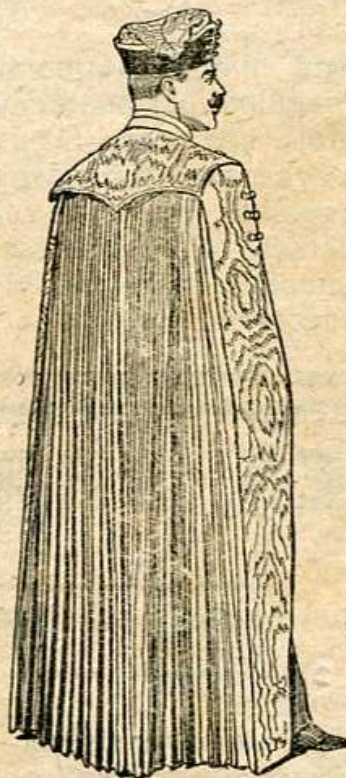
Ismét kapható a Kisbetűs Énekeskönyv

Ara 82 Lei. -- 10 drb
vételénél 75 Lei.

Beszerezhető:

Béres Károly könyvkereskedésében
a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület könyvkiadójánál
Oradea—Hagyóváradi, Ioan Vulcan (Nagy Sándor-n.) 14

Legszebb alkalmi ajándék
a nt. Székely urak részére
a palást.

Kérem a Nőegyletek stb.
nb. rendelését.

SZÁNTÓJÓZSEF

palást készítő

Hódmezővásárhely.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagytszt. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Bihor
Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik helibélet gyűjtéssel. *Le-
számítól váltókat. Folyósít* jelzálog-
kölcsonőket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.

**Képviselet a triezsi „Adriai”
biztosító-társaságot.** 2

ORGONA- HOMLOKZATSIPOK

a rekvirált sípok helyébe első-
rendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai

orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok
és pedálos harmoniumok ál-
landóan raktáron. Orgona-
javítások, tisztítások és
hangolások pontosan eszkö-
zöltetnek. Költségvetéssel és
harmonium árjegyzékkel dij-
talanul szolgálunk. 2

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

h a r a n g j a i t

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

Alapított 1840-ben

REFORMÁTUSOK LAPJA

h Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyükre évi 350 lei előfizetési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lappéldányok ára 15 lei.

Megjelenik minden héten szombaton.

“Teremtsük ujja a református egyházat az ifjuságon keresztül!”

Ez a magyarországi református ifjúsági munka jelszava s egyben célkitűzése és programja. Jövőbelátó és jövőt teremteni akaró program.

Egyházkerületi közgyűlésünk minden lelkipásztort kötelezett az ifjúsági munka megkezdésére. Anyaszentegyházunk, közelebbről gyülekezete, az ifjuság és saját maga ellen vét, aki e kötelességet nem teljesíti!

Azt az átalakulást, melyet egyházi életünkben mindannyian kívánunk és munkálunk — nevezük megújulásnak, reformációnak, reneszánszsnak, vagy bármi másnak — első sorban az ifjuság által érhetjük el. A régiek más életkörülmények között és más lelki világban nőttek fel. Megcsontosodtak szokásaikban évtizedeken át beléjük rögződött élettelenségükben, sőt nem egyszer pogányságukban. Velük egyházunk újjáteremtését eredményesen nem munkálhatjuk. Új életet egyedül az ifjúsággal kezdhetünk és az ifjuságtól remélhetünk.

Az ifjuságot azonban az új életre rá kell vezetnünk és rá kell nevelnünk. Aki e kötelesség teljesítését halogatja, az egyházunk jobb jövőjének az építését késlelteti, sőt, ha a mai időt és alkalmat elszalasztja, féltő, hogy örökre megakadályozza.

De vét a legnagyobb érték: az ifjuság ellen az, aki irányításáról megfeledkezik. Óh, hányan vétettek ez ellen a mai szégyen, árva ifjuság ellen! Vétett a világ, mikor a világháboruban a legszomorubb gyermekkort kellett átélniök. Vétett a jelen iskolai rendszer, mely kétszerannyi idegölő munkával felényi műveltséget sem ad, mint a multban és vét ma minden, ami

bizonytalanná teszi a jövőt. Legalább mi ne vétsünk ellene: egyházunk és az egyházak vezetői, lekipásztorok, tanítók és mindazok, akik helyzetüknél, értelmiségüknél, vagy lelküknél fogva arra hivatottak, hogy az ifjuság vezetői legyenek.

Végül önmaga ellen vét minden lekipásztor, aki az ifjuság nevelését elhanyagolja. Azonkívül, hogy sok örömtől fosztja meg magát, teljesen kiejti kezéből az ifjuságot és mire majd belőle kerülnek ki a gyülekezet alkotó és vezető tagjai, még a mainál is nehezebb munkatér fog előtte állani, ha ugyan örökre el nem veszíti az egyházra nézve.

Aki még nem tette, kezdje meg mielőbb a bibliakörök megalakítását és maga boldogan fogja tapasztalni, hogy ez volt a legáldottabb munkája ebben az esztendőben. D. I.

Az ifjuság a református egyházban.

Tereh Géza előadása a nagykarolyi ünnepest szept. 13-iki templomi ünnepélyén

Református Testvérek!

Mikor ma ifjuságunkról akarok beszélni előttetek, az abból fakadó súlyos felelősségérzet szoritja össze a torkomat, hogy ez a kérdés egy egész fajunk, egész református életünk má-jának és holnap-jának problémájával. A máéval, mert amit az ifjuságról, mai állapotáról, jövője kríziséről mondani fogok, azt kis módosításokkal el lehetne ismételnem népünk minden más kategóriájáról is. És egy a holnapéval, mert ez a mai ifjuság a jövő évtizedek ref. generációja. Ő tőlük függ, milyen lesz ez a jövő? Olyan-e, amilyennek Isten és mi kívánjuk, vagy olyan, amilyennek a sötétség és tagadás szelleme. Kétszeresen kell, hogy érezze ennek a jövőnek a felelősségét minden erdélyi református, aki látta a nagy magyar Alföld fekete barázdájú Kanaánján megfeneklett, elcsenevészedett kálvinizmus szivszorító látványát: nagy református metropolisok üres templomait, munkazajos, meg nem szentelt vasárnapjait, lélekragadozók által körülharapdált gyülekezeteit, pezsgő életü, rohamosan növő plébániáit, tért nyerő kommunista szakszervezeteit, gyászos lelkü elaludtságát! Lehetetlen, hogy át ne cikázott legyen az ilyen szemlélő lelkén a gondolat: Te Erdély! vallásszabadság és protestáns gondolat klasszikus földje, te kaptad a királyi hivatást, hogy kitenyészd elesettséged jelenében azt az új nemzeteket, mely erjedésbe hozza majd református népünk tunya és öntudatlan tömegeit s életre, termésre korbácsolja a meddővé

vált fekete barázdák tespedtségét. Testvéreim, aki ezt a felelősséget érzi a jövővel szemben, aki ilyen királyi elhivatásról van meggyőződve, az lehetetlen, hogy nagy lelki elfogódottság nélkül beszéljen ma az ifjúságról, ennek a jövőnek zálogáról!

És milyen ma ez a református ifjúság?

Ifjúságunk mai állapota egy zsibbadt, szédült, irányát vesztett chaosz képét mutatja. Két áthatolhatatlan gépfegyvertűz nyirta keskeny uton tántorog ez a fiatalság, nem előre, hanem csak ide-oda. Alulról gyökereit nyirja le a jövőtől megijedt szülők egykéjének, vagy egyséjének gépfegyvertűze, felülről pedig virágát kaszálja le és nem engedi magot hozni a másik gépfegyvertűz: a boldogulni, eszének, faji értékeinek megfelelő munkatéren lelkét kibontani nem hagyó koldus jelen. A nem nővő utánpótlás és a mindent lenyiró jövő közt megijesztetten keresik a menekülés, az élettehetségek keskeny ösvényeit ifjaink. Hát csoda e testvéreim, ha olyan a ma ifjúsága, amilyen: könnyelmű, illúzióknélküli, cinikus, csüggedt, kesernyész, koravén! Ez a mai fiatalság, — borzalom megállapítani és borzalom hallani ti szülők, nevelők, lelkiatyák! — ez a mai fiatalság nem a jövő reménye, hanem a jövő fenyegetése, robbanó anyaga!

Egy része beletörődött a visszaproletárosodásba s aki talán jobb időkben egy Michel Angelo lehetett volna, széklábat fog faragni egész életében. Egy másik rész beleveri fejét a kétségbeesés gerendáiba s ez anyaghoz tapadó hitében nem találván elegendő energiát a további küzdelemre, az öngyilkosságot látja egyetlen kivezető utának. A harmadik tábor komor elszántsággal küzd. De hiába folytatott sziszifuszi munka, az állandó visszabukás a keservesen kiküzdött magaslatokról minden jóban való hitet kiöl bennük. Lesznek a társadalom ellenségei, kik azon kevés szerencsések, vagy jobbak terhére írva boldogtalanságukat, akiknek mégis sikerült révbe jutni, készülnek vérködös aggyal a nagy leszámolásra. Ott van a negyedik tábor: a mámorba menekülőké, az ötödik: a lethargiába süllyedt semmit nem tevőké, a hatodik: a törekvő sehogysem boldogulóké s a a többi s a többi... egyikre szörnyűbb és csüggesztőbb nézni, mint a másokra! És végül vannak, hála Istennek, vannak olyanok is, akik Isten mindennapos verését nem lankadó hittel viselik és imádkozva, egyedül benne vetik ezután is reménységüket. Akik testvérkezet fogva, minden református ifju Jézus nevében összefogó munkájával remélik kiharcolni a kenyeret ma s a jobb jövőt holnap. De nem szabad illúziókban ringatnunk magunkat; ezek száma a legkisebb a mai ifjúság közt.

Én testvéreim, ilyennek látom a mai ifjuság keresztmetszetét, különösen a fiukét, míg a lányoknál talán valamivel kevésbé sötét a kép. Sajnos, a jövőt inkább a férfiak formálják, mint a nők.

De hát ki cselekedte ezt velük, kiáltok fel! Hiszen mi a mi fiatalságunkban, ha nem is voltak teljesen jók becsületesek és istenfélők, de mégis távol voltunk ettől a szörnyű képtől!

A felelősségrevontak legnagyobb része mindjárt hajlandó lesz a háboru mindent befödő nagy takaróját állig rántani s azzal befödözködni minden felelősség elől, áttolva azt a történelmi erőkre, sorsra, — közvetve Istenre. Pedig ez a kényelmes gesztus nagyon hamis! Hamis és lázító! Isten nem krájleros, aki népeknek és egyeseknek egyenként kiméri és házhoz szállítja a maga 10 kiló, vagy egy font történelmét! Isten megszámlálhatatlan csillagnapoknak szabott örök törvényt és népek életének célt jelölt ki ebben a titáni együttesben. Hogy efelé a cél felé mi emberi gyarlóságból s a rossz ösztönből ilyen keserves kálváriákon át megyünk, hogy az emberi kultúra, ez a sokat csodált épület a maga evolúcióját csak ilyen katasztrófákon át tudja megcsinálni, abban bár látom Isten kezét, de jórészen a mi terhünkre: vezérek, osztályok, érdekeltségek, egyének terhére tudom irni az érte való felelősséget. Bizony testvérem, a ma szenvedései a mi bűnünk büntetése, Isten jobbitó kezétől büntetve! Bűnös vagyok én és bűnös vagy te! Ott ülünk mindannyian a vádlottak padján ezért az ifjuságért és csak ennek a bűnösségnek a beismeréséből és a levezeklés vágyából fakadhat jövő és gyógyulás ennek az ifjuságnak! Én tetemre hívok mindenkit: szülőket, lelkipásztorokat, minden lelkivezetőket ennek az ifjuságnak a kórágánál és belekalapálom minden lélekbe a felelősség súlyos szavát: Igen! mi vagyunk felelősek ezért az ifjuságért! Ne csak a háborút, a sorsot okoljuk érte, hanem a családi kör meggyengült vonzóerejét és meggyengült felelősségérzetét, a családi fegyelem lazulását, az ellankadt tanítót, a résen nem levő lelkipásztort, a felelőtlen törvényhozót, szóval magunkat mindnyájunkat!

De mondhatjátok, tényeket kérünk! Mi az én bűnöm az ifjuság körül? Hát precizirozzunk!

Református szülő, vetted-e a fáradságot, hogy beletekints gyermeked lelkébe, felfedezni, nincs e baj, vagy megelégedtél azzal, hogy vasárnaponként tiszta ruhát adj rá? Adsz e neki iskolát, jó református iskolát, hogy felvértezd hittel és tudással a megkisértő és megpróbáló életre? Ha nem, elmarasztal Isten

a nemtörődömség bűnében! Ha ezt megtetted s felfedezted, hogy gyermeked lelkében baj van, mert kilátástalan jövő és sivár jelen hajlandóvá teszik a csüggedésre, a sárbaesésre, simogattad e a hit olajával, kenegtetted e az Istenben való reménység borával, hogy ne tévedjen a züllés, vagy a kétségbeesés utjaira? Ha nem, elmarasztal Isten a gyöngeség és gyávaság bűnében! S ha láttad keresztyén szülő, hogy ez a tűzvész nagyobb, mint amit te egyedül elolthatnál, ha megrettenél a nihiltől, mely gyermeked lelkét betölti, akinek nincsenek ideáljai, céljai, csak esetleg üresen kongó frázis- és ábránd-téglái, amikből nem lehet jövőpalotát építeni, legfeljebb csak összedülőt, futottál-e fűhöz-fához, sikoltottál-e segítségért, kongattál-e vészharangot? Ha nem elmarasztal Isten a Sátán orgazdaságának bűnében, mert neki voltál cinkostársa a lélekrablásban! És ugyanez az ítélet hangzik tanítók, lekipásztorok, minden vezetők, felétek is, ha nem vettétek észre, hogy az ifjuság lelkével nagy baj van, vagy ha elkápráztattak a felgyült kötelességek, a munkamező nagy, tarka megtáruulása és nem fogtatok össze a szülőkkel ennek a mocsárba sülyedő nagy drágakőnek: az ifjuság lelkének visszahalászására.

Igen, miénk, mindnyájunké a felelősség és nekünk kell jóvá is tenni mindent.

Mert ha nem tennénk jóvá!... Ha hajlandók volnánk azzal kibujni, hogy nekünk már éppen elég jutott a felelősségekből, áldozatokból és jóvátételekből! Olyan volna ez testvérem, mintha ott feküdne egyetlen gyermeked a ravatalon s te minden erővel lakadalomban képzelnéd magad fájdalmad csillapítására és táncra perdülnél. Csúf lenne és örültnek tartanának érte! Az ember legmagasztosabb disze a szolgálat lelke. Minél jobban tudunk szolgálni és szeretni, annál feljebb magaslik emberi méltóságunk trónja, mert a lelki nagyság mértéke a szeretni és szolgálni tudás. Elhelyezhetjük-e ma hasznosabban szolgálatunkat és szeretetünket, mint az ifjuság megmentésére? Kimondottan hasznosságról van szó! Mert ez az ifjuság a mai iránytvesztett életben, a megőrült delejtük és megzavarodott fix sarkpontok e világában vezetetlenül levegőbe röpitheti nemzetünket, kulturánkat, minden faji értékünket, amit évszázadok verejtékes munkája gyűjtött, de vezetve adhat annak a maga ifjonti erejével égig rakétázó lökést!

Bizonyára sokakban él már ez a felelősség, sokan pedig most ébrednek rá — és most mindnyájan azt kérdehetik tőlem: hát mit tegyünk?

Anélkül, hogy egyedül üdvözítőnek tartanám azt a gyógy-szert, melynek meggyőződéses hive és azt a gyógy módot, melynek nagy szeretettel szolgálója vagyok, a legfontosabb tenni-valónak tartom az ifjuság megszervezését jézusi alapon. Hogy a mai nehéz viszonyok közt életlehetőségeket teremtsen magának, szervezkedik az egész világ: trösztök, kartellek, egyesületek, szakszervezetek, ántántok, mindenféle népi és országhatáron is tulnyuló internacionálék csoportosítanak rohamcsapatokká mindenkit, akinek érdeke egy. A mi ifjuságunk érdeke is egy tisztes, munkás, becsületes, eredményes élet! Meg kell szerveznünk az egész világon keresztül ezeknek a jelszavaknak minden krisztusi gondolkozásu ifját egybefoglaló *fehér internacionáléját!* Jól értsük meg! Nem az aszkézisét, a világ szépségeiről és alkotó célkitűzéseiről való lemondását, a gyámoltalanságét, hanem a tiszta ideálok, a jó szándék, a felejtteni tudás, a háborunélküli jövő-teremtés és a társadalmi szolidarizmus, ezen igazi krisztusi szociálizmus fehér internacionáléját! Meg kell szerveznünk, mert ha nem szervezzük *ezt* mi meg *ma*, holnap beáll ifjuságunk a kommunista vörösbe, vagy a legényegyletes és kongregációs sárgába, vagy a kártya, alkohol és vérbaj skarlátszinü internacionáléjába, vagy éppen az öngyilkosok feketéjébe, — de valahova beáll, mert kényszerítően érzi, hogy el kell helyeznie magát valahol ebben a világban, hogy valakihez kapaszkodnia, hogy valakivel társulnia kell. Óh, adjuk neki társul az egyetlen megbízható földi és azontuli utitársat testvéreim: adjuk neki Jézust!

Az ily irányu munka már nálunk is örvendetesen megindult s inkább annak népszerűsítése érdekében mondom el a kötelességeket, melyeket kire-kire ez a munka rá ró. A felsőbb hatóságok bölcsessége megállapítja az irányelveket, szervezeti szabályokat és gondoskodik az intézményekről az egész ref ifjuságnak egyházanként a legzsengőbb kortól leendő megszervezésére a vasárnapi iskolák, keresztyén ifjusági fiu és leányegyesületek, bibliakörök, cserkészlet keretében, népházakkal, táborokkal, konferenciák tartásával. És hogy lökőerőt adjon neki, bele kell kapcsolni ezt a mozgalmat az ifjusági világmozgalmakba. Az egyes gyülekezetek vezetőségének kötelessége egész tudásával felkarolni ezt az ügyet s átplántálni az alapelveket minden vidék speciális viszonyainak megfelelően a saját talajába. A szülőknek és minden jóakaratu keresztyénnek kötelessége a saját gyermeke, népe, osztálya érdekében, de kötelessége Krisztus egyedül üdvözítő földi királysága érdekében is minden erővel besorakozni a vezetők munkájába: gyermekeiket

hozzánk küldeni, elvetett jó magjainkat öntözgetni. S végül az ifjuságnak kötelessége és egyetlen mentsége és megváltása: engedni vezettetni és megszerveztetni magát. Be kell látnia, hogy ma, mikor mindenki mindenki ellen van, mily megbecsülhetetlen az az önzetlen fegyverbarátság, amit mi ajánlunk fel. Újból hangsúlyozom: Nem vezeklő aszkétákból és imádkozó gépekből akarjuk mi Jézus földi királyságát megszervezni, hanem életrevaló, vig de tiszta szemü, száju és életü, azaz igazi és erős hitü leventékből. Mert csak ilyenek ültethetik a világ trónusára a becsületet, békét és boldogulást. Már pedig én azt nevezem Jézus földi királyságának, amelyben ezek trónolnak! Igaz, nagy szakadékok voltak mindig és vannak, ma különösen, a mi és az ő lelkeségük közt. Könyvek és cikkek az unalomig megállapították, sőt kiélezték ezt. De egyedül az ifjuságon áll, hogy átformálja elveinket, ha nem volnának elég korszerűek, egy föltétellel: a becsületes tartalom és jószándék megóvásával.

Minden jóakaratu léleknek ily irányu összefogása — én hiszem és vallom! — képes lesz megoldani az ifjuság nehéz problémáit. Ha nem egyedül, hát más becsületes megoldási kísérletekkel karöltve. Hitvallásos iskoláink hozzáidomítása az új viszonyok súlyos követelményeihez és fokozott bekapcsolása ebbe a munkába egyik fontos programpontja gyógy módunkra. Az ifjak erősebb odaölelése a tiszta jóakarát egyetlen helyére: a szülői kebelre s ha kell, visszahajtása oda a fegyelem és büntetés vasvesszejével — egy másik. A külföldi régi ifjusági szervezetek: YMCA, KIE, cserkészlet stb. világhálózatukkal mintái és támpontjai lehetnek ennek a szervezkedésnek, ha elveink nem is teljesen egyeznek,

Nem titkoljuk mi magunk előtt, hogy nehéz, igen nehéz, sőt talán évekig nagyon hálátlan munka az, amit vezetők és vezetettek itt magukra vesznek. Nehéz megtölteni azt a szervezetet, melynek immateriális a bázisa, eszményi a célkitűzése, a munkaprogramja és tiszták az eszközei, — a való élet husával és egyenrangú küzdőerővé tenni a mai túl materiális, eszközökben nem válogató és harci zajtól hangos világban. Sok kísérletezés és sok meggyűlölet, sőt kiábrándulás fogja kialakítani ennek a világszövetségnek munkaprogramját s a célhoz vezető legjobb eszközöket. Ha tisztán a mi emberi erőnkben bizhatnánk, ha csak a ponderabiliákkal számolhatnánk, talán kilátástalan is lenne a célhozérés. De minden kétséget és ingadozást, minden csüggedést és sikertelenséget le fog nyomni végül az az erő, ami mellettünk van és győzni fog: az Isten ereje! Nem a mi munkánk

ez, hanem az Övé! Nem a mi boldogulásunkról van itt szó, hanem az Ő országa áll vagy bukik a mi küzdelmünkkel. S nem mi győzünk egyszer — mert győzni fogunk — hanem Ő fog győzni általunk.

Az ifjuság maga is érzi, hogy ez az igazi út s cserkész jamboreek, ifjusági világkonferenciák szervezik a gyűlöletnélküli jövődől világboldogságot. Itt a krisztusi jóság, szeretet és megbocsátás jegyében békejobbot nyújtanak egymásnak a fiak, kiknek apái tegnap még szuronnal rohamoztak egymás ellen s ez a krisztusi kézfogás le fogja mosni a világról az ölés vérbünét s meg kell hogy hozza a kiengesztelődés boldogabb holnapját, melyben mindenkinek fog jutni egy hely a nap alatt!

Testvérem! Mikor segítő kezet kérnek tőled az ifjussággal való törődésre, mikor áldozatkészségedhez fordulnak érdekében, hangozzanak vissza szivedben ezek a szavak, miket mélységes meggyőződésből bucsuzásul mondok most, mint összefoglalását annak, amiről beszéltem. Református egyházunk nem lehet boldog egy boldogabb ifjusság nélkül, mint ez a mai, ép úgy, mint ifjusságunk sem lehet boldogabb egy hívőbb, jézusibb, tisztább szándéku holnap nélkül. A ma ifjussága a nagy világkibékülés záloga, mely el kell, hogy következék, ha az ember igazán emberi életet akar élni a jövőben. Minden, amit ezért az ifjusságért teszel, egy kő ennek a békés és boldog jövődőlnek a kiépítéséhez, melytől csak egy lépés már Isten földi országa. Ez az ország ő rajtuk keresztül van kialakulóban ebben a ma olyan eltorzult arcú világban. A ref ifjusság fehér internacionáléja lesz az, mely ezt a királyságot meg fogja építeni az Isten, a te, az én és minden jóakaratu emberek dicsőségére és boldogságára.

⊠	⊠	IFJUSÁG	⊠	⊠
---	---	---------	---	---

Ezt a rovatot időnkint — lehetőleg minél gyakrabban — beállítjuk lapunkban. Célunk, hogy az ifjussági munka értékére és fontosságára minél jobban ráéssz méltessük olvasóinkat, továbbá, hogy a széttagolt magyar egyházban folyó ifjussági mozgalmakat és eredményeket megismertessük, valamint, hogy a magunk munkáját számba vegyük és hogy mindezek által egymásnak segítségére lenni igyekezzünk. A számbavétel végett felkérjük mindazokat, akik fiú, vagy leánybibliaköröket vezetnek, hogy a kör múlt évi működéséről küldjenek be rövid, közlésre alkalmas beszámolót. De kérünk híreket is az egyes bibliakörök minden nevezetesebb eseményeiről, vagy az új körök megalakulásáról. Egyben közöljük, hogy a ker. belm. előadó szívesen szolgál tájékoztatással, irányítással — e lapban, vagy akár magánlevélben is a hozzáfutóknak.

A jugoszláviai ifjusági munkák. A más egyházrészekben folyó ifjusági mozgalmak ismertetését a legkisebb egyházrészben kezdjük. Két okból tesszük. Először, hogy mindenki lássa, hogy ıme a legkisebb is mennyire elıbb van mint mi, másodsor azért, mert épen kicsinységéhez és erıinek csekélységéhez képest aránylag a legtöbb értékünek tartjuk. A munka értékmérıje a nyári, augusztus elsı hetében tartott konferencia volt, mikor már második évben gyültek össze a jugoszláviai Keresztyén Ifjusági Egyesületek tagjai a tengerparton a Dubrovnik melletti Miniben. A konferencián 18 egyházból 77-en vettek részt s azonkivül 11 külföldi. Közülök 25 felnıtt és 63 ifju, 48 fi és 40 nõ. Együtt táborozott velük a belgrádi K. I. E. 50 cserkésze, továbbá 40 német protestáns, akik vasárnapi iskolai konferenciára mentek oda. Jelen volt és több elıadást tartott Ponsford londoni titkár a négyes bibliaköri munkáról és az egyesület szervezésérıl stb. továbbá Weills, a belgrádi bibliatársasági igazgató, ki megrázó példákat hozott fel a Biblia hatásáról; Parente belgrádi pravoszláv theologia igazgatója a materializmus elleni küzdelemrıl beszélt. Id. Viktor János tiz napon át folytatólagos elıadást tartott a vasárnapi iskolai munkáról Rajluk kivül még Kettenbach evangélikus esperes, Monori Sándor igazgatótanító és Kovácsy Sándor subotikai lelkész beszéltek. A konferencia rendezésének technikai munkáját a belgrádi ifjusági egyesület vezetısége végezte. E konferencián kivül még nagyon figyelemreméltó értékmérıje a jugoszláviai munkának a feketicsi ifjuság tevékenysége. Az ifjak minden hó elsı vasárnapján templomi ünnepélyt rendeznek. Ujabban pedig néhányan biciklin elmennek a környékbeli katolikus községekbe bibliát terjeszteni. A heti vásáron kirakodnak és még kínálgatják a bibliát, egész evangélizáló beszédeket tartanak, sőt hitvitákat is folytatnak az odavalókkal.

A nagyváradi bibliakörök december hó 15-én Bethlen Gábor halálának 300 éves évfordulója alkalmából nagyon szépen sikerült Bethlen emlékünnepélyt rendeztek, melyen a bibliaköri tagok által adott emlékbeszéd, szavalatok, ének és zeneszámok tették gazdaggá a mısört. Háromszáz évnek homályából követıleg lépett fiaink és leányaink elé Bethlen Gábor hite és Lorántffy Zsuzsánna erkölcsse. A begyült perselypénz a bibliakörök konferenciai költségeinek fedezésére szolgál. A karácsonyi ünnepeket megelızı heteket különösen a bibliakörös leányok lázas tevékenységben töltötték el. Szeretetadományokat gyűjtöttek, ruhát varrtak, vasárnapi iskolai ünnepélyeket készítettek elı, szegény családokat látogattak, inségben levőknek asztalára kenyeret vittek, fázókra és didergőkre ruhát adtak. Az áldás Istené volt — kicsiny gyermekek ragyogó szeme, megroppant, tehetetlen öregek reszketı keze — mind arról tett bizonyosságot, hogy él a szeretet a szivekben és munkálkodik Isten ma is ebben a világban. A leánybibliakörösök minden hónapban egyszer összegyülnek szeretetvendégségre, minden alkalommal több, mint 100 leány találkozik egymással; oda, hova mindenik szeretetét, szolgálatát és Istennek felajánlott életét. Ezek a találkozá-

sok juttatják igazán kifejezésre, hogy egy testnek vagyunk mindnyájan a tagjai.

A szalmári Ifjusági és Lorántffy Zsuzsánna bibliakör, mint minden évben, az elmúlt karácsonykor is megtartotta szokásos ünnepélyét első nap délután, melyen egyik bibliaköri tag: Rácz István alkalmi ügyes és hatásos, három részből álló szindarabját adták elő nagy siker mellett. Ünnepe előtt a Lorántffy Zs. bibliakör tagjai közül 25-en heteken át tartó szorgalmas munkával nagymennyiségű ruhát készítettek a szegény vasárnapi iskolás növendékek részére. Az ifj. bibliakör cipész és csizmadia tagjai pedig cipőket a szegény gyermekeknek.

Ébresztő. A keresztyén ifjusági vezetők lapját, mely három éven át litografálva jelent meg, a múlt év októbere óta nyomtatott alakban adja ki a ker. ifj. egyesületek szövetsége. E lap nagyon alkalmas segédeszköz különösen kezdő vezetők számára. Melegen ajánljuk mindenkinek, aki az ifj. munkával foglalkozik, vezérfonalat nyújt a bibliaórákhoz és állandóan foglalkozik mód szeri kérdésekkel. Ilyen pl. a legutóbbi számban a: „Hogyan dolgozik egy falusi református ifj. egyesület”. — Megjelenik évente 9 szer. Előfizetési díja évi 5 pengő. Megrendelhető: Budapest, IX., Üllői-ut 29.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Dr Viski László az erdélyi egyházkerület főgondnoka, zsinati tag, életének 63 ik évében, főgondnokságának második évében, folyó hó 12 én elhunyt. Temetése 15-én volt Kolozsváron. Az erdélyi egyházkerület nemcsak egyik hivatalos vezérét gyászolja, hanem siratja a bölcs és nemes embert, aki példaadó volt a kötelességteljesítésben is. — Emléke legyen áldott!

HIREK

Felhívás az érmelléki egyházmegye lelkeszi karához. Debreczeni László érabrányi lelkész az érmelléki egyházmegye belmissziói bizottságának előadója felhívja az egyházmegye körzetébe tartozó lelkészeket az 55. és 56—1929. sz. egyházmegyei határozatnak a szórványok és a belmissziói munkák végrehajtására. Kéri egyben a szórványokra vonatkozó adatokat még e hó folyamán hozzá a missziói bizottság évi jelentésének elkészíthetése végett el-

juttatni. Tudatja ezuton is, hogy a belmissziói bizottság szívesen hajlandó ama kötelességének eleget tenni, hogy a belmissziói munkák megindítása vagy erősítése céljából személyes segítséget nyújtson a gyülekezeteknek akár látogatás formájában, akár missziói napokon való közreműködés alakjában az erre vonatkozó meghívások esetén.

A reformáció emlékűnnepe Jugoszláviában. A szerb király törvényben elrendelte a reformáció emlékűnnepe az

állami ünnepek közé való felvételét, Ezen a napon református vallású egyéneket törvényben sem idézhetnek, tehát ezen a napon nem kötelesek ott megjelenni.

Helyreigazítás. Lapunk 1929. évi 47. sz. ban a 630. oldalon felülről 11. sorban az

eddig alkalmazásról szóló hiteles bizonyítvány (Certificat) bélyege nem 1.50 L, hanem 13.50 L.

Társszerkesztők; Arday Aladár, dr Bodnár Gábor, Bokor Sándor és Szombati Szabó István.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

Tanügyi: 196—1930. II szám. *Valamennyi iskolafenntartó hatóságnak.* Ismételten figyelmeztetem az összes iskolafenntartókat, hogy az autorizációs kérvényeket [iskolák megnyitása, párhuzamos osztályok létesítése, új állások szervezése céljából] ne küldjék be egyenesen a minisztériumba, hanem adják be az illetékes revizorátusok vagy a püspöki hivatal útján. Ugyanez áll a tanítók autorizációs kérvényeire vonatkozólag. Oradea—Nagyvárad, 1930 január 16. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Ismét kapható
a Kisbetűs Énekeskönyv
 Ára 82 Lei. -- 10 drb
 vételénél 75 Lei.

Beszerezhető:

Béres Károly könyvkereskedésében

a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület könyvkiadójánál
 Oradea—Nagyvárad, Iosli Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagytszt. Református Lelkeszi Hivatalnak
Jud. Bihor Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak ei.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyóásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-
számítol váltókat. Folyósít* jelzálog-
köleszőket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.

**Képviselet a triesszi „Adriai”
biztosító-társaságban.** 3

ORGONA- HOMLOKZATSIPOK

a rekvirált sipok helyébe első-
rendű kivitelben készülnek

Wegenstein & Fiai

orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok
és pedálos harmoniumok ál-
landóan raktáron. Orgona-
javítások, tisztítások és
hangolások pontosan eszkö-
zöltetnek. Költségvetéssel és
harmonium árjegyzékkel dij-
talanul szolgálunk. 3

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

harangjait

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghuzó motorok.

Alapított 1840-ben

REFORMÁTUSOK LAPJA

h Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Sirada Petru Mator (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyökre évi 350 lei előfizetési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lappéldányok ára 15 lei.

Megjelenik minden héten szombaton.

Nevelési problémák.

Michelangelóról olvastam valahol, hogy művésztelepén, ahová sok művész és művészjelölt járt, talált egy össze-vissza faragott és faragatlanul hagyott követ.

Megkérdezte a művésztársaitól, miért dobták félre és hagyták faragatlanul a szép, nagy követ?

A társak azt felelték, hogy a félredobott kő faraghatatlan. Egyáltalán nem enged a művész vésőjének. Mélyen hatol ott bele a véső, ahol finomabb vonalat kellene a kőből kihozni és egyáltalán nem hatol bele ott, ahol mélyebben kellene behatolni a kő testébe.

Michelangeló nem szólt semmit, hanem munkába vette a félredobott, faragatlan követ és kihozta belőle a világ egyik halhatatlan szoborművét.

Ez a michelangelói história jut az eszembe, valahányszor egy félredobott, faragatlan emberanyagot látok.

Már pedig többé-kevésbé mindnyájan faragatlan emberek vagyunk.

Avagy ki közülünk az a szerencsés, akire az össze-visszafaragás után egy igazi pedagógus tette reá művészi kezét?

Ma már szinte minden tudomány szakosítva van, csak egy nincs: a nevelés tudománya.

Neveléssel a világon szinte minden ember foglalkozik. Foglalkozik az anya, az apa s mivel pedig majdnem minden ember, apa és anya: kevés kivétellel mindenki nevelő.

A családban azonban nemcsak az apa és az anya nevel, hanem nevelnek a szülők mellett a nagyszülők, a nagyobb testvérek és műhelyekben a mesterek és a segédek is.

Arról aztán nem is beszélek, hogy a rokonok, barátok, jó emberek, sőt még a szomszédok is beleavatkoznak az egyes családok gyermekeinek a nevelésébe.

Végre nevelnek aztán a hivatalos és kivételesen hivatásos nevelők is.

Tehát igen sokan faragják az emberanyagot, belevág ez is, az is, mindenik a maga módja szerint s a szép, nagy emberanyag a végén mégis faragatlan marad, hacsak nem jön kívülről, vagy nem támad belülről egy michelangelói kéz, amely a faragatlan emberanyagból kihozza a homosaphienst.

Mikor a gyermek az iskolába kerül, a tanító nem tud jó ideig tenni egyebet, mint csiszolgatni a sokszor olyan mély és ferde behatásokat, hogy michelangelói kéz kellene azok kisi-mitására.

A gyermek első és legelkötelezettebb nevelője — már azon természetes viszonynál fogva is, amely a gyermek és szülője között van — az anya.

Ennélfogva minden anyának pedagógusnak kellene lennie. De vajjon minden anya pedagógus e?

Erre a kérdésre már nemmel kell, hogy feleljünk, mert sokkal bonyolultabb tudomány a pedagógia, sokkal elvontabb anyag a lélek és finomabb mesterség a nevelés, minthogy az anyák michelangelói kézzel nyuljanak hozzá gyermekeik neveléséhez.

A szociálizmus utópisztikus elgondolása szerint a nevelést nem végezhetik, csak arra hivatott és készült egyének, de a mai gazdasági és társadalmi berendezkedés mellett mindenkinek nevelőnek kell lennie.

Elsősorban pedig az anyának.

Eddig az volt a nevelés axiómája: „Bölcsőtől kezdve nevelik az embert“.

A pszichológia és biológia mai állása túlhaladja ezt az állás pontot és én azt mondom: a gyermek nevelése az anyaméhben kezdődik.

A pszichológiai és biológiai tudomány előtt ma már nem problematikus, hogy az áldott anya életmódja, fizikai és különösen lelki defektusai kitörölhetetlen bélyeget nyomnak a magzat fizikai és lelki életére.

Ha már egyszer az a helyzet, hogy az iskolának egész nagy millióje nemcsak hatást, de határozott befolyást gyakorol a nevelésre: az a kérdés, mit tegyen az iskola, hogy ez a

gyermeket körülvevő millió ne tegye kockára a nevelést, sőt az iskolának segítségére legyen?

Ennek más módja nincs, mert hogy az iskola egy irányító szellemet kölcsönözzön ennek a milliőnek, hogy mindenki, aki a gyermekkel viszonyban van, a gyermekre alakítólag hat, ne a maga brutális módja, hanem bizonyos szakértelemmel — ha nem is mindjárt szaktudással — hasson a gyermekre.

Igy nemcsak egy hatalmas segítőtársat nyer az iskola, hanem nem kell folyton a helytelen behatások vad hajtásait nyesegetnie, ami úgy a tanítás, mint a nevelés hatását kockára teszi.

Igy jobban meg tudja az iskola közelíteni azt az ideális célt, hogy nevelve tanítson.

Sajnos, ez ma nem így van, ma az iskola csak tanít és nem nevel, a nevelés abban merül ki, hogy csiszolja a helytelen iskolánkívüli nevelés hibáit s tömi a gyermek fejébe a sok hasznos — és haszontalan — anyagot, amely csak úgy lehetne a gyermek husává és vérévé, ha neveléssel párosulna.

Egy cikk szűk kerete kicsi még arra is, hogy directívákat adjon.

Nem is ez e helyen a céloom, hanem hogy dolgozzuk ki azokat az elveket, amelyeket a gyermek milliőjének át kell adnunk.

A szatmári iskolánkívüli szabadoktatás programjába a következő pedagógiai tételeket tüztük ki:

1. Az anya, mint a gyermek első nevelője.
2. Az apa, mint nevelő.
3. A család és iskola viszonya.
4. Gyermekhibák és azok kiküszöbölése.
5. Nevelés a műhelyben.
6. Rossz társaság.
7. A vallás nevelő hatása.

Arra kérjük a pedagógusokat: lelkészeket, tanárokat és tanítókat, hogy e tételek körül, vagy új tételek kitűzésével — hordják össze e lap hasábjain a legjobb tudásukat és tapasztalataikat, hogy a pedagógiai tudás tiszta quintessenciáját nyujtsuk a gyermek környezetének, amely — az iskolától függ, hogy segítője, vagy kerékkötője legyen.

Ha így alapozzuk meg a nevelést, biztosabb lesz a nevelés sikere és nem fogunk minduntalan faragatlan, vagy elfaragott emberekbe beleütközni, ami egy egészségesebb emberi társadalom kialakulása szempontjából — a világháború szomorú tapasztalatai után — minden pedagógusnak szivügye kell, hogy legyen.

Tóth Zsigmond,

ISKOLA

Hozzászólás az „Ideiglenes tanítók“-hoz.

A „Reformátusok Lapja“ január 4 én megjelent számában „Ideiglenes tanítók“ című cikkhez a következőkben óhajtok hozzászólni:

Teljesen megértem cikkíró kollegám elkeseredését, mivel oklevelének érvényességéhez az a feltétel van kötve, hogy még egy — a befejezőképesítő vizsgánál is nagyobb — képesítő vizsgát tegyen.

Teljesen készületlenül menni a vizsgának csaknem biztos bukás, közepes készültséggel azonban könnyen sikerülhet.

Bizonyos, hogy a sikerhez állt. 7. média szükséges, de bátran mondhatom, hogy ha valaki a régi osztályzás szerint 4-re felel, már átment. Hogy pedig a vizsgáról legalább fogalmuk legyen az é. dekelteknek s mert már többen kértek is rá, itt közlöm röviden az első véglegesítő vizsga lefolyását.

Írásbeli román és magyarból 3—3 tétel, melyből a vizsgázó szabadon választott egyet.

Románból: egy történelmi, egy földrajzi és egy irodalom történelmi tétel.

Magyarból: egy irodalmi, egy pedagógiai és egy földrajzi tétel.

A szóbelin leginkább általános kérdések voltak. Pedagógiából a nev.-tan a legfontosabb. Egy. történelemből nem felelt senki. Irodalomtörténelemből egy íróról. Hazai földrajz és történelemből az elemi iskolában tanítottak közül kérdeztek. A természet-tudományi tárgyak köréből egy általános kérdést adtak. Volt még román olvasás és közben elemzés szó és mondattanilag. [Fontos] Kisegítő kérdések voltak.

A mintanítás fél óra. [Ajánlatos az iskolában minden tantárgyból egy pár leckét mintatanítás alakjában leadni, nehogy majd annak idején zavarba jöjjön a tanító.] Szerintem a vizsga legnehezebb része.

Megengedem, hogy az előkészület sok időt vesz igénybe, de ha tekintetbe vesszük, hogy a rendelet júliusban jött meg, tehát vakációba, amikor mindenkinek volt ideje a tanulásra, továbbá, hogy a nemzeti tantárgyakat — mivel azokat tanítjuk — mindenkinek tudnia kell, a vizsga pedig október 7 én kezdődött s így csaknem 3 hónapi idő állt rendelkezésünkre, ami a neveléstani és természettudományi tárgyak legalább egyszeri

átolvasására bőven elegendő, miáltal — ha annak idején ezeket megtanultuk — ismereteinket némileg felujíthattuk.

Több kollegát biztattam is, hogy mivel ez az első vizsga, még ha nincsenek is jól elkészülve, próbálják meg, mert bizonyára nem lesz oly szigorú, mint a következő vizsgák, de borsózott a hátuk szembeszállni egy újabb vizsga nehézségeivel. Jóslatom pedig teljesült, mert a vizsgáztató inspektor azt az utasítást kapta a minisztériumtól, hogy a legmesszebbmenő elnézéssel legyenek a vizsgázókkal szembe.

Ez elmúlt. Most pedig azt ajánlom, hogy „Egy ideiglenes tanító” kollegám által említett egyház védőbástyái érdekében fogjunk hozzá a tanuláshoz, mutassuk meg, hogy szeretett egyházunkért s annak veteményes kertjéért, iskoláinkért mindenre képesek vagyunk. Nem rettenünk vissza semmitől, még egy kis véglegesítő-vizsgától sem.

Mutassuk meg, hogy nem vagyunk gyávák, akik a legkisebb akadály elől menekülnek biztosabb talajra. Legyünk méltók gályarabságot szenvedett őseinkhez, kik hitükért mindent elszenvedtek, legalább annyiban, hogy egyházunk és magyar fajunk érdekében egy pár napos drukkot elszenvedünk.

Mi lenne belőlünk, ha mindnyájan meghátrálva az akadályok előtt, hátat fordítanánk, vagy más, biztosabb hivatal után néznénk?

Előbb utóbb elpusztulnánk, elvesznénk és méltán.

Ne várjuk azt, hogy a miniszter ur megmásítsa rendeletét mert ugyanazt a rendeletet alkalmazza a velünk egyenlő végzettségű állami tanítókra is. A rendeletben annyi a változás, hogy akik 1922—23-ik évben végeztek nem tartoznak véglegesítő-vizsgára állani.

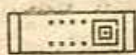
Végül arra kérlek benneteket, hogy „rajta, előre” régi jelszavunk jusson eszetekbe s Istenbevetett hittel induljatok az akadály legyőzésére és én hiszem, hogy győzni fogtok.

Adja Isten, hogy úgy legyen.

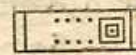
Lázári.

Borbély Sándor, tanító.

A Biharl egyházmegye vezetősége folyó hó 20-án vette vizsgálat alá a nyüvedei lelkészi állásra beérkezett pályázatokat. A beérkezett folyamodások közül 6 lelkész iratait rendben találta, 3 lelkészét pedig részint hiányos felszerelés, részint pedig a szolgálati idő hiánya miatt félretette. Választásra bocsátott lelkészek a következők: 1. Bődi Mihály börvelyi segédlelkész, 2. Horváth Pál csomaközi, 3. Lányi Lőrinc szekelyvajai, 4. Barkász Imre patóházai, 5. Versényi Sándor nagymon szilágyszentkirályi, 6. Pap Márton menyői lelkész. A választás febr. 23-ra lett kitűzve.

IFJUSÁG

„Ébresztő“.

Az evangéliumi ifjúsági munka rohamos térhódítása meg lehetőségen készületlenül találta éppen azokat, akikre nálunk a munka beindítása, megszervezése, irányítása vár. A romániai magyar ref. egyház ugyanis — ellentétben a külfölddel — nagyon helyesen magának az egyháznak, illetve az egyház előjáróinak, tehát legelsősorban a lelkésznek munkájaként fogta s fogja fel ma is úgy az ifjúsági, mint más irányu evangelizációt, nem hagyván annak elvégzését sokszor az egyháztól, lelkésztől teljesen függetlenül dolgozó, vagy azzal csak nagyon gyér kapcsolatban álló egyesületekre, alakulatokra. S én, azt hiszem, nagyon sok lelkésztársammal vagyok szolidáris annak leszögezésében, hogy ez így van, sőt csak is így van rendjén, mert az én egyházközségemben, ahol Isten rendeléséből lelkész vagyok, hivatásomnál, képzettségemnél fogva nemcsak kötelességem, de ugyanakkor drága előjogom rendszeres evangéliumi munka beindítása, megszervezése, vezetése. Ha azért a gyülekezetért Isten s a világ előtt elsősorban én vagyok a felelős, úgy minden más egyébtől el is tekintve, magától értetődik, hogy ezt a felelősséget teljes nyugodtsággal csak ott vállalom s vállalhatom, hol a gyülekezetet éltető erek, ha nem is mindig belőlem indulnak ki s nem is mindig én táplálom őket, feltétlenül az én kezeimbe futnak össze. Ehhez azonban az kell, hogy minden vonatkozásban teljes tudatossággal, biztos kézzel, nem tétovázva, tudjak utat mutatni. Ezzel szemben azt hiszem, egészen őszintén vallhatjuk be, hogy a ma már világszerte kiépített, összetett technikájú, speciális módszerrel, pszichológiai alappal, azt mondhatnám kidolgozott recipével dolgozó, hozzánk is eljutott ifjúsági munka, különösen mikor mi, a háboru utáni ifjúságunk meglehetősen deformált, másigényű, más világnézetű ifjúságával állunk szemben, olyan területet jelent számunkra, ahol — kivéve talán az éppen legutóbbi években végzetteket — legtöbben kissé bizonytalanul mozgunk. Jóindulat, missziói lelkiület, arravalóság, theológiai ismeretek, a tagadhatatlanul fontosabb, de csak egyik előfeltételét jelentik a Szentlélek indításából sikeresen dolgozó ifjúsági evangéliumi munkának. Mint nagyon sok más esetben, úgy itt is a legközelebb álló praktikus ismeretek nélkül minden lélekéggő bizonyágtétel pusztában elhangzó szó lehet csupán.

Segítségét nyújtó segédkönyvek, folyóiratok, traktátusok hátrózzottan a legégetőbb szükségét képezték az utóbbi években az ifjúsági evangéliumi munka előtt tétován álló, vagy kísérleteikkel nem egyszer éppen kátyuba jutott lelkészeinknek. Mert ami könyv ezen a téren nálunk megjelent, többé-kevésbé éppen ebből a szempontból nyújtja a legkevesebb segítséget. Kidolgozott, nehézség nélkül felhasználható anyagot vagy nagyon keveset kapunk ezekben, vagy pedig azt elméletekkel, különböző

irányu lehetőségekkel úgy megnehezítve, hogy gyakorló lelkészeink legtöbbje a nyújtott anyag feldolgozásához szükséges idő vagy türelem híján, a gyakorló munkájukban hasznavehetetlen könyvek közé sorozzák őket. A könyvek íróinak s összeállítóinak a maguk szempontjából teljesen igazuk van, mikor kellő komolysággal fogván munkájukhoz, nem fogásokat, bevált recepteket, megrágott anyagot akarnak adni, de ugyanakkor gyakorló lelkészeinknek is igazat kell adnunk, amidőn a fehérítő mező közepette, most már nemcsak arról szeretnénk hallani, hogy s mint állott elő, hanem, hogy valaki nagyon világosan mutassa meg már egyszer, melyik az a legcélravezetőbb mozdulat, sarlólendítés, derékhajlítás, amellyel ő a legegyszerűsebb s legdusabb rendeket vágta. Nem egészen ez utóbbi szükségből, de annak teljesen megfelelően; adja ki a „Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége“ Ébresztő című lapját. S én nem tagadom, hogy az Irodalom rovatunk könyv- s lapismertetési rovatának kereteit tudatosan lépem át, mikor ezt a lapot az eddig elmondottak alapján részletesebb ismertetés nélkül ajánlom azok figyelmébe, akiknek gyülekezetükben az ifjúsági munka beindításával, vezetésével szemben nehézségeik vannak. Magáról a múlt években litografálva, most már azonban 32 oldalon nyomtatásban megjelenő lapról csak annyit, hogy bárkinek megbecsülhetetlen szolgálatot tud tenni. Időszakoknak, ünnepeknek megfelelően kész, kidolgozott programot ad, bibliaórák anyagaképpen közli a világszerte használt „Jézus élete“ című tanulmányt, van külön „Fiumunka“, „Társas alkalmak“, „Bibliaismeret“, „Testnevelés“, „Földmives ifjúság“, „Megbeszélés“ stb. című rovata s a „Hirek“ben világosan áll elénk apró részleteiben, minden megmozdulásában az egyetemes magyar ifjúsági evangéliumi munka. Szerkesztőjéről, Töltéssy Zoltán szövetségi elnök, a konfesszionális felekezeti jellegű ref. ifjúsági munka magyarországi uttörője s fáradhatatlan harcosa, éppen úgy, mint az egyes rovatok vezetőiről — Laky László titkárképző főiskolát végzett felekezeti K. I. E. fiutitkár, Kovács Péter speciál földmives titkár, Dobos Károly S. D. G. elnök, Fónyad Dezső S. D. G. titkár — valamint magának az egész lapnak szelleméről letörölhetetlen a praktikus amerikai bélyeg.

Mind a szerkesztők, mind a rovatvezetők Amerikában nyerték kiképzésüket s ez vissza is tükröződik abban a rohamszerű lendületben, kevés szóval sokatmondásban, amivel ők dolgoznak és irnak. Ha e lap, amelynek egyedül, a direkt módszer rovására kissé előtérbe tolult Amerikában divó indirekt eljárást lehet rovására irni, megtartja az első négy számában felmutatott nivót, lendületet, úgy minden lelkésznek leghathatósabb s legkönnyebben felhasználható támaszt fogja jelenteni az ifjúsági munkában. Az évenként kilencszer, igen praktikus elgondolásban s kivitelben megjelenő lap évi előfizetési díja 5 pengő, címe: a Keresztyén Ifj. E. Szöv. Budapest IX., Üllői-ut 29. II. emelet.

K. B.

(Bár mult számunkban röviden megemlítettük ezt a hézagpótló értékes lapot, szívesen közöljük e lapzárta után érkezett bővebb ismertetést, hogy nyomatékosan felhívjuk rá lelkész-társaink figyelmét, kik között általános kívánság, hogy a központ adjon segédeszközt a munka végzésére. Szerk.)

Négy református püspököt avatott diszdoktorrá a debreceni egyetem.

A debreceni tudományegyetem hittudományi kara a speyeri birodalmi gyűlés négyszázestendős évfordulója alkalmából a hazai és külföldi protestáns világ több előkelőségének honoris causa doktorrá avatását határozta el; a jog- és államtudományi kar pedig ehhez az alkalomhoz csatolta hozzá dr Baltazár Dezső püspöknek, ki a hittudományoknak már régebben honoris causa doktora, az államtudományok honoris causa doktorává avatását.

Az avatóünnepély december 14 én délelőtt ment végbe nagy és diszes közönség jelenlétében. Az elnöki emelvényel szemben foglaltak helyet a felavatandó diszdoktor jelöltek, mégpedig: dr Baltazár Dezső püspök, Stráner Vilmos egyetemi tanár, Soltész Elemér protestáns táborig püspök, dr Ravasz László és dr Antal Géza református püspökök.

A vendégek sorában megjelent Pröhle Károly, a soproni hittudományi kar dékánja is. A magyar református egyházat az ünnepélyen dr Szentpéteri Kun Béla tiszántuli és dr Benedek Zsolt dunamelléki egyházkerületi tanácsbírák, az Egyetemes Konvent tagjai képviselték.

Csánky Benjámín rektor rövid beszéddel üdvözölte a vendégeket és a megjelenteket.

Dr Lencz Géza, a hittudományi kar prodékánja, a speyeri birodalmi gyűlés jelentőségéről emlékezett meg értékes beszéddel.

Ezután Vargha Zsigmond dr dékán tette meg előterjesztését dr Antal, dr Ravasz, Soltész püspökök és Stráner Vilmos egyetemi tanár doktorrá avatása ügyében.

Dr Vargha Zsigmond avató beszédében elmondta, hogy a hittudományi kar március hó 14 én tartott ülésében határozta el, hogy a speyeri 400 éves évforduló alkalmából a hazai és külföldi protestantizmus legkiválóbb képviselői közül többeket honoris causa doktori címmel tüntet ki.

Megragadó színekkel, mély alapossággal vette azután sorra dr Vargha Zsigmond szép avató beszédében dr Antal Géza dunántuli református püspök, Ravasz László dr dunamelléki református püspök, Soltész Elemér protestáns táborig püspök, továbbá Pair Sándor és Stráner Vilmos egyetemi tanárok érdemeit.

Majd dr Bozóky Ferenc jogtudományi dékán tette meg előterjesztését dr Baltazár Dezső püspök tiszteletbeli doktorrá avatása tárgyában.

A diszdoktorrá avatással azokat az érdemeket kívánja az egyetem elismerni, amelyeket Baltazár püspök nemcsak az egyetem létesítése körül szerzett, hanem döntően közreműködött abban, hogy a tiszántuli egyházkerület meghozta a kollégiummal a létesítéshez feltétlenül szükséges és igen jelentékeny áldozatát.

Csányi Benjámint rektor ezután felhívta a honoris causa doktorjelöltekhez, hogy a fogadalmat tegyék le.

Dr Vargha Zsigmond hittudományi dékán felolvasta a fogadalom szövegét, mely után dr Antal, dr Ravasz és Soltész püspököket, valamint Stráner Vilmos egyetemi tanárt dr Vargha dékán a hittudományok, dr Bozóky Ferenc jogkari dékán pedig Baltazár Dezső püspököt az államtudományok doktorává avatta.

A kijelentéseik után megtörténtek a rektor és a dékánok részéről az ünnepélyes kézfogások, melyeket „doktorrá fogadom” szavak kísérték.

Az ünnepélyes aktus után Csányi Benjámint egyetemi rektor magas szárnyalású, mély gondolatokkal teljes üdvözlőbeszédet intézett a felavatott új doktorokhoz, akik egymásután emelkedtek szólásra.

Hosszantartó óváció követte az elhangzott beszédeket, amelyek után Csányi Benjámint rektor köszönetét fejezte ki a tiszteletbeli doktoroknak, amiért az okleveleket személyesen átvették, az ünnepélyen megjelentek s azzal a diszközgyűlést berekesztette.

KÜLFÖLD

Keresztes hadjárat a Szovjet ellen.

A karácsonyi ünnepeket megelőző héten, csütörtökön este a londoni Albert Hallban óriási nagy propaganda gyűlés volt az orosz Szovjet ellen, Számtalan sok orosz emigráns is megjelent ott, rokonszenvezve a gyűlés intenciójával. Csak egy férfi és egy nő akarta a gyűlést megzavarni. Amazt felszólították a távozásra, emert elhallgattatta az orkánszerű „ki vele” kiáltás.

Glasgow grófja volt a monstre gyűlés vezető elnöke, aki éneklés és imádkozás után nyitotta meg a gyűlést. Beszédében kijelentette, hogy ez az összejövétel azzal a céllal történt, hogy világraszóló keresztes hadjáratra hívja fel a keresztyén nemzeteket az atheista szovjet ellen. A vallásüldözés ugyanis a legutóbbi három hónap alatt olyan óriási mérveket öltött ott, hogy minden igazhívő ember vérének az arcába kergeti. Egyenesen ki akarják taposni onnan a keresztyénséget. Pedig az orosz nép, kivált Szibériában — ahol a gróf ismételtén személyesen megfordult, — tulnyomólag ma is keresztyén érzelmű. Addig is — mondá — amíg megszervezhetik a keresztes hadjáratot, az angol külügyminisztérium útján komolyan figyelmeztessék a Szovjetet.

Lord Brentford szerint a római császárok véres üldöztetései

óta soha még ilyen üdöztetés nem érte a keresztyénséget. Előszámlál egy rakás vérlázító esetet a Szovjetből. Egyebek közt azt is, hogy a perni püspököt élve temették el, előbb azonban mindakét szemét kiszurták.

Prebendary Gouch volt a leghevesebb szónok. Azt mondta gyújtóan lelkes szavakkal: „Hiába imádkozunk mi azért, hogy ez a nép változtassa meg a szivét. Az egész rendszert meg kell változtatni!” Majd meg: „Azt mondják, ne engedjünk szabad folyást érzelmeinknek, Én pedig nagyon szeretném látni, ha a népek szabad folyást engednének egy nagy érzelmüknek a Szovjet ellen.”

Dr Hertz, a londoni zsidó főrabbi a zsidók üdöztetése ellen beszélt. Hatalmas erővel cáfolja meg, hogy a Szovjet főmegbízottjai zsidók volnának. Már csak azért sem igaz ez, — mondja — mert nem tiltanak meg a zsidó gyerekeknek a héber nyelv tanítását. Pedig most is két 70 éven felüli zsidó ember van hat hat hónapi kényszermunkára ítelve zsidó nyelv tanítása miatt. Kibeszélhetetlen a zsidóság gyötrelme az utolsó tíz év alatt a Szovjetben — mondja a főrabbi. Mindazonáltal kötelességünk — fejezi be heves beszédjét — bizni e nagy nép lelki meggyógyulásában és az igazság diadalában Isten világában.

Rettenetes hatást keltett a hallgatóság lelkében a dr Hertz beszéde. Keresztyének, zsidók mohamedánok, orthodoxok, baptisták egyaránt le vannak tiporva a materializmus vad ereje által.

Dr Rushbrook, a minden országok baptistáinak nagy pártfogója, a baptisták keserves helyzetéről szónokolt az orosz Szovjetben. Hatszor fordult már ott meg ez az ember hitsorsosainak az érdekében.

Egyelőre csak ennyi történt. Nyomatékos diplomáciai tiltakozás. Ennek sikertelensége esetén azonban világraszóló keresztes hadjárat van tervbe véve az atheista orosz Szovjet ellen.

Bokor Sándor.

HIREK

Értesítés. Miután a Reformátusok Lapjában 1929-325. old. meghirdetett imádságpályázatra beérkezett pályaművek közül a bíráló-bizottság egyet sem talált elfogadhatónak, a pályázati feltételek értelmében a pályamunkákat a püspöki hivatal megsemmisítette.

Magyar Presbiter. A miskolci ORLE. gyűlés elhatározta, hogy a presbiterek részére lapot fog kiadni. E határozat következtében meg-

jelent a Magyar Presbiter első száma Főszerkesztője dr Baltazar Dezső, felelős szerkesztője Szabó Imre budapesti fásori lelkész. A lap 21,000 példányban készült és minden református presbyter számára megküldték.

Vasárnapi Iskolások Árvaházunkért. Szigetfalun a bányai egyházmegyében kedves karácsonyfa ünnepélyt rendeztek a vasárnapi iskola növendékei a lelkész vezetésével. Szabó Endre színérváraljai

lelkész: „Az áldott orvos közeleg” című alkalmi színművét jó sikerrel adták elő, ügyesen alakítva az özvegy és árvái szerepét. — A nagyszámmal összejött közönség szeméből könnyeket csaltak ki szavala- taikkal s egyetlen Árvaházunk javára jótékony adakozásra nyitották meg a kegyes szíveket. Az ilyen áldozatokban gyönyörködik az Úr.

Klepp Péter jugoszláviai, első esperes emlékének megörökítésére azt határozták az ottani református testvéreink, hogy 100.000 dináros árvaházi alapot létesítsenek, melynek kamataival előbb a korán elhunyt esperes kiskorú árváit segítik, azután pedig árvaházuk támogatására fordítják. Még két év sem telt el a határozat meghozatala óta és már

is nemcsak, hogy együtt van a 100.000 dinár, hanem több is 10.000 dinárral és még van kint be nem fizetett megajánlás.

Új theologiai tanár. A budapesti theológián a dr Pruzsinszky Pál halála által megüresedett egyháztörténelmi tan- széket egyhangu meghívással dr Csekey Sándor szalkszent- mártoni lelkésszel töltötte be az egyh. ker. közgyűlés. Az új tanár a debreceni egyete- men a dogmatikai szakcsoport- ból előbb theol. doktorátust, majd Budapesten az ótesta- mentomi, Sárospatakon pedig az egyháztörténelmi szakcso- portból theol. magántanári ké- pesítést nyert.

Társszerkesztők; Arday Aladár, dr Bodnár Gábor, Bokor Sán- dor és Szombati Szabó István.

Ismét kapható

a Kisbetűs Énekeskönyv

Ara 82 Lei. -- 10 drb

vételénél 75 Lei.

B e s z e r e z h e t ő :

Béres Károly könyvkereskedésében

a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület könyvkiadójánál
Oradea—Nagyvárad, Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagytszt. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Bihor
Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-
számítól váltókat. Folyósít jelzálog-
kölcsonöket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.*

**Képviselet a fricszi „Hdriai”
biztosító-társaságot.** 4

ORGONA- HOMLOKZATSIPOK

a rekvirált sipok helyébe első-
rendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai

orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok
és pedálos harmoniumok ál-
landóan raktáron. Orgona-
javítások, tisztítások és
hangolások pontosan eszkö-
zöltetnek. Költségvetéssel és
harmonium árjegyzékkel dij-
talanul szolgálunk. 4

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

h a r a n g j a i t

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

Alapított 1840-ben

REFORMÁTUSOK LAPJA

H Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyükre évi 350 lei előfizetési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lappéldányok ára 15 lei. ○ Megjelenik minden héten szombaton.

Nil desperandum.

Sziklaszilárd hitű, éppen azért acélkemény jellemű szószólója volt a Jehova ügyének Illyés próféta.

Több alkalommal bebizonyította ezt.

Amikor például a beteglelkű Ákháb király megkivánta a szegény Nábót tenyérnyi szőlőjét, hogy királyi parkját megnövelje vele és mivel az nem volt hajlandó ősi vagyonkájától semmi áron megválni, a gonosz Jézabél tanácsára szívtelenül agyonköveztette Nábótot, szőlőjét pedig erőszakkal elragadta. S amikor elindult, hogy birtokába vegye az ártatlan véren szerzett birtokot, annak kapujában zordon felséggel állott előtte Illyés próféta, mint a testet öltött élő lelkiismeret. Mikor riadtan észrevette őt Ákháb és önkéntelenül kiszaladt ajkán a rémült kiáltás:

„Avagy elébem kellett-e jönnöd nékem, én ellenségem!“ ... Mint a végítélet mennydörgése harsant fel Illyés ajkán az Úr ítélete:

„Elődbe jöttem, mert te magadat mindenestől erre adtad, hogy gonoszságot cselekedjél az Úr szemei előtt!“

Micsoda csodás, nagy lelki erő mozdult meg e merész szavakban!

Amikor meg a bálványimádó pogány Jézabél a feníciai ledér bálványimádást terjesztette el izráel országban s miatta az egy élő igaz Istennek oltárai elhagyatottak lettek, micsoda lángoló hittel, döbbenetes elszántsággal hívja ki Jézabél 400 pogány papját élethalál próbatételre. És amikor azok rettenetes csufos kudarcot vallanak és amikor ő szemképráztatóan fényes diadalt arat, micsoda egeket verő lelkesedéssel kiáltja ingatag lelkü népe felé a döntő nagy kérdést:

„Meddig sántáltok kétfelé? Ha az Úr az Isten, kövessétek őtet, ha pedig a Baal, kövessétek azt.“

Az pedig elbűvölve Illyés hitének magasztos erejétől, szent elragadtatással kiáltja :

„Az Úr az igaz Isten! Az Úr az igaz Isten!”

Micsoda minden akadályt pehelyként elseprő, hegyeket megmozgató erős hit árad felénk e gigántikus hősteltből!

Igazán sziklaszilárd hitű, acélkemény jellemű próféta volt ez az Illyés!

Hát akkor mit keres most ott a pusztai fenyőfa alatt? — Miért az arca olyan kétségbeesett? — A legsötétebb reménytelenséggel fakad fel lelkéből az életundor; gyötrelmes csüggetéssel tör fel zokogása:

„Elég immár az én életem; most óh Uram, vedd el az én életemet; mert nem vagyok jobb az én atyáimnál!”

Megdöbbenve kérdezzük mi is a Jehova szavaival: „Mit keresel itt Illyés? Mi juttatott tégedet ide? Miért ez a határtalan elcsüggedés; ez a leirhatatlan kétségbeesés? Mi történt veled, hogy hited páratlanul hatalmas világa úgy összeomlott lelkedben? Hogyan lett belőled, az acélerejű prófétából, erőtellenül nyöszörgő, tehetetlen gyermek?”

Oldjuk le saruinkat és szent ábitattal lépünk be abba a szent helybe, ahol e nagy kérdés feleletét megtalálандjuk. A lélek szentek szentje az, ahol az életet formáló, sorsokat intéző nagy gondolatok, érzések, szándékok, tervek születnek. Egy örökérvényű, fenséges életigazságra találunk itt. Ez a következő:

A dicsőséges nagy próbatétel után szentségesen szent felindulásában Illyés próféta elragadtatva hitének lángoló erejétől, azt harsogja oda népének:

„Fogjátok meg a Baal prófétáit; senki el ne szaladjon közülök. És megfogák őket és alávivé őket Illyés a Kison patakja mellé és megöle ott őket.”

Ezért szakadt rá az irtóztató sors! Ugyhogy: „Elméne a pusztába egy napi járóföldre és elmenvén, leüle egy fenyőfa alatt és kívánja vala magában, hogy meghalna és mondá: Elég már az én életem, most, óh Uram, „vedd el az én lelkemet; mert nem vagyok jobb az én atyáimnál!”

Ez a két lelkiállapot elválaszthatatlan benső összefüggésben van egymással, mint ok és okozat, mint előzmény és következmény, mint premissza és konkluzió.

Véres erőszakkal epochális nagy kérdéseket elintézni sike-

resen sohasem lehetett. Mert ez nem az Isten akarata. A világtörténelem megrázó nagy tragikus tévedései igazolják ezt. Az őskeresztyéneknek sikertelen véres üldöztetése; protestáns őseink tüzzel vassal való eredménytelen pusztítása. Mindeneknek felette pedig az emberi lélek legszomorubb, legirtóztatóbb eltévelyedése, a vérrel könnyel teljes világháboru piramidális nagy kudarcai.

Világi hatalmukban Istentől elfordult, Krisztust lekicsinylő felfuvalkodott „übermensch“ nemzetek azt választották perlekedéseik reményteljesnek hitt elintézési módjának. A véres erőszakot, — mint Illyés próféta. És irtóztatót csalódtak benne... Ugyanoda jutottak vele, ahová Illés: a teljes elcsüggedés, elkecsereedett kétségbeesés fenyőfája alá. Tíz esztendő óta tartó szünet nélküli konferenciázás sikertelensége szomorú hangú bizonyossága ennek. Ma is ott vannak Európa sok sebtől vérző népei, ahol 1919 ben voltak. Vagy talán még ott sem!

Ott a pusztai fenyőfa ala't nagy elkecsereedésében Illyés próféta elkezdett saját lelkével viaskodni. Hát igazán, hogyan is sodródhatott ő ide? Hol volt életének végzetes botlása vajjon elkövetve?

Mig ezen kinosan töprengett vergődő lelke, Isten szentlelke lassan-lassan világosságot gyújtott elméjében. Kezdte belátni élete nagy eltévelyedését, Istentől alkotott hitének ferde, tökéletlen, elégtelen voltát. Azt gondolta eddig, a Jehova a zordon hatalomnak magasságos Ura, a vérfagyasztó igazságosságnak kérlelhetlen ítélőbirája, aki minden tisztátalant eléget, megemészthetetlen tüzzel. Ez volt az ő héber istenfogalom.

És most, amikor leöldösi a Jehova ellenségeit, amikor hite, meggyőződése szerint Istennek tetsző dolgot akart cselekedni, a tökéletes kétségbeesés fenyőfája alá jutott. Hitvilága teljesen összeomlott. Kezdi észrevenni életének, lelki világának, hitének kolosszális nagy eltévelyedését. Öntudatra ébred. Hamis fogalma volt a Jehováról.

„Megyen vala nagy erős szél, mely a hegyeket felforgatja vala és meghasogatja a kősziklákat, de az Úr nem vala abban a szélben; és a szél után földindulás lőn, de az Úr nem vala a földindulásban. És a földindulás után tűz jöve, de nem vala az Úr a tűzben“. A vérözönös erőszakok fergetegekben soha sincs ottan az igaz Isten. Illyés csak most látta ezt be, amikor összemorzsolta a pogányokat, *de nem bírta velek megszerettetni az élő igaz Istent.* Könnyű összetörni agyongázolni egy embert, de lehetetlen annak szívét ekként megváltoztatni. Ezt látta be Illyés.

És mivel belátta, megmentetett, újjáteremtetett. A sir széléről új életre visszahozatott. Megértette, hogy nem Istenben volt a hiba, hogy lelki hitvilága összeomlott, hanem az ő hitének tökéletlenségében. Félreismerte Istent. Isten nem a pusztító hatalomnak zordon fejedelme, hanem a szelid befolyás, csöndes átalakítás, a mindeneket megbékítő jóság és éltető, teremtő, alkotó szeretet égi Atyja, aki még a legrosszabb embert is szereti és megmenteni akarja.

„És a tűz után egy lassu és vékony szó hallaték . . . és ime szózat lőn ő hozzá“.

Ebben talált rá az igaz Istenre : a lélek csendes, halk susogásában Illyés.

És mert reá talált, sokkalta nagyobb, dicsőségesebb próféta lett belőle az egy élő igaz Istennek, mint annak előtte volt.

Mivel az erőszak téves istenfogalmát a megbocsátó jóság és áldó szeretet Isten fogalmával helyesbítette Illyés lelkében, nem lett kisebb ember, sőt még éppen akkor magasztaltatott igazán fel. Egyenesen megdicsőített.

Vajjon megérik ezt végre-valahára a népek sorsát intéző nagy hatalmasságok? A véres erőszak semmi egyéb, mint fájdalmas kudarc. Mutatja a világháború keserű tapasztalata. Kimondhatatlanul véres kegyetlenség volt az, mint vállalkozás; iszonyképen romboló a következményeiben és abszolúte eredménytelen, mint perdöntő eszköz.

Addig talán hiábavaló minden erőfeszítés, amíg lelkükben helyet nem adnak annak a messiási meggyőződésnek, hogy jobban le lehet az ellenséget győzni jóakaratu szeretettel, mint élesre fent karddal.

Igen : mindnyájunknak meg kell ezt a nagy életigazságot tanulnunk. Mindennemű felindulást, haragot, bosszuállást meg kell magunkban erősen fékeznünk, hogy valóban felépülhessen közöttünk és a világ népei között a békeségnek szent temploma!

Bokor Sándor.

A lelkipásztor a magánéletben.

Papp József máramarosszigeti ref. lelkipásztor előadása a nagykarolyi lelkeszi konferencián.

Kedves Testvéreim!

Semmiségem érzetében mély, ségesen megalázom magam az Úr Isten előtt, Aki engem, erőtelen, gyarló szolgáját arra méltóztatott, hogy a magyar kálvinista világ dicsőséges ünnepe alkalmából, előttetek, közelből-távolból a nagy, a halhatatlan,

„Istenes vén ember“: Károli Gáspár szülőhelyére zarándokolt testvéreim előtt beszéljek a lelkipásztor magánéletéről. Beszéljek úgy, hogy ti az én erőteljes megállapításaimból meglássátok a Krisztus nyomdokát követni akaró keresztyén lelkipásztornak egyéni magánéletét, mintegy Isten akarata szerinti áldott forrást, amelyből a közre, a reábizottakra, nagy családjára: a gyülekezetre áldás, földi és mennyei boldogság fakad.

A lelkipásztor magánéletéről szólva, nem gondolhatunk arra, hogy talán ezt az ő nyilvános életétől bármiként is elválaszthatnánk. A kettőnek szerves kapcsolatban kell állania. Amaz sokszor rejtett, mint a fa gyökere s nem eléggé átlátszó, mint annak a törzse, de ez hordozza a nyilvános élet lombjait, virágait és gyümölcseit.

„Ti vagytok a földnek savai“, — „ti vagytok a világ világosságai!“ Ha Krisztus minden követőjére vonatkozik ez a parancsszerű megállapítás: akkor különösebben kötelező a lelkipásztorra, akinek élete a keresztyénség dicsőséges mibenlétének a mulatója, kiábrázolója, pecsétje, bizonyágtevője tartozik lenni. És hogy a lelkipásztor élete ezt a fenséges célt szolgálhassa, azt az életet oda kell állítani mindennap a mi nagy tanító Mesterünk: Jézusunk elé és szünetnélküli, szent nyugtalansággal kérdezni Őt: „Uram! mit akarsz, hogy cselekedjem?“ — Kérdésünkre megfogja kezünket, megragadja szívünket és az evangelium által körülhordoz bennünket földi életének csodálatos birodalmában és itt saját példája, majd az apostoloknak adott utasításai által megtanít arra, hogy milyen legyen a mi életünk?!

Végzetes gyarlóság az, mikor egy lelkipásztor a farizeusi önhittségnek visszatetsző palástjába burkolózik és nagy kevélyen mindenkinek, vagy legalább is hivei fölött utólérhetetlen magasságban állónak és egy kiforrott, tökéletes kész egyéniségnek képzelet magát, aki az Irás szerinti tökéletességnek elérte azt a legmagasabb fokát, ahol saját magával szemben nincs semmi kötelessége, ellenben mások irányában meg van az a kiváltságos előjoga, hogy utasításokat adjon arra nézve, hogy mit higgyenek, mit cselekedjenek és hogyan éljenek. Igaz, hogy egy lelkipásztornak olyan életet kell élni, amely élet fölötté áll minden más hivatásu, minden más életpályán működő ember életének, de csakis abban az értelemben, amint azt Pál apostol mondja: „Mindeneknek mindenné lettem!“ (I. Kor. 9, 22). És hogy ez így legyen, vigyázni és annál többet kell imádkozni! „Óvakodván, hogy senki se ócsárolhasson minket“... legyen „gondunk a tisztességre nemcsak az Ur előtt, hanem az emberek előtt is“.

[II. Kor. 8, 21] — mert Isten szeme is, az emberek szemei is állandóan figyelnek minket, minden szavunkat, minden lépésünket, Éppen azért ne feledjük „ugy fényljék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy mások látván a ti jócselekedeteiket: dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat!” [Máté 5, 16].

Mivel senkitől sem tanulhatunk hivatásunkhoz több pásztori bölcsességet, mint a keresztyén lelkipásztor eszményképétől, Pál apostoltól: leveleinek buzgó tanulmányozása által az ő életéből igyekszünk elsajátítani azokat a jézusi jellemvonásokat, amelyeknek egyetlenegy, hivatása magaslatán álló, pásztor életéből sem volna szabad hiányozni. Az alázatosságnak, engedelmességnek, az önérzetnek, a szenvedésnek, az önmehtagadásnak, a türelemnek, reménységnek, bátorságnak, örömeinek, hitnek, szeretetnek, a munkásságnak, önfeláldozásnak, a kitartásnak, — örök időkre érvényes ragyogó példáját találjuk meg őnála mind elméleti, mind gyakorlati vonatkozásban. Ezeknek az érzületbeli, jellembeli sajátságoknak a kiformalódására és állandóvá tételére különös gondot kell fordítani. Hiszen láthatjuk a pásztori levelekből, hogy ama kellékek közül, melyek ott a lelkipásztori működés biztos alapjaiul és minden siker elmellőzhetetlen feltételül vannak megjelölve, csupán csak egyetlenegy vonatkozik a tanítói képességre, a többi mind jópéldaadásra, a magaviseletre, a jellemre, a lelkipásztor egyéni benső életére. Nagyon vigyázzon azért a lelkipásztor, hogy az életben cselekedeteivel meg ne csúfolja azt, amit hirdet, mert különben eredménytelen lesz minden munkája, akármilyen szónoki képességgel és tudással rendelkezék is. Igaza van a nagy angol lelkésznek; Baxter Richardnak, aki „A református lelkipásztor” című munkájában azt mondja: „Egy büszke, durva, fösvény tett sok prédikációnak torkát metszheti s mindannak gyümölcsét elfonnyaszthatja, amit csak tettél”. Ugyancsak ő figyelmeztetőleg mutat azokra a pásztorokra, „akik a hetet annak a tanulmányozásával töltik el, hogy miképpen beszéljenek egy két órán keresztül s talán egy órát sem töltenek el annak tanulmányozásával, hogy miként éljenek az egész héten keresztül”.

Aki másokat építeni akar: annak magának is épülnie kell! Evégből nemcsak ajánlatos, de szükséges, hogy a lelkipásztor minden, még a legkisebbnek tetsző munkájára is előkészüljön. Mindenkinek, de különösen neki van szüksége arra, hogy a világ zajos, lármás piacáról visszavonuljon és csendes magányosságban igyekezzék az élet, vagyis hivatása száz és ezerféle küzdelmeiben kifáradt lelkét megpihentetni, felüdíteni és felsze-

relni azokkal a fegyverekkel, amelyeknek birtokában bátrabban és eredményesebben tud szembeszállani a sátánnak és diadalmaskodni felette. Ámde ennek a világtól való visszavonulásnak nem szabad zárdaszerű elzárkózásnak lenni, mert ez bárkit könnyen ember- és világgyűlölővé tehet, ez pedig ellenkezik a keresztyén lelkipásztor fogalmával, mert neki, mint ama jó Pásztornak, utána kell menni az eltévelyedettnek és életét is fel kell áldozni az ő juhaiért. A lelkipásztornak emberektől és a világtól való merev, rideg, állandó visszavonulása és elzárkózása káros és veszedelmes mind a pásztorra, mind a nyájra. A lelkipásztor megfosztja magát annak a lehetőségétől, hogy megismerje hiveinek érzés- és gondolatvilágát, életét, ennek szükségait, hiányait, fény- és árnyoldalait és ennek folyományaiként nem tud hozzáférközni szivükhöz, értelmükhöz, érdeklődésükhöz, — minden tudása, tenniakarása, egyéni keresztyénségének ápolása dacára sem tud eredményeket elérni gyülekezetében. A gyülekezet tagjaira pedig káros és veszedelmes azért, mert az élet különféle viszonylataiban nem igazodhatnak lelkipásztoruk után, holott az ő életének természetesen irányjelző zsinórnak kellene lennie. A hiveivel a templomon és a hivatalos helyiségen kívül máshelyt sohasem találkozó lelkipásztor iránt nincs, de valljuk meg, nem is lehet bizalma a hiveknek, már pedig a kölcsönös bizalom hiánya: akadályozója, egyenesen megölője minden pásztori munka sikerének.

Feltétlenül szükséges tehát, különösen ma, pásztornak és nyájnak minél gyakoribb testvéri találkozása, legyen az örömnak, bánatnak ünnepélyes vagy hétköznapi alkalma. Ismerjük fel az idők jeleit, lássuk be, hogy ma már a katedrán keresztül nem juthatunk el mindenkire, éppen azért azokat, akik a maguk ridegségében, fásultságában, közönyösségében nem keresnek fel minket, mi keressük fel őket, menjünk utánuk és személyes ráhatással próbáljuk őket visszavezetni a hűtlenül elhagyott atyai hajlékba. Hiszen egy jó lelkipásztornak, hogy a reábizottak testi és lelki javát, földi és mennyei boldogságát sikeresen, áldásosan munkálhassa: ma ügyvédnek, orvosnak, tanítónak kell lenni egy személyben. De ez csak úgy lehet, ha hiveivel találkozik és e testvéries találkozás, érintkezés folytán bizalmukat megnyeri. Ám ennek a találkozásnak nem szabad olyan „barátkozás”-nak lenni, amely sok esetben a lelkipásztori magasztos hivatást lealacsonyító kártya- és ivóasztalnál jut kifejezésre. Nem azt akarom én ezzel mondani, hogy a lelkész senkivel se kössön barátságot, hanem csak azt, hogy az ő barátsága

legyen más, legyen különb, mint annak a barátsága. aki ezáltal olcsó népszerűséget keres, vagy egyéni, öncéljait akarja elérni. Sokan tehetnének arról bizonyosságot, hogy az ugynevezett baráti pohár, amely által meggondolatlanul érdemteleneket barátságunkra méltattunk: örömmel italával keserítette meg szívünket és késői bánattal töltötte meg lelkünket. Hogy ez be ne következék: úgy forgolódjék a lekipásztor az emberek között, hogy érezze és vegye észre mindenki, hogy ővele nem lehet olyan könnyen barátságot kötni, mint bárkivel; — ő pedig viszont ne felejtse el, hogy szomorú az, ha neki egy barátja sincs, de még szomorubb, sőt határozottan veszedelmes, ha őt mindenki barátjának tartja. Ez utóbbi esetben nem nyeri meg azt a tiszteletet, azt az igazi megbecsülést, mely őt hivatásánál fogva méltán megilletné.

Ha pedig sorsa olyan társaságba vinné, ahol személye és állásának tisztessége, tekintélye veszélyben forog: határozottan vonuljon vissza, valamiképpen rá ne lépjen arra a szégyenletes utra, amelyen — fájdalom — egyesek trágár adomázás révén jutnak a „jótársaságbeli ember“ diszes jelzőhöz. Ne keresse mindenáron az emberek társaságát, igyekezzék inkább magát nélkülözhetetlenné tenni számukra, akkor majd ezek fogják felkeresni őt, amint Jézus élettörténetéből látjuk, Akit, bárhova ment, akármit tett és akárhol tanított: mindig nagy sokaság vett körül.

(Folytatása következik.)

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Leugyel József, kisperegi ref. tanító 63-ik, boldog házassága és tanítói működése 43 ik évében, egy áldott munkásságban eltöltött és a magyar tanítói sors sok nehézségeivel küzdő élet után mult hó 15-én hazatért mennyei Atyjához. A komárom-megyei Kócson született. Tanítói működését Nagypalon kedte, majd hét évig Gönczön munkálkodva 1897-től kezdve Kisperegen tanított. Mig élt sokaknak világított Istenben buzgó, szelid lelkével. Temetése január hó 18 án ment végbe az egész község osztatlan fájdalma és részvéte mellett. Özvegye és öt gyermeke gyászolja. Az életnek Istene adja meg neki, a nehéz földi harcot hittel megharcolónak jutalmát, a gyászban szomorkodókat vigasztalja meg az egyedüli vigasztalással: „Ugy szeretted Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen“. Ján. 4:16. (G. L.)

KÜLFÖLD

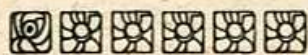
Debrecenben ismételten hat új református tanítói állás szervezése van tervbevéve.

Törökországban áttették a munkaszünetet péntekről vasárnapra. Ez az új rendelkezés 1930 január elsején lépett életbe.

Oroszország. A vasárnap megszüntetése után, az ötnapos munkahét bevezetésével kapcsolatban a szovjettanács most jelentette be a hét napjainak öt új forradalmi nevét. Ezek a következők: Marx, Lenin, harmadik internacionálé, indusztriálizáció és kommün.

Palesztina. Rockefeller 2,000,000 dollárt adományozott építkezésre, mezőgazdasági berendezésekre és egy archeologiai múzeumra. Ezenkívül még 50,000 dollárt adományozott a zsidó filantropiai szövetségnek.

Mormon propaganda. Az „utolsó napok szentjei“, más néven a mormonok hatalmas szervezetet létesítettek Európában. Londonban magában 5000 új hivatást szereztek. A németnyelvű országokban folytatott propaganda munkájuk centrumai Bazel és Drezda. Kötelességünk ezt nyilvánosságra hozni, hogy védekezhessünk a propaganda embereinek módszere ellen, akik ha egy házba bemennek, irodalmi termékeiket is osztogatják. Egyszerűen azt szokták mondani, hogy a misszió ajándéka az, s nem árulják el soha, hogy ki a mozgatója az egész propagandának. [Le Christianisme 28. XI. 1929. K. B.]

HIREK

A szentleányfalval reformátusoknak kedves karácsonyfaünnepben volt részük december 25-én. A nőszövetség agilis elnöke Nagy Dánielné a gyermekek örömet s Jézusba vetett hitét ápolni s növelni kívánván, karácsonyfaünnepélyt rendezett, mely ünnepséget gyülekezeti ének vezetést be, utána a gyermekek e célra szolgáló éneke következett, ezt Nagy Dániel lelkes imája követte; ekkor kezdetét vette 42 gyermek szavalata, kik üdvözölték a megjelenteket, méltatták az ünnepet s köszönték meg a vendégeknek megjelenésüket ez örömmünnepen, azok-

nak is, kik őket ez örömben részesítették. Az ünnepélyt gyülekezeti ének s utána a nőszövetség elnöknője buzdította a termet teljesen megtöltötteket a nőszövetség pártolására s köszönte meg azoknak, kik az ünnepély megrendezését elősegítették, adományaikat s fáradozásukat. Újév elsőnapján délutáni istentisztelet végeztével a templomban bent maradt hívek előtt vallásos ünnepélyt rendezett a nőszövetség elnöke, Nagy Dánielné. 11 felnőtt fiú és leány szavalata után ő maga rekesztette be az ünnepélyt gyönyörű, lelkeket Istenhez emelő versesimával. Mindenki azzal a fohász-

szal távozott a temp'omból, hogy a jó Isten sok ilyen üdvös vásárnap délutánban részesítse őket s áldja meg mind a két kezével azt, aki közöttük a neki adott talentummal így forgóldik. Mindkét ünnepélyre a gyermekeket,

református tanító nem lévén, Nagy Dánielné tanította be a versekre.

Társszerkesztők; Arday Aladár, dr Bodnár Gábor, Bokor Sándor és Szombati Szabó István.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

Tanügyi: 445—1930-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli véglegesítési vizsgára kötelezett tanítónak és tanítónőnek.* A Közoktatás és Vallásügyi Minisztérium következő magyarázó rendelkezéseket adta ki Reformátusok Lapjában közölt véglegesítési vizsgarendelethez (2686—1929. sz. 379. oldal). 1. Akiket a fenntartók 1924. és 1925-ben, mint végleges (def.) tanítókat megválasztottak és 1926 szeptember 1. a korhatárt elérték (nőknél 23, férfiaknál 24 év), végleges (def.) tanítóknak tekintendők. 2. Nők 20, férfiak 21 éves koruk előtt nem választhatók meg ideiglenes, rendes, (tit., prov.) tanítóknak sem. Ezek az évek a szolgálatba be nem tudhatók, az illetőket tehát mint helyetteseket (supl.) kell minősíteni. 3. A katonai szolgálat nem számítható be a tényleges szolgálatba. 4. Kisedovónők alkalmazhatók kirendelt (detasatá) minőségben az elemi iskoláknál, de nem tarthatnak igényt a tanítónői, csak az ovónői jellegre, véglegesítési vizsgára ép oly feltételek mellett vannak kötelezve, mint a tanítónők. 5. Azok a tanítók, akiknek végleges autorizációjuk van ugyan, de a véglegesítési vizsgát le nem tették, vagy a fent idézett és jelen körrendelet értelmében 1926 szeptember 1. előtti szolgálatuk alapján véglegesnek nem tekinthetők, kötelesek véglegesítési vizsgára jelentkezni. Ezek alapján felhívom azokat a tanítókat és tanítónőket, akik a Reformátusok Lapja 380—1929. oldalán fel vannak sorolva és még a véglegesítési vizsga alóli mentességük ügyét felszólamlással nem rendezték s jelen rendelet alapján valamely kiigazításra igényt tartanak, hogy ezt folyó évi március hó 1-ig hivatalomnál kérelmezzék. Oradea—Nagyvárad, 1930 január 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

383—1930 II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli tanítónak, tanítónőnek és a középiskolák tanári karának.* Idejében és nyomatékosan felhívom mindazoknak a figyelmét, akik a román vizsga letételére kötelezve vannak s azt még le nem tették, hogy a vizsgálat utolsó határideje a Mot, szerint 1930 december 22. Kötelezem tehát valamennyiüket arra, hogy iskoláink érdekében az ez év folyamán kitűzendő vizsgálatokon kellő előkészülettel jelenjenek meg. Felmentve a vizsgálat alól csak azok vannak, akik a törvény kihirdetésének időpontjában, 1925. dec. 22-én már az 55 ik életévet, vagy a 30 ik szolgálati évet betöltötték, vagy akik előzőleg 1923. óta a vizsgát letették, ill. romániai tanítóképzőben vizsgáztak. Oradea—Nagyvárad, 1930 január 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

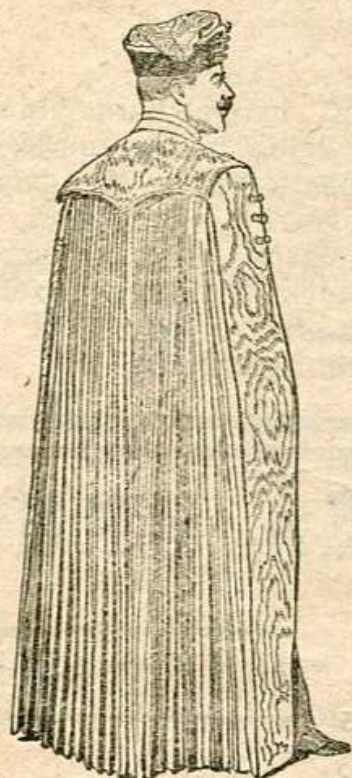
Ismét kapható a Kisbetűs Énekeskönyv

Ára 82 Lei. -- 10 drb
vételenél 75 Lei.

Beszerezhető:

Béres Károly könyvkereskedésében
a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület könyvkiadójánál
Oradea—Nagyvárad, Ioan Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14

Legszebb alkalmi ajándék
a nt. Selkész urak részére
a palást.

Kérem a Nőegyletek stb.
nb. rendelését.

SZÁNTÓJÓZSEF
palást készítő
Hódmezővásárhely.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagytiszt. Református Lelkészi Hivatalnak
 Jud. Bihor Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
 Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyóásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-
 számitól váltókat. Folyósít jelzálog-
 kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen*
 teljesít. Minden bankszerű üzletet
 kedvezően lebonyolít.

**Képviselet a triezsi „Adriai”
 biztosító-társaságot.** 5

ORGONA- HOMLOKZATSIPOK

a rekvirált sipok helyébe első-
 rendű kivitelben készülnek

Weyenstein S. Fiai

orgona- és harmonium-
 gyárában, **Timisoara.**

Kitünő hangu harmoniumok
 és pedálos harmoniumok ál-
 landóan raktáron. Orgona-
 javítások, tisztítások és
 hangolások pontosan eszkö-
 zöltetnek. Költségvetéssel és
 harmonium árjegyzékkel dij-
 talanul szolgálunk. 5

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

h a r a n g j a i t

5

Alapított 1840-ben

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas-
 harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

REFORMÁTUSOK LAPJA

h Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyökre évi 350 lei előfizési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lappéldányok ára 15 lei.

Megjelenik minden héten szombaton.

Fabius Cunctator.

A rómaiak történetéből ismerős név. A második punháboruban a trebiai és trasimenusi csata után diktátor, ki a győztes pun vezér el'en guerilla harcot folytatott, a csatát óvatosan kerülte. Akaratlanul is rá kell gondolnom, látván, hogy vannak dolgok, amelyeknek elintézése körül ma is fontos szerepet játszik a cunctatorság.

Ide s tova esztendő telik el, hogy a romániai reformátusság a nagy feladatok elé állított zsinatra összeült. De rövid lélekzetű pár napos ülés után elnapolta magát azzal a megokolással, hogy a tárgyalás alá kerülő törvénycikkeknek bizottsági elkészítése és a nyilvánosság meghallgatása után az érdemi üléseket haladéktalanul megkezdeni fogja.

Távol áll tőlünk, mintha postamunkát akarnánk. Mindnyájan tudjuk és megértjük, hogy az egyes bizottságok munkája nem könnyű. Ellenkezőleg nagyon is felelősségteljes és nagy körültekintést, megfontoltságot igényel. Mégis úgy tetszik nekünk, hogy az előkészítések szokatlanul hosszúra nyulnak, némileg gyorsabb tempóra lenne szükség, ha mindjárt igazat adunk is a közmondásnak: aki jól köt, jól old.

Ne méltóztassék félreérteni bennünket senki. Nem türelmetlenség sarkal minket, de félünk és tartunk tőle, hogy annyira elhalad az idő felettünk, hogy minden jóigyekezet mellett sem lesz elég idő a törvényjavaslatoknak az egyházmegyék közgyűlése elé terjesztésére és azt megelőzőleg a nyilvános hozzászólásra. Mert ha jól emlékezhetünk vissza, az egyes bizottságokat azzal a kötelezettséggel látta el a zsinat, hogy javaslataikkal már a múlt esztendő utolsó hónapjáig készüljenek el. Azért főképen, hogy a tavaszi egyházmegyei közgyűléseknek módjuk legyen a törvényjavaslatok megismerésére. Ez azonban

alig lesz lehetséges, mert immár az ujesztendő második hónapjában sem hallunk arról, hogy valamelyik törvényjavaslat bizottsági tárgyalás alá került volna. Már pedig az egyházmegyék közgyűlése a fennálló gyakorlat szerint a jövő március vagy legkésőbb április hóban megtartatni szokott. Igaz, hogy rendkívüli gyűlések is állhatnak rendelkezésre, de ezek már újabb költséget igényelnének, holott az egyházközségek siralmas gazdasági helyzetében ezt lehetőleg elkerülni kellene.

Némi aggodalmat is kelt bennünk épen az erdélyi egyházkerület hivatalos lapjának az az értesítése, hogy a kultusztörvény végrehajtási utasítása rövidesen elkészül. Mit jelent ez az elasztikus szó? — nem tudjuk. Esztendőt, félesztendőt. Egy azonban bizonyos, hogy annak megjelenésétől számított egy esztendő alatt egyházi szervezetünket a kormányhoz felterjeszteni kell. Lehet, sőt biztos, hogy egyházunk vezetősége ezt a fontos körülményt szem elől téveszteni nem fogja, s rajta lesz, hogy a követelménynek eleget is tegyen. De vajjon nem jobb volna, ha most szorgalmaznánk a bizottságokat és nem akkor, mikor a meglepetésszerű kényszerhelyzet sürgősséget parancsol. Mert bármennyire alapos előkészítése lesz is az egyes törvényjavaslatoknak, a számadás megcsalhat és a zsinattárgyalások sokkal hosszabb időt vehetnek igénybe, mint ahogyan előre gondoltuk. Fabius Cunctator eljárása jó is, eredményes is lehetett a maga idejében, de mi jobbnak tartanánk, ha ezuttal őt nem utánoznánk, hanem a zsinat mélyen tisztelt elnöksége a bizottságokat megszorgalmazná és a már esetleg tárgyalásra váró törvényjavaslatot megbírálás alá bocsátani kegyeskednék. Így lépésről lépésre előhaladnánk, mert különösebb indok nem áll fenn arra nézve, hogy a bizottságok csak akkor kezdjék meg munkájukat, ha az összes törvényjavaslatok mind beérkeztek. *Vidant consules*

A lelkipásztor a magánéletben.

Papp József máramarosszigeli ref. lelkipásztor előadása a nagykarolyi lelkeszi konferencián.

(Folytatás.)

De azt is látjuk Jézusnál, hogy mielőtt messiási munkáját megkezdte volna, hosszabb időre visszavonult a világtól s így készítette Magát arra elő. Sőt később is, fáradságos munkája közben mindig szakított magának időt, melyet csendes magánosságban magábaszállva, mennyei Atyja akaratának tudakozására, megismerésére szentelt, hogy így megerősödött lélekkel tudja

végezni a Reá váró feladatot mennyei Atyja dicsőségére és az emberek üdvösségére.

Kedves Testvéreim! Egy német theológus: Ernst Schmann azt mondja: „Uniformierte Menschen sind noch keine Soldaten, und ohne Exerzierplatz kein schlackfertiges Heer!“ Magunkra vonatkoztatva e szavaknak kb. ez az értelme: a palást még magában véve senkit sem tesz jó lelkipásztorrá, — gyakorlótér nélkül, előkészület nélkül, eredményről, győzelemről nem beszélhetünk. Szomorú, ha valaki azért vár tisztességet személye számára, mert palástot visel, mert ő lelkész. Az igazi lelkészi egyéniség kell hogy megadja a lelkészi állás diszét. Ennek a lelkészi egyéniségnek a kiformalódására és napról-napra tökéletesebbé tételére nagy gondot kell fordítanunk. Evégből a tanulószoba legyen a mi gyakorlóterünk, az ott töltött csendes óra legyen hivatásunk körébe tartozó munkánkra való előkészületünk!

Az Úr Jézus Krisztus e földön az Isten országa diadaláért küzdött. Mi az Ő szolgálói, munkatársai vagyunk, a mi életünknek, munkánknak és küzdelmünknek sem lehet más célja, mint-hogy ez az ország győzelmet, diadalmat vegyen e világ fölött. E győzelemért harcolnunk kell naponként és óránként a templomban, az iskolában, — a társadalmi életben. A győzelem kivívása érdekében a harcra elő kell készülnünk! Már most kinek a lelke ne lankadna meg és ne fáradna el abban a szakadatlan küzdelemben, amelyet egyéni és családi megélhetésünk száz- és ezerféle gondja mellett Istenért, Krisztusért, — az Ő egyházáért, egyházának tagjaiért, magyar fajtánkért, ennek lelki és testi javaiért, kulturális érdekeiért annyi akadállyal szembeszállva kell folytatnunk?! Hagyjuk el azért a világot és lelkünk felüdítése, megerősödése és a reánk váró küzdelemre erőgyűjtés céljából sebesen futó életünkből töltünk egy órát Jézussal az Isten színe előtt, „vagy sem kora reggel vagy este, amikor a külvilág még fel nem ébredt zaja, illetve elcsendesülése mintegy kínálkozik a magábaszállásra, a lelkielmélyedésre“. Töltsük ezt az időt imádkozva és az Úr igéjét tanulmányozva. Az imádkozásunk ne a haruspexek hókusz pókusza legyen, hanem a gyermek találkozása Atyjával. Őszinte, minden cafrangot kerülő, közvetlen, bizalmas imádságban vigyük Istenünk elé vágyainkat, tervünket, szándékainkat, tusakodásainkat, gyarlóságainkat. Nem szabad feledni, hogy a lelkipásztor is Istennel szemben első-sorban hívő. Nem külön előjogai vannak, hanem különleges kötelességei. S éppen azért, mert érzi gyarlóságát! fokozatosan kell keresni az Urat, — az imádság mellett az Ő örök igéjébe

való elmélyedés által is. Ez pedig ne textuskeresés legyen, hanem az Urral való találkozás. A jó Atya örök igéjében válaszol a mi kérésünkre s boldogan fogjuk tapasztalni, hogy szent neve dicsőségére végzendő munkákhoz bölcsességet erőt, bátorságot, kitartást, lelkesedést ad nekünk végtelen kegyelme. Egy lelkipásztornak minden, még a legcsekélyebbnek tetsző munkáját is Isten elé kell vinni, ahhoz az Ő atyai helybenhagyását és segedelmét kell megnyerni, mert hiábavaló minden jószándék és akarat, ha onnan felülről nem jó arra kegyelem és áldás.

A csendes óra drága alkalmát „áron is“ meg kell szerezni, igyekeznünk kell életünkben állandóvá tenni. Aki eddig nem gyakorolta: vezesse be, ma inkább, mint holnap s tapasztalni fogja, hogy a csendes óra után vidámabb szívvvel, nyugodtabb lélekkel, erősebb bizalommal lép ki hivatása küzdőterére s nem fél az akadályoktól, nem tér ki gyáván a reá váró küzdelmek elől, nem fél, nem remeg a legválságosabb pillanatban sem: mert állandóan érezni fogja a mennyei Atya jelenlétét s hallja bátorító, biztató szavát: „Ne félj, ne rettegj, mert én veled vagyok!“

A lelkipásztor nem maradhat mindig az egyházi élet mezén, a tanulószobából saját érdekében is, hiveinek, egyházának az érdekében is, ki kell lépnie a társadalmi életbe. És hogy itt is megállhassa helyét: fokozatosan fejlesztendő teológiai képzettsége mellett birnia kell bizonyos általános műveltséggel, amelynek birtokában hozzáférkőzhetik más élethivatásu egyének lelkéhez s könnyen megtalálja azt a kapcsolatot, amely helyes irányítás mellett az egyeseket hozzáfűzi az anyaszentegyház testéhez. De itt is lássék meg mindig egész magatartásán, hogy ő lelkiember, sőt lássék ez meg külsején, öltözetén is. Jóllehet, az egyházi törvények előírják a lelkipásztor ruházatát: mindezek dacára még hivatalos funkciók alkalmával is hányan járulnak Isten elé — palásttal a vállon, — olyan öltözetben, melyet viselhet talán egy világi pályán levő ember, de — botránkoztatás nélkül — Istennek szolgája nem! Hagyjunk fel azzal a ferde felfogással, hogy valaki csak a katedrán pap, azonkívül „csak ember“, aki onnan leszállva, a mindennapi életben már hódolhat a hóbortos divat szeszélyeinek. „Maradjon távol a lelkész öltözetétől egyfelől a gigerlis cifraság, másfelől minden gondatlanság, vagy éppen rongyosság, „egyszerűség, szerénység és tisztaság jellemezzék a lelkészt még öltözetében is!“

Fontos és nagyjelentőségű a lelkipásztor munkájára családi élete is! Erre szintén a pásztori levelekben találunk utasítást.

[I Tim. 3. 2, 4, 5, 11; Tit. I. 5—6.] Merem állítani, hogy a gyülekezet élete sok tekintetben a lelkipásztor családi életének a milyenségétől függ. Mindenki éber szemmel és lélekkel figyeli a lelkipásztor házát. Legyen azért az a ház valóban keresztyén ház! Ha buzdítjuk hiveinket családi áhitat tartására: akkor legelső sorban a paróchiákon ujuljanak fel a régi, kedves, meghitt házi istentiszteletek. Az édesapa vegye elő a bibliát, az édesanya az imádságos könyvet, az iskolás gyermek a zsoltárt és amikor a Lélek készlet: hangozzék az Ige és az imádság szava és

„Zengjen hálaének,
Minden ajkon zengjen!
Isten szent nevének
Hő imál rebegjen,
Mindaz, aki tudja,
Hogy az Ur kegyelme,
Minden bánatunkba
Gyógyírt hoz sebünkre.

A lelkipásztor házánál még az idegen is lássa megvalósulva Józsué szavait: „Én és az én házam népe tiszteljük az Urat!” Vagyis a lelkipásztor háza: Isten háza, temploma legyen, ahol Istenfélelem, emberszeretet, rend, pontosság, egyszerűség, tisztaság, békesség, megelégedés, szivesség, mértékletesség, szerénység, irgalmasság, legyen állandó és uralkodó. Hogy a család ilyen legyen, az függ a lelkipásztor feleségének az egyéniségétől, lelkületétől, hitétől, erkölcsi érzületétől is, egyszóval a feleség életének a milyenségétől. Mikor Pál apostol [I. Tim. 3, 1—13] taxative felsorolja a jó lelkipásztor kellékeit: ugyanakkor azt kívánja, hogy a lelkipásztorok feleségei „tisztességesek, nem patvarkodók, józanok, hivek legyenek mindenekben, akiknek ékességük ne legyen külső, mely vagyon bajoknak feltekerésekben, aranynak viselésében, vagy szép palástoknak öltözetiben, hanem a szivben elrejtett ember, a szelid és csendes léleknek rothadatatlanságában, mely az Isten előtt becsületes”. [I Péter III. 3—4.] Az ilyen feleség nagy segítségére lehet férje több munkájában. Ime! a napjainkban egymásután alakuló nőszövetségeknek a gyülekezet hit, erkölcsi és anyagi jólétére nagyjelentőségű, nélkülözhetetlen és áldásos hatását ma már, azt hiszem, senki sem vonja kétségbe Ezen áldott munka irányításában férjénél sokkal többet tehet egy jó papné, mert iránta nagyobb bizalommal viseltetnek és sok esetben tanácsára jobban hallgatnak, mint a lelkészére. Boldog is az a lelkész, akinek felesége az ő „hitének, reményének, eszméinek, munkájának”. —

érzésben, gondolatban, cselekedetben — hűséges osztályosa megértője és segítője. Vajha! lennének a mai papnék olyanok, hogy méltán megérdemelnék a minden világi cimmel kifejezőbb szebb, gyönyörűsegebb „tiszteletes asszony“-t!

A jó feleség mellett a jól nevelt gyermekek is segítői lehetnek az édesapának. Kicsiny kortársaik között, sok esetben még a felnőtt gyülekezeti tagok között is, valóságos kis misszionáriusok. Tapasztalatból állithatom, hogy amit legjobb szándékkal sem tudtam elérni több esetben egyik-másik gyermeknél és azok szüleinél: elértem gyermekeim által. Hiszen Is'en gyermekek által mutatja meg hatalmát és dicsőségét!

Kedves Lelkipásztor Testvéreim! Mintegy kiegészítésül és összefoglalásul az eddigieknek Pál apostolnak a Timotheushoz küldött első levele 3. r. 1-13 versei szerint szükség a lelkipásztornak *feddhetetlennek* lenni; a rágalmat ugyan nem kerülheti ki, de törekedjék úgy élni, hogy alappal bíró kifogást ne emelhessenek ellene. *Családi életében* ne csak testi, de örökéletre szóló kapcsolatot lásson mindenki. Övéi között jósága ne hibákat, gyarlóságokat kendőző gyöngeség legyen, hanem vezető és fegyelmező erő. Legyen *józan*, nemcsak bortól, de ábrándoktól, képzelődésektől is. Belátó, élestekintető, kit nem lehet könnyen félrevezetni. Ne kicsinyelje le a nehézségeket, ne féljen a nagy feladatoktól s ne becsülje túl a látható eredményeket. Ne játsza ki magát sem egy embernek, sem egy érdekcsoportnak. Legyen *mértékletes*. Éppen a mai világban kell, hogy példa legyen és önfegyelmező, aki a test igényeit le tudja fokozni, de nem a lelkieket. Legyen *illedelmes*; sem magának, sem másnak ne engedjen meg olyat, ami sértené a tisztességet, főként a „tiszteletet“. *Vendégszerető* legyen, aki ne sajnálja a falat kenyeret az éhezőtől, az elnyűtt ruhadarabot a rongyos árvától, hajlékát a vándortól. Orgiák rendezője ne legyen, hanem gazda, akinek asztalánál is Istennel találkozunk. *Tanításra alkalmas* legyen. Tudjon tanítani nemcsak szóval, hanem példájával is. *Ne legyen borozó*. Sok helyen a lelkipásztornak gyülekezeteért kellene tartózkodni az italok mértéktelen élvezetétől, hogy osztorozhassa az iszákosságot. *Ne legyen verekedő*. Szomorú, szégyenletes állapot az, mikor civódás zaja hallatszik a paróchiáról, vagy kék foltok látszanak a lelkészcsalád tagjain. *Ne legyen nyereség vágyó*, mert ez üzletekbe s hozzá nem illő foglalkozásokba viszik a lelkész. *Ne legyen pénzsovárgó, fősvény*, legyen nyitva szive is, keze is az áldozatos szeretetre, a jótékony adakozásra. Legyen idegen a *versengéstől, a harcolástól, vagyis*

legyen szelid, de ez ne gyáva meghunyászkodásban és egykedvű nemtörődömségben nyilvánuljon, hanem kedvességgel és türelemmel legyen elhordozója mások gyöngeségeinek.

Minden körülmények között Isten igazi gyermeke legyen, aki hivei, embertestvérei között az idősebb testvérként forgolódik. A régi világban ezt úgy tekintették, mint az atya megbízottját. Ez legyen a lelkipásztor a magánéletben. Megértője és résztvevője mindennek, ami segítségre vár. Világosság és só legyen, mely megmutatja az élet célját s a célhoz vezető utat és megadja az élet zamatját és az ehhez szükséges erőt a maga példaadásával!

(Vége.)

A bibliaolvasás értéke.

1. A gyermek és a biblia.

Egyre jobban megszilárduló nagy igazság az, hogy a biblia az emberiség legértékesebb tulajdona.

Logikusan következik ennél fogva ebből a prémisszából az a konklúzió, hogy akkor annak nem olvasása az élet legértékesebb kincsének elvesztését jelenti az emberre nézve.

Ebben leli magyarázatát a mai emberöltő nyughatatlan, zűrzavaros mentalitása. A bibliaolvasás elhanyagolásában.

A gyermekekre nézve pedig a legelbűvölőbb történetek elvesztését jelenti az. Döntőfontosságú dolog már pedig, hogy minden ember zsenge gyermekkorától fogva jól ismerje a bibliát. Kezdenie kell pedig a gyermeknek a biblia páratlanul szép, a gyermeki lélekhez annyira hozzáférköző történeteit a Jézus élete történeteiben. Jézus mondásai alapján hadd fejlődjen ki lelkében Isten tiszta fogalma. Megbecsülhetetlen oktatást nyer aztán a József, Mózes, Dávid, Jonathán, Dániel s más ótestamentumbeli hős történetéből. Egyházkerületünk jelenlegi hitoktatási tanterve szerencsésen eltalálta ezt az utat az életrajzok előírásával, csak az a baja, hogy nem Jézus történetén kezdi a hitoktatást.

A vasárnapi iskolák oktatásának teendenciája az, hogy „naturhistóriákat“, természetből vett történeteket adjanak a gyermekeknek, abból a célból, hogy úgy ismerjék meg Istent, ahogy magát a nagy természetben kinyilatkoztatja. Sok okosság van ebben a tendenciában. Magában véve azonban nem elégséges. Csak fél igazságot ad. A természetnek ugyanis más oldala is van, olyan ami tisztán természettörténetekkel nem revelálható. A betegségnek ama rejtett csirája, amelyik az otthon megfosztja az édesanyától, szintén egyrésze a természetnek. Szenvedések szakadnak sok családra rá. A természet nemcsak boldogságot jelent az emberiségre, hanem boldogtalanságot is. Azért hogyha nagyon fontos dolog a gyermeki lélekre nézve, hogy bepillantás adassék neki Isten dolgaiba a természet remek alkotásai révén, éppen olyan fontos az is, hogy megismerje

Isten bölcsességét a fájdalokban is. Mert nemcsak a nyíló virágban, csicsergő madárdalban, ragyogó napsugárban van jelen az Isten gondviselése, hanem a hervadásban, elmulásban, a borulatban is. Az látszik meg belőlük, hogyan győzi le Isten a gonoszt jóval.

A könyv nélkül betanult bibliai aranymondások pedig egész életen megmaradnak a gyermeki lélekben. Ott dolgoznak a tudat alatti elmevilágban és szükség esetén felmerülnek onnan.

Én ismerek olyan gyermeket, akit ilyen aranymondással tudtam a sötétől való félelemből kigyógyítani. Kellő bevezetéssel és magyarázattal megértettem és betanultattam vele ezt az aranymondást:

„Az éjszaka is, mint a nap fénylik, a setétség te előtted olyan, mint a világosság.” [139. zsoltár 12. v.]

Az ilyen könyv nélkül betanult bibliai aranymondásokból életük végéig sok erőt és vigasztalást nyertek már az emberek.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Szabó Lajos.

A szomorú gyászjelentés megdöbbenő, lesújtó hirt hozott. Az élet javakorában kidőlt a tanügynek és nemrég az egyháznak egyik lelkes és értékes munkása, Szabó Lajos nyug. ipariskolai tanár életének 51-ik, boldog házasságának 30-ik évében, február 1-én rövid szenvedés után hazatért az Urhoz.

Egy szépen fölfelé ivelő és hirtelen tragikusan aláhanyatlott pályafutás ért véget.

Szabó Lajos 1878 aug. 11-én született Szentpéterszegen. Tanulmányait a híres debreceni kollegiumban végezte.

Egész fiatalon Nagyszalontára választották meg, hol csakhamar felismerték a buzgó, kiváló tanító sokoldalúságát. Ugy a gyülekezet, mint felettes hatósága, első sorban az ítéletben szigorú esperes: Széll Kálmán, megszerette és nagyrabecsülte. De elismeréssel vették körül kartársai és a társadalom tagjai, melyek egymásután tüntették ki legdiszesebb tisztségeikkel.

Az igazgatói állások megszervezése idején ő lett, alig több, mint 30 éves korában, a 18 tagú tantestület első igazgatója s e minőségben nagy szeretettel és eredménnyel fáradozott az iskola felvirágoztatásáért. A nagyszalontai elemi iskola az ő igazgatása alatt élte legvirágzóbb korszakát.

De az iskolán kívül is buzgón munkálkodott. Első sorban kartársai érdekeiért, a tanítóságért és a tanügyért. Ezen a téren szerzett érdemeiért már egész fiatalon a nagyszalontai egyházmegyei tanítóegyesület elnökévé és az országos református tanítóegyesület egyik alelnökévé választották.

E megtiszteltetéseket nem valami üres demagógiának, vagy olcsó népszerűsködésnek köszönhette, hanem egyéni kiválóságaival és értékes munkásságával érdemelte ki. Az egyházzal soha ellentétbe nem került, sőt a legnagyobb ragaszkodáson alapuló összhangban mindig

annak érdekében munkálkodott. Az egyházmegye világi aljegyzőjévé választotta, amire nem volt példa az egész tiszántúli kerületben, hogy e tisztséget tanítóval töltötték volna be.

Élénk részt vett a politikai életben is, mint a helybeli függetlenségi pártnak egyik vezető tagja. De ez lett tragédiájának is oka és kezdete. A forradalom idejében a megalakult nemzeti tanácsnak jelentős tényezője volt s e minőségben megmaradt a kommunizmus idején a munkástanácsban is. Bár higgadtsággal és bölcs mérsékléssel nagy, sőt legfőbb érdeme, hogy a várost semmi megrázkódtatás, polgárait semmi sérelem nem érte, mégis — különösen a vele régebben egy politikai nézetet vallók között — sok ellenséget szerzett magának. E miatt az impérium változás után eljárást indítottak ellene és állásától meg kellett válnia. Bár csakhamar sikerült elhelyezkednie a nagyvárad állami ipariskolájában, de a régi állásától és városától való megválás, pályájának félbeszakadása, a méltatlan elbánás, új helyzetének új terhei, egyre nagyobb sullyal neheztedek lelkére. Régi munkabírása, kedélye eltűnt. Napról-napra, évről-évre szomorubb, lelkivilága sötétebb lett. Szeretettel, jóbarátai már régóta aggódtak érte. Nemrég nyugalomba ment, de a rég elvesztett lelki nyugalomát ez sem adta vissza. Állapota hirtelen rosszabbra fordult és szenvedéseitől korán megváltotta az Ur.

Özvegye, két fia és két testvére gyászolják. Fia közül az egyik, dr Szabó Lajos a nagyvárad réti parochia helyettes lelkésze, a másik, Pál szintén papi pályára készülő theologus.

Temetése február 4 én, délelőtt volt Nagyváradon.

Régi munkatársam, drága jó barátom! Ki a közös munkaterről való elvesztésedet sokszor és legjobban sajnáltam, fájó szívvel intek bucsut feléd. De tekintetem elől nem tévesztlek soha! Most alig látalak, mert könnyes a lelkem, de hitem eloszlatja a lelki könnyeket, mert hiszem, hogy viszontlátlak egyszer. Ez a hit szárítsa fel az érted síró könnyeket szeretteid bánatos szeméről.

Isten veled.

D. I.

| HIREK |

Az árvák halála. 1875-ben a szatmári egyház tanítója és orgonistája, Munkácsi Joó Imre elhalálozván, hat neveletlen árváját az egyház vette védőszárnyai alá s ennek, valamint egymásnak megértő támogatásával nevelkedtek fel hasznos és értékes tagjaivá a társadalomnak.

A hat árvából ma már csak kettő él. Özv. Pallády Lajosné Joó Emma nyug. tanítónő és dr Joó Imre nagykőrösi nyug. főgimnáziumi tanár. Mindketten már eddig is több rendbeli ala-

pítványt tettek egyházuknál, ilyen módon akarván leróni a halát egyházuknak velök szemben gyakorolt jótéteményért.

Most ismét megható levelek kíséretében jelentették be újabb alapítványukat, mely a hálaerovásnak legszebb megnyilatkozása. Ezek szerint özv. Pallády Lajosné Joó Emma nyug. igazg. tanítónő, csekély nyugdíjából megtakarított pénzéből 6000 leies alapítványt tett a szatmári egyháznál, mely 10,000 leig kamatoztatandó, azután pedig kamatai

az orgonaalapra fordítandók. Az alapítvány elhunyt Munkácsi Jó Juliánna nevét viselje. Ezzel az alapítvánnyal — írja — hacsak parányi részben is — hálámat kívánom leróni boldog emlékü Néném iránt, ki rajongásig szeretett egyházát, mint Magyarország első nőorgonistája, két évtizeden át páratlan kötelességtudással és hűséggel szolgálta, bennünket pedig, árvaságra maradt öt kisebb testvérét, az egyház árváit, fáradságot nem ismerő önfeláldozással, valóban anyai szeretettel ápolt, gondozott, nevelt s egész munkás életét utolsó lehelletéig övének áldozta. Dr. Jó Imre pedig ugyancsak elhalt Juliánna testvérük nevére 5000 leies alapítványt tett a szatmári egyháznál azzal a rendeltetéssel, hogy évi kamatát a presbyterium minden

évben egy, esetleg két önhibáján kívül elszegényedett intelligens vallásos nőnek adja ki Juliánna napján. E nemes lélekre valló alapítványok beszédes bizonyosságai a legőszintébb hálának.

A biharszeuifánosi ref. egyházközség tagjainak adományaképen David József gondnok beszállított: 1 mássa buzát, 320 kgr. csöves tengerit és megközelítőleg 300 kgr. krumplit, 3 drb szappant és zöldségfélét. — Együttesen gyűjtöttek a csikszenttamási tűzkárosultak, a helybeli szegények és az árvaház részére. A beszállított termény a gyűjtemény arányos megosztásának eredménye.

Társszerkesztők; Arday Aladár, dr Bodnár Gábor, Bokor Sándor és Szombati Szabó István.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

Tanügyi: 475—1930 II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbelli iskolafenntartó hatóságnak.* Miheztartás végett közlöm a közoktatás és vallásügyi minisztérium 2202—1930. számú rendeletét. „Püspök ur! Szíveskedjék intézkedni, hogy a joghatósága alá tartozó felekezeti partikuláris elemi iskolák minden ellenőrző látogatás után 3 nap leforgása alatt terjesszék be a jegyzőkönyv egy másolati példányát a fenntartónak is. Ezen rendelet teljesítését az (következő) első látogatásnál a postakönyvvel tartoznak igazolni. Aláírások“. Eirrendelem, hogy az iskolaigazgatók a látogatási jegyzőkönyvek egy-egy másolati példányát az iskolai postakönyv alapján adják át az illetékes Lelkész urnak. Felhívom a Lelkész urakat, hogy az eként átvett jegyzőkönyvi másolatokat az eredetivel hasonlítsák össze hitelesítésükkel lássák el s haladéktalanul terjesszék be a püspöki hivatalhoz. Oradea—Nagyvárad, 1930 február 7. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök..

Tanügyi: 456—1930 II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbelli iskolai hatóságnak.* Miheztartás végett közlöm a közoktatás és vallásügyi minisztérium 9778—1930. február 1. számú rendeletét: „Püspök ur! Van szerencsém tudomására hozni, hogy magániskolánál a nyilvánossági jog megvonása a minisztérium részéről mindég azon iskolai év kezdetén lép életbe, amely ezen jog megvonásának

közlési időpontja után következik, kivéve a magánoktatási törvény 86. fej. felsorolt eseteket. Aláírások". A hivatkozott fejezet az iskolák rögtöni ideiglenes bezárásáról intézkedik, ha azok állam és erkölcs ellenes elveket terjesztenének. Oradea—Nagyvárad, 1930 február 7. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Tanügyi: 455—1930 II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Miheztartás végett közlöm a közoktatás és vallásügyi minisztérium 183036—1929. február 3-án kelt rendeletét. „Püspök ur! Van szerencsém tudomására hozni, hogy a pénzügyminisztérium és a C. F. R. autonóm üzeme közt a C. F. R. ek való szállításokra vonatkozólag kötött egyezmény alapján 1930 január 1-től kezdődőleg elrendeltett a magán és államosított iskolák növendékei részére kibocsátott C. F. R. utazási igazolványok visszavonása és megsemmisítése. Következésképen kérem sziveskedjék ezt az intézkedést az iskolák tudomására hozni. Aláírások". Oradea—Nagyvárad, 1930 február 7. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

511—1930-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli biharmegyei tanítónak és tanítónőnek.* Felhívom mindazokat a tanítókat és tanítónőket, akik 1919 augusztus 31-ig a politikai **Biharmegye** területén valamely egyházközségünkben teljesítettek szolgálatot s most nyugdíjuk elismeréséért folyamodnak, hogy vonatkozó kérvényeiket a tanügyi előadónál adják be, aki a revizorátussal történt megegyezés alapján a továbbiakat elintézi. Oradea—Nagyvárad, 1930 február 7. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Teljen új komplett 20 kötet Révai Nagy Lexikon

— az eredeti bolti ár helyett —

18,000 Lei áron eladó.

10 kötet nagy album alakú
teljesen jó állapotban levő Atheneum kiadása

Magyar nemzet története

dús aranyozású, egész vászon kötésben

2800 Lei áron eladó

Béres Károly könyvkereskedésében

a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület könyvkiadójánál
Oradea—Nagyvárad, Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14

M. st. Oficiului Parochial Református
Nagytsiszt. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Bihor Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyvársárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetételeket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik hetibetét gyűjtéssel. *Le-
számítol váltókat. Folyósít jelzálog-
kölcsonöket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.*

**Képviselet a fricszi „Adriai”
biztosító-társaságot. 6**

ORGONA- HOMLOKZATSÍPOK

a rekvirált sípok helyébe első-
rendű kivitelben készülnek

Wegenstein & Fiai

orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok
és pedálos harmoniumok ál-
landóan raktáron. Orgona-
javítások, tisztítások és
hangolások pontosan eszkö-
zöltetnek. Költségvetéssel és
harmonium árjegyzékkel díj-
talanul szolgálunk. 6

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

h a r a n g j a i t ⁶

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

Alapított 1840-ben

Erd. 1930. II. 18.

Jkt: 47.1930

Tudomásul
visszajár

IV. évf.

Oradea—Nagyvárad, 1930 február 15.

7. sz

REFORMÁTUSOK LAPJA

h Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlőnye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Or-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyükre évi 350 lei előfizetési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lappéldányok ára 15 lei.

Megjelenik minden héten szombaton.

Létesítsünk vidéki szakkönyvtárakat!

A marosi egyházmegye tanitósága folyó év január 16-án, papsága pedig január 22-én a marosvásárhelyi ref. kollégiumban értekezletet tartott. Előbbin Kali Sándor udvarfalvi igazgató-tanító külön javaslatban*), utóbbin pedig Váradi Albert mezőpaniti lelkésztestvérünk bevezető szavai után „A lelkipásztori együttműködés” kérdésének tárgyalása kapcsán e sorok írója tette szóvá, hogy nagy szükségét érezzük mind a vidékenkint, mondjuk: egyházmegyénként létesítendő szakkönyvtáraknak.

Ami egy ember erejét meghaladja, azt többen könnyen megvalósíthatják. Mint ahogy az lehetséges, hogy 300—400 Lei-ért évente közösen hatféle külföldi szaklapot is rendelhetünk és azokat sorban olvashatjuk, éppen úgy lehetséges az is, hogy évi 200—300 Lei hozzájárulással egyházmegyénként hittudományi szakkönyvtárakat létesítsünk, mint ahogy a marosi református tanitóság fenti értekezletén egy pedagógiai szakkönyvtár létesítését határozta el. Ez által a tanitóság régi komoly munkáját kívánja folytatni, hiszen Marosvásárhelyen egy 2000 kötetből álló pedagógiai szakkönyvtárat gyűjtögetett össze apránként. Sajnos, azonban ennek a nagyszerű ügynek a megszervezése nem egyházi kereten belül mozgott s emiatt az imperium változáskor szárnyszegetten félbe szakadt minden további munka. S ma újra kell kezdeni mindent. De felekezeti tanitóságunk nagyon gyarló anyagi körülményei dacára is bátran és lelkesen vállalja az újakezdés munkáját.

Hát mi lelkipásztorok, hol maradunk? Megelégszünk e tekintetben a semmittevéssel? Igazán elég nekünk az, hogy van

*) A Kali Sándor ig.-tanító testvérünk javaslata olvasható az erd. egyházker. hiv. lapjában a „Református Szemlé”-ben. Feltétlenül olvasd el!

egy hittudományi szakkönyvtárunk a Theol. Fakultáson, amelyet azonban rendszeresen és komolyan soha életünkben se theologus diák, se gyakorló pap korunkban nem használtunk? [Tisztelet adassék azoknak a keveseknek, akik e tekintetben — hála Istennek — kivételt képeznek.] A biblián kívül melyik pap hány könyv megszerzésével és elolvasásával csinál végig 20–30 évi szolgálatot? Csak annyit kívánok megjegyezni, hogy intenzív lelki és szellemi életet élő lelkipásztor unalmassá, elcsépeltté, semmitmondóvá soha sem válik, sőt ellenkezőleg: fokozottan érdekessé, vonzóvá, értékessé és nélkülözhetetlenné lesz hivei számára. Ime, ez mutatja, hogy mennyire szükséges az a dolog, amiről itt szó van.

Bizonyára akad közülünk olyan is, aki e sorok olvasása közben szóvá teszi, hogy miért ez az oktalan vidékieskedés? Nem volna e sokkal jobb megoldás az, hogyha mindenki a reá eső 200–300 Lei évi járulékát felküldené Kolozsvárra, hogy ott az a Theológiánk könyvtára gyarapítására fordíttassék? Így legalább egy gazdag, nagy hittudományi szakkönyvtára lenne egyházunknak a Fakultáson, ahol mindenki megtalálhatná a tanulmányozásához szükséges irodalmat; míg a sokféle, egyházmegyénként elaprózott 20–25 kötettel kezdődő könyvtárocskáknak semmi haszna, jelentősége sem lenne egyházi életünkre nézve.

Az ilyenféle érveléssel szemben az a véleményem, hogy azon természetes mindannyiunknak munkálkodni kell, hogy Fakultásunk könyvtára minél gazdagabb, nagyobb legyen! Ezért az évi mérlegünkben ne hiányozzék többé ez a tétel sem: „mit adtam ez évben könyvben, vagy pénzben a Theol. Fakultás könyvtárának gyarapítására?! Mivel azonban a Fakultás könyvtára egy művet 5–10 példányban nem hozathat meg, hanem csak egy, legfeljebb 2 példányban, egy nagyobb munkát pedig évente maximum 30 ember képes egymás után áttanulmányozni egy-egy emberre 8–10 napot számítva a postán való ide oda küldözési időn kívül; de éppen a legfontosabb kézikönyveket professzoraink nem adhatják ki a kezükből, mert azokra naponként szükségük van, különben a tudományos munkásságuk szenvedne bénulást. Éppen ezért szükséges az, hogy kisebb vidéki csoportoknak, baráti köröknek legyen szintén olyan közös könyvtárak, amelyekben a legfontosabb, legértékesebb szakkönyvek az illető tagoknak mindig rendelkezésére állanak. Az ilyen egyházmegyei, vidéki könyvtárak a megjelenő szakirodalom legjavát 20–25 kötetben minden nehézség nélkül be tudják szerezni évenként,

mig az egyes ember, különösen családos ember egymaga ezt évenként semmiképpen sem tudja megtenni. De a vidéki csoportkönyvtáraknak van még ezenkívül egy nagy előnye: az elolvasott könyvek közös együttes megbeszélése, ismertetése. Minden könyvet elolvasni lehetetlen az idő miatt, még ha meg is szerezheti az ember. De vannak könyvek, hittudományi szakkönyvek, amelyeket mindenkinek, lekipásztoroknak pedig feltétlenül ismernie és alaposan át kell tanulmányozni. Az időnkinti találkozásaink, apró baráti konferenciáink az ilyen mindig friss tartalmu megbeszéléseknek lennének adott alkalmak. Az ilyen együttlétek lelkünk tüzeit fokoznák, mindig megelevenítenék, témát adnának a beszélgetésre, a hozzánk méltó formájú vitatkozásra s a pletykázkodás elvesztő örvényéből a legsivárabb lelket is kimentenék. Istenem, mennyi minden áldás fakadna lassan-lassan belőle Anyaszentegyházunkra nézve! Ne gondoljunk egyébire, csak arra, hogy az olvasási kedv az aránylag elszigetelten élő, magára hagyott lelkekben is felfokozódnék és a periférián is pezsegni kezdene a szellemi élet, a tudomány! Ma még utópiának látszik, de egy kis rászánással, komoly akarattal valósággá lesz. Csak bátran hozzá kell kezdeni s többé nincs nehézség. Erős akarattal keményebb ugart is sikerült megtörni már.

Csak egy tényt említek. Ákosfalván a háboru előtt boldog emlékü Bartha Gyula ig tanító nagyon szép gazdag népkönyvtárat gyűjtött össze tanitósága alatt. Rendszeresen hetenkint könyvtárórákat tartott. Az olvasni kiadott kedvesebb tartalmu könyveket pedig dalárda órák után könyvbeadás alkalmával az illetőknek (falusi embereknek és legényeknek) a többiek előtt ismertetni kellett, azaz a könyvek tartalmát el kellett mondják. Ebből aztán az lett, hogy csodás olvasási kedv vett erőt fiatalon és öregen. Mindenki minden jó könyvet a rövid tartalom meghallgatása után el szeretett volna olvasni. Ám de a menekülés idején 1916 ban a könyvtár a jövő-menő katonák miatt nagy megrongálást szenvedett, csak a roncsa maradt meg. Bartha Gyula is elhalt. Azután sok minden történt. Kilenc esztendővel ezek után kerültem én ebbe a gyülekezetbe. Nagyon érdekes volt megfigyelnem, hogy a könyvtár kilenc év mulva is mennyire hiányzott a gyülekezetnek. De mit tehattünk róla, hiszen olyan szegények voltunk, mint Péntekék a szigeten. Talán annál is elhagyottabbak és szegényebbek. És mégis a hivek egyéb kötelező és rendkívüli teherviselése (papitelek vásár- és papiház építés mellett önkéntes adományaikból annyi pénz gyűlt össze, hogy a népkönyvtárat restauráltuk 265 kötet könyvvel egy év

leforgása alatt 12,500 Lei értékben. Egyenesen meglepő néme-lyek olvasási kedve, főképen a téli hónapok idején. A könyvtár forgalma októberben 20, novemberben 72, decemberben 88, míg most januárban a 200 kötetet is meghaladja. Falusi emberek olvasnak így! Jól értsük meg: falusi emberek!

Nekünk, lelki vezetőknak és nevelőknek tudnunk kell ezt, hogy mindnyájunkat ez a tény munkára lelkesítsen.

*

A vidéki egyházmegyénkint létesítendő szakkönyvtáraink mielőbbi megvalósítása érdekében kérem mindenki szives hozzászólását e tárgyhoz.

Egyben emlékezetébe idézem mindenkinek közös szaklap rendelési akciónkat, amint az a „Kálvinista Világ” ez évi első számában „Felhívás” cím alatt közzététetett. Ne késlekedjék senki a jelentkezéssel, hogy le ne késsék. Közös lap rendelésre február 28 ig még lehet jelentkezni.

Ákosfalva.

Biró Mózes.

Az Isten munkájának tapasztalata a lelkész életében és működésében

I.

Jézus Krisztus szüntelen munkában van, hogy üdvét a megváltásról szóló örvendetes üzenet által a világnak felajánlja és az evangélium által megnyert gyülekezetet fölvegyverezze, hogy az a gonosz világ közepette neki éljen és előkészítse ama napra, amikor Ő újra eljő az ő dicsőségében ítéletet tartani.

Ezen munkájához hívott Ő el minket, lelkészeket is munkatársaiul. Minden munkánknak, legyen az prédikálás, bibliaóra, tanítás, lelkipásztorkodás, hivatalos eljárás és minden, a gyülekezetért való gondoskodás, azt az egy célt kell szolgálnia, hogy megnyerjük az embereket arra, hogy Jézus tanítványai legyenek.

A mi nagy mintaképünk a szolgálatban, Pál apostol, ekként határozza meg a mi munkánkat a Kolossébeliekhez írott levél első részének 28 ik versében: „Tanítunk minden embert minden bölcsességgel, hogy minden embert tökéletesnek állassunk elő a Jézus Krisztusban”.

Jézus Krisztus igazi szolgája egész életét minden idejével és összes erőivel tudatosan és tervszerűen ezen egy célra állítja be, hogy az Úrnak a lelkeket megnyerje és a Jézus gyülekezetét előbbre vigye; minden kormányzási munkáját, minden értekezletet és tanácsulást, pihenési idejét és társalkodását is.

Fájdalommal érezzük azonban sokszor mindnyájan, hogy

nekünk ilyen szolgálathoz benső meghatalmazásra van szükségünk, ami a megbízás bizonyosságát foglalja magában; a theológiai vizsgálatoknak letevése, a felszentelés és egy gyülekezetbe való beiktatás általi külső nyilvánvalóan nem elég.

A lelkek szüksége véteti ezt észre velünk. Szeretnénk a közönyösöket felébreszteni egy az ő lelküket valóban találó és megrázó mondattal a Keresztelő János erejével; szeretnénk az üdvösség után sóvárgóknak az életnek kenyerét nyújtani, hogy valóban megelégedjenek, miként azt Pál apostol tehette; szeretnénk a hívőknek teljes világosságra és életre vezetőivé lenni, mint János apostol; ellenállásokat megtörni, miként Pál Anániással és Safirával szemben.

De kicsoda elég erős erre? Szükségünk van Istennek munkájára, az ő benső meghatalmazására *önmagunkért*. Semmi sem lehet szájalomraméltóbb, mint Krisztusnak azon hírnöke, akinek vétkes alkalmatlansága, képtelensége miatt a szája meg van kötve. Mivel hiányzik nála az isteni megbízás, megkísérli, hogy áltassa azzal a hallgatókat. Hazuggá lesz és vert lelkiismerettel jár ide-oda; elrontott életü, megtört ember lesz. Azért vágyódunk isteni megbízás után, hogy erőt vegyünk a test tehetetlenségén, restségén, hogy legyőzzük magunkban a bűnnek hatalmát; hogy világosságot nyerjünk Istennek gondolata, szándéka és akarata felől; hogy erőt nyerjünk élénk és ez által az emberi lelkekben életet teremtő munkára, nevezetesen az evangélium prédikálására; hogy örömet és csüggedetlen szívet találjunk magunknál minden nehézség között, kitartó türelmet a szenvedésben.

Mindenekelőtt szükségünk van Istennek munkájára, az ő benső meghatalmazására *Istenért*. Mily sok szégyent hozott már Reá nem egy prédikátor, akiknél annyi kötöttséget észleltek az emberek; a saját tisztességhez, okvetetlenkedéshez, kényelmes élet restségéhez, egy ugynevezett „jobb“ állás után való kapkodásnál a pénzhez, evésben és ivásban a testnek mindenféle szenvedélyéhez való kötöttséget. Isten tiszteltessék egy örvendetes üzenet vidám hírnöke által; az ég és föld királyának erős harcosa által; a bajnokok által, akik mindenkor győznek az által, aki minket megerősít, a Krisztus által; O tiszteltessék azon emberek által, akiknek meghatalmazásuk van arra, hogy kutató lelkeket az Isten megváltási tervének titkaiba beavassanak.

Mivel Istennek szolgálatára vagyunk elhíva és mivel azt lehetetlen benső meghatalmazás nélkül, azaz Istennek munkája nélkül, aki a meghatalmazást adja teljesíteni, éppen azért vizs-

gáljuk meg Istennek munkáját a mi életünkben és működésünkben.

Isten ad az ő szolgálóinak meghatalmazást arra, hogy helyüket a Jézus nevében foglalják el.

Ami Pál apostolt minden nyomorúságban és kísértésben megerősítette, az az volt, hogy ő tudta, hogy őt az ő Ura és Mestere küldötte. Az isteni meghívásnak egy szent, benső szükségessége hajtotta őt. Egy Luther rettenthetetlenül állott a császár és a birodalmi gyűlés előtt, mert egy felsőbb hatalom hajtotta, akihez lelkiismeretében kötve érezte magát: „Itt állok, másképp nem tehetek!” Ő tudta, hogy nem kis dolog Isten helyett emberekkel beszélni. Az megaláz, de egyszersmind föl is emel.

Boldog Krisztusnak az a szolgálója, aki minden gyengesége és hibája dacára mondhatja: „Az Ur állított engem az én hivatalomba és az én helyemre”. Ez átsegíti őt minden belső és külső ellenálláson. Ő tudja, hogy az Ur a hely kijelölésével ezen szolgálóban a sikerért is magára vállalta a felelősséget.

De vádolnunk kell magunkat, hogy helyünk megválasztásánál nem bizzuk az Urra magunkat, hanem sok önhatalmat viszünk be magunkkal a döntésbe; így most és azonnal őszinte vallomással kell előtte meghajolnunk és kérnünk őt, hogy e pillanattól fogva ő maga vegye kezeibe életünk vezetését. Ő a mi bűneinket és más emberek hibáit jóra fordíthatja és felséges szabadságában most még meghatalmazást adhat, hogy helyünket abban a bizonyosságban foglalhassuk el: „Az Ur állított engemet ide”.

Fugyi.

(Folytatása következik.)

Danka József.

A temesvári református egyház Ifjúsági Egyesületének keretein belül öt bibliakör működik. Külön jönnek össze a leánytagok és a fiúk, külön mindkét nembeli középiskolás ifjúság és önállóan tartja összejöveteleit az iparos tanoncfiúk bibliaköre is. Közös összejövetelet minden hét csütörtökén tart az egyesület, amikor is az Ige mellett az egyházközség szellemi vezérei a jelenkor aktuális kérdéseit világítják meg, az ifjúság pedig különböző önképző számokkal szerepel. A vasárnapi iskolákat vezető 12 leány ismét a biblia mellett készül elő munkájára. A tanoncfiúk és a fiúk középiskolás bibliaköre cserkészi alapokon van megszervezve, órs és rajvezetőkkel és a bibliaórákon kívül

őrsi és önképzőköri összejöveleteket tart, hogy a négyes programot [lélek, értelem, szolgálat, test] minél teljesebben megvalósíthassa. A fegyelem és összetartás erősítésére nemrég az utóbbi raj egy kemény határozatot hozott, t. i. azon tagjait, akik magukat méltatlannak bélyegzik arra, hogy Krisztus katonái legyenek, a közösség halottainak nyilvánítja és az esetről szomorú jelentést ad ki. Erre Istennek hála mindeddig még csak egyszer került sor. Az iparos fiúk bibliaköre 16-án egy kedves szavalóversenyt tartott, melyen 14 egyszerű tanoncfiu mérte össze erejét.

Az Ifjúsági Egyesületre különben február hó második felében mozgalmas napok következnek. 22-én szeretetvendégséggel egybekötött kedélyes estét rendez, 25 és 26 ára esik László Dezső utazótitkárnak a látogatása, aki már a tavaly is sok szívben erősítette Krisztus Urunk szeretetét. Március 1. és 2-án pedig nagy, kétnapos konferenciára készül az Ifjúság, amelyet a helybeli lelkészekon kívül dr Tavaszi Sándor és Imre Lajos dr kolozsvári theologiai professzorok fognak vezetni és amelyen részt vesz nemcsak az Ifjúsági Egyesület öt bibliaköre, hanem a Temesvárt szolgáló székely leányok bibliaegyesülete is.

A konferenciát egy ünnepély zárja be, melyen a Nőszövetség elnöknője Jörgné Draskóczy Ilma írónő, Kulcsár Juliska énekművésznő, Tomm Béla és Goriance Doro hegedűművészek, valamint a Temesvári Dalkör működnek közre; az ünnepély melegségét és fényét az egyházközség nyugalomba vonult szeretett esperese, a jelenleg Temesváron tartózkodó Szabolcska Mihály verseivel fogja emelni. Ugy a theologiai professzorok, mint az utazótitkár látogatása, valamint az ünnepély elé várakozó reménységgel tekint, nemcsak az ifjúság, hanem a hivek egyeteme is.

KÜLFÖLD

Oroszországban.

A Christlich Welt jan. 4-iki száma Péter Justus tollából izgató cikket közöl az oroszországi életből, amelynek részleteit a német eredetű mennonista kolonisták szolgáltatták, akik rengeteg szenvedés után el tudtak menekülni a szovjet poklából. Ezek a szemtanuk elbeszéltek, hogy mit láttak az ő falvaikban. Mindenki tudja, hogy az orosz kommunizmus egyik kegyetlen célja minden vallás kiirtása. Nem egy csapással, hanem fokozatosan. Mindjárt kezdetben a templomokat az állam tulajdonainak nyilvánították, de javaik hasznélvezetét meghagyták az egyházközségeknek. Cserében adót kellett fizetniök. Kezdetben ez tűrhető volt, később azonban mind rettentesebb lett s végül felülmulta az egyházközségek erejét. Mikor többet fizetni nem tudtak, az egyházközségektől kisajátították a templomaikat és átalakították azokat muzeumokká, vagy kommunista klubokká. Erőszak nélkül természetesen. Ugyanígy jártak el a papokkal is. Őket is folyton emelkedő adókkal sújtották, mignem azok lehetet-

lenné tették szolgálataik gyakorlását. Ha a központi kormányzósághoz fordultak, azt a feleletet kapták: „ti a nem óhajtott elem vagytok és mi eliminálni fogunk titeket“. Nem kancsukával, hanem rubelekkel. A vasárnapi iskolákat bezárták, semmiféle vallásos tanításban nem lehet részesíteni a gyermekeket 18 éven alul. Aki valami egyházi hivatalt vállal (pl. kórista), elveszti szavazójogát. A hivatalos szindikátusok tagjai nem lehetnek tagjai egy egyháznak sem (minden tisztviselő automatikusan tagja valamelyik szindikátusnak). A magánházakban tartott összejövetelek, közös bibliaolvasás, közös ima szigorúan tilos. A hét öt napja a pihenő nappal együtt minden munkás kategóriánál különböző, hogy teljesen megsemmisítsék a vasárnapot. Aki a vallás mellett nyilatkozik, nem kaphat sem munkát, sem kenyeret. Nem tölthet be semmi hivatalt, nem kereshet semmit, nem adhat el semmit. Az iskolákban a tanítók, valamint a szindikátusok többi tagjai, kötelesek energikusan harcolni a forradalomért, a vallás ellen és aktív vallásellenes propagandát fejteni ki tanítványaik között. A német kolónisták tanítói ebben nem nyújtanak segédkezet. Tehát a kegyesebbek közül egyiket a másik után bocsátják el. Az elemi iskolai tanítók, szintugy az egyetemi professzorok időről időre politikai vizsgát kell tegyenek. Egyik legfontosabb kérdés ez: „hisz-e Ön Istenben?“ Ha a felelet igenlő, a kérdezettet elbocsátják. Kizárva a szindikátusból elveszti állását és ezzel együtt kenyerét.

A falvakban az élet egyre elviselhetetlenebb lesz. Az „öt év“ terve nyomán, 1928 októbertől kezdődőleg az egész orosz földművelés egységesítve, kollektivizálva kell legyen 1933-ig. Vagyis megszűnik a föld egyéni művelése, helyette az egységes földművelés lép életbe, „a gabonagyár“. Mint az iparban egy munkás sem dolgozhat saját műhelyében, magának, hanem közösen kell dolgozzon, ugyanugy kell a parasztoknak is csoportokban, közösen művelni a nagy majorokat. De ez nem más, mint a célhoz vezető út. A cél „a kommün“, a teljes közösségben az összes tagok javai, az enyém és tied fogalma nem létezhet többet, nemcsak a földre vonatkozólag, a felszerelésben, az eszközökben, hanem azokban is, amelyek a házhoz tartoznak. Közös lesz a háztartás, a ruha, az ágy, maga az asszony, a gyermekek is. Élet Isten nélkül, hit nélkül, szokások és erkölcs nélkül. A falusi kommunizmusba csak azokat fogadják be, akik Isten és az egyház alól felszabadítottaknak nyilvánították magukat. Természetes, a menonista falvak ellenállnak ennek a rendszernek. A kegyetlen politika itt is az adókhöz folyamodik. A leggazdagabb parasztokat olyan adóval sújítják, amelyet nem tud kifizetni. Ha bizonyos haladék után az adó fizetetlen marad, ötszöröse emelik három nap alatti fizetési paranccsal. Azután az engedetlen összes értékeit elárverezik: marháit, eszközeit, házát és butorait. Mikor aztán a parasztokat még ruháiktól is megfosztották, az utcára teszik feleségével és gyermekeivel és szülőfalujuk elhagyására kényszerítik őket. A menoniták és más német eredetű kolónisták elhatározták tehát, hogy kivándorolnak. A cikk folytatása elbeszéli megpróbáltatásos utjukat. A legmerészebbek eladták mindenüket egy darab kenyérért és Moszkvába mentek utlevelet kérni, ott csaknem elutasították őket. Moszkva állomásába nem szabad belépniök, már a környékén leszállanak és azzal a kevéssel,

amijök még maradt, egy erdőben táboroznak. Számuk 13.000-re növekedett, kiszolgáltatva a hidegnek és éhségnek.

Egy ezek közül a szerencsétlenek közül, akitől mindent elvettek és az utcára tették feleségével és hat gyermekével, írja a következő levelet:

„Haza nélkül és segítség nélkül, együtt akarunk meghalni, Moszkvába akarunk menni, egy erdőben táborozunk és várunk. Ha még martirokra van szüksége az emberiségnek a Krisztusban való hitéért mi odaadjuk életünket mint ahogy odaadtuk már mindenünket amink csak volt, zugolódás nélkül. Imádkoztatok érettünk, hogy kétségbe ne essünk a szenvedések miatt. Mi nem egyedül szenvedünk, sokan meghaltak, mások megőrültek. A keresztyéneket a legkegyetlenebbül üldözik. Mindezek dacára dicséret Istennek az örökkévalóságban. Ha nekünk meg kell halnunk gyermekeinkkel együtt, énekeljete sziveitekben egy gyászalt érettünk. Ez a mi utolsó kérésünk.”

Visszatartották őket Oroszországban, dacára utlevelüknek, dacára a külföld intervencióinak. November 15-én a legintelligensebbek közül 230-at feltartóztattak és visszaküldöttek Kaukázusba. November 18-án a kormány azt határozta, hogy a kolonistákat Szibériába kell visszaszorítani. A családok teljesen szét vannak szórva, a gyermekek el vannak szakítva szülőiktől. 600 férfit, akik megpróbáltak ellenállni, Moszkva börtöneibe zártak. Ezen szerencsétlen emberek közül 8000-en teherkocsikba vannak zsufolva (sok közülök már kifizette utlevelét) és Szibéria felé vannak irányítva. Ezek a transzportok végre nov. 25-én megszűntek a külföldi kormányok nyomására és a még megmaradt 5000 szerencsétlent feljogosították a távozásra. Távozhatnak körülbelül semmi nélkül, az ismeretlen felé. Ezek a német eredetű kolonisták 150 évvel ezelőtt telepedtek meg Oroszországban, körülbelül 1.000.000-an vannak és segélykérésük az egész civilizált világot kezdi már megmozdítani.

Ezekkel az eseményekkel kapcsolatban az Evangéliumi Világszövetség franciaországi tagozatának tanácsa a következő felhívást bocsátotta ki: A fájdalmak és üldözések előtt, amelyek alatt szenved Oroszország, amely üldözéseket a hívők és minden keresztyén egyház ellen irányítottak, amelyek felülmulják mindazokat, amelyek ismeretese az elmúlt századokból, érezzük, hogy legbensőbb valónkban rendülünk meg. De nem azért mert gyengék vagyunk, hogy érzéketleneknek kell lennünk. Megmarad számunkra az imádság ereje. Könyörögjünk Istenhez az üldözöttekért. Emlékezzünk meg azokról, akik börtönökben vannak, mintha mi is foglyok lennénk velük együtt.

Ez nem politikai cselekedet: imádkozni azokért, akiket gyötörnek, akik éhségtől, hidegtől, bántalmaktól vesznek el. Lángoló imádságainkkal sziveinkben, házainkban, templomainkban emelkedjünk fel az emberiség családjának Atyja felé szegény Oroszországért. F. Chistol, elnök. (Le Chistianisme, 1930 I. 23.) *Kocsmár Boldizsár.*

Svédországban, ahol általában luteránok az ország lakosai a pietisták nagyon szaporodnak. Különböző helyeken pietista csoportok alakultak s ma már kb. 115000-en vannak, 2000 prédikátorral, akik nagyjából világi emberek.

HIREK

A kerületi árvaházért. Az egyházkerület felhívására a szatmári presbyterium kimondta, hogy évenként egy árva eltartását vállalja.

A németek sokat áldoznak a misszióért. Az 1927 es statisztika szerint 1265 német misszionárius volt, férfi, nő együttesen, kik mellett 8000 bennszülött segéderő állott. A német misszió körül egymillió keresztyén csoportosul. A német missziók az anyaországból 5744691, külföldről kb. 2.000.000 márkát kaptak, 3197 elemi és 69 felsőbb iskolát tartanak fenn pogány földön, ahol is 200.000 növendéket oktatnak.

A legújabb jugoszláv törvény szerint a vallástanítást a nyilvános iskolákban a jövőben nem egyházi emberek végzik, hanem a tanító, tekintet nélkül arra, hogy ugyanolyan vallásu-e, mint tanítványai? Minden vallásu felsőség megkezdte e törvényterv ellen a harcot.

Svédországban, melynek lakossága csaknem mind evan-

gélikus, feleslegessé válnak a börtönök. Egy-egy börtönben két-három fogoly tölti büntetését, kikre kétszerannyi börtönőr jut. A svéd kormány a felesleges börtönöket más hasznosabb cél szolgálatába fogja állítani.

Gödöllőn a római kath. premonstrál főgimnáziumnak 80 evangélikus és református tanulója van. Az igazgatóság kötelezi e 80 protestáns tanuló is, hogy minden reggel róm. kath. vallásu isteniszteleten résztvegyen, hogy misét hallgasson.

Az erdélyi diakonisszák száma három újabb felavatott testvérrel szaporodott, akiket dr Makkai Sándor püspök avatott fel. Az erdélyi református diakonissza otthonnak most már 10 rendes testvére van. A marosvásárhelyi diakonissza-képző intézetben jelenleg 15 növendék készül nemes hivatására.

Társszerkesztők; Arday Aladár, dr Bodnár Gábor, Bokor Sándor és Szombati Szabó István.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

Tanügyi: 428—1930 II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli középiskolai hatóságnak.* Miheztartás végett közlöm a közoktatási és vallásügyi minisztérium 168952—1929. számú rendeletét. „Püspök ur! A középiskolai inspektor urak jelentéséből kitűnik, hogy egyes partikuláris iskolák még most is képesítetlen tanerőkkel működnek, különösen a nemzeti tárgyaknál: románnyelv, a románok története, Románia földrajza és jog. Ujból kérem, figyelmeztesse az Ön által fenntartott iskolákat, hogy ezekre a tárgyakra csak olyan tanárokat lehet alkalmazni, akiknek legalább román, történelem, földrajz licencájuk van és elvégezték az egyetemi pedagógiai szemináriumot. Az iskolák igazgatói forduljanak idejében a licenciátusok

egyesületéhez, București egyetem, ahonnan ajánlatokat kaphatnak, hogy képesített tanárokat alkalmazhassanak. Aláírások". Oradea—Nagyvárad, 1930 február 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Pályázat. A borsi református egyház presbyteriuma a lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: 1. Modern új lakás kerttel, melléképületekkel. 2. 14 kat. hold régi, 10 kat. hold agrár prima szántóföld [kéttagban]. 3. 8 köböl buza természetben. 4. 7 köböl zab folyó árban fizetve. 5. 12 m³ tűzifa beszállítva. 6. Tandij minden gyermek után 1 véka buza, 1 csirke, 10 lei készpénz. [Növendékek száma kb. 60. A tandijbuza $\frac{1}{4}$ része bizonytalan.] 7. Legelőjog. 8. Stóla. A régi föld után az állami, vízszabályozási adókat az egyház, az agrárföld járandóságait a tanító fizeti. Beruházásokért elődnek megtérítendő 3500 lei. Köteleesség: I—IV. vegyes osztályok tanterv szerinti tanítása. [V—VII. osztályok megegyezés alapján jelenleg az állami iskolába járnak] Kántori teendők végzése, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés, a belmiszteri munkákban való segédkezés. Pályázhatnak megfelelő képesítésű férfi tanítók. A pályázati kérvények kellően felszerelve a ref. lelkészi hivatalhoz küldendők folyó évi március hó 2 ig. Ugyanakkor próbaéneklés és orgonázás. Megválasztottnak utiköltségét az egyház megtéríti. Az állás azonnal elfoglalandó. Bors—Bors. [jud. Bihor, p. u. Episcopia—Biharpüspöki] 1930 február hó 12-én. Presbyterium. 1—2

Teljesen új komplett 20 kötet
Révai Nagy Lexikon

— az eredeti bolti ár helyett —

18,000 Lei áron eladó.

10 kötet nagy album alakú
 teljesen jó állapotban levő Atheneum kiadású

Magyar nemzet története

dús aranyozású, egész vászon kötésben

2800 Lei áron eladó

Béres Károly könyvkereskedésében

a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület könyvkiadójánál
 Oradea—Nagyvárad, Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagytszt. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Arad
Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-számítól váltókat. Folyósít* jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

**Réposzli a triezsi „Adriai”
biztosító-társaságot.** 7

ORGONA- HOMLOKZATSIPOK

a rekvirált sipok helyébe első-
rendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai

orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitünő hangu harmoniumok
és pedálos harmoniumok ál-
landóan raktáron. Orgona-
javítások, tisztítások és
hangolások pontosan eszkö-
zöltetnek. Költségvetéssel és
harmonium árjegyzékkel dij-
talanul szolgálunk. 7

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

harangjait

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

Alapított 1840-ben

Évk. 1930. II. 27.

Jkt: 40-1930.

Tudomásul
D. Kiss Lajos

IV. évf.

Oradea—Nagyvárad, 1930 február 22.

8. sz.

REFORMÁTUSOK LAPJA

h Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyökre évi 350 lei előfizetési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lappéldányok ára 15 lei.

Megjelenik minden héten szombaton.

Az ifjuság felkenetése.

I. Sám. 16, 1—13.

Az ifjusági munka megindításakor.

Csodálatos történet a Dávidé. Szinte gyermek még és már homlokán van a királyság szentelt bélyege. Ismeretlen, egyszerű, szegény pásztorfiú és az ország legdicsőségesebb királya lett belőle. Pedig ez a történet nem egyedüli az emberiség történetében. A mi küzdelemmel és szenvedéssel teljes, de épen azért dicsőséges multunkban is volt egy ifju, kiról egy török főúr előre megjövendölte, hogy király lesz belőle. Vagyonából kifosztott szegény fiú volt, szegényebb mint Dávid, mert apátlan, anyátlan árva volt. És mégis ő lett a nemzeti magyar királyság legkiválóbb hőse, a magyar Dávid, az egyetlen református magyar király: Bethlen Gábor.

Ha végiggondoljuk életét, ezt az élet mélységéből legmagasabb csucsára emelkedett életet és elgyönyörködünk jellemében, méltán sóhajthatunk fel életirójával: óh vajha ne született, vagy örökké élt volna. Sőt így is sóhajthatunk: óh miért nem ad Isten újra olyan kiváló ifjút számunkra, amilyen ő volt.

De nem! Nekünk nem egy ifjura, hanem az egész ifjuságra van szükségünk! Ne gondolja senki, hogy ez a kivánság lehetetlen. Lehet nekünk is értékes, jövőt biztosító, egyházunkat és nemzetünket nagyra tevő ifjuságunk. Hogyan? Megfelel rá Dávid felkenetésének története. Nézzük meg ebben a *bánkódó Sámuel, a megijedt véneket és a felkent Dávidot*.

„*Bánkódék Sámuel Saul miatt*“. Ilyen bánkódó Sámuelek vagyunk mindnyájan. De mi csupán a jelen miatt bánkódunk, pedig a multunk miatt kellene bánkódnunk. A mi bánkódásunk oka is ugyanaz, ami Sámuelé: a bűn. De nem a más bűne.

hanem a magunké, mert nem más, hanem mi szegültünk ellene Sámuelként az Úr akaratának.

„És monda az Úr Sámuelnek: *Meddig bánkódsz még.*“ Ujabb feladatot jelöl meg számára, újabb célt tűz ki elébe: elküldi Isai legkisebb fiához. Tekintetét fölemeli: a bűnös Saul után egy tisztalelkű ifjút, a bűnös mult után az ifjuban boldogabb jövődőt mutat neki vigasztalásul.

Multunk elvégeztetett, bezárult mögöttünk, hibáit, bűneit már nem tehetjük jóvá. De sorsunk nem reménytelen. A mult helyett előttünk van a jövő. Mint Sámuel az Úr által egy ifjuban, mi is egyedül az ifjakban, az ifjuságban nyerhetünk vigasztalást,

Ma mindnyájunknak Sámueleknek kell lennünk, akiket Isai fiaihoz, az ifjusághoz küld az Úr. Dávidot a barmok mellől hívta el, arról a helyről, mely nem volt méltó hozzá. Nekünk is ki kell ragadnunk az ifjuságot abból a helyzetből, amelyben ma van, amely nem méltó hozzá, a jövődő jegyeséhez Sámueleknek kell lennünk lelkipásztoroknak és tanítóknak, akiknek ma ez a legfontosabb és legfelelősségteljesebb, talán legnehezebb, de leggyönyörűsebb küldetésünk. De Sámueleknek kell lenni gyülekezeteink és egyházunk vezetőinek és mindenkinek, mert mindnyájunknak emésztő aggodalommal kell győtrődni azon, hogy milyen lesz gyermekeink és bennük egyházunk és nemzetünk jövődője.

Mikor Sámuel Bethlehembe ért, a város vénei megijedének. Ma is vannak, akik megijednek, vagy meglepődnek az ifjuság előtérbe állításán, akik bennük — mint annyiszor — ellenfelet látnak.

De kérdésükre: *„Békesség-e a te jövedeled“* Sámuellel felelünk: *„Azért jöttem, hogy áldozzam az Urnak“*. Az ifjakat kiválasztani, kiragadni a hitetlenség és tudatlanság sötétségéből, az önzés és bűnök fertőjéből — hát mi ez, ha nem Istennek tetsző áldozat? Kétkedőknek és gyanakvóknak, meg nem értőknek és ellenséges indulatuaknak ezt kiáltjuk oda: *„Azért jöttem, hogy áldozzam az Urnak. „Jöjjetek velem ti is az áldozatra“*. Vegyetek részt ebben az Istennek tetsző munkában! Gyülekezetem és népem vénei, apák és anyák, a ti segítségetekre akarunk lenni, támogassátok hát ti is a mi munkánkat.

De *„szenteljétek meg magatokat“*. Ez a legnagyobb segítség: Istennek rendelt, példát adó élet. Mit ér, ha mi kezükbe adjuk a bibliát, de a ti kezetekben soha sem látják és otthon csak félve, titokban vehetik elő? Mit ér, ha velünk együtt imádkoznak, de otthon talán sohse hallanak egy imádságos szót? Mit ér, ha

Isten igéje és lelke által tisztítgatjuk a szívüket de otthon és a világban az élet egyre jobban beszennyezi azt?

„*És attól a naptól fogva az Urnak lelke Dávidra szálla és azután is*“. Oh boldog ifju, akin az Urnak lelke van és akit ez a lélek tölt el, ez hat át, vezérel és szentel meg minden cselekedetében! De milyen kevés ifju mondhatja el ezt és milyen sok ifjun és leányon nem az Ur, hanem a Sátán lelke van. Az az igazi ifju, akin és akiben az Urnak lelke él és csak ahhoz lehet bizodalma, reménye a szülőknek, egyháznak és nemzetnek. Az Urnak lelke, mely az önzés és közönyösség tetszhalála helyett a szeretet és szolgálat életével tölt el. Az Urnak lelke mely kiragad a bünből, a fertőből a tiszta szív boldog világába. Az Urnak lelke, mely bátorra lesz szembeszállani a nagy Gó láittal, az étellel: „a seregek Urának Istenének nevével“.

Minden ifjunak Dáviddá kell lenni. Minden ifjunak ott kell érezni homlokán a felkenetés bélyegét, az elhivatás jelét a nagy hivatásra, kiválasztott voltát egyháza és nemzete szolgálatára! És akkor Sámuellel mi is Rámába megyünk: az ormokra, magaslatokra, honnan messzire: boldogabb életbe láthatunk.

Debreczeni István.

Az Isten munkájának tapasztalata a lelkész életében és működésében

(Folytatás.)

Istennek munkája az a mi életünkben és működésünkben ha mi megismerjük és hirdetjük az igazságot.

Végzetes csalódás azt gondolni, hogy az ember az Istenről és az ő üdvéről szóló igazságot emberi kutatás eszközeivel a tudomány útján megtalálhatja. „A természeti ember semmit sem vesz észre Istennek lelkéből.“ Ezt elismerjük gondolatban mindnyájan. Igaza volt annak a hittérítőnek, aki azt mondotta a hajón az egyik utitársának, aki gunyolódva távcsövével kereste Istent az égen: Ne fáradjon Ön hiába, Ön nem fogja Istent megtalálni, mert az én bibliámban az áll megírva: „Boldogok, akiknek szívök tiszta: mert ők az Istent meglátják“.

Az minduntalan térdre borulni késztet bennünket, ha mi minden fáradozás dacára sem vagyunk képesek behatolni az irás titkaiba. Nem vagyunk képesek, ha Isten meg nem világosítja értelmünket.

De Jézus megvilágosítja értelmünket a Szentlélek által. Általa lép Ő összeköttetésbe övével. Az Urnak lelke befolyásolja az ő gondolkodásukat oly módon, hogy Istennek jó, tiszta,

világos gondolatai bennünk felragyognak, őket bensőleg azzal az erővel, amely az igazságnak mindig sajátja, megragadják és így az ő személyes tulajdonaikká lesznek.

Amit az életnek Lelke Istennek és az ő Fiának megtekintésénél és megismerésénél szívünkben élénkké lett, most már az isteni megbízás folytán eleven erővel nem mint emberi szó hirdettetik, hanem, aminthogy valóban az is, mint Istennek igéje.

Micsoda komolysággal védekezett az ellen Pál apostol, hogy ő emberi szót predikál! „Mert nem merek szólni semmiről, amit nem Krisztus cselekedett volna általam a pogányoknak engedelmességére, szóval és tettel“. [Róm. 15. r. 18 v.]; és micsoda királyi, isteni meghatalmazással volt ő igehirdetése közben Istentől fölfegyverezve; olyannyira, hogy tulzás és emberi felindulás nélkül mondhatta: „De ha szinte mi, avagy mennyből való angyal hirdetne is néktek valamit azon kívül, amit nektek hirdettünk, legyen átok“. [Gal. 1. r. 8. v.]

Micsoda könnyedséggel képes nagyon sok lelkész mindenféle törékeny és mulékony filozofémát a szószékre vinni azzal az igénnyel, hogy az igazságot hirdeti, pedig az igazság csak egy lehet: Isten és az ő evangéliuma az Ur Jézus Krisztusról.

Ahol a meghatalmazás Istentől van, ott Krisztus szolgája bizonyossággal, örömmel és erővel tud beszélni, amely beszéd hallgatóit bensőleg megragadja, mert mindenki észreveszi, hogy ebben egy felsőbb hatalom részes. Festus ezen szavakkal fejezte ki ezt a benyomást: „Bolond vagy te, Pál! A sok tudomány féged örülségbe visz“. [Ap. csel. 26. r. 24. v.] Ezt a hatalmat érezték az emberek az első pünköst ünnepén, amikor Péter szavai keresztülszurták sziveiket és nekik dönteniök kellett Krisztus mellett, vagy Krisztus ellen.

Vagy hogy egy másik példát is említsek, amelyet csak a napokban olvastam: „Amíg egy általam jól ismert lelkész — beszéli el az illető — gyülekezetében csupán az ő iskola-theológiáját adta elő, addig minden a régienél maradt úgy, amint volt az az atyák idejében. De a falunak egy öreg hívő asszonya évek óta imádkozott érte. Ekkor mutatkozott előtte a komoly betegség: lényének szegénysége; kereste az élő Üdvözítőt és megtalálta. Volt erre mozgalom a falujában; oly erő volt bizonyosságában, hogy a falu lakosait elbatározásra indította. Egyfelől nagyon sokan, különösen az ifjabb emberek közül, élő hithez jutottak, úgy, hogy az ő lelkigondozásukra egy gyülekezeti házat kellett építeni; mások ellenben oly gyűlöletre lobbantak a Krisztus szolgája iránt, hogy egy éjjel kísérletet tettek arra, hogy feje

fölött felgyujtsák a házat. Istennek irgalmas és erős keze azonban meghiusította gonosz tervüket.

Istennek munkája az, ha mi alázatos és szeretetteljes magaviseletünk által meggyőzzük a világot kötelességünk valóságáról.

Nem szükséges bizonyitanom, hogy a legjobb szavak is elvesztik minden erejüket, mihelyt a hallgatók észreveszik, hogy azok csak szavak, de a szónok életében semmiféle valóság sem áll mögöttük. Egy lelkész, aki Jézusért nem képes lemondani jogáról és nem képes csendesen, vidám arccal igazságtalanságot szenvedni; egy lelkész aki, amennyiben rajta áll, nem él mindenkivel békességben, magaviselete által többet fog rontani, mint amennyit prédikációi által mindenkor építeni képes.

Kinek nem kell itt közlünk mellét vernie és így szólnia: „Uram, ne szállj perbe a te szolgálóddal, mert előtted egy élő sem igaz“.

De ha az emberek legalább észreveszik rajtunk, hogy fölöttünk egy felsőbb hatalom uralkodik, úgy, hogy mi képesek vagyunk megalázkodni és ha a szükség úgy kívánja, igazságtalanságunkat a gyülekezet előtt nyilvánosan is beismeri, akkor Isten újra megajándékozhat bennünket megbizatással.

Egy német lelkész beszéli, hogy egy napon az ő iskolaigazgatója megfélemedezett magáról és haragjában egy fiút megbüntetett. De a legközelebbi napon az osztályban nyilvánosan, a tanulók előtt beismerte az ő igazságtalanságát: „Én tegnap haragomban N. N. tanulóval igazságtalanul cselekedtem“. Attól a naptól fogva a tanulók egész nagy tiszteletre tettek szert igazgatójuk előtt, mert észrevették, hogy ő Isten alatt áll.

Sokszor tapasztaltam már, hogy nem prédikáció, hanem egy igazi keresztyénnek magaviselete nyert meg. Mikor az ő békességét, az ő erejét figyeltem, fölébredt bennem a vágy az ő békessége után,

Nagyon értékes ebből a szempontból Elberfeld: „Tank Hanna“ történetéből olvasgatni.

Egy istentelen ember, akit ő egykor hősiezen akadályozott meg abban, hogy feleségét fejszével agyonüsse — ő ugyanis rettenthetetlenül kivette a gyilkos eszközt a kezéből — és ahinek családjáról hónapokig gondoskodott élelmicikkkel, karácsonykor egy csomagot kapott tőle egy inggel és ezzel a felirattal: „A kedves apának!“ Ilyen szeretettől és ilyen bizalomtól arra indított, hogy évek után először ismét a templomba menjen:

„Ennek az asszonynak Istene az igazi Isten, akit én is meg akarok ismerni”.

Egy lelkészt tanulószobájában egy észrevétlenül belépő egyháztág azon ért, hogy könnyek között térdre borulva gyülekezetének felébresztéséért könyörgött Istenhez. Csendesen, amint jött, kilopódzott az ember a szobából. „A mi lelkészünk sir és érettünk imádkozik”. Ez gyujtott és a kért ébredés bekövetkezett.

Micsoda hatalmat adhat Isten a gyülekezet megmozdítására, ha mi házunkban csöndesen elrejtőzve és lélekben a gyülekezetben járunk kelünk és ha családi életünk szent öröme, a tisztársakkal való közösség szent szeretete, a lelkek szolgálatában való hűség arról tesz tanuságot, hogy valóban van megváltás és békesség, amely minden értelmet felül halad.

*

Fugyi.

(Folytatása következik.)

Danka József.

Ifjusági Bethlen-nap Szatmáron.

A szatmári bibliakörök egy egésznapig áhítatos lelki munkával adták hálát Istennek azért az áldásokért, melyeket a nagy fejedelem által egyházunknak és nemzetünknek adott. E napot már december 1-én megakarták tartani, de akkor a román egyesülési ünnep miatt a kormány helyi exponensének kívánságára elhalasztották s e helyett folyó hó 16 án László Dezső utazótitkár látogatásával kapcsolatban tartották meg. A nap áldásaiban részesíteni akarták a közelben levő gyülekezetek ifjúságait is, hogy a most megindítandó munkához indítást és segítséget nyerjenek. Amig örömmel jegyezzük fel, hogy e nap sok megható és felemelő jelenséget nyújtott számunkra és a résztvevők bőven részesültek sokáig megmaradó hatásokban és lelki javakban, addig sajnálattal kell megállapítanunk, hogy ezt az alkalmat a vidékiek nem használták fel olyan mértékben, mint remélni lehetett volna.

A helybelieken kívül képviseltették magukat a máramaroszigeti, színérváraljai, domahidai, halmi-i, nagykárolyi bibliakörök és különösen nagy számmal az ombódi ifjuság, melynek tagjából mintegy 50-en vettek részt Gy. Kovács József lelkész és felesége vezetésével, sőt néhány idősebb gyülekezeti tag is.

A napi program reggel 9 órakor bibliaórával kezdődött, melyet négy csoportban László Dezső titkár, Tóth István nagykárolyi, Kocsmár Boldizsár szatmári s. lelkész és Debreczeni István tartottak Ján. 15. r. 1—11. v.-t véve megbeszélés alapjául.

A bibliaóra után 10 órakor istenitisztelet volt, melyen

az ifjuság testületileg vett részt. Istentisztelet végeztével László Dezső nagyszabású és megragadó erejű előadásban fejtegette a bibliaköri munka szükségét és ismertette célját és a munka négytele agát. Az előadás után a jelenlevő ifjusági képviselők beszámolót tartottak körük működéséről tanulságosan tárva fel kölcsönösen egymás tapasztalatait.

Délután 3 órától kezdődőleg konferencia volt, melyen Tereh Geza keresk. tanár a „A református ifju és leány lelki élete”, Debreczeni István „A református ifju és leány a családban”, Boros Jenő „A református ifju és leány egyháza és nemzete életében” címen tartottak előadásokat. Az előadások után termékeny és lelkes eszmecsere indult meg mindkét nembeli ifjuság részéről.

A konferencia befejeztével a szatmári Ifj. és Lorántffy Zs. bibliakör tagjai tettek le, illetve újították meg fogadalmukat, mely után László Dezső intézett erősítő beszédet hozzájuk és imádkozott s megáldotta őket. Végre az „Isten velünk viszontlátásra” megható elenekléssel zárult a program délutáni része, melyen a gyülekezet tagjai közül többen vettek részt.

A nap emlékeire és a nagy fejedelem iránt való hódolat jeléül az Ifj. bibliakör Bethlen Gábor kör nevet vett fel.

Este magasszínvonalú Bethlen emlékünnepély volt. Emlékbeszédet egyik ifju [foglalkozására nézve kereskedő] tartott lelkesen méltatva a fejedelem érdemeit. László Dezső „Bethlen Gábor halotti maszkja” című értékes tanulmányát olvasta fel. Kürthy Károly halmi-i lelkesz pedig erre az alkalomra írott ünnepi költeményét adta elő nagyhatással. Közben énekkarok és a bibliakör zenekara tették változatosabbá a műsort. Utolsó szám egy nagyon hatásos kis szindarab volt, melyet dr. Makkai Sándor „A fejedelem rózsája” című elbeszéléséből Székely Sándor bibliaköri tag nagyon ügyesen alkalmazott színre és a két kör tagjaiból álló tehetséges műkedvelők nagy sikerrel adták elő.

Az egész nap gazdag volt Isten áldásaiban a jelenvoltakra nézve. Legyen erette hala és dicsőség!

HIREK

Nyugdíjintézeti Végrehajtó Bizottsági ülés. Az egyházkerületi Nyugdíjintézeti Végrehajtó Bizottság folyó hó 20-án ülést tartván, egyebek között a legutóbbi egyházkerületi közgyűlés által hozza utalt ügyek elintézésével is foglalkozott. Így az 1927—28. évben özvegyi ellátmányban részesülőkre vonatkozólag a megejtett számítások után azt az előterjesztést fogja tenni a kerületi közgyűléshez, hogy az alapszabály módosításával ezek olyan elbánásban részesüljenek, mint azok, akik már az új alapszabály értelmében élvezik özvegyi ellátmányaikat. Azt azonban a legmesszebbmenő jóakarattal sem ajánlhatja a kerületi közgyűlésnek, hogy azoknak az özvegyeknek, akik a régi Magyar Református Nyugdíjintézetből ellátatlanul maradtak, évi ellátmányukat, a 12,000 leit, emelje. Mert ez az

emelés a nyugdíjintézet jelenlegi keretében lehetetlen volna pénzügyi nehézségek miatt. A nyugdíjintézet tagjai ugyanis ez idő szerint 12% ot fizetnek, amelyből 10% a miniszteri rendeletek szerint kifejezetten a nyugdíjintézeti, 2% pedig a nyugdíjintézet keretén kívül álló segélvezettek javára esik. Ez a 2% os jövedelem ma is csak úgy fedezi a költségvetésben felvett összeget, hogy a nyugdíjintézet bevételeiből mintegy negyedmillió fordítatják a segélyezésekre. Ennélfogva minden további emelés a nyugdíjintézet gyöngítését vonná maga után és csak abban az esetben lehetne szó intézményesen a 12000 lei segély emeléséről, ha újabb bevételi forrás nyílnék meg a nyugdíjintézet számára. A Baldácsy-alapból való részesedést, amelynek számszerű összege ma még ismeretlen, ilyennek lehetne tekinteni, de erre nagyobb utalások még nem eszközölhetők és leafeliebb azt az egy pár újabban feltűnt özvegyet lehet segélyezni addig is, míg e tekintetben tiszta kép áll a nyugdíjintézet előtt. Ami a lelkészek és özvegyeiknek életbiztosítás útján való megfelelő ellátását illeti, erre nézve a Végrehajtó Bizottság a legnagyobb jóindulat de a leqszigorubb körültekintés mellett kénvtelen volt azon állásra helyezkedni, hogy a mai súlyos gazdasági viszonyok mellett eltekintve, hogy itt imperatív rendelkezések alig volnának tehetők, azt a tulságos megterhelhetést generális intézkedésként meg nem teheti, legfeljebb amennyiben az egyes övülekezetek anyagi helyzete azt megengedi, pártolólág figyelmükbe ajánlja.

Értesítés. Azoknak a tanítóknak és tanítónőknek és az egy tanítóözvegynek, akik nyugdíjkérvényüket az egyházkerületi tanügyi előadónál letétbe helyezték, ezuton hozzuk tudomására, hogy nyugdíjkérvényüket a helybeli pénzügyi igazgatóságnál beadtuk. Költségkimelés szempontjából külön értesítést nem küldünk, hanem az érdekeltek alkalomadtán személyesen, vagy megbizottuk útján vegvék át az iktató számot, letétbe helye-

zett okmányait és a fölösleges bélyegeket.

Árvák segélyezése a kerületi árvaházban. A szatmári bibliakörök az Ifjusági Bethlen nap alkalmából kimondták, hogy közösen vállalják a nagyváradi árvaházban egy általuk kijelölendő árva teljes évi eltartását, követendő példa gyanánt az ifjuság előtt a szeretet által való szolgálatra.

Társszerkesztők: Ar dai Aladár, dr Bodnár Gábor, Bokor Sándor és Szombati Szabó István.

FELHIVÁS! Felkérjük azon előfizetőinket, akik előfizetési díjakkal még az elmúlt évről hátralékban vannak, hogy azokat lehetőleg postafordultával ki egyenliteni sziveskedjenek.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

Tanügyi: 554—1930-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságoknak.* Tudomásvétel végett közlöm a közoktatás és vallásügyi minisztérium 15538. és 15539—1930. sz. döntvényének bennünket érdeklő részét.

„A következő inspektorokat delegáljuk a felekezeti és partikuláris elemi oktatás ellenőrzésére is:

Gh. Tulbure, megbízott elemi iskolai inspektor, látogatni fogja a Szatmár, Szilágy és Máramarosmegyei felekezeti és partikuláris elemi iskolákat is.

I! Marila, megbízott elemi iskolai inspektor, látogatni fogja a Temes, Torontálmegyei felekezeti és partikuláris elemi iskolát is.

I. Cioata, megbízott elemi iskolai inspektor, látogatni fogja a Karas és Szörénymegyei felekezeti és partikuláris elemi iskolákat is.

Augustin Fritea, megbízott elemi iskolai inspektor, látogatni fogja a Bihar és Aradmegyei felekezeti és partikuláris elemi iskolákat is.

St. Caracudovici, elemi iskolai inspektor, látogatni fogja a bucaresti és az egész országban lévő felekezeti és partikuláris iskolákat.

A következő középiskolai inspektorokat delegáljuk a partikuláris és felekezeti oktatás ellenőrzésére is.

Grlgore Litant a cluji Gh. Barițiu liceum tanárát megbízott partikuláris középiskolai inspektort beosztjuk ezen hivatal ellátására a Szatmármegyében fekvő felekezeti és partikuláris iskoláknál.

Simeon Gocan-t az oradeai Em. Gojdu liceum tanárát, megbízott partikuláris középiskolai inspektort beosztjuk ezen hivatal ellátására a Biharmegyében lévő felekezeti és partikuláris középiskoláknál.

Elena Pancu kisasszony a bucaresti Carmen Sylva liceum tanára, megbízott középiskolai inspektor, látogatni fogja a felekezeti és partikuláris leány középiskolákat az egész ország területén.

Gh. Serban ur, a cluji Gh. Barițiu liceum tanára, megbízott partikuláris középiskolai inspektor látogatni fogja a felekezeti és partikuláris középiskolákat az egész ország területén. Oradea—Nagyvárad, 1930 február 13. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

638—1930-III. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nt. Esperes, Lelkész és Segédlelkész uraknak.* A közoktatásügyi és vallásügyi minisztérium 7939—1930. sz. rendelete értelmében a lelkeszi államszegélyek státjainak felterjesztésekor mellékelendők a havonként esedékes államszegélyek összegeiről kiállított nyugták. Ugyanezen státba előzetesen bevezetendők az eredeti globálisadók fizetését igazoló hivatalos nyugták számai is. Tekintettel, hogy fenti rendelkezés a lelkeszi államszegélyeknek havonkénti elkészítését és kiutalását foglalja magában hivatalom egyidejűleg a Nt. Lelkeszi kar részére szükséges 1930. évi 12 drb nyugtaürlapot személyenként számítva a Nt. Esperesi hivatalokhoz azzal küldött meg, hogy esperesi láttamozás után az illetékes Lelkész urak aláírással és az egyházközség pecsétjével el látva a püspöki hivatalhoz azonnal juttassák vissza. Felhivom lelkesze-

társaimat, hogy a hozzájuk érkezett nyugtaürlapokat késedelem nélkül küldjék vissza, mert ezeknek hiányába a f. évi államsegély státok fel nem terjeszthetők. Ugyanitt felhívom a globálisadó nyugták beküldésére valamennyi Lelkész ur figyelmét, amennyiben ezek is feltétlenül szükségesek a kiutaláshoz. Megjegyzem, hogy ezen eredeti globálisadó nyugták (Chitanța) a multhoz hasonlóan az év végén, esetleg kívánatra évközben is visszaadhatnak. Oradea—Nagyvárad, 1930 február 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Einöki: 23—1930. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Lelkészi urnak.* Értesitem a Nt. Lelkész urakat, hogy dr Hegyaljai Kiss Géza református lelkész kiadásában megjelentek „Lélek és élet“ I, II. és III. kötetei, amelyek kb. 150 beszédet tartalmaznak. A III. kötet terjedelme 240 oldal, ára 7 pengő, a II. kötet 8 pengő, I. kötet 5 pengő árban a szerzőnél Belsőbőcs, Berzék, Borsódmegye közvetlenül megrendelhető, aki a megrendeléseket posta útján juttatja el. Oradea—Nagyvárad, 1930 február 19. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Pénztári: 719—1930 III. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Lelkészi Hivatalnak.* A Nyugdíjintézet 1929. évi zárszámadásának összeállításánál megdöbbenően meglepetést okozott az a tapasztalat, hogy egyházközségeink tekintélyes része nemcsak egy, de több évről is hátralékban maradt a nyugdíjintézeti fenntartói járulékkal. A nyugdíjintézet nagy érdekeire tekintettel, de meg magának az alapszabálynak vonatkozó rendelkezéseit is figyelembevéve, felhívom az egyházközségeket, sőt magukat az érdekelt nyugdíjintézeti tagokat is, hogy a hátralékok befizetéséről haladéktalanul annál inkább intézkedjenek, mert a végrehajtó bizottság kénytelen lenne a legszigorubb eljáráshoz fordulni. Oradea—Nagyvárad, 1930 február 21. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Pályázat. A borsi református egyház presbyteriuma a lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: 1. Modern új lakás kerttel, melléképületekkel. 2. 14 kat. hold régi, 10 kat. hold agrár prima szántó föld [kéttagban]. 3. 8 köböl buza természetben. 4. 7 köböl zab folyó árban fizetve. 5. 12 m³ tűzifa beszállítva. 6. Tandij minden gyermek után 1 véka buza, 1 csirke, 10 lei készpénz. [Növendékek száma kb. 60. A tandijbuza $\frac{1}{4}$ része bizonytalan.] 7. Legelőjog. 8. Stóla. A régi föld után az állami, vizszabályozási adókat az egyház, az agrárföld járandóságait a tanító fizeti. Beruházásokért elődnek megtérítendő 3500 lei. Kötelesség: I—IV. vegyes osztályok tanterv szerinti tanítása. [V—VII. osztályok megegyezés alapján jelenleg az állami iskolába járnak.] Kántori teendők végzése, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés, a belmiszteri munkákban való segédkezés. Pályázhatnak megfelelő képesítésű férfi tanítók. A pályázati kérvények kellően felszerelve a ref. lelkészi hivatalhoz küldendőek folyó évi március hó 2 ig. Ugyanakkor próbaéneklés és orgonázás. Megválasztottnak utiköltségét az egyház megtéríti. Az állás azonnal elfoglalandó. Bors—Bors, [jud. Bihor, p. u. Episcopia—Biharpüspöki] 1930 február hó 12-én. Presbyterium.

Teljesen új komplett 20 kötet
Révai Nagy Lexikon

— az eredeti bolti ár helyett —

18,000 Lei áron eladó.

10 kötet nagy album alakú
 teljesen jó állapotban levő Atheneum kiadása

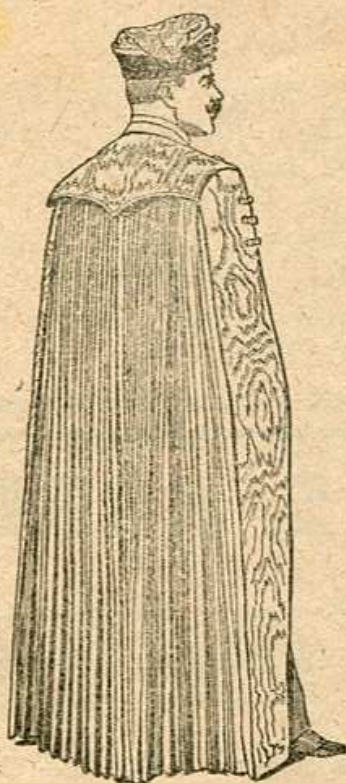
Magyar nemzet története

dús aranyozású, egész vászonkötésben

2800 Lei áron eladó

Béres Károly könyvkereskedésében

a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület könyvkiadójánál
 Oradea—Nagyvárad, Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14

Legszébb alkalmi ajándék
 a nt. Selkész urak részére
a palást.

Kérem a Műegyletek stb.
 nb. rendelését.

SZÁNTÓ JÓZSEF

palást készítő

Hódmezővásárhely.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagytszt. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Arad
Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyóásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lej 8,500,000.

Takarékbetételeket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik hetibetét gyűjtéssel. *Le-
számított váltókat. Folyósít* jelzálog-
köicsönöket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.

**Képviselet a frieszti „Adria”
biztosító-társaságot.** 8

ORGONA- HOMLOKZATSIPOK

a rekvirált sipok helyébe első-
rendű kivitelben készülnek

Wegenstein & Fiai

orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangu harmoniumok
és pedálos harmoniumok ál-
landóan raktáron. Orgona-
javítások, tisztítások és
hangolások pontosan eszkö-
zöltetnek. Költségvetéssel és
harmonium árjegyzékkel dij-
talanul szolgálunk. 8

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

h a r a n g j a i t

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghuzó motorok.

Alapított 1840-ben

Est 1920. III. 3.

50-1920.

Tudomásul

Hivatalos
9. sz.

IV. évf.

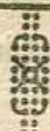
Oradea—Nagyvárad, 1930 március 1.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágomalléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyökre évi 350 lei előfizetési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lappéldányok ára 15 lei.

Megjelenik minden héten szombaton.

Mégegyszer a lelkészözvegyekről.

Lapunk legutóbbi számában közölt híradás szerint a nyugdíjintézet végrehajtó-bizottsága javasolja a ker. közgyűlésnek, hogy azok az özvegyek is részesüljenek teljes, azaz 30,000 lei évi ellátásban (természetesen a visszatérítés levonásával), akiknek férjeik az 1926 dec 16-án létesített első nyug- és gyámintézetnek tagjai voltak és eddig évi 12000 leit élveztek.

Ha a bizottság tagjai látták volna azt a felcsillanó, sőt kitörő örömet, mely azoknak az özvegyeknek a szívét eltöltötte, akikkel ezt a hírt közöltem, akkor győződtek volna meg, hogy milyen hálás és áldott munkát végeztek.

„Rendbe hozatom szegény uram sirját, ha megkapom” — mondta az egyik jelenleg kissé türethetőbb helyzetben levő. „Talán nem kell kiköltözni falura, itt is tudok kivenni lakást, hogy fiaimnak ne onnan kelljen bejárni iskolába, gyárba” — villant fel a másik szívében a remény. „Hála Istennek, kifizethetem az adósságomat, az orvosi és patikaszámlámat” — szólt a harmadik és ennek volt legnagyobb öröme.

Megvallom, meghatottan, sőt szomorúan hallgattam az élet e szerencsétlen hajóöröttjeinek szavát. Istenem mennyi megpróbáltatást, mennyi lemondást kellett elszenvedniök, hova jutottak, hogyan élhetnek, milyen igényteleneknek kell lenniök, hogy évi 9600 lei — az eddigi 12,000 lei-en felül ilyen nagy örömet szerezhethet nekik.

De ez a határozat örömet szerzett bizonyára mindenkinek, akik e hasábokon, vagy a közgyűlésen ezt az álláspontot képviseltük. Jól esik, hogy felfogásunkat a bizottság elfogadta. Örömiünknek azonban — mi tagadás — egy kis hija van. A végrehajtó bizottság javaslatát a ker. gyűlés elé terjeszti és így

az özvegyek csak a közgyűlés szankcionálása után kaphatják meg a múlt évre visszamenőlegesen nyugdíjaik e pótlékát.

A bizottság határozata ellen formai szempontból senki sem emelhet kifogást, mert ez a ker. közgyűlés határozatára támaszkodik. De épen a közgyűlési határozatra támaszkodva, azonnal ki is utalható. A közgyűlésnek ugyanis az volt az intenciója, hogy az özvegyek sorsán segítsen, nyugdíjukat a lehetőség szerint emelje. A végrehajtó-bizottságnak erre egyenes megbízást adott, ami egyenlő értékű a felhatalmazással! Ha az expressis verbis nincs is benne, de lényegileg benne van és nem tudok elképzelni olyan akadékoskodást, mely ezt helybenhagyással, megerősítéssel ne fogadná. Különbö, mint ezt a múlt évi 51. számban kifejtettem, ezeknek az özvegyeknek most javasolt nyugdíját az alapszabály biztosítja és a költségvetés is nyújt rá fedezetet. Helyes, ha ezt némi módosítással világosabbá tesszük, de a jelen alapszabály szerint már most kifizethető. Bizalommal kérem azért a bizottság elnökségétől, méltóztassék a múlt évről esedékes pótlékot a lehetőség szerint mielőbb kiutalni.

A végrehajtó-bizottság határozatának másik része szerint azoknak a segélyét, kik a régi magyar nyugdíjintézetől nyerték ellátmányukat és most évi 12.000 leit kapnak, a jelenlegi nyugdíjintézetnek nem áll módjában emelni. Ez kétségtelenül így is van. De viszont nem jelenti, hogy más megoldást nem találhatunk reá. Ezt a legutóbbi kerületi határozat meg is találta s említett cikkemben részleteztem is. Csak az a baj, hogy ez elősokan ridegen elzárkóztak. Tudtommal nem is minden esperesi hivatal bocsátotta ki az erre vonatkozó felhívást s amelyik kibocsátotta is, különféle választ kapott reá. Volt olyan egyházmegye, melyben két lelkész tagadta meg a hozzájárulást és volt olyan, amelyik azt válaszolta, hogy minden egyházmegye gondoskodik a saját özvegyeiről.

Hát ez a válasz és ez a gondolkodás egyáltalán nem keresztényi és még kevésbé lelkipásztorhoz illő. Ez a válasz egyenes meghazudtolása az „egymás terhét hordozzátok“ krisztusi szereteten alapuló apostoli parancsnak, ami különösen akkor lesz azzá, ha tudjuk, hogy az illető egyházmegyében egyetlen egy ilyen özvegy sincs.

Hogy ebben a tekintetben végre mindenki tisztán lásson, közreadom az özvegyek statisztikáját. A végrehajtó bizottság mostani határozata szerint évi 30.000 lei ellátmányban részesül 17 özvegy, köztük egy tanítói. Ezek közül bánáti 2, bihari 3, érmelléki 2, nagybányai 8, nagykárolyi 1, nagyszalontai 1. Évi

1200 lei segélyt kap 36 özvegy. Ezek közül bihari 4, érmelléki 5, nagybányai 10, nagykárolyi 3, nagyszalontai 5. Van még 2 öreg, kik újabb időben jutottak özvegységre, de mert nem éltek férjükkel az alapszabály szerinti időig, nyugdíjat nem kapnak. Egyik a nagybányai, másik a nagyszalontai egyházmegyében. Segélyben azonban őket is részesíteni kell. Az utolsó csoportban van még 2 nyugalomban levő, de nyugdíjat nem kapó lelkész és 6 lelkészárva.

Már most, ha az egyházmegyék megoszlását figyelembe vesszük, kérdelem: igazságos, méltányos, keresztyéni-e az az elv, hogy minden egyházmegye gondoskodjék a maga özvegyeiről? Vajjon arányos teherviselés-e, hogy a nagykárolyi 17 lelkész 3, — a nagyszalontai 29 lelkész 6, — a bihari 33 lelkész 4, — az érmelléki 34 lelkész 4, — a nagybányai 51 lelkész 20, — és a bánáti 16 lelkész egy özvegy segélyezésének terhét se viselje? Aztán azt is jó lesz figyelembe venni, hogy ezt a terhet már egyenlően viseltük egyszer, amikor pedig többet áldoztunk erre a célra, mint ma. Mert ma kevesebbet fizetünk a nyugdíj intézetbe, mint a múltban. A múltban 10% os levonás mellett még 3% ot adtunk az özvegyek segélyezésére, ma pedig összesen 12% ot adunk. Adjuk oda még azt az 1% ot és mindjárt segítünk az öreg szegényebb özvegyeken.

De ha a többség ez elől elzárkózik, akkor ám lássuk azt az egyházmegyei segélyezést!

Es e tárgyban szerettem volna kérem az egész nagybányai egyházmegyei lelkésztestvéreimet, hogy állítsuk vissza a mi segélyezésünket a szükséges módosítások megtételével. Jól tudjuk, hogy éppen a mi közöttünk levő özvegyek egyrésze az új kerületi segélyezés által rosszabb helyzetbe jutott, mint azelőtt volt, mert a mi segélyakciónk félbemaradt.

Akkor ez természetes volt, de ma, midőn a tanítói államszegélyek kiutalásával a tanítói segélyezés is szünetel, minden nagyobb megterhelés nélkül elfogjuk bírni a mi igazán rászorult öreg özvegyeink segélyezését. Azt hiszem nem lesz közöttünk senki, aki ez alól kivonná magát. Nem lesz ugyan keresztyéni, hogy majdnem 2 lelkész segélyezzen 1 özvegyet, addig míg más egyházmegyében 6, 7, 8 lelkészre esik egynek a terhe, vagy 16 ra se jut egy sem, — de mi nem nézhetjük tétlenül tovább, hogy e szerencsétlen, jobb sorsra érdemes és jobb napokat látott elgyengült özvegyek közöttünk nyomorogjanak!

Debreczeni István.

Az Isten munkájának tapasztalata a lelkesz életében és működésében

(Folytatás.)

Isten képesít bennünket arra, hogy leronthassuk a Sátán bástyáit.

Nekünk valójában nem testtel és vérrel kell harcolnunk, az csak homlokzat. Mögötte áll egy másik hatalom, ennek a világnak az Istene, a sötétségnek a fejedelme. Aki az ellenséget nem ismeri, hamis front ellen harcol és így lehetetlen győznie. Nagy hatalom a Sátán és fegyverzete kegyetlen; a földön nincs párja. Ez nem Luther középkori theológiájának maradványa, hanem félelmes valóság. Ez Isten segedelméért való könyörgésre hajt bennünket.

Az összes ránk bizott lelkek természettől fogva ennek a hatalmas fejedelemnek átka alatt állanak és sokszor rettenetes megfigyelni azt, hogy micsoda ijesztő hatalommal és ravaszsággal vet rájuk hurkokat és tartja őket távol az igazság utjától. Számtalanszor észrevesszük ezt a sátáni hatalmat a belmissziói működésünk alkalmával bukott asszonyoknál és leányoknál és hozzájuk kötött férfiaknál.

Egy ugynevezett pünkösti fölgerjedés által bensőleg teljesen megzavart, művelt asszony, akinek ördögösségi állapotai voltak és ilyenkor szörnyű istenkáromlásokat szórt ki ajkain, több istenes ember tartós imádsága alatt hónapig tartó tusakodás és könyörgés után ettől a hatalomtól megszabadult és ismét eljutott az Istennel való békességhez.

Ha Isten nem ajándékoz nekünk valamit ebből a hatalomból, akkor nem leszünk képesek megtörni az átkot, amely ott függ minden természeti ember felett és akkor az ő pusztulásukban hibásak lehetünk.

*

Istennek munkája az a mi életünkben és működésünkben, ha mi képesek vagyunk Krisztusért szenvedni.

Semmiféle eszköz sem volt képes megnyitni Pál apostol számára a hallgatók szívét Thessalonikában. Szónokokat hallottak ezek a görögök eleget, tehetségesebbeket és elragadóbbakat, mint Pál. Mit akar egyáltalán ez az idefutott zsidó az ő nevetéses predikációival egy keresztrefeszítetttről? De amikor Pál sok guny, szenvedés és üldözés között kitartott, anélkül, hogy csak egy fillért is igényelt volna az ő beszédéért, a thessalonikabeliek figyelmesek lettek. Mije van ennek az embernek? Milyen önzetlenség lakik benne! Valami égi erőt vettek észre

az ő életében, a szeretetnek erejét, amely másokért szenvedni képes, áldozatkészséget, ami előttük teljesen ismeretlen volt; ő valami más világnak hírnöke, Istennek tanuja. Az ő szenvedése volt a kulcs az ő hallgatóinak szívéhez.

A Krisztusért való szenvedés, amelynek elhordozására Istennek lelke képesít bennünket, nem gyöngeség, hanem a legnagyobb erő. A nélkülözéseknek a misszionáriusok részéről való évekig tartó csendes hordozása, az ő szakadatlan meghalásuk a Krisztusért, igen, az ő vértanui halálra való odaadásuk Krisztusért volt számtalan esetben az az eszköz, ami által a pogányok számára egy előttük teljesen ismeretlen, az odaadásnak erejével és szeretettel teljes világnak titka sejtelmesen megnyílt, úgy, hogy ők elkezdtek az ily csodálatos erők forrása után kérdezősködni.

Egy lelkész, aki a szenvedések napjaiban nem panaszkodik, hanem terhét, talán egy súlyos betegséget, türelmesen hordozza; egy lelkész, aki az igazságtalanságot képes megbocsátani, megvetés és félreismerés által magát kedvetlenné tenni nem hagyja, hanem abban a bizodalomban: én itt Jézus nevében állok, nyugodtan tovább dolgozik és kevés hallgató előtt is sok imádság között folytatja működését: az ilyen lelkész áldott lesz, habár szolgálatának gyümölcsét meg sem látja.

*

Krisztus szolgáinak Isten hatalmat ad arra, hogy bűnöket megbocsássanak a keresztről szóló egyházi beszéd által.

A kulcstisztségről szóló tanítás egyházunkban ismeretlen dolog lett. Egyáltalán nem katolikus feloldozásról beszélek én. De Jézus igéje szilárdan áll még ma is: „Akiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsátatnak azoknak.” [Ján. 20. r. 23. v.]

Ezen tisztség az apostolok által kivétel nélkül azon módon láttatott el, hogy ők a Jézus nevében és az ő meghatalmazásából a keresztről szóló igéket hirdették és aztán azoknak, akik ezt az üzenetet hittel elfogadták, a Krisztus kereszthalála által történt személyes megkegyelmezés ígérését adták isteni meghatalmazásból.

Péter hirdelte a Kornelius háza előtt [Ap. csel. 10. r.] a Jézus kereszthalálát és feltámadását és ezen szavaknál: „Erről a próféták mind bizonyosságot tesznek, hogy bűneinek bocsánatját veszi az ő neve által mindenki, aki hiszen ő benne” [43. v.], a százados és egész háznépe az ezen üzenetben való hit által ilyen bocsánatot kapott. Péternek meghatalmazása volt, hogy ő a keresztről való bizonyossága által a bűnöket megbocsássa.

Ezután vízzel való mosogatás által is ünnepélyesen tanúságot tehetett nekik arról, hogy ők szívüknek a bűntehertől való ilyen megtisztulását Jézus kereszthalála alapján hit által méltán megragadták és így tényleg bírták bűneiknek bocsánatát.

Egy öreg lelkész mondotta egyszer ezen szavakat: „Életem legboldogabb tapasztalatai közé tartozik az, hogy én, a szegény, görnyedő lelkeknek Istennek nevében hirdettem: megbocsáttattak a te bűneid“.

*

Isten adja az imádkozási képességet az ő szolgálóinak.

Az Istennek szolgálói, mint olyan emberek, akik hit által a kereszten a világ számára történt kiengesztelődést elfogadták, igazi közösségben állanak az élő Istennel és ezért tudnak imádkozni is. Isten Jézusért jogot ad nekik arra, hogy neki minden kérelmüket előadják. Ő meghallgatja szavukat és magáévá teszi ügyüket. Így ők mélyen meghajolva a kegyelem ilyen csodája előtt, az ő isteni világkormányzásában részt vehetnek és kérésükkel az ő erős karját igénybe vehetik.

Az ő lelke által az ő igéjéből tanítva, megtanulnak az ő akarata szerint kérni és tudják, hogy az ő kéréseik az ő akarata szerinti kérések.

Isten az ő szolgálóinak hatalmát egyenesen az imádsághoz kötötte azért, hogy tudatában maradjanak annak, hogy az ő hatalmuk forrása nem az ő képességükben található fel, hanem egyedül a földöntúli Istenben. Így maradnak ők égisérő hatalmuk dacára is egészséges függésben és alázatosságban.

De éppen az ilyen alázatos imádkozók képesek csodálatos módon vallást tenni Istenről.

Maga Jézus bizonyosság erre nézve: „És meggyógyita sokakat, akik különféle betegségben synlődnek vala; és sok ördögöt kiüze és nem hagyja vala szólni az ördögöket, mivelhogy őt ismerék. Kora reggel pedig, még szürkületkor, felkelvén, kiméne és elméne egy pusztá helyre és ott imádkozék“. [Márk I. 34—35. v.] Az ő sikereinek az ő imádkozásával való ilyen összeköttetése mutatja, hogy hol volt rá nézve minden erőnek a forrása. Az Isten legáldottabb emberei imádkozó lelkek voltak.

Az imádságban a leghatalmasabb fegyvert birunk a mi Mesterünkért való küzdelemre.

Fugyi.

(Folytatása következik.)

Danka József.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Szabados Ede

Kisbbségi magyar kulturánkat és közelebbről református nevelésünket súlyos veszteség érte. A középiskolai oktatás kiváló munkása, a magyar irodalom ékes tollu művelője, a szatmári főgimnázium fáradhatatlan tanára: Szabados Ede elhunyt, 64 éves korában.

Aradon született 1867-ben, hol atyja hírneves arcképfestő volt. Középiskoláit Aradon, az egyetemet pedig — atyja halála után sok nélkülözés és küzdelem között — Kolozsváron végezte. Ismeretszomja, kiváló tehetsége tanárai kedvencévé tették s különösen dr. Melzel Hugó volt nagy elismeréssel iránta.

Oklevelének megszerzése után a nagyenyedi Bethlen-kollegiumba választották meg, hol egy évig működött. 1891-ben a szatmári főgimnázium rendes tanára lett. Ugyanakkor meg is nősült.

Mint tanár pontos, kötelességtudó, de egyszersmind lelkes, hivatását szerető, egyedül annak élő pedagógus volt. A magyar nyelvet és irodalmat továbbá a német és francia nyelvet tanította. Az utóbbi időben gyakrabban gyengélkedett, de ugyanegész élete végéig dolgozott. Alig több, mint egy héttel a halála előtt maradt otthon. Fáradtan, szenvedéstől gyötört testtel is tanított. Utolsó iskolai óráján a következő órára intézkedve ezzel bucsuzott: „ha ugyan fel tudok jönni”...

...Többé már nem tudott. De szenvedéseitől csakhamar megváltotta az Úr.

Mint ember derűs kedélyű, jószívű, nemeslelkű szerény férfi volt.

Pedig Isten különös tehetséggel áldotta meg. Nemcsak tanár, hanem író, költő volt. Már ifjú korában sok sikert aratott költeményeivel. Irodalmi munkássága főleg Szatmáron virágzott ki. Egyik pályadíjat a másik után nyerte a debreceni Csokonai Kör, a mármaroszigeti Szilágyi István Kör, az Erdélyi Múzeum Egylet, a temesvári Arany J. Társaság pályázatán. 1910-ben pedig a Tul a földön c. költeményével megnyerte a Petőfi Társaság Vigyázó pályadíját.

Eredeti költeményein kívül különösen sikerült műfordításokat írt. Fordított német, angol és francia költőktől. Ezek egyrésze összegyűjtve is megjelent a Kisfaludy Társaság által kiadott antológiában.

Írt egy operettszöveget és népszínművet is, melyek nagy sikert arattak.

Immár a tollat örökre kiejtette a kezéből. Ki szüntelen szebb világban járó lelkével olyan sok szépet álmodott, február 13-án elszenderült a nagy utolsó álmra. Temetése 15-én volt működése színhelyéről, a főgimnázium udvaráról nagy és őszinte részvét mellett.

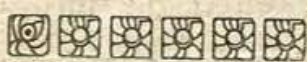
Felesége és két fia gyászolják.

Az Ur vigasztalja meg a vesztés sziveket, emlékéért pedig tegye áldottá a négy évtizeden át nevelt tanítványok és tisztelői szívében.

D. I.

Veres Imréné, Bajza Ida, nyug. irinyi lelkész hitvese 67 éves korában elhunyt. Isten adjon neki nyugalmat és üdvösséget.

Dr Vajay Károly, a szatmári egyház főgondnoka 68 éves korában február 22-én elhunyt. Nagy közéleti tevékenységet kifejtett férfi volt. Ő volt Szatmárnémeti városának utolsó magyar polgármestere. A főgondnoki tisztelet 19 éven át töltötte be. Régebben a szatmári egyházmegyében ügyészi tisztséget viselt, most pedig a szatmári középiskola igazgatótanácsának is elnöke volt. Jóságáért, buzgó vallásosságáért mindenki becsülte, tisztelte és szerette. Rövid szenvedés után szólította el az Ur. Halála előtt egy héttel még a bibliakörök ifjúsági napján templomban volt és estére készült a Bethlen ünnepélyre, de már nem jöhetett el. — Temetése 25-én ment végbe az egész város osztatlan nagy impozáns részvéte mellett. — Az Ur adja meg neki az élet koronáját, szeretteivel pedig közölje vigasztaló kegyelmét.

HIREK

Kellős ünnep Erdőhegyen.

Az erdőhegyi református nők szövetsége február hó 2-án szépen sikerült emlékünnepeket rendezett. Délelőtt Bethlen Gábor, délután pedig Károli Gáspár emlékünnepet tartott. A délelőtti emlékünnepeken a gyülekezet éneke után Fogarassy Bálint ágyai lelkész emelte a lelkeket Istenhez gyönyörű szép előimájában. Balogh Mátyás anti lelkész szólót énekelt orgonakiséret mellett, Vass Jenő vadász lelkész prédikált I. Móz. 19, 24—25. verse alapján. Megrázó erővel ostorozta a mai világ romlottságát és erkölcstelenségét, a bűn rettenetes következményeképpen példaképpül állította oda Sodoma és Gomora pusztulását. Végül Igyártó Sándor bélzerindi lelkész tartott megkapó emlékbeszédet Bethlen Gáborról, a dicső nagy erdélyi fejedelemről.

A délutáni istentisztelet Károli Gáspár emlékének lett szentelve. Gyülekezeti ének után Balogh Mátyás anti lelkész mondott előimát, készítgetve a lelkeket Isten igéjének befogadására. Majd Balogh László nagyzerindi lelkész predikált Apostolok csel. 13. r. 49. v. alapján. Beszédében kiemelte, mint terjedt el az Urnak igéje az egész földön és a magyar nemzet szomorú sorsában Isten igéjében Károli Gáspár által szólott a magyarhoz magyarul. Istennek drága igéjét tartsuk meg mi is, mert egyedül ott van az erő, amely megtart bennünket. Saját költeményeiből olvasott fel Vass Jenő vadász lelkész, magával ragadva az egész gyülekezetet a „Bibliás ember” című vallásos költeményével. Végül Dávid Sándor nagyzerindi presbyter szavalt el egy vallásos költeményt, mely

az egész gyülekezetet könyekig meghatotta. Ugy a délelőtti, mint a délutáni ünnepélyeken nagyon szépen énekelt az erdőhegyi ref. dalárda Kilin Sándor tanító precíz vezetése mellett. Az ünnepélyen közreműködő vidéki lelkészeket, lelkészneket és vendégeket Bottyán Pál erdőhegyi lelkész és neje látták végtelen szívélyes és igaz kollégiális szeretettel. Legyen Isten áldása az erdőhegyi ref. nőszövetségen! és a megtartott kettős ünnepnek maradandó, gyümölcsöző hatása a hivek lelkében.

Híg száz lelket számláló kicsiny világosi református fiókegyház lelkes gondnoka és hivei 5 évi fáradságos munkálkodás eredményeként egy 25 000 lejes szép kivitelű és kellemes hangú harmóniumot szereztek az egyházi énekítés szebbé tételére. Az Isten dicsőítésének e magasztos célú eszközét, január 23-án szerény, de másvallásu magyar testvéreink is látogatta bensőséges istenisztelet keretében Kun Zoltán felügyelő lelkész avatta fel és adta át a hivek használata és az Isten dicsőítésére. — E nemes célt elérvén ujjal tüzött maga elé a mustármagnyi gyülekezet. Ugyanis mozgalom indult meg az imatermül bérelt épület megvételére. A mozgalom élén a gyülekezet minden áldozatra kész gondnoka, az evangéli-

kus vallásu Gründl Kálmán gyógyszerész s a szintén ev. vallásu dr Jung Mihály állatorvos áll Isten tegye fáradozásait sikeressé és szent gondolatukat áldottá.

A szegényügy felkarolása. A nagyváradai egyház négy egyházzésében a szegényügyi pénztár múlt évi bevétele 137.166 lei volt.

A bihardiószegei hiveknek szép és lélekemelő ünnepélyben volt részük a nőszövetség rendezése által. A rendes heti valóságos este helyett folyó hó 20-án a hivek nagy tömegére való tekintettel, nagyon szépen sikerült templomi ünnepélyt rendezett. Az ünnepély középpontját az erre az alkalomra kihívott püspöki segédlelkész: Oroszlán István gyönyörű és tanulságos beszéde alkotta. A különösen női hallgatókkal zsufolástig megtelt templomban a műsor értékes és szép számaiban és a szent beszédben mindenki megtalálhatta, ami után vágyott. Este 8 órakor az iskola helyiségében leánybibliakör alakult, nagyon szép számu jelentkezőkkel.

Társszerkesztők; Arday Aladár, dr Bodnár Gábor, Bokor Sándor és Szombati Szabó István.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

P-I V-a Székelyhid. Levelét szakszerű válasz vegett áttettem az egyhker. tanügyi előadó urhoz.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

606—1930-II szám. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak. Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a K. V. M. A) 16235—1930. sz. rendeletét. „Püspök ur! Van szerencsém

kérni, értesitse az ön által fenntartott iskolák igazgatóságait, hogy azokat az iratokat, amelyeket a magánoktatási törvény intézkedései szerint mostanáig a kerületi inspektorátusokhoz terjesztettek be, folyó évben február 1 től kezdődőleg azokhoz a miniszteri igazgatóságokhoz (tan- és vallásügyi osztály) kell beterjeszteniök, amelynek területén van az iskola. 1930 január elsejével megszűnven az inspektorátusok, ugyanakkor megszűnik az inspektor s f e k hatásköre is. Aláírások". Egyházkerületünk területéből Máramaros, Szatmár, Szilágyvármegyék a kolozsvári, Bihar, Arad, Temes Torontál, Szörény (Severin) és Krassó (Caraş) vármegyék pedig a temesvári igazgatóság hatáskörébe tartoznak. A hatóság címe, amelyhez az inspektorátus helyett fordulni kell: Directoratul Ministerial (Serviciul învăţământului şi cultelor) Timişoara, vagy Cluj. Oradea—Nagyvárad, 1930 február 22. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, püspök.

50
1930

758—1930-III. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.* Portómentességünk ügyében értesitem az összes Nt. esperesi és Lelkészi hivatalokat, hogy a posta vezérigazgatóság 8138—1930 sz. rendelete értelmében az egyházak portómentessége további intézkedésig 1930 április hó 1-ig meghosszabbítást nyert olyan formán, hogy az egyes postahivatalok a hozzájuk beadott kérelmek alapján, egy kettős elismervény ellenében, a lelkészi hivatalok részére az igénylendő postajegyeket minden további eljárás nélkül díjmentesen kiszolgáltatják. Felhivom ennél fogva az összes Nt. Lelkészi hivatalokat, hogy egyházi hivatalos levelezések eszközléséhez a szükséges bélyegjegyeket a fenti úton szerezzék be. Oradea—Nagyvárad, 1930 február 24. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István püspök.

50
1930

Tanügyi: 712—1930-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolaszéknek, tanítónak és tanítónőnek.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a Közoktatás és vallásügyi minisztérium 17673—1930. számú rendeletét. „Püspök ur! Tudomására hozzuk, hogy a kisebbségi tanítók véglegesítési vizsgáját 1930-ban október 1-re tűztük ki, míg az előléptetési vizsgát október 15-re, nem pedig március hónapra, mint régebben közöltük. A szükséges utasításokat idejében megküldjük. Aláírások“. Oradea—Nagyvárad, 1930 február 24. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Pénztári: 220—1930-III. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Lelkészi Hivatalnak.* Értesitem mindazon lelkészi hivatalokat, amelyek a Révész Imre: „Akikre nem volt méltó a világ“ című munkát hivatalomnál megrendelésre előjegyeztették, hogy azokat az egyházkerületi iratterjesztés részökre posta útján megküldötte. A könyv ellenértéke fejében 40 lei küldendő be az egyházkerületi pénztárba. Felhivom egyben mindazon egyházközségeket, ahol ezen mű a parochiális könyvtárban még nem volna meg és idevonatkozó megrendeléseiket eddig elmulasztották volna megtenni, úgy azt feltétlenül pótolják, amikor is hivatalom a könyvet azonnal megfogja küldeni. Oradea—Nagyvárad, 1930 február 25. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Teljesen új komplett 20 kötet
Révai Nagy Lexikon

— az eredeti bolti ár helyett —

18,000 Lei áron eladó.

10 kötet nagy album alakú
 teljesen jó állapotban levő Atheneum kiadású

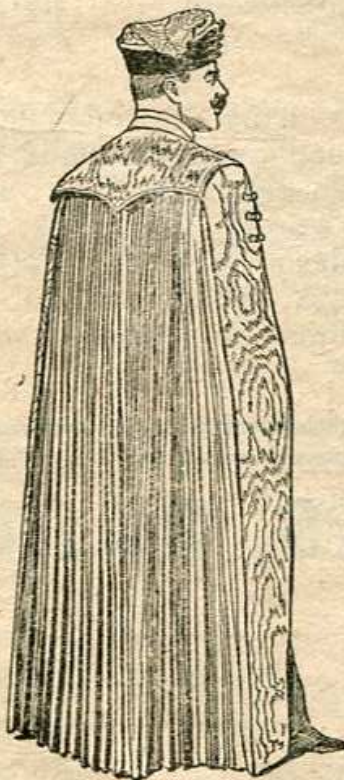
Magyar nemzet története

dús aranyozású, egész vászon kötésben

2800 Lei áron eladó

Béres Károly könyvkereskedésében

a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület könyvkiadójánál
 Oradea—Hagyvárad, Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14

Legszebb alkalmi ajándék
 a nt. Székész urak részére
a palást.

Kérem a Nőegyletek stb.
 nb. rendelését.

SZÁNTÓ JÓZSEF

palást készítő

Hódmezővásárhely.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagytiszt. Református Lelkészi Hivatalnak
 Jud. Arad Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORDEN—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
 Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyvácsárhelyen.

Befizetett tiszletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-
 számított váltókat. Folyósít* jelzálog-
 kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen
 teljesít. Minden bankszerű üzletet
 kedvezően lebonyolít.

**Képviselet a triestli „Adria”
 biztosító-társaságát.** 9

ORGONA- HOMLOKZATSÍPOK

a rekvirált sípok helyébe első-
 rendű kivitelben készülnek

Wegenstein & Fiai

orgona- és harmonium-
 gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok
 és pedálos harmoniumok ál-
 landóan raktáron. Orgona-
 javítások, tisztítások és
 hangolások pontosan eszkö-
 zöltetnek. Költségvetéssel és
 harmonium árjegyzékkel dij-
 talanul szolgálunk. 9

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

harangjait 9

Alapított 1840-ben

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
 harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

Ér. 1930. III. 10.

Ikt: 54-1930.

Tudomásul

D. Kiss Lajos

IV. évf.

Oradea—Nagyvárad, 1930 március 8.

10. sz.

REFORMÁTUSOK LAPJA

h Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyükre évi 350 lei előfizetési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lappéldányok ára 15 lei.

○ Megjelenik minden héten szombaton.

A bibliakörös ifju lelki élete.

Tereh Géza előadása a szatmári ifjusági napon.

Mi különbözteti meg az embert az állattól? Csak egy ponton tudunk alapvető különbséget tenni állat és ember közt; egy próbakő van arra, hogy ki ember és ki állat; a lelkiélet. Az ember a testin felül *lelkiéletet él*, nemcsak lélekvillanásokat.

Tehát az embernek élőlelke van, szükségletekkel és kielégítés vágyával. De sokan nem adnak számot erről maguknak. De sokan élnek öntudatlanul lelkük életét, elfojtják óhajlásainak, tanácsainak gyöngé szavát, vagy éppen nem is tudják, mi az ami nincs rendbe bennük, bár érzik, hogy életük beteg. Itt közöttünk is 3 csoportba oszthatom a leány és fiú lelkeket. Elsőbe — hiszem — igen kevesen kerülnek. Ebben vannak azok, akik nem érezték még soha, hogy lelkük van, vagy összetévesztették az életük praktikus kétszerkettőjével. Élik az állattal közös szerveik működésének egykedvű életét, soha nem merülnek fel bennük ideális, nem gyakorlati, a mindennapi kenyéren, emésztésen, jó álmon, szerelmen túl terjedő gondolatok. S ha néha nyugtalanok egy megmagyarázhatatlan nyugtalanságtól, amikor ezek a dolgok mind rendben látszanak lenni, azt a szomszédasszony megrontásának tulajdonítják. Ez az elégedett kérődzők csoportja. Alig különböznek az állattól. Csak azon egypár babona által, amiben hisznek, de hasznot még annyit sem hajtanak az emberiségnek, mint azok. — A másodikban vannak a legtöbbben. Ők már felfedezték — rávezette őket az iskola és különösen a vallásoktatás — hogy van egy nem földi részük, mely él és emelkedni, jobba lenni kíván, szebb és boldogabb világot akar, nem csupán anyagilag, hanem jobb, szelidebb, szeretőbb emberekkel, osztályokkal, népekkel, kormányzókkal; kevesebb bünnel, több jóval. De ezekre a néha feltolakodó kívánságokra azt felelik:

Hát mit tehetek én? Amikor az egész világ rossz, csak úgy tudom megőrizni versenyképességemet, ha tullicitálom őket. Tanultam a szent Írást. Szép, szép az is, amit a tiszteletes ur a templomban beszél; de ha már ilyen a világ, nekem se lehet másnak lennem. Én igyekszem jónak lenni, hozzájárulok egyházam fenntartásához, de a bibliát kegyes utópiának tartom, a Jézus tanítását gyönyörűnek, de megvalósíthatatlannak. Hát beletörődöm, hogy így van és engem ne furdaljon az a lelkiismeret, hisz így tesz más is, sőt a világ legnagyobb része sokkal rosszabb, mint én. [Mintha valakit megvigasztalna a féllába levágásáért az, hogy a feleségének mind a két lábát levágták.] Ez a közömbös keresztyének csoportja, amely sohasem jut be az ígéret földjére és reszketve vagy elkeseredve teszi le az utolsó napon a kalapácsot azzal: Ha újra kezdhetném, nem így csinálnám! — A harmadik csoport végül magába kellene hogy foglaljon minden bibliaköröst, de ma még nagyon kevesen vannak benne közülök is. Mert ebbe a csoportba azok tartoznak, akik tudják, hogy lelkük van, megérezték annak szükségleteit, bátran és őszintén leszámoltak a ténnyel, hogy az ő bünfoltos lelkük, az az örökké csurgó embersírás, mely keserűséggel tölti meg ezt a földet. Belátták, hogy a mai életforma nem megfelelő, hanem békó és börtön minden igazi, nemes és jóakaráson. Elhatározták, hogy ezen segíteni fognak, leszámolva azzal, hogy az nekik áldozatokba és erőfeszítésekbe fog kerülni és határozottan ráléptek arra az útra, amely az ígéretföldje, a boldogabb és emberibb jövő felé vezet. Az öntudatos, harcos, gerinces református ifjak csoportja ez, mely emelt fővel fordítja arcát a halál felé és büszke meggyőződéssel mondja elébe: A nemes harcot megharcoltam, vár a borostyán!

Milyen lelkiélete van az ilyen református ifjunak és hogy jutott ahhoz?

Ott kezdődött a dolog, hogy a kisebbségi sors, a mind ritkábbá levő falat, a mind kilátástalanabb jövő naponta előtöppanó aggodalmai, a gondterhes arcu szülők, a mindenünnen elutasító kezek ráeszméltették: Jaj! Baj van az életemmel! Éhenhalok, nyomorba jutok, elzüllök, elkárhozok, ha nem kezdek nagyon, de nagyon komolyan valami újhoz. Elkezd tanulni, dolgozni, kilincselni. Nagyon keservesen megy, eredmény majdnem semmi! Hát mért nem megy, mikor mindent elkövetek?! Ekkor eszébe jut, tanulta ő valamikor, hogy aki csak az ő emberi erejében bizik, az nagyon gyenge dologban bizik az élet nehéz óráiban és hogy van egy segítség, amit minden földhöz ragadt

gondolkozás és így ő is eddig kihagyott a számításból: a hit, mely nem enged csüggedni, a bizalom valakiben, aki él, örökös és segíti a becsületest, a jót, — Isten, aki nem szabad, hogy csak eggyel több babona legyen az életében, hanem az, — és ez bizonyos, mint Ő maga, — aki velem van, amíg én is szorítom az ő kezét. És ez a mi fiatal testvérünk, ahelyett, hogy jövődőt mondatna magának s ölbetett kézzel várná a beigért sült galambot, ahelyett, hogy neki kezdene inni bús reménytelenségében, ahelyett, hogy megpróbálná a boldogsághoz a bűn útján eljutni, elhatározta: Megpróbálom Vele!

De hát mit kell tennem, hogy kedves legyek előtte, hogy rám terelődjék figyelme? Hallgatózik a templomban, megkérdi szüleit, barátait. Az utóbbiaktól igen gyakran azt a feleletet kapja: Ugyan te bolond, hát hiszel te még az ilyen hókuszpókuszokban a huszadik században? Olyan szülők és barátok fogják ezt mondani neki, akik sorsjegyet vesznek és Szent Antalt fizetik le, hogy kijöjjön, akik cigányasszony jóslatában vagy éppen a papagály plánétájában hisznek, de egy Istenben hinni megaláznak tartják a XX. században! De a mi fiatal-emberünk makacsul azt feleli nekik: Én a földieket, az emberit már végigpróbáltam s látom a magam baján, és a mások küzködésén, hogy az ilyen nagy világrengésben, mint a mai, elég-telen a földi erő. Én a legnehezebbet is kész vagyok megpróbálni, mert értsétek meg, én élni akarok, akármilyen alapon, de élni! S ha sikerül, másoknak is meg akarom mondani a titkot s velük együtt megcsinálni a jobb világot *mindenki számára*. Mert tudom, hogy a bolsevista, vagy a szocialista jobb világ megint csak egyeseknek volna jobb, megint csak maradna felszerelt szerepekkel gyűlölet, sovinizmus, háboru és a mai nyomoruság új kiadásban. Annak a boldog jobb világnak, ami lesz, mindenki számára jobbnak kell lennie, nemcsak nekem, hogy könnyű legyen benne élni és mégse legyen nehéz belőle meghalni.

(Folytatása következik.)

FELHIVÁS! Felkérjük azon előfizetőinket, akik előfizetési díjakkal még az elmúlt évről hátralékban vannak, hogy azokat lehetőleg postafordultával kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Az Isten munkájának tapasztalata a lelkész életében és működésében

(Folytatás.)

II.

Az elmondottak után önkénytelenül ajkunkra tolul a kérdés: hogyan érjük el és hogyan őrizzük meg életünkben és működésünkben Istennek munkásságát, mik azok a feltételek, amelyek megkivántatnak ahhoz, hogy Istennek munkássága meg ne szűnjék a mi életünkben és működésünkben? Hogyan érjük el és hogyan őrizzük meg a benső meghatalmazást, megbízatást?

Mikor Isten Ésaiaást hírnökévé akarta tenni, az ő dicsőségének megjelenése által eszébe juttatta lényének bűnösségét: „Jaj nekem, elpusztulok én, mert tisztátalanok az én ajkaim!” Erre a vallomásra egy szeráf az Isten oltáráról eleven szénnel illette meg ajkait „hogy gonosztetted tőled elvételessék és bűnöd megbocsáttassék”. Most megszólíthatta az Úr: „Ki akar az én hírnököm lenni? — „Itt vagyok én, küldj engem! Krisztus hírnökei megbízatásukat azáltal érik el, hogy Isten nekik az ő bűneiket megbocsátja

Hasonló élményt beszél el egy németországi lelkész. Lüneburgban tartózkodott a szentírás ismeretében való további képzés céljából. A legközelebbi vasárnapi predikációjához a János ev. 20. r. 31-ik verséből választott igék által; „Ezek pedig azért irattak meg, hogy higyjétek, hogy Jézus a Krisztus, az Istennek Fia és hogy ezt hívén, éltetek legyen az ő nevében“, az ő hitetlenségének megismeréséhez jutott el. Semmi világosság és vigasztalás nem akart szívébe jönni. Már azon gondolkozott, hogy lemond a prédikációról, amely neki bensőleg lehetetlen volt. Hogyan predikálhatná ő a hitet, amivel ő maga sem birt! „Ily nagy aggodalom“-ban — így beszéli ő — újra térdre estem és Istenhez kiáltottam nyomorult állapotomból való megszabadulásomért, ahhoz az Istenhez, akit sem nem ismertem, sem nem hittem. Ekkor meghallgatott engem az Úr, az élő Isten, az ő szent trónjáról; még térdeimen állottam. Oly nagy volt az ő atyai szeretete, hogy nemcsak apránként vette el ismét szívemnek kétségét és nyugtalanságát, hanem rögtön meghallgatott engem, Hirtelen, egy szempillantás alatt távozott el tőlem minden kétség. Bizonyossá lettem szívemben Istennek és az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme felől. Ugy elöntött engem az örömnék folyama hirtelen, hogy teljes szívemből dicsértem és magasztaltam az Istent“. Valahányszor később erre a szombat estére gondolt, — mondja ő — mindenkor elég ereje volt, hogy mindent

legyőzzön. Istennek munkája volt az, Az Istennel való találkozásból nyerte azt.

Mindennap tisztában lenni Istennel, alapfeltétele az áldott működésnek, tevékenységnek. Krisztusnak benső megbizatással bíró hírnökei mindig olyan férfiak és nők voltak, akik mély megindulással és hálás, imádó érzelemmel állottak meg ezen igék és ezen boldog tapasztalat előtt: „Jézus Krisztusnak, az ő Fiának vére tisztít meg minket minden bűntől“.

*

Az üdvösség ilyen alapvető tapasztalatához az Úrral naponként újból kötött közösségnek kell járulnia. Ez történik mindenekelőtt a Szentírás igéi által.

Naponként újból meg kell erősítenünk a mindig veszélyeztetett és így könnyen megsértett közösséget az Úrral. A bűnbocsánat által az életnek és erőnek forrásához jutottunk. Most tanuljunk meg ott maradni, hogy igyunk a kegyelemkútból, hogy vegyünk a Krisztus bőségéből kegyelmet. A tanítványok cselekedték ezt, midőn ők Jézus igéit megőrizték: ők Jézusban maradtak, amennyiben Jézus igéje bennük maradt. Már az ő földi működése alatt sokat tudott közölni velük; sokat mondott nekik még az ő szent Lelke által mennybemenetele után. A lélek megdicsőítette nekik Jézust, mélyebbé tette a Jézus személyéről való ismeretüket. Kettő lett ekkor világossá előttük: az ő feltétlen uralkodói joga és az ő királyi kegyelme. Ők hozzátartoztak időre és örökkévalóságra nézve testileg és lelkileg fenntartás és minden tartózkodás nélkül és meg voltak szegyenülve szívük minden természetes vonakodása fölött ilyen királyllyal szemben. Másfelől megszégyenítette őket az ő kimondhatatlan irgalmassága, amely nekik mindent megbocsátott, isteni hatalommal megbocsátotta az ő bűneiket, életet és üdvösséget ajándékozott nekik. Mindkettő a Jézusban való megmaradást hozza az ő hírnökeinek: meghajlást, amely őket az ő működésüknél az elbizakodottságtól megőrizte és egyuttal szent örömet, amely őket a csüggedéstől megoltalmazta és az ő bizonyosságuknak hitelesítést szerzett.

Micsoda fáradhatatlan buzgósággal kutatott az irás igéi között Kálvin János és ezáltal az ő Mesterével való közösséget megőrizte! A Szentíráshoz való feltétlen ragaszkodás minden saját és idegen emberi bölcsesség ellen hatalmat adott neki, amely az ő munkálkodását kijelölte.

*

Dr Jekyll különös esete.

Egy angol írónak egy igen fantasztikus és érdekes könyvét olvastam a napokban. A könyv oly tanulságos és mély erkölcsi tartalommal bír, hogy egyes részei egy vallásos lap keretébe is beleillenek.

A regény hőse egy orvostudós, akit már gyerekkorában sokat foglalkoztat az a gondolat, hogy az ember tulajdonképpen két részből van megalkotva s minden emberben egyaránt vannak jó és rossz tulajdonságok, s így a jó és rossz állandóan küzd egymással egyúgyanazon emberben. A doktor folyton azon kísérletezik, hogy ezt a kettős ént hogyan válassza el egymástól, míg végre sikerül egy olyan csodaszert felfedeznie, melynek segítségével a két énje kétfelé válik; azaz átváltozik s egész új alakot öltve, megjelenik a második én: a rossz tulajdonságok megtestesülése: azaz a rossz ember.

Ennek a kettős életnek a leírását tartalmazza ez az érdekes könyv.

A doktor válaszuton áll; élhetné egy angyal, de élhetné az ördög életét is; ám a rossz ellenállhatatlanul vonzza. Eleinte a rossz kisebb benne, mint a jó. Így élte aztán a doktor kettős életét, élvezte felelősség nélkül az életnek minden oldalát, ami bűn és rossz, mert hiszen a csodaszerből csak egy adag ital kell, hogy visszavarázsolja régi énjét. Ugy, hogy senki sem sejté a tekintélyes doktorban a könnyelmű bűnök elkövetőjét.

Igy megy ez sokáig, míg egyszer csak azon veszi észre magát, hogy a rosszabbik én kezd urrá lenni felette. Eleinte nehezebb volt doktorból átváltozni szörnyeteggé s a visszaváltozás ment könnyebben; később azonban fordítva történt, mind nehezebb volt a jó alakhoz visszatérnie, a jó én mind nehezebben birt megbirkózni a rosszal és azt vette észre, hogy a rossz én már nőni kezd, sőt már egyenlő lett a jóval s hogy jó alakját ismét felvehesse, egyre nagyobb adag orvosság, — egyre több erő — kellett.

Egy reggel arra ébredt, hogy éjjel álmában varázssital nélkül is megtörtént rajta az átváltozás — már jött a bűn, bár nem is hívta. Ezen igen megdöbbenve, ösztönszerű veleszületett vonzódással a jóhoz, minden erejét összeszedve, elhatározza, hogy most már mindig a jó mellett marad. Haj, de olyan sokáig üzte könnyelmű játékát, a rossz már annyira urrá lett felette, hogy nem bírja többé vágyát legyőzni s nem tud többé ellentállni. Egy hosszabb szünet után újra felveszi rossz énjét és ekkor a visszafojtott és felgyülemlett szenvedélyek végzetes tette ragadják. Egy elhagyott utcán csekély szóváltás miatt megtámad és megöl egy ártatlan embert.

Megrázó, bűnbánó s lelkiismeretmardosó részek következnek. De csodálatos, ugyanakkor — az önvád mellett — egy megkönnyebbülés érzése is lepi meg: az, hogy ezzel most már örökre megszabadult a második alakjától, a rossztól s mindentől, ami abban rossz volt, mert nem idézheti már többé azt az alakot, mert azt, mint gyilkost, halálra keresik. Természetesen ezt nem találják sehol, teljesen eltűnik s a doktor azt hiszi, hogy örökre. Élete megváltozik, ismét a régi nemes, istenes életet kezdi élni. Sok jót cselekszik, ezzel próbálja lelkiismeretét megnyugtanni s bűnét levezekelni. Már-már kezdi magát boldognak és megelégedettnek érezni és ekkor váratlanul, hivatlanul,

ében, szerek nélkül, egyszerre csak megint utóléri az átváltozás, megjelenik a rossz, a torzalak, akit, mint gyilkost üldöznek. Nagy megdöbbenéssel s irtózáttal tapasztalja, hogy arról az utról, amelyre lépett, már nincs visszatérés és most már gyors és végzetes a bukás.

Most már hívás nélkül is mind gyakrabban megjelenik a rosszabbik én s mindtovább időzik nála s mindnehezebben tud megszabadulni tőle, nem használ ellene a legkétségbeesettebb küzdelem sem. Nem mer emberek közé sem menni, hogy nem ott a társaságban éri-e utól az átváltozás. Már aludni sem mer, nehogy álmából, mint a bűnök megtestesülése, ébredjen fel.

A végül bezárkózik egy szobába; még a cselédsége előtt sem mer mutatkozni. Ekkor ébred arra a szörnyű valóra, hogy szere fogytán, többet olyat a legszorgosabb kutatás mellett sem képes kapni s ha az utolsó adag elfogy s rossz alakja újra meglepi — nincs ellenszer, nincs ellenállás — többet nem tud megszabadulni tőle s így önkezeléssel vet véget boldogtalan életének.

Eddig a történet. Mindezek alatt a küzdelmek alatt a szellem mintegy különálló harmadik, mindig ugyanaz marad, éberrel figyelve a jó küzdelmét a rosszal, de mit sem tehet ellene.

A könyv megdöbbenően mutatja fel a lélektani igazságot, hogy a bűn nemcsak azt az egy embert dönti romlásba, aki vele könnyelműen játszik, de még azt is, akivel az érintkezik s akit az titkába és sorsába beavat. A gyarló ember hiába kísérletezik csodaszerekkel, hogy a rossztól szabaduljon. Egy orvossága van csak: Krisztus evangéliuma.

R. L. Stevenson nyomán angolból: *Ercsey Rózsá*.

HIREK

Theológus konferencia Kolozsváron 1930 febr. 3—7.

A kolozsvári theol. ifjuságnak az első félévi kollokviumok után és a második félév megkezdése előtti számadása és jövőbe nézése volt ez a konferencia. Ezt a szerepet tölti be már negyedik éve, amikor gyakorló lelkipásztorok mondják el a tapasztalataikat azok előtt, kiknek ifjúsága abban telik el, hogy keresik, hogyan válhatnak alkalmassá az Isten ügyének a szolgálatára. A konferencia alatti megbeszélések reá világítottak a theologiai élet fogyatkozásaira és feleletet igyekeztek adni arra a kérdésre, hogyan ápolhatja az ifjuság egymás hitéletének az erősítését.

Kiemelte a megbeszélés a szolgálat fontosságát és annak jelentőségét a hivatásra készüléskor és a hit erősítése szempontjából. A tekintély kérdése a ref. egyházban, az erdélyi szekták ismertetése és velük szemben való magatartás, fajtság kérdése, Krisztus és Antikrisztus a világban címek alatt felsorakozott előadások aktuális kérdéseket tisztáztak. A mai ifjuság pszichológiájáról szóló előadás (dr Imre Lajos) ismertette az ifjuságra vonatkozó lélektani kutatások módszereit és eredményeit. A prófétizmus a kálvinizmusban (dr Kecskeméthy J.) és a humánus a theológiában és az életben Dr Makkai Sándor, előadásai

után Az egyház és a munkás mozgalmak címen Horváth Jenő aninószai lp. előadása következett, míg a konferencia utolsó előadását dr. Tavasz Sándor tartotta a katolicizmus és a protestantizmus viszonyának mai theologiai megítélése címen. Ezután megbeszélés volt. Minden napot közös áhitat kezdett és csoportokban bibliatanulmányozás zárt. Az Isten tegye gyümölcsözővé e drága alkalmakon elhintett magvait az Ő üzenetének.

A szentleányfalvai Református Nőszövetség február 23-án műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendezett saját pénztára javára. Előadásra került „A két süket” c. egyfelvonásos vígjáték és „Az asszony hangja” c. vígjáték. A szereplők mindannyian megfeleltek a várakozásnak és igen szép eredményt értek el sikerült játékaikkal. Az alig pár hete megalakult dalárda az egyik vígjáték keretében magyar dalokat adott elő és méltán osztozott a szindarabokban szereplőkkel a tapsokban. A két szindarab között levő szünetben ifj. Bimbó Péter keltett feltűnést gyönyörű hangjával

magyar dalokat énekelve zenekísérettel. Ugy a szereplőknek és a dalárdának, mint a támogató közönségnek köszönetüket nyilvánítják a Nőszövetség nevében a sikerért legtöbbször fáradó Nagy Dániel-né elnök és Költő Rózsa alelnök. Erkölcsei és anyagi sikerben bőven volt része a Nőszövetségnek, mert a magyar reformátusok alig egy pár kivételével mindnyájan jelen voltak és a környékből megjelent vendégekkel a reggeli órákig vigán töltötték az időt.

A szalmári Lórántfi Zs. egyesület f. hó 22-én tartotta szokásos évi szeretetvendégségét, mely minden tekintetben jól sikerült.

Szabolcska Mihálynak most jelent meg „Isten közelében” című verskötetete, amely csupa vallásos verset tartalmaz és nagyon alkalmas könyv biblia körök számára. A könyvet a budapesti Sylveszter nyomda adta ki, s 120 lei utánvétellel megrendelhető a Temesvári [Timișoara] lelkeszi hivatalnál.

Társszerkesztők; Arday Aladár, dr. Bodnár Gábor, Bokor Sándor és Szombati Szabó István.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

752—1930. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli román vizsgára kötelezett középiskolai tanárnak, tanárnőnek és tanítónőnek.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a közoktatás és vallásügyi miniszter A) 26212—1930. sz. határozatából a román vizsgára vonatkozó intézkedéseket.

1. Vizsgára kötelezettek mindazon tantestületi tagok, akik az előző románnyelvi vizsgákon legalább 6-os médiát el nem értek s erről szóló bizonyítvány kezükben nincs.

Mentesek a vizsgálat alól, akik 1925 december 22-én az 55-ik életévet, illetve 30-ik szolgálati évet betöltötték; akik 1923 óta külön románnyelvi vizsgát tettek; továbbá akik 1920 óta román miniszteri

biztos jelenlétében, a román nemzeti tárgyakkól is tettek képesítő vizsgálatot s ez a körülmény oklevelükből kétségtelenül megállapítható.

Az ez évi vizsgálati határidők az utolsó alkalom a vizsgálat letételére.

2. 1930 ban két vizsgálati határidő lesz, április 23—26 ig és augusztus 20—26-ig. A vizsgálat helye:

a) tanítók és tanítónők számára az illető miniszteri igazgatóság székhelye; azaz Máramaros, Szatmár, Szilágy-vármegyék tanítói Kolozsvárt, Bihar, Arad, Temes-Torontál, Krassó (Caraş) és Szörény (Severin) vármegyék tanítói Temesvárt vizsgáznak.

b) A tanárok és tanárnők számára, (Bihar és Szatmár vármegyék) Kolozsvár.

3. A románnyelvi vizsga anyaga:

Tanítók és tanítónők részére:

a) Románnyelv, a románok története, Románia földrajza és alkotmánytan az állami elemi iskolák IV. osztályának programja szerint,

b) románnyelvi fogalmazás, amely áll a IV. elemi osztály fejlettségi fokának megfelelő diktálás után írt szövegből (dictat scris) és valamely IV. elemi osztályos olvasókönyv anyagából vett öt perces beszélgetésből.

Tanárok és tanárnők részére:

a) Szabad fogalmazás románnyelven, amelyből kitűnjék az írásbeli kifejezési készség.

b) A XIX. századbéli és az egykorú irodalom története, amint az a liceumok programjában foglaltatik.

c) 5 perces beszélgetés, amelyből kitűnik, hogy a románnyelvet élőszóban bírják.

A történelem-, földrajz- és jogtanárok vizsgálatot tesznek a románok történelméből, Románia földrajzából, alkotmánytanból a gimnázium III. oszt. programja szerint.

4. A vizsgára kötelezettek táblázatát az iskolák igazgatói állítják össze s betérjesztik március 15-ig a fenntartóknak.

7. A sikeres vizsgához 6-os média szükséges.

8. A tanárok 300, tanítók 200 Lei vizsgadíjat fizetnek.

9. Ha valamely vizsga-bizottság előtt 20 vizsgázónál kevesebb jelentkezik, azok más vizsgálóbizottság elé utalandók.

A 4. pont értelmében elrendelem, hogy folyó hó 15-ig minden iskola küldje be a tantestület táblázatát következő rovatokkal: Folyószám, a helység neve, vármegye, az iskola jellege, a tanítók neve (betűrendben); melyik vizsgahatáridőn kíván megjelenni; a megjegyzés rovatban feltüntetendő, hogy milyen címen mentes a vizsgálat alól (p. o. 1925 december 22-én betöltötte az 50 évet, vagy letette a román vizsgát _____ (hatóság) _____ számú bizonyítványa szerint). Oradea—Nagyvárad 1930 március 3. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Tanügyi: 648—1930-II. szám. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli elemi iskolai igazgatóságnak. Tudomásvétel és mihez-tartás végett közlöm a Közoktatás- és Vallásügyi Miniszterium 29,799—1930. számú rendelete alapján, hogy az iskolai autori-

zációknak a törvény szerint a Monitorul Oficialban leendő meghirdetéséért 400 lei, tanítói autorizáció meghirdetéséért 160 lei fizetendő.

Ezek a díjak az eddigi gyakorlat szerint *csak a miniszterium felszólítására fizetendők be* a következő módon.

A legközelebbi Administrația Financiarănál beadandó a következő Declarația: Domnule Administrator, Am onoare a depune la cassa depunerilor pe seama Monitorul Oficial [la Stat art. 43] pentru publicarea autorizației de funcționare a școlai primare reformate din [az iskola neve, vagy:] a inv. reformat din [a helység neve] [a tanító neve, elől a vezetéknev] acordate de Minister cu ord. No [a miniszteri rendelet száma és kelte] rugându-vă să binevoiți a mi elibera cuvenita recepisă. Cu toată stima, Președintele comitetului școlar [a lelkész aláírása, pecsét] 8 leies okmánybélyeg.

Ezen befizetésről kapott [„Recepisă”] nyugta a miniszteriumhoz beküldendő a következő jelentés kíséretében: Domnule Ministru, La ord. Dv. No. [a rendelet száma] am onoare a-vă înainta recepisa în valoare de Lei pentru publicarea autorizației acordate, școlai primare reformate din [helység neve, vagy:] inv. reformat din [helység neve, tanító neve] în Monitorul Oficial, rugându-vă cu toată stima, să binevoiți a proceda conform ord. Dv. 29,799—1930. Záradék mint fent, bélyeg nélkül. Oradea—Nagyvárad, 1930 március 5. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Tanügyi: 658—1930-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai igazgatóságnak.* Folyó hó 20 ig beküldendő a következő tartalmu iskolai kimutatás: 1. Vármegye. 2. Helység neve. 3. Az iskola fokozata. 4. Fenntartó neve 5. Az iskola alapítási éve. 6. Megszakítás nélkül működött-e? Ha működését megszakította, mettől meddig. 7. Nyilvánossági joggal vagy nyilvánossági jog nélkül működik-e. 8. Beadta e az autorizációs kérvényt az 1925-ös törvény [Magánoktatási törvény] szerint. 9. Mikor adta be ezt a kérvényt. 10. Kapott e választ vagy nem. 11. Van e autorizációja az 1925-ös törvény szerint s ha van, a rendelet száma és éve. 12. Ha van régebbi autorizációja, melyik hatóság adta, ezen autorizáció száma. éve. 13. Hány osztállyal működik jelenleg. 14. Hány tanítóval. 15. A tanító neve és keresztnéve. 16. Melyik osztályban tanít. 17. Van e vizsgája a román nyelvből, 18. A bizonyítvány száma és éve. 19. Letette e az esküt és mikor. 20. Titular-e vagy suplinitor [a provizorus tanító a titular csoportba tartozik]. 21. Kért-e autorizációt a magánoktatási törvény 15—17. fejezete értelmében. 22. Végleges, vagy egy évre szóló autorizációja van-e. 23. Az iskola igazgatójának neve és keresztnéve, van-e autorizációja a törvény 16. fejezete szerint. 24. Az iskola előadási nyelve. A mulasztásokból származó károkért a mulasztókat anyagilag is felelőssé fogom tenni. Oradea—Nagyvárad, 1930 március 3. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Teljesen új komplett 20 kötet
Révai Nagy Lexikon

— az eredeti bolti ár helyett —

18,000 Lei áron eladó.

10 kötet nagy album alakú
 teljesen jó állapotban levő Atheneum kiadású

Magyar nemzet története

dús aranyozású, egész vászon kötésben

2800 Lei áron eladó

Béres Károly könyvkereskedésében

a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület könyvkiadójánál
 Oradea—Nagyvárad, Iosif Vulcan (Hagy Sándor-u.) 14

Legszebb alkalmi ajándék
 a nt. Székész urak részére
a palást.

Kérem a Nőegyletek stb.
 nb. rendelését.

SZÁNTÓJÓZSEF

palást készítő

Hódmezővásárhely.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagytszt. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Bihor
Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyvársárhelyen.

Befizetett üzletrésziőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-
számítol váltókat. Folyósít* jelzálog-
kölcsonöket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.

**Képviselet a triestli „Adriai”
biztosító-társaságot. 10**

ORGONA- HOMLOKZATSIPOK

a rekvirált sipok helyébe első-
rendű kivitelben készülnek

Weyenstein & Fiai

orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok
és pedálos harmoniumok ál-
landóan raktáron. Orgona-
javítások, tisztítások és
hangolások pontosan eszkö-
zöltetnek. Költségvetéssel és
harmonium árjegyzékkel díj-
talanul szolgálunk. 10

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

h a r a n g j a i t 10

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

Alapított 1840-ben

Érte 1930. III. 23.

Jkt: 55-1930.

Judomásra
D. Kiss Lajos

VI. évf.

Oradea—Nagyvárad, 1930 március 15.

11. sz.

REFORMÁTUSOK LAPJA

h Királybágyó melléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlöny

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyükre évi 350 lei előfizetési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lappéldányok ára 15 lei.

Megjelenik minden héten szombaton.

A bibliakörös ifju lelki élete.

Tereh Géza előadása a szatmári ifjusági napon.

Ni ez épp úgy beszél, mint egy Jézus; akárcsak a bibliát olvasná — mondják a kocsmahős barátok, a felaggódó szülők s neki átvillan a fején: Jézus! Biblia! és már szalad is haza, kiásni a padlás lomjából a régi bibliát, abból az időből, amikor még boldog és megelégedett nagyapa olvasgatott abból. Igen, itt lesz leírva, visszaremlik gyermekkorából, hogy milyen feltételek mellett segít Isten! Itt írta le az Ő fia, akit embermintának küldött a földre, milyennek kell lennünk, hogy boldogok legyünk mi és világunk. Elkezd olvasni! Megütközik! Hisz ezek nem praktikus dolgok! Egyszerű gyermeki mesék! De nem enged! Biztosan később jön! S lassan kezd megvilágosodni elméje! Ni, én erre sohsem gondoltam, ezt sohsem csináltam így, én nem, nem ilyen vagyok: nem szerető, hanem veszekedő, nem alázas, hanem hengegő mikor van valamivel, nem dolgos, mert csak muszályból, pénzért csinálom a munkám, nem szánakozó, mert nem tudtam annyira együtt érezni a más nyomoruságával, hogy a magaméból adjak neki! Irigy, bosszuálló, ellenséges, káromkodó, hazug, rossz életű, pazarló voltam... Jaj Istenem, csak most veszem észre, hogy itt belül, ahol a lelkemet tudtam, egy mocskos fekete rongy van, ami megfertőzi az életemet, mint egy gennyedő kelés! Az a hófehér patyolat, amit belém lehelt léleknek a Teremtő, az étellel való érintkezés gondtalan óvatatlanságában teli lett folttal, meghentergett mindenféle pocso lyában s én nem tudtam, nem éreztem mi a baj az életemmel! Hát ezért nem tudtam én boldog lenni! Hát ez piszkolta be az örömeimet, ez fedte be feketére a jövőt! És lázasan nekifog tisztítani! Foltonként mossa ki ezt a bűnpiszkos rongyot s észre

sem veszi, hogy mind fehérebb, mind fényesebb lesz abban az arányban az élete, hogy ő most már nem érzi magát szegénynek, mert a ritka garas is nagy kincs, az azt megbecsülni s megtakarítani tudónak. Hogy a biblia otthon tartja, vagy a templomba ösztönzi, vagy magános sétákra, melyeken a természet csodáit szemlélve, el lehet gondolkozni szép és emberi dolgokról, a világ és élet csodálatos kérdéseiről. Hogy már nem olyan inyenc falat a más szétcsámcsogott becsülete, mert azzal csak törpe lelkek igyekeznek magukhoz mocskítani, aki kinőtt a burjánerdőből. Hogy most már a komoly barátokat szereti, akiket ugyanezek a dolgok foglalkoztatnak s emiatt nem oly kedvesek már a barátnők és barátok tartalmatlan fecsegése, a könnyelmű, vagy éppen káros szórakozások. Hogy ő vidám mulatás és bor nélkül is, jó kedve van tánc nélkül is [bár azoknak sem ellensége, akik ebben élvezetet találnak], mert pihent, nem nyűtt szervezete könnyen és örömmel dolgozik, munkája jó és megbecsülik. Jön az anyagi boldogulás! Értitek? A lelki hasznon felül jön az anyagi haszon is!

Mik lesznek azok az anyagi hasznok? 1. Kiegyensúlyozott lesz az élet, melynek megvan a határozott irányelve és értékelési szempontja, aminek alapján minden viszonyok közt töprengés nélkül felismeri a helyzetet, a helyest és határoz. Hát hogyan boldogulna az, aki gyorsan belát és tud határozni! 2. Az ilyen Istenben bizó élet nem roppan össze még az élet nagy csapásai alatt sem: kedvesek sirján, anyagi tönkremenetelnél, hanem, mint Jóbnak, marad ereje új életet kezdeni és még sebzetten is használni. Micsoda kincs egy ilyen megtörhetetlen munkaképesség! 3. Az ilyen élet mindig tele van reménnyel a jobb felől s nagy segítség a remény, nagy erő a sikerről való meggyőződés minden munkában és harcban. 4. Az ilyen élet időnként biztató jeleket, helybenhagyásokat kap, amik megóvják az időelőtti csüggedéstől, mikor kitartással célhoz lehet jutni. Micsoda adomány az aranykeresőnek, ha valaki megsugja neki: erre áss! erre van! 5. Az ilyen élet tele van örömmel: a jótett, a betöltött kötelesség, a szolgálat, az Istennek való engedelmség örömeivel s mennyivel többre halad az, aki jókedvvel és a dicséret biztos reményével végzi munkáját. 6. Az ilyen élet nem irigy. Nem kérdi, hogy megy másnak, mit keres más, mért nem megy neked úgy, mint másnak, csak megy a maga útján a lélek öntudatos nagy egészségével, azon szilárd meggyőződéssel, hogy amit tesz, az neki hasznos és Istennek kedves. A rossz

példát nem követi, a boldogabbat nem irigyli s így nem kinezva fölösleges gondoktól, sokkal többre halad. És ezek fölött az anyagiak fölött magasan szárnyal az ilyen élet legnagyobb nyeresége: Felül a gyarlóságokon és bajokon, Isten nyugalmában élem e világi életet és csendes szívvel vagyok mindennap kész utolsó órára, mert igaz meggyőződés: Nekem az élet Krisztus és a halál nyereség!

Ezt tanította a biblia az ő naiv gyerekes nyelvén a mi ifjunknak testvéreim s ő most már tudja, hogy ilyennek kellett lennie a szent könyvnek, mert vele, eltévedt bűnös gyermekkel kellett ezeket megértetnie. Ez az ifju igazi bibliakörös most már mindörökké. Megszerezte azt a lelki életet, ami magasan fölé emeli az állatnak és minden földi nyomornak és bajnak, fel egészen Isten országáig, azaz az ideálisan szép és boldog jövődőt, mely az ő lelkében jelenné varázsolódott, hogy onnan sok-sok ezer bibliakörös leány és fiu lelkéből kivetítődjék testi valósággá az egész világba.

De azt kérditek, hét én hogy juthatok el ebbe a boldog Eldorádóba, aki nem vagyok olyan akaraterős, mint ez az ifju? Azt mondhatnám röviden: Vegyétek elő a bibliát, olvassátok sokszor Jézus életét és tanát. Annál igazabb lesz belső életetek, minél jobban kezdtek hasonlítani Ő hozzá, hisz Ő a világ szent és igaz emberi példányképe. Ha mi mind Jézusok lennénk, de boldog Istenországa lenne ez a föld s annál inkább az lesz, boldog és békés paradicsom, minél több jézusi lélek fog működni benne. Ehhez a Krisztushoz kell hasonulnotok testvérek minél jobban! Mindenkinek föl kell tennie a kérdést: Mi nekem Krisztus, akitől azt kívánom, hogy boldoggá tegyen? Mit tettem én Ő érte, akitől elvárom, hogy mindent tegyen én értem azon felül is, hogy vérével megváltott? Jaj de kevesen teszik fel ezt a kérdést és emiatt jaj de sokan kopognak hiába testvéreim a boldogság hamis ajtóin! Jézus még a hívőknek is legtöbbször egy idegen amerikai nagybácsi, akinek kötelessége jót tenni, hiszen gazdag!

Szörnyü magától értetődőnek találjuk, hogy meghalt értünk és közömbösen tudomásul vesszük, hogy megváltott, ellenben nem igen élünk ezzel a lelki ajándékkal. Testi megváltást várunk tőle. Végtelenül helyeseljük, hogy Ő király legyen e földön, de mi legalább is miniszterek az Ő országában dús kereseti lehetőségekkel — mi virágvasárnapi zsidók! És mert ezt a kívánásunkat nem teljesíti, oh hányszor felfeszítjük a gyalázkodás,

a káromkodás keresztjére — mi pogány keresztyének! Más jóakarónknak legalább hizelgünk, leveleket írunk, Jézust, egyetlen igazi jóakarónkat ellenben legföljebb arra méltatjuk, hogy kérjünk tőle s esetleg udvarias köszönetre, ha megajándékoz, de követni — azt nem tesszük — mi templomcsarnokbeli galambkufárok! Pedig addig ez a Jézus nagyon szegény és nagyon boldogtalan, mint a legelhagyottabb száműzött király, mert egyetlen emberi életét hiába áldozta fel a gyalázat fáján. De abban az arányban fog gazdagodni, fog tudni adni és fog adni neked is testvérem, minél jobban igyekszel kedvébe járni, hozzá hasonlítani. Mert az Ő egyetlen öröme és fizetsége, hogy te embergyermek, akit oly szívszakadva óhajtott boldoggá tenni valóban rátérj az arra vezető helyes útra, az Ő útjára és az légy valóban: boldog!

De beszéljünk gyakorlatiasabban! Az új útra térés kezdődik egy szigorú önvizsgálattal: Vajjon kinőtt már az én lelki életem az állati fokból? Hiszek-e a nagy Isten mindenhatóságában és nem fakadok csúf szitokra, ha megrendelésre nem szállítja a boldogságot? Kíváncsi lenni: Mit kíván tőle lelkem s általa Isten? Ezek a kívánságok részben ellentétben vannak a praktikus gondolkodással. Azonnal határozni: A praktikus élet változandó, a lélek örök és változatlan, tehát azt választom amit lelkem kíván Nagy baj lenne, ha lelkem tiltakozna és nem segítene a munkában, melyet testem folytat, amit még ideiglenes lemondások és áldozatok árán is meg kell akadályoznom, mert a nyugtalan életű gazdaságnál jobb a nyugodt életű közepszerűség. Elhatározom, hogy belekapaszkodom az örök irgalomba, Istenbe és vele fogom jövőmet megcsinálni. Hiszek benne rendületlen és semminek nem engedő hittel. Igyekezem minél jobban megismerni, a biblia nyomán. Elszomorodok azon, hogy mily csúf és haszontalan volt eddigi életem s milyen gyarló, esendő prédája vagyok a bűnnek most is. De elhatározom, hogy ellent fogok állani, mert meggyőződésem az, hogy ilyen élet mellett szorgalmam és munkám boldog földi életet, megelégedést, megbecsülést, sikert fog hozni. Mert a világ boldogtalansága nem csak anyagi, tehát nem is lehet csak tudós világboldogító elméletekkel megoldani. Hány boldogtalan milliomos van, akinek még jobban fáj a gyógyíthatatlan betegség, mint a szegénynek, akinek ép úgy fáj vagy még jobban a hiányzó millió, mint a koldusnak a hiányzó betevő falat... Anyagi megoldásokkal e világot csak ideiglenesen és akkor is csak egyesek vagy egyes

osztályok számára lehet boldoggá tenni mások megnyomortásával, akiknek könnye és sóbaja elront minden örömet. Nem elég ez sem! Az ember gyarló és visszaesik a rosszba. Szigorú ellenőrzés kell! Minél gyakrabban, lehetőleg esténként számon kell kérnie magát: Követtem-e az előírásokat? Valóságos bűnstatistikát kell vezetni a leggyakoribb a begyökerezett bűnök nyilvántartására és céltudatos kintartással irtani ki őket. Tagadhatatlanul nehéz hadjárat ez, de mit nem tesz meg az ember, ha biztosítja a gyógyulást! Isten biztosítja boldogtalanságunk meggyógyítását ezen az áron, hogyne volna hát érdemes megpróbálni?!

Ez és így volna az lelkiélet, melyet egy bibliakörösnek élnie kell. Nagy lemondások, de nagy, földi mértéken felüli jutalmak élete ez. De lelkemre állítom s velem ezer és ezer katonája ennek a mi mozgalmunknak, hogy a krisztusi világnézetten alapuló lelki élet a mai világprobléma egyetlen maradéktalan megoldása.

Ha jónak és szépnek tartják ezt az életet, jöjjetek tisztába velem: mi volt és mi kellene hogy legyen nektek a Jézus. S ha még senkitek nem volna, hívjátok be ezt a kedves vendéget a lelketekbe és ne engedjétek el onnan soha. Olyan szép, szelíd ragyogású lesz a lelkek az Ő jelenlététől, hogy a belőle kisugárzó fény ezüstté fogja varázsolni a földi sarat és egy szép, boldog életű világgá festi azt át, amilyenek álmodjátok. Ti vagytok ennek a nagy átfestési munkálatnak az előmunkásai bibliakörös fiúk és leányok! A ti lelketekben kell kicsirázni a ragyogásnak, mert a ti lelketekben vette el az igazság magja. A ti kezetekben van letéve a világ szebb jövője. Oh ébredjen fel bennetek e gyönyörű, e magasztos elhivatás büszkesége. Éreztétek meg, hogy glóriát szánt a fejeteke Isten és az általa diktált emberi történelem, a szebb, az emberibb, a Jézusibb jövő glóriáját és énekeljétek elébe a fővezérnek hozsánnás lélekkel: Jer áldott vendég, várunk téged!

Folytatás és vége.

FELHIVÁS! Felkérjük azon előfizetőinket, akik előfizetési díjakkal még az elmúlt évről hátralékban vannak, hogy azokat lehetőleg postafordultával ki-egyenliteni sziveskedjenek.

Egy érmelléki ref. lelkész megfigyelései dr Gyenge János kiskereki-i szereplése körül.

Dr Gyenge János az „Evangélium Hirnöke“ című lapjának márciusi számában a kiskereki-i ref. egyház feldult állapotát veszi vizsgálat alá s teszi bírálattá tárgyává. Kimegy feleségestől a helyszínre is, meghívja magát békét, rendet teremteni. Az esperes intézkedéseit, — amit csak egy, a napilaphoz intézett magánlevélből ismer, — lekritizálja, a 73 éves öreg lelkészt a jegyző lakására hivatja s tanácsokat ad neki, hogy a két év óta felszaporodott egyházi adók peres behajtását azonnal szüntesse be s ezen elhatározását jelentse be az állami iskolába általa összehívott gyűlésen, — helyesebben „istentiszteleten“, — melyen az előima elmondását kegyeskedett átengedni az illetékes lelkésznek, az egyházi beszéd tartását magának tartva fenn. Mikor az elgyötört öreg lelkész az ajánlatot nem fogadja el s a méltatlanul ért sérelmek miatt kifakad, nagyon szép bibliai idézetekkel, a saját életének, sorsának drámai ecsetelésével igyekszik őt jobb belátásra bírni. A jelzett iskolai „istentiszteleten“ beszél a ref. egyház életét összemorzsoló hitbeli tespedésről, ami kiűzte őt a nagy egyházból, de amelybe visszatérni kedves vágya és felhívja a gyülekezetet, hogy ne lépjenek ki addig az egyházból, míg sérelmeiket nem orvosolja a felettes hatóság, de ha az kívánságuk szerint nem orvosoltatnék, az esetben átveszi őket az általa alakított ref. hitvallású presbyteriánus gyülekezetbe, nehogy a szekták karjaiba dőljenek. Beszél aztán az általa meglátogatott tanítók nyomoráról, leírja, hogy papi fizetésért történik a peresítés s hogy miért vonakodnak a hívek a terményfizetést megadni a lelkészeknek.

A lelkek megnyugtatósa, a felkavart béke helyreállítása végett megküldötte aztán több száz példányban elmefuttatásait a kiskereki-i híveknek s a vidéken többeknek. Ezen az uton jutott kezemhez is egy példány s az abban leírottak készítenek, hogy bizonyos pontokra nézve megadjam én is feleletemet.

Téved dr Gyenge János, amikor azt írja, hogy az egyház perre hajtotta be az egyházi adót. Az ügyvédi felszólítás, amit csak mint végső eszközt használt az egyháztanács, még nem peresítés. 260 adófizető közül 1928. és 1929. évi egyházi adóját összesen 60 adófizető fizette be 1930 január 1-ig, hiábavaló volt a közigazgatási hatóság segítségének kérése s a minisztériumhoz való folyamodás, melynek mindenike még 1929 május 7-én beadatott. Nemcsak a lelkész fizetése nem folyt be, de nem lett fizetve az egyház adminisztrációs szükségleteire kivetett adó sem s így állott be az az eset, hogy az egyházkerületi s egyházmegyei járulékhátrányait is a lelkész államsegélyéből

kellett visszatartani, vagyis nem az egyház fizetett a papnak, de a pap fizetett az egyházért. Ezt természetesen helyes és megengedhető dolognak minősítette Gyenge ur.

Kimenve Kerekibe, uri és papi emberhez méltónak tartotta azt Gyenge ur, hogy ahelyett, hogy felkereste volna az öreg lelkészt lakásán, a jegyző urhoz hívatta fel. Helyes dolognak tartja-e, hogy eltekintett a ref. egyházban századok óta fennálló jogszokástól, a lelkész beleegyezése nélkül tartott istentiszteletet? Tudnia kellett volna, hogy nálunk még a Püspök sem predikál a paróchus pap beleegyezése nélkül, hiszen pusztán ezen ténykedésével igazolta, — amit már nagyon sokan állítanak, hogy az általa alakított presbyteriánus társaság a mi testünkről leszakadt közönséges szekta, felekezeten kívülség, amelyhez való csatlakozással kívánja megmenteni a kiskerekieket.

Amit a papi fizetések megállapításánál, a terményfizetések megtagadásának indokolásánál mond dr Gyenge János, abból már a lelkészek elleni célzatos, több, határozott lázítás tényét lehet megállapítani. Békét, közeledést, megértést akar az az ember, ki magát apostolnak tartva, tudatosan ferdíti el az eseményeket? A tanítói igazolt nyomor színezésével tendenciózusan a lelkészeknek szinte nehéz helyzetét jólétben való dobzódásnak minősíti. A kiskereki-i lelkészi fizetést havi 8000 Lei államsegélyben, 10 öl fában, 65 köből rozsbán, 32 hold földben állapítja meg s publikálja is. Téved. Az államsegély csak havi 6000 Lei, melynek 10 %-a mindig levonatik nyugdíjra. A fa nem 10 öl, csak öt, a másik ötért összesen 500 Leit, tehát egy negyedöl fa értékét fizeti az egyház. Három gyermeket a házon kívül taníttatva, kérdezem, miből dobzódik odahaza a papi család? Nem akarom feltenni dr Gyenge urról, hogy a családtagok számának mesterséges s meg nem engedett apasztása által gondolná redukálhatni a papoknak családfenntartási gondjait s terheit!

Dr Gyenge idézett közleményében nyíltan hirdeti, hogy 1908-ban megszűnt a belhivatalnokok terményfizetése. Aki ilyet mond, ír s hirdeti, annak minden szaváért helyt is kell állania. Nem tudja, vagy elfelejtette Gyenge ur, hogy 1908-ban az adósegély országos beállításakor egyenesen a hivek tetszésére és választására volt bízva, hogy vagy egységes árak szerint (5 évi átlagár mellett) válják meg a belhivatalnokok terményjárandóságát, vagy fizetik azt természetben tovább is? Nem tudja, hogy egyes egyházmegyék összes egyháza sohasem váltották meg a terményeket, fizették, fizetik ma is csonkítatlanul, díjlevél szerint? Feledte, hogy a konventi megváltás csak tíz évre szólt s hogy újabb, méltányosabb értékelés nem volt eszközölhető, annak az 1918. évi forradalom, Magyarországtól, a konventtől való elszakadásunk és szervezatlenségünk voltak okai, melyek mindenike össze-

véve sem bonthat fel egy olyan kétoldalu szerződést, mit a díjlevél képez a pap és a gyülekezet között. Lehetetlen, hogy elfeledte volna Gyenge ur, hogy az adósegély folyósítása előtt és után is kapták a lelkészek az u. n. kongruát a magyar államtól, melynek mai, valorizált értéke sok helyen felülmulta azt az összegel, mit a román állam nyújt kongrua, korpótlék s családi pótlék címen összesen.

Dr Gyenge ur jogaiból kiforgatottnak, a ref. egyháztól üldözöttnek tekinti magát, kit még paptársai is kitagadtak. Engedjen meg egy szerény kérdést: Ha valamelyik egyház, amelyik még ma is fizeti a természetbeni járulékokat papjának a régi, hiteles díjlevél szerint, meghivná Önt papjának s módjában volna azt el is fogadni, elengedné-e azonnal a naturálékat? Ha nem, ugy következettlen lenne önmagához, ha igen, ugy Ön lenne 4 gyermekének a legrosszabb apja, ki eldobná magától a gyermekei illő neveltetéséhez szükséges anyagi javakat. Gondolja meg, házon kívül levő gyermekeinek taníttatása, ruházása mit emészt fel! Önnek s nejének a száraz kenyére sem julna semmi. Pedig „minden munkás méltó a maga bérére“, mondja Ön, de a papok, a kollegák szerinte mind méltatlanok, egyedül csak Ön a kivétel!?

Várja, hogy az elhagyott egyház nyissa fel előtte a bezárt kapukat? Apostoli utjában visszavonás, sértegetés, lázítás helyett kísérelje meg a megértés magvail hintegetni, talán vágya könnyebben teljesülhet. Éreznie és tapasztalnia kellett, hogy az egyházi adók eltörlésének s az önkéntes megadóztatás alapján eszközölhető egyházfenntartásnak még nem jött el az ideje. Talán váradi hiveinek buzgósága kivételt képez, de Kiskerekiben, hova Ön nejével együtt kiment s szónokolt, utiköltséget fizetett, ragyon zokon esett a hiveknek, mikor a költségek fedezésére kített persely jövedelme — 42 Lei, — nem fedezve a sokkal nagyobb szükségletet, össze kellett a különbözetet szedgetni egyesektől. Jobb volt nem hallania az egyes kifakadásokat. Higyje el, hangosabbak voltak azok, mint amik elhangzottak az ügyvédi felszólításért felszámított 40 Lei követelésekor.

Ugy hallom, a felkavart kiskereki-i ügy tárgyalásának előkészítése folyik, de — Istennek hála — igen szép eredménnyel folyik az egyházi adóhátrány is, pedig perelve nem volt s nem is lesz senkisé.

A tárgyalás mit hoz, mit eredményez, nem tudhatja senkisé, de mi itt, az Érmelléken egyet megállapítottunk, hogy hiveink, ha nem szeretnek is fizetni, de mégis megbecsülik papjaikat a mai kor megromlott fogalma szerint, Ön azonban sem nem szereti, sem nem becsüli paptársait, akiket elhagyott. Boldog talán csak akkor lenne, ha mindenik kéregetéssel keresné meg kenyerét. Ön szerint hitvány, rossz szolga mindenik, egyedül Ön a jó és tökéletes! Kivánom, legyen Önnek a maga hite szerint!

Érmelléki,

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Miszi Mihályné Sátor Anna, Miszi Mihály nagy- és kisdobai, előbb józsefházai lelkésztársunk hitve élete 41.ik, boldog házassága 20 ik évében, rövid szenvedése után február 27-én, Zilahon az Urban csendesen elhunyt. Temetése március 1-én volt Zilahon a vármegyei közkórháztól. Az elhunytat, ki néh. Sátor Dávid volt színerváraljai lelkész leánya volt, férjén kívül négy gyermeke, édesanyja és két testvére gyászolja. Az Ur adjon vigasztalást a vesztés hiveknek, a hozzá visszaszállott kedves léleknek pedig adja meg hűségese jutalmát: az örökéletet.

HIREK

Urasztall kelyhet adományozott a réli paróchiális körnek Antal Mihály és felesége Antal Juliánna. A kelyhet még akkor megcsináltatták, mikor az új egyházzrész szervezése megkezdődött. A presbiteriális zavarok őket is letépték a református egyház kebeléről. Azonban nem tudtak édesanyjuktól, a magyar református egyháztól elszakadtn élni s visszatértek annak kebelére. Örvendező szívvel vitték fel szép ajándékukat lelkipásztorukhoz, Csernák Béla olasz-i lelkészhez, ki azt febr. 23-án tartott ünnepség előtt adta át a réli paróchiális kör előljáróságának. A hálaadásnak pohara legyen sokakra nézve a Krisztus vérével való közösség (1 kor. 10, 16).

Alapítóányok a szatmári egyházban. Dr Vajay Károly elhunyt főgondnok családja 10,000 Leies alapítványt tett nevére azzal a rendeltetéssel, hogy kamatai az egyház fenntartására szolgáljanak. Ugyancsak erre a célra Muhy Miklós nemrég elhalt egyháztág 5000 Leit hagyományozott. Özv. Kanizsay Jenőné 5000 Leies alapítványt tett a szatmári Lorántffy Zs. egyesületnél azzal a rendeltetéssel, hogy kamataiból

egy középiskolai szegény jótanulót segítse.

Pályamunkák. A Reformátusok Lapjában 1929 jun. 22-én megjelent tankönyvpályázat eredményeként 8 drb pályamunka érkezett be. Ezek közül a bizottság kettőt talált elfogadhatónak, amennyiben a szerzők a bizottságtól kívánt javításokat végrehajtják. A III. oszt. számára „Az Isten dicsőségére“, az V. oszt. számára a „Nem szégyenlem“ jelígűt. A többi pályamunkák szerzőit felszólítja a bizottság, hogy azok átvételről a püspöki hivatalban egy hónapon belül gondoskodjanak. Azokat a pályamunkákat, amelyeket április hó 10-ig el nem visznek, a bizottság meg fogja semmisíttetni.

Kérés lelkész testvéreinkhez. Templomunk kibővítési költségeinek részben való fedezésére egy füzetet adtunk ki, mely Adorján Gábor lelkész atyánkfiának egy *bőjti*, egy *virágvásárnap*, egy *nagypénteki* és egy *husvétli beszédét* tartalmazza. A füzetet, melynek ára 20 lei, azzal a szives kéréssel küldjük meg lelkész atyánkfiának, hogy azt megtartani s árát

— ha más mód nincs — levélben, bélyegben az itteni lelkészi hivatalhoz eljuttatni sziveskedjenek. Kérjük azokat, akik a füzetet nem fogadják el, irányítsák rögtön vissza, hogy annak másutt való elhelyezéséről idejében gondoskodhassunk. Jóindulatu támogatást kér a dicsőszentmártoni Ref. Nőszövetség nevében *Pekri Gézáné* elnöknő.

A kárpátaljai kerületi gyűlés elrendelte, hogy a bibliát minden iskolafenntartó egyház köteles beszerezni és a tanítási napot, ahol felekezesi tanító van, bibliaolvasással kell kezdeni és végezni.

Várkastély a hegyek között. A budapesti reformátusok Baar Madas leánygimnázium új épületét, melyet a budahegyek között emeltek, Január 17-én adták át a közhasználatnak. A gyönyörű épület, amely a budapesti világváros egyik nevezetessége, látni, csodálnivalója. A Lorántfy Zsuzsánnák, Bethlen Katák, Szilassy Aladárnék lelke tüzel benne. Arra hivatott, hogy századokon át szolgáljon a magyar református egyháznak.

Felhívás! Az „Ifju Erdély”, iratterjesztés ki akarja adni Kálvin Jánosnak a szentírás könyveihez irt kommentárjait magyar nyelven és pedig elő-

szőr az ujszövetségi részt. Tisztelettel kérem azokat, a kiknek ebben már kész munkálataik, fordításaik vannak s azt kiadásra hajlandók lennének átadni sziveskedjenek ezt velem tudatni. Az átadás módjai és feltételei is meglevelezhetők az alábbi címen: Dr. Imre Lajos ref. theol. tanár az Ifju Erdély főszerkesztője Kolozsvárt. Ref. Theologia, Románia.

Szabolcska Mihálynak most jelent meg „Isten közelében” c. verskötete, amely csupa vallásos verset tartalmaz és nagyon alkalmas könyv biblikörök számára. -- A könyvet a budapesti Sylveszter-nyomda adta ki és 120 lei utánvétellel megrendelhető a Temesvári (Timișoara) lelkészi hivatalnál.

Társszerkesztők; Arday Aladár, dr Bodnár Gábor, Bokor Sándor és Szombati Szabó István.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

K. K. Amint láthatod, illetve olvashatod, megírtam, tehát ne fáradj vele. — **L. D. Kolozsvár.** Kérem a jelentést mielőbb. —

H. K. N. K. Várom a nyugtázandókat. — **D. I. F.-I.** A cikk folytatása helyszüke miatt kimaradt, jövő számban hozzuk.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

Tanügyi; 973—1930 II szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm, hogy a Közoktatás és Vallásügyi Minisztérium 108.943—1929. sz. alapján azok az iskolák, amelyekben a tantestület vagy a növendékek kezében „A kis hazaszerzők” című röpiratot az ellenőrző

közegek megtalálják, azonnal bezáratnak. Oradea—Nagyvárad, 1930 március 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Tanügyi: 974—1930-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbéli elemi iskolai hatóságnak*, Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a Közoktatás és Vallásügyi Miniszternek a miniszteri igazgatóságokhoz intézett B. 8868—1930. febr. 18. sz. rendeletét. A Minisztérium értesülvén róla, hogy egyes állami elemi iskolai igazgatóságok hivatalból beírják azokat a növendékeket, akik a nyilvánossági joggal bíró partikuláris iskolákban ismétlők maradtak, kérem figyelmeztesse a vezetése alatt álló igazgatósághoz tartozó nyilvános elemi iskolákat, hogy ezek az ismétlő növendékek folytathatják tanulmányaikat azokban a nyilvánossági joggal bíró partikuláris iskolákban, amelyekben az előlépés a M. O. T. 65. fej. 1. bek. értelmében úgy történik, mint az állam iskoláiban. Oradea—Nagyvárad, 1930 március 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Tanügyi: 985—1930-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbéli, a IV. miniszteri igazgatósághoz, Cluj (Kolozsvár) tartozó tanítónak*. Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a IV. miniszteri igazgatóság Cluj (Kolozsvár) 7302—1930. sz. rendeletét. „Főtiszteletű ur! Vonatkozással 357—1930. sz. átiratára van szerencsém válaszolni, hogy a tanítók a M. O. T. szabályzat 31. fejezetében előírt esküt az illetékes revizorátusnál, a revizor előtt fogják letenni, aki az eskü időpontját kitűzi. Aláírások.” Oradea—Nagyvárad, 1930 március 11. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Teljesen új komplett 20 kötet

Révai Nagy Lexikon

— az eredeti bolti ár helyett —

18,000 Lei áron eladó.

10 kötet nagy album alakú teljesen jó állapotban levő Atheneum kiadású

Magyar nemzet története

dús aranyozású, egész vászon kötésben

2800 Lei áron eladó

Béres Károly könyvkereskedésében

a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület könyvkiadójánál
Oradea—Nagyvárad, Iosif Vulcan (Nagy Sándor-n.) 14

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagytsizt. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Arad Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyóásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-
számítol váltókat. Folyósít jelzálog-
kölcsonöket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.*

**Képviselet a triezli „Adriai”
biztosító-társaságot. 11**

ORGONA- HOMLOKZATSIPOK

a rekvirált sipok helyébe első-
rendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai

orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok
és pedálos harmoniumok ál-
landóan raktáron. Orgona-
javítások, tisztítások és
hangolások pontosan eszkö-
zöltetnek. Költségvetéssel és
harmonium árjegyzékkel dij-
talanul szolgálunk. 11

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

h a r a n g j a i t 11

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghuzó motorok.

Alapított 1840-ben

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Or-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyökre évi 350 lei előfizetési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lappéldányok ára 15 lei.

Megjelenik minden héten szombaton.

Káros beavatkozás.

— A revizorátus figyelmébe. —

A közelmúltban a nagyváradai tanfelügyelőségtől olyan értelmű átiratot kaptam, hogy a vallástanitást ellenőrző egyházlátogató küldöttségek ezután csak a vallásórák tartama alatt végezhetik hivatalos kötelességüket. Nem tudom, általános érvényű s mint ilyen, az összes állami iskolai hitoktatókkal közöltetett e ez az intézkedés, vagy — általam nem tudott okból — egyedül csak hozzám küldetett meg, azt azonban tudom, hogy ez intézkedés fenttartása a vallástanítás szakszerű ellenőrzését az állami iskolákban lehetetlenné teszi s így nemcsak egyházi, de pedagógiai szempontból is teljesen tarthatatlan.

Köztudott dolog, hogy az állami iskolákban a vallásórák beosztása alkalmával nem mindenütt szoktunk találkozni a tárgyunk fontosságát megillető előzékenységgel. Legtöbbször teljesen nélkülünk csinálják meg a tanítók az órarendet s a vallástanítás céljára csak az általuk kihagyott üres órák állanak rendelkezésre. Ezek az üres órák a hét különböző napjain lévén szétszórva, a fenti rendelkezésnek megfelelőleg egy vallástanítást ellenőrző egyházi küldöttségnek körülbelül 4–5 nap kellene egy községben tartózkodni, hogy a tanítás eredményét az összes osztályokban számbavehesse. Ez teljesen lehetetlen és keresztülvihetetlen kívánság lévén, nem marad más hátra, mint vagy a hitoktatás szakszerű ellenőrzésének beszüntetése vagy a közölt tanfelügyelői rendelkezés megváltoztatása. Miután azonban a szakszerű ellenőrzés hiánya megbosszulná magát s pedagógiai szempontból is elengedhetetlen, nincs más megoldás, mint a körülményekkel s következményekkel eléggé nem számoló revizori intézkedés hatályon kívüli helyezése, ami annyival is inkább megtörténhetik, mert az eddigi gyakorlat az iskola életé-

ben valamint eddig nem jelentett, úgy ezután sem jelent semmi veszedelmet. Az egyházi hatóságok évenként kétszer vizsgálnak [canonica és dékáni visitáció] s az állami iskolákban a vallástanítás ellenőrzése maximum 2 óra alatt minden esetben megmegtörténik. Ebből az egyik óra rendszerint vallásóra lévén, évenként 2, azaz összesen kettő tanóra megzavarásáról lehet szó, amennyit a vallástanítás rendje érdekében, — azt hiszem — minden iskola visszaesés veszélye nélkül kibírhat és minden tanító reputációja csorbája nélkül elszenvedhet, hiszen ennél sokkal lényegtelenebb okok miatt is nem egyszer, hanem többször megáll évenként nem egy-két órára, hanem egy-két, sőt több napra is a tanítás.

Bármennyire háttérbe szorítottatik is az állami iskolákban a vallástanítás, nem változik az igazság, hogy az oktatásnak a vallás a legfontosabb tárgya, mert nem a számtani, földrajzi, vagy történelmi tudásnak, hanem a vallásos hitnek volt, van és lesz mindig döntő szerepe az ember és emberiség életében. Ez az a tárgy, amelyet épen az állam jól felfogott érdekében nem szabadna soha többségi vagy kisebbségi szempontból tekinteni s amelynek úgy a tanításánál, mint a tanítási ellenőrzésénél a hatóságoknak és iskolavezetőknek a legnagyobb figyelmet és előzékenységet kellene tanusítani. Bizony nem szabadna megtörténni olyasminek, ami a legutóbbi gyantai vizitáció alkalmával február 5-én megtörtént, hogy bár előre jelentve volt a látogatás, fűtetlen iskolaterem várta épen az igazgató osztályában az egyházi látogatókat. Nem hiszem, hogy az illetékes minisztérium, vagy akár a revizorátus is helyeselhetne az ilyen hatalmi tultengésből fakadt direktori intézkedéseknek, melyek sem az iskola rendje, sem az iskoláztató szülők és lakosság nyugalma és békessége érdekében nincsenek. Mi nem kérünk és nem is várunk a magunk javára még a hittanítás fontos érdekében sem részrehajló intézkedéseket, ellenben kérjük és várjuk a lehetőségét és biztosítását annak, hogy a vallásoktatás fontos feladatát az állami iskolákban is nyugodtan és eredményesen végezhessük. Ezért kérjük a 932—1930. szám alatt kiadott sérelmes tanfelügyelői rendelkezés hatályon kívül helyezését s az iskolaigazgatóságok utasítását, hogy magasabb egyházi ellenőrző hatóságainkkal szemben az illő és köteles figyelmet tanusítani a jövőben ne terheltessenek. E kérésünk meghallgatását és teljesítését illetőleg az iskola, egyház és állam érdeke — úgy vélem — egészen egybeesik.

Ardai Aladár.

Az Isten munkájának tapasztalata a lelkész életében és működésében

(Folytatás.)

A harmadik feltétel a Jézus gyülekezetével való összeköttetés.

Oly nagy súlyt fektetett Pál apostol az ő missziói munkájára nézve a hívő gyülekezettel való ilyen összefüggésre, hogy ez okból kifolyólag írta a Rómabeliekhez írott levelet. A római hívőket nem tudta nélkülözni szolgálata teljesítésénél. Ők képezték a támpontot új vállalkozása számára nyugat felé. Ezért versenyez ő az ő teljes üdvhírének fejtegetése által a római gyülekezettel való tökéletes egyetértésért az ő Urukban, a Jézus Krisztusban való közös hitnek legmélyebb és legbensőbb kérdéseiben. Épenugy kéri ő a thessalonikabelieket: „Imádkozzatok értünk, atyámfiai, hogy az Urnak beszéde terjedjen és dicsőíttessék [2. Thes. 3. r. 1. v.]. Antiochiában megérte, hogy Isten felhasználta a gyülekezetet, hogy annak imádsága és bőjtölése között a gyülekezet által hívassanak meg az ő hirnökei a munkára, midőn a Szentlélek a gyülekezetnek azt a megbízást adta: „Válasszátok el nékem Barnabást és Sault a munkára, amelyre én hívtam őket“ [Ap. csel. 13. r. 2. v.]. A gyülekezet vetette rájuk kezeit és a gyülekezet bocsátotta ki őket. A hirnökök az antiochiai gyülekezetbe tértek minduntalan vissza, hogy megpihenjenek és új erőt nyerjenek. És az csak egészen kicsiny kör volt, amelyben Pál Szilással és Timotheussal Korinthusban imádsággal és a Jézusról szóló igékkel erősíthette magát a pogányság hatalmasságai ellen és mégis éppen ez a közösség szerzett ismét új teret az apostol szívében az Isten lelkének, hogy örvendező bizalommal tegyen bizonyosságot a zsidóknak, hogy Jézus a Krisztus.

Krisztus hirnöke mindig egy tagja a Krisztus gyülekezte szent testének és ezért a kéznyújtást, a segedelmet, a pártfogást nem nélkülözheti anélkül, hogy a legsúlyosabb kárt ne szenvedje. Könyvek, amelyek a felekezet hitéből állottak elő, sokszor értékes módon közvetítetik ezt a közösséget, de azok nem pótolják teljesen a Jézus gyülekezetének élő tagjaival való személyes összeköttetést. Boldog az a lelkész, aki az imádkozóknak ilyen hívő körét bírja maga körül. A vallásos ünnepélyeken is értékes erősítő a mi szolgálatunkra és a Krisztus testével való élő közösséget képes nekünk nyújtani.

*

A negyedik feltétel az engedelmesség útján való járás.

Nem várhatunk Istentől semmi áldást, ha mi saját utainkon járunk és nem kérdezősködünk Isten akarata után. Ez nem azt jelenti, hogy minden lépésünkre nézve először különös üzenet küldessék számunkra az égből. Isten vezet bennünket a lelkiismeretnek halk hangja, a szentírásban levő igéi és a viszonyok, a körülmények által, amelyek közé bennünket állított. De szükségünk van arra, hogy finom észrevételünk legyen és hogy Istennek megismert akarátát engedelmesen kövessük. Mily sok erő megy veszendőbe, mily sok haszontalan uton járunk mi, mivel sokszor annyira tervnélküli, önmagunkválasztotta uton járunk!

Minden tökéletessége mellett maga Jézus sem lehetett volna az ő Atyjának hírnöke azon hívás nélkül, amely Keresztelő János által adatott ki, „Lőn az Úrnak szava Jánoshoz, a Zakariás fiához, a pusztában“ [Luk. 3. r. 2. v]. Senkisémet értette meg világosabban ezt a hívást, mint Jézus; Ő hallotta a bűnbánatra való hívást, meghajolt azelőtt, amennyiben Ő a népnek bűnét magára vette, mint Istennek báránya és éppen ezért lett Ő a Lélekkel határtalan mértékben a szolgálatra felkenve. Ekkor volt neki megbízatása. Addig türelemmel várt, egészen 30 éves koráig; így már régen erősen hajthatta Őt is a tulajdon szive, hogy az emberek igazságtalanságával szemben az ő Atyjának igazságáért síkra szálljon.

Tanítványainak meghagyja: „Maradjatok Jeruzsálem városában, mignem felruháztattok mennyei erővel“. [Luk. 24. r. 49. v.] Oly szívesen hirdette volna Pál Ázsiában és Bithyniában az evangéliumot — nem tehetette, mivel azzal Isten most sem bízta meg. Macedonia után Istennek hívása vezette őt és ott az volt a megbízatása, hogy a bíborárus asszonyt hitre segítse és egy szolgálóleánykából a jövőmondásnak lelkét kiűzze. Ha kezünkbe veszünk egy munkát, amellyel nem az Ur bizott meg bennünket, hanem ahova minket talán csak jobb fizetés, vagy nagyobb tekintély von, akkor bénák vagyunk és működésünkben terméketlenek.

*

Istennek munkáját tapasztaljuk és megőrizzük életünkben és működésünkben alázatosság és háladatosság által.

Saul király Agág királyt megtartotta a diadalmenetre. Ez összetörte az ő erejét. Elfeledkezett a haláláról és tönkre jutott. Sámuel Eben Ezer-e ellenben bensőleg egészségesen és termékenyen tartotta őt öregkoráig.

Nem ritka, fájdalmas tapasztalat, hogy lelkeszek lélekben

kezdik el áldott működéssel és az igének életébresztő hirdetésével. De a siker megvakította őket: elfeledkeztek a háláról és elvesztették alázatosságukat. Azóta odább ment tőlük a benső megbizatas. Munkájuk külső menete még ugyanaz maradt, a szavak még épenugy csengenek, mint azelőtt — legalább a külső fülre nézve — de az éhező lelkek nem találtak többé náluk semmi üdülést, felfrissülést, a szegények és nyomorultak megéreztek, hogy valami hiányzik. Lassanként a hírnökök belső élete kiürült és megrongált lett. Észrevették az emberek, hogy az erő tovaszállt tőlük.

Ekkor vissza kell térni az áldott kezdethez, bocsánatot keresni, az igében maradni, a hívőknek közösségét újra keresni, Istenhez új megbizatasért könyörögni és aztán annál nagyobb alázattal és háládatossággal megtartani az Urhoz való hűséget.

Legyen áldott az Isten, aki munkálkodik mindnyájunkban és aki által vagyunk képesek munkálkodni mi is ő dicsőségére!
Ugy legyen

Fugyi.

Danka József.

(Vége.)

Nyugdíj iránti mozgalmunk.

Ugy tudom, hogy a nagyváradi és nagyszalontai iskolák tanteszületei a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület minden tanítónő és tanítójának megküldött egy felhívást, melyben a március 12-re kitűzött egyházkerületi tanító és tanári ülésen való megjelenést kéri.

E gyűlésnek már utána vagyunk s mi, akik ott voltunk, örömmel állapíthattuk meg azt, hogy az ölbetett kezekkel télen álló, segítséget kívülállóktól váró tanítóság felébredt dermedt álmából. Életjelt adott magáról s az eddigi egymásközt való siró panaszkodás helyett, egymást biztatva, bátorítva, mint egy új élet fakadását érezve, azt megteremteni igyekezve kiáltja, hogy élni akar.

Ez a szalmalángként fellobbanó vágy, hang és tett azonban jelleget megőrizve, oly hirtelenséggel nagyon könnyen holtpontra is juthat, ha mint eddig tettük, összegyűltünk itt-ott évente egyszer, egy kevesen, elsírtuk, elpanaszoltuk egymásnak aggódva, nyomorult helyzetünket, vigasztalan jövőnket, határozgattunk semmi eredmény nélkül s azután mind több és több leverő gonddal vezettük s vezetjük hűségesen tovább, megkétszereződött munkával s kötelességérzettel az egyházak s mindnyájunk féltve őrzött kincseit: az iskolákat. Vezetjük amíg bírjuk, amíg megrokkanna kidőlünk minden segítség s nyugdíj nélkül. Felesleges azt fejtegetnem, hogy mi lenne ennek természetes következménye. Ezt tudva és átérezve kérem s figyelmeztetem minden kartársamat igyekezzenek mindnyájan sikra szállani nyugdíjiránti mozgalmunkkal.

munk érdekében. Nem érezhetjük egyedüliségünket e küzdelemben, mert bizonyára mellettünk fog küzdeni az egyházi felsőbbhatóságunk s az Országos Magyar Párt parlamenti csoportja is.

Az egyházi felsőbbhatóságot kérjük s várjuk segítségül annyival is inkább, mert ha a tanítószolgálat nyomorúságos és rendezetlen állapotán nem segítenek, rövidesen s lassanként féltve őrzött veteményes kertjeiket, iskoláikat zárhatják be tanítóhiány miatt.

Napról-napra kevesbül számunk s ennek oka nem más, mint a nyugdíj és a fizetés rendezetlen volta. Újólág felkérjük azért a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi vezetőséget, hogy mostani mozgalmunkhoz, mely az Országos Tanítói Nyugdíjegyesületbe való felvételünket célozza, segédkezet nyújtani s a cél érdekében minden lehető eszközt s utat felhasználni méltóztassék.

Titeket pedig kartársaim arra kérlek, hogy azt a sokat emlegetett türelmet s kitartást bensőtökben fokozva, ne a lemondás, meghátrálás legyen a cél, hanem az élniakarás. Tudom én azt, hogy a bizonytalanságok évei után, talán úgy látszik, hogy ez lehetetlen, de csüggedni nem szabad, mert a remény táplál, hogy helyzetünk jövőjének biztosabb fundamentuma készül. Ez bátorítson mindnyájunkat további munkánkban s vezessen az a tudat, hogy itt kell élnünk, mert ezt kívánja egyházunk s magyarságunk.

Biharpüspöki 1930 március 14.

Herczegh Kálmán,
ig. tanító.

Beszámoló a királyhágómelléki egyházkerület bibliaköreinek meglátogatásáról.

1930 febr. 8—27.

1. *Nagyvárad.* A szabad vasárnap egész idejét (9) a találkozásra szentelte az ifjuság. Délelőtt a felsőosztályos gimnazisták bibliakörével volt bibliaóra és megbeszélés. Istentisztelet után az iparos fiúk bibliakörének tagjai közül is többen résztvettek a megbeszélésen. A kora délutáni órákban az alsóosztályos gimnazista fiukkal volt bibliaóra és megbeszélés. Ezek a találkozások az olasz-i leányinternátus ifjusági összejövetelekre átengedett helyiségeiben voltak. A középiskolás fiúk most is meglepő elevenséget mutattak a kérdések tárgyalásában. A fiukat a keresztyén élet alapvető kérdései nyugtalanítják. Az iparos fiúk bibliaköre számban csökkent — a dolgok természetes rendje szerint, — de lélekben, tartalomban mélyült és szilárdult. 10-én a réti parochiális kör nemrég alakult bibliakörével volt egy órás bibliaórai megbeszélés. Sokat jelent ez az új munka és örömmel vettük fel a kapcsolatot ezzel az új csoporttal. A velencei bibliakör az u. i. felajánlott szolgálatát nem vette igénybe.

2. *Szinérváralján* a fiúk és leányok közös bibliaórákra gyűlnek össze. Figyelmes érdeklődést tapasztaltam. A bibliakörnek fontos kérdése volt az új tagok megnyerése. (Febr. 11.)

3. *Máramarosszigeten* az új lelkes odaadó szeretettel állott a leány és fiú ifjuság mellé. Mindkét nemből nagyszámu ifjuság kapcsol-

lódott bele az ujonnan megindult bibliaköri munkába. Az előjelektől ítélve erős városi bibliaköri munka fog itt kivirágni. (Febr. 12.)

4. *Nagykárolyban* meglepő haladás volt tapasztalható a megelőző évi állapottal szemben. Az ifjusági bibliakör tavalyi válságát kiheverte, az akkor indult gimnázista, iparos-tanuló bibliakör eleven munkát végzett. Kiemelendő a bibliakör könyvtárának eredményes munkája. (Febr. 13—15.)

5. *Domahida* az eredeti programmba nem volt belevéve. A fiuk, leányok bibliaköre mély érdeklődést mutatott. Érdekes volt itt is bizonyosságot nyerni amellet a tapasztalat mellett, hogy a királyhágómelléki falusi ifjuság szívesen fogadja az ifjusági keresztyén munkát. (Febr. 14.)

6. *A szatmári* látogatás első napja szélesebbkörű ifjusági nappá nőtte ki magát. Minden vidék nagyobb gyülekezeteinek ilyen formában kellene szolgálniuk a környék kisebb gyülekezetei között. A vidékről és a városból kb. 300 leány és fiu gyűlt össze. A rendezés munkáját a szatmári bibliakörök elismerésre méltó buzgósággal látták el. A szatmári ifj. bibliakörben található talán az egész egyházból a legdösebb és legöntudatosabb tagok. A ref. és állami gimnáziumok ifjusága bibliaköri alapon való szervezése hálás feladat lenne. Az ezekkel a fiukkal való találkozás az ifjuságot érdeklődőnek mutatta. (Febr. 15—17.)

7. *Szalárdon* a munka haladását mutat abban, hogy van az ifjuságnak külön ifjusági szobája, a tagok érdeklődése megszilárdult. Hogy a munka néha lanyhán megy, nem a fiuk hibája. Az összejeveteleken ők szívesen vesznek részt. (Febr. 18.)

8. *Étesd* örvendetes fejlődés bélyegét hordja magán. Az egyházközség külön ifjusági termet bérel az ifj. bibliakörök számára. A tavaly megindult munka megszilárdult. A könyvtár is szépen dolgozik és gyarapodik. (Febr. 19.)

9. *Nagyszalontán* egy ujonnan alakult munka első zsengeje felett örvendezhetünk. Reméljük ennek a városi gyülekezetnek ifj. bibliaköri munkája is felemelkedik a többi királyhágómelléki város ifj. munkája mellé. Az iparos, kereskedő ifjuság egy lelkes csapata foglalt állást a munka mellett. (Febr. 20.)

10. *Gyantán* előőrsi szolgálatot végeztünk. Ez évben felépül Isten segítségével a gyülekezeti ház és megindul az ifjusági bibliaköri munka is. A lelkész ifjusága iránti szeretete és az ifjuság érdeklődő figyelme találkozásából a közel jövőben szép kilátású munka indulhat itt meg. (Febr. 21.)

11. *Aradon* az iparos, kereskedő fiuk bibliaköre teltre kész, munkára induló társaság. Sajnos, a város gimnázista ifjusága majdnem teljesen elment a városból. Isten fel tudja használni ezt az iparos, kereskedő ifj. bibliakört az aradi gyülekezetben. (Febr. 22—23.)

12. *Pankota* programmon kívül esett bele az utvonalba. A városkává fejlődő falu leány és fiu ifjusága komoly érdeklődéssel hallgatta a bibliakör céljáról, munkájáról szóló előadást. A nemrég megindult ifjusági munkának szép lehetőségei nyíltak meg ebben a gyülekezetben. (Febr. 23.)

13. *Borosjenő* egyike a legujabb gyülekezeteinknek. Fiu ifjusága

nincs. A leányok áldott bibliaórákat tartanak. Itt lehet igazán látni a sok akadály dacára győzedelmeskedő Isten munkájának diadalát. (Febr. 24.)

14. *Temesvár* ifjuságát jellemzi az elevenség. A fiumunka három körben folyik: az idősebb fiúk, iparos, kereskedő tanulók és középiskolások között. A kis középiskolások szervezete példászerű és az ifjuság lelkéből született, kényszerüségmentes. Az elmélyülő lelkimunka mellett eleven önképzőköri munka is folyik, amelyen keresztül nemcsak gyarapodik, hanem csiszolódik is az ifjuság. Ez a szempont is nagyon fontos a munkában.

Egészbevéve a királyhágómelléki ut arról győzött meg, hogy határozott program és több áldozathozatal mellett folyik itt különösen a városi munka, mint az erdélyi városi gyülekezetek többségében. A meglátogatott helyek közül hétben áll külön ifjusági terem az ifjuság rendelkezésére. Ez nagyon kiemelendő.

A gyülekezetek és lelkészek szives vendéglátásáért e helyen is köszönetet mond az u. t.

Az erdélyi református egyházkerület kolozsvári theológiai Fakultása.

191—1930. szám.

MEGHIVÓ

a Nagyenyeden, folyó évi április hó 23—26-án tartandó tudományos theológiai konferenciára.

Napjaink tudományos theológiai törekvései, szövevényességüknél fogva, mind nehezebbé teszik a velük szemben való állásfoglalást, a gyakorlati következményeik pedig sok személyi feszültséget, sőt! harcot idéztek fel az utóbbi években. Ennek a situációnak az öntudatos felismerés és egyházunk javára való hasznosítása érdekében, elhatároztuk, hogy folyó évi április hó 23—26-án, Nagyenyeden az ősi Bethlen-kollégiumban, tehát abban a városban és azok között a falak között, ahol a magyar protestánsizmus legöntudatosabb és leghatározottabb theológiai állásfoglalása megtörtént s az ennek megfelelő theológiai irány született és felvirágozott, egy kifejezetten tudományos theológiai konferenciát rendezünk, amelyre egyházunk érdeklődő vezetőit, lelkipásztorait és tanárait szeretettel meghívjuk.

A konferencia programjába a következő időpontokban, a következő előadásokat vettük fel:

1. **Április 24-én délelőtt 9—12 órákor:** *A dialektikai theológia, mint a theológiai irányok korrekciója.* Előadó: *Dr Tavaszy Sándor.*

2. **Április 24-én délután 4—6 órákor:** *Theológiai feladatok Erdélyben.* Előadó: *Dr Makkai Sándor.*

3. **Április 25-én délelőtt 9—12 órákor:** *Az exegesis problémái.* Előadó: *Maksay Albert.*

4. **Április 25-én délután 4—6 órákor:** *A kijelentés és a pedagógia.* Előadó: *Dr Imre Lajos.*

5. **Április 26-án délelőtt 9—12 órákor:** *Az igehirdetés élyi zói.* Előadó: *Dr Gönczy Lajos.*

Az érkezési nap a konferenciára április 23., távozási idő 26-án délután.

A konferenciára jelentkezők szállást a városban, magánházaknál nyernek, az étkezésről a kollegium konviktusa gondoskodik, naponként 70 lei, tehát a három napra (és pedig 23-án vacsora, 24-én és 25-én reggeli, ebéd, vacsora és 26-án reggeli és ebéd) 210 lei fejében. A jelentkezési díj személyenként 100 lei. Jelentkezni lehet a kolozsvári teológiai Fakultás igazgatójánál április 5 ig. Tekintettel arra, hogy a jelentkezők száma korlátozva van, kérjük, hogy a résztvenni óhajtók a jelzett határidőig jelentkezzenek a teológiai Fakultás igazgatójánál (Cluj—Kolozsvár, Calea Victoriei 38., Református Theológia), mert a később jelentkezőket nem fogadhatjuk el.

Kolozsvár, 1930 március hó 10-én.

Dr Makkai Sándor

püspök,
a theol. Fakultás felügyelője.

Dr Tavaszy Sándor

theol. professzor,
a theol. Fakultás igazgatója.

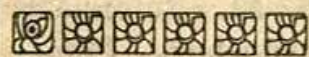

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Léovay Mihály, nagykereki-i lelkipásztor a bihar-érmelléki magyarországi egyházmegye esperese hosszas szenvedés után a mennyei Atya akaratán való megnyugvással folyó hó 4-én elhunyt. Szeretteinek édesapja, gyülekezetének hű pásztora, egyházmegyéjének bölcs kormányzója volt. Legyen áldott emlékezete.

Bartha Lajos kolozsvári IV. éves theol. hallgató testvérünk, egyházkerületünk egyik derék, reményteljes theologusa folyó hó 16 án este, pár napi súlyos szenvedés után hazatért az Úrhoz, Akinek szolgálatára oly alázatos buzgósággal készült. Szelidlelkűségéért és Krisztusához ragaszkodó hitéért mindenki szerette és nagy reménységgel nézett a célja felé kitartó buzgósággal haladó ifju testvérünkre. Hűsége jutalmát elnyeré az Urtól, testvéreinek, szüleinek, barátainak és akik benne Istenországga munkását látták, adjon az Isten vigasztalást „Aki Őbenne hisz, ha meghal is él az”.

HIREK

Templomi ünnepély Belényesujlakon. A belényesvidéki lelkészi kör tagjai amaz elhatározásukhoz hiven, hogy évenként legalább két egyházban rendeznek nagyobb ünnepélyt, március 9-én, vasárnap délután teljes számban megjelentek Belényesujlakon, hogy az ünnepségen közreműködjenek. Az urvacsoraosztás utáni délutáni hangulatban kezdődött meg a délutáni ünnepség, amely alkalommal előimát

Szakács Dénes tárkányi lelkész mondott buzgó áhitattal. Utána Jakab Viktor belényesi lelkész hirdette az ígét megrázó erővel s azzal a mottóval, hogy: „Ki az közületek, aki elárul engem?” A hatásos egyházi beszédet a Masztits János tanító által vezetett helybeli énekkar két száma tette még ünnepélyesebbé. Az utóimádságot Szathmáry István remetei lelkész mondta el szent ünnepélyességgel, amit a gyer-

mekek énekkarának egy precizen előadott száma követett. Demeter Istvánné Váradi Antal egy költeményét szavalta el s a közbeeső ének után Juhász András fenesi lelkész tartotta meg hitmélyítő és lelkesítő hangú szabadelőadását. Az énekkar jól sikerült újabb közreműködése után Nagy Zoltán helybeli lelkész köszönte meg a körüli lelkészek szives fáradozását, üdvözölte a népes gyülekezetet s a CXXII. zsoltár 2. versével befejeződött a szépen sikerült templomi ünnepély. Az estét igen meleg hangulatu szeretetvendégség fejezte be, amelyen a helybeli lelkész látta vendégül a lelkészi kör tagjait.

Az új olasz törvénykönyv a régivel ellentétben elismeri a vallás nagy morális jelentőségét és szigorúan bünteli a vallásellenes vétségeket.

A magyarremetel református ifjuság jól sikerült estélyt rendezett február hó 16-án a Református Nőegylet alapja javára. Az estély műsorában szereplő vigjátékok a nagyszámban megjelent közönséget állandó derűtségben tartották. A szépen sikerült estély anyagi eredményét a Nőegylet az iskolás gyermekek magyar tankönyvekkel való ellátására és a szegény gyermekek felruházására fordította.

Részülő bibliai Kommentár. A Bethlen Gábor Irodalmi és Nyomdai Rt. végrehajtó-bizottsága elhatározta egy kétkötetes ó- és újtestamentumi bibliai Kommentár kiadását. A tudományos alaposága mellett gyakorlati célokat is szolgálni kívánó Kommentár szerkesztésére Hamar István budapesti theol. tanárt kérte fel, aki eddig Czeglédy Sándor, dr

Kállay Kálmán és dr Bodnár Gergely közreműködését biztosította.

A magyar Hymnus éneklése nem lázítás a komáromi bíróság szerint, mely nemrég egy nagy sereg vádlottat felmentett a Hymnus éneklése miatt ellenük emelt vád alól. Pár hónappal ezelőtt hasonló felmentő ítéletet hozott a kolozsvári hadbíróóság is egyik lelkésztársunk ügyében, ki ellen hasonló ok miatt emeltek vádat. A tiltó rendelet mindennek ellenére még fennáll.

Jézus pörének revíziója. Egy Schwayder Salamon nevű amerikai zsidó jogász teljes komolysággal felszólítja hit- és fajtéstvéreit: hívjanak össze Jeruzsálembe, a világ legelfogulatlanabb zsidó rabbijaiból s más zsidó vezetők közül álló: óriási „szanhedrint“ s ez előtt folytatásuk le még egyszer teljes szabályszerűséggel: a názáreti Jézus pörét. Az esetben, ha Jézus ártatlansága kiderülne, tartson az egész nép nagy bűnbánatot. Sshwayder szerint ez lenne egyetlen gyökeres elintézés a zsidókérdésnek!

Kérelem a Biharvármegye területén levő Nt. Református Lelkeszi Hivatalokhoz. *Pataky Károly* csendőralezredes az 1794. és 1810. évek között Kolozsvárról Margittára történt utazása közben elhalt *Pataky Sámuel* halotti bizonyítványát megtalálni szeretné. Felkéri tehát a Nt. Lelkeszi Hivatalokat, hogy abban az esetben, ha anyakönyvükben nevezett egyén elhalálása fellelhető, a püspöki hivatalhoz azt bejelenteni sziveskedjenek. A ha-

lotti bizonyítványt eselleg rendelkezésre bocsátó lelkészi hivatalnak 1000 lei tiszteletdíjat hajlandó megküldeni.

Társszerkesztők; Arday Aladár, dr Bodnár Gábor, Bokor Sándor és Szombati Szabó István.

Hivatalos rész

2st. 64
1930 Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

Pénztári: 873—1930-III. szám. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak. 244—1929. évi egyházker. határozat értelmében beszerezni rendelt „Belmissziói Utmutató” című könyvet hivatalom minden egyes Nt. lelkészi hivatal részére a mai napon megküldötte. Midőn ezt közlöm, kérem hogy fenti mű ellenértéke fejében 120, azaz egyszázhusz leit az egyházkerületi pénztárba minden egyes példány után lehetőleg azonnal a Nt. lelkészi hivatalok beküldeni el ne mulasszanak. Oradea—Nagyvárad, 1930 március 14. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Az összes egyházi és iskolai nyomtatványok állandó nagy raktára.

Konfirmációi emléklap

17×21 centiméter méreletben, kék színnyomással, csinos kivitelben 1.— Lei
21×34 cm. méreletben, nagyon szép kivitelű, három színnel nyomtatva 2.50 Lei
24×31 cm. méreletben, dus aranyozással és még két színnel nyomtatva, legkényesebb igényt is kielégítő elsőrendű kivitelben 3.— Lei

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, több, mint két iv terjedelmű füzet finom papíron, nagyon szép Konfirmációi Emléklappal II. kiadás 16.— Lei

Beszerezhető:

Béres Károly könyvkereskedésében
Oradea—Nagyvárad, Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u) 14.

50 példányig való rendelésnél 10 %, 50 darabon felüli rendelésnél 20 % árengedményt nyújtunk.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagytszt. Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyóásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik heti betét gyűléssel. *Le-
számított váltókat. Folyósít* jelzálog-
kölcsonöket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.

**Répoltszi a triezszi „Adriai”
biztosító-társaságot.** 12

ORGONA- HOMLOKZATSIPOK

a rekvirált sipok helyébe első-
rendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai

orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok
és pedálos harmoniumok ál-
landóan raktáron. Orgona-
javítások, tisztítások és
hangolások pontosan eszkö-
zöltetnek. Költségvetéssel és
harmonium árjegyzékkel dij-
talanul szolgálunk. 12

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

h a r a n g j a i t 12

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
harangszerelevények és harangállványok. — Villamos haranghuzó motorok.

Alapított 1840-ben

Ért. 1930. Március 31.

Jkt: 70-1930.

Pudonásue
Missleus

IV. évf.

Oradea—Nagyvárad, 1930 március 29.

13. sz.

REFORMÁTUSOK LAPJA

h Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 550 lei. Fél-évre 275 lei. — Lelkészek és tanítók saját személyükre évi 350 lei előfizetési díjért kaphatják meg a lapot.

Egyes lappéldányok ára 15 lei.

○ ○ Megjelenik minden héten szombaton.

Bomladoznak-é igazán a szervezett egyházak?

Amikor pár évvel ezelőtt az egyetemes angol sztrájk fojtogató polyp karjai csaknem paralizálták a hatalmas nemzet életét, minden felekezet vezetői közül a legelőkelőbb egyházfők együttesen felkeresték a miniszterelnököt és néhány krisztusi megoldási tervet ajánlottak fel neki, amiknek következtében ez a nagy nemzeti katasztrófa felényi idő alatt orvosoltatott volna. Élesen megfeddték őket érte a vezető politikusok és a világi sajtó egy jórésze, miért avatkoznak bele az ilyen nem hozzájuk tartozó dologba!

Ebből azt következtették sokan, hogy a szervezett egyház bevégezte pályafutását; elerőllenedett. Szava nem döntőfontosságú ma már a lüktető élet vitális kérdéseiben. A sajtó, ez az egyre erősödő közvélemény formális erő, tulszárnyalta befolyás dolgában.

Voltak olyanok is, akik határozottan kijelentették, hogy egy évtized leforgása alatt az összes szervezett egyházak olyan fundamentális változáson esnek át, hogy lehetetlenség lesz reájuk ismerni.

Frederic C. Spurr, manchesteri lelkész felel ezekre a betegesen pesszimista nyilatkozatokra a „Christian World“ egyik számában. Fel-
említi, hogy ugyanazok a vezető politikusok, akik az egyetemes sztrájk idején szemrehányást tettek az egyházfőknek „illetéktelen“ beleavatkozás miatt, egy nagyon is fontos ir nemzeti kérdésben meg szenvedélyesen követelték: „Mit szólnak ehhez az egyes egyházak?! Lehetetlenség, hogy semmi szavuk se volna hozzá?!“ — Továbbá, a szenzáció hajhász napilapok lármás cikkei sohasem fogják az egyház csendes, kovászjellegűleg átható aktivitását pótolni. Komoly elemek véleményét azok nem befolyásolják. Hogy tizezrek ujulnak meg évente lélekben az egyház áldásos ténykedése folytán és mentenek meg a tisztességes élet számára, ezek nem napi sajtónak való szenzációk. Ezeket nem közli le. Ellenben a kannibálisan véres box-match-ekről hasábos cikkeket közölnek.

Ámde azért ő nem balgatagon optimista — mondja. Elismeri, hogy a felszínen bizonyos „bomlások“ vehetők észre. Nincsen meg például ma a lelkekben az a nyugodt, boldog lelki bizonyosság-érzése vallási dolgokban, ami megvolt nagyapáinknál. Valami belső nyughatatlan bizonytalanság halvány rezgése él a lelkekben. A régi szilárd dogmatizmus helyét valami hig doktrinák foglalták el, amik sehogy sem akarnak kikristályosodni.

A statisztika adatai szintén hanyatlás jeleit mutatják. A vasárnapi iskolák ritkulnak, az egyháztagok fogynak, a templomi gyülekezetek kevesbednek. Pompás adatok a napi sajtó számára. Tagadhatatlan, — jegyzi meg rá Spurr lelkész, — hogy a számjegyek tanubizonyosság tételét mellőzni bolondság volna. Vallási dolgokban azonban ritkán fejezik ki a lényegbevágó igazságot. Hétköznapi igazság, hogy az élet legnagyobb dolgait nem lehetséges statisztikai táblákba foglalni. Lelki ismeretes, csendes, kitartó *előkészítő* munkákat zajos statisztikai sikerekkel összehasonlítani.

Nem olyan fűtyszó akar ez lenni, amely önbátorítás céljára való, hanem a lényegbe akar vágni. Egy emberöltővel ezelőtt még minden vallásos munkálkodást statisztikai számok mértékével mértek. Ki kellett mutatni, hány látogatást tett a belmisszionárius, hányszor imádkozott, hányszor olvasott bibliát, hányszor prédikált, hányszor osztott urvacsorát, hány traktátust osztott ki, hány lelket térített meg. A vallást és a számtant confundálták. A számjegyeket összecserélték a lelki magvakkal. Azért lett aztán olyan siralmasan szegényes az aratás. Ebbe a csapdába nem szabad még egyszer belezuhannunk — figyelmeztet mindeneket Spurr lelkész.

Miért nem járnak hát ma az emberek olyan rendszeresen templomba, mint régen? — veti fel a kérdést Spurr lelkész.

Semmiképen sem azért, mert az istentisztelet üres, unalmas volna, nem elégítené ki a lelkeket. Hiszen nem mindig a nagy próféta-knak van a legnagyobb hallgatóságuk. Maga Jézus egyik szombati napon valósággal kiürítette a templomot metsző predikációjával. Egyik lelkésznek lehet löbb istenizenete, a másiknak lehet kevesebb, a gyülekezeti élet meglazulásának főoka nem itt keresendő. Egyetlenegy szóban foglalható az össze: *Zeitgeist*: korszellem.

És most megfelel a nagy kérdésre: Bomladoznak-e a szervezett egyházak? Erre nem felelet az, hogy sok olyan templomkerülő van ma, aki régebben templomjáró volt; mert ezek *mindig* templomkerülők voltak. Még akkor is, amikor testileg a templomban megjelentek; lelkük azonban másfelé barangolt. Akkor ugyanis nem volt még más szórakozásuk. Ma van ezerféle is. Hogy az ilyet vissza kell téríteni, az más kérdés; ránk most nem tartozik.

Nem bomladoznak tehát az egyházak, hanem *hullatják száraz ágait, hogy értékesebb gyümölcsöket teremhessenek*. Előkészülnek egy nagy átalakuláshoz, ami küszöbön van. Pihenő időre van szüksége az egyháznak, hogy előkészüljön a világi tudományok széditően gyors előhaladása által megnyitott új világban leendő méltó elhelyezkedésre. Nem bomladoznak az egyházak, hanem átköltöznek. Régi módi, kopott hajlékukból *modern* új palotájukba. A beavatatlan előtt ez bomlásnak látszik. A tisztábban látó előtt azonban nem.

Az idő ugyanis teljesen megérett egy nagy lelki megújodásra. Kikeletet jelent az a szellemerkölcsi világban. Azt bizonyítja a világtörténelem, hogy az egyházas élet minden látszólagos hanyatlására hatalmas méretű vallásos újraébredés következett el. Viharelőtti szélcsendek voltak azok. A tél végződni látszik most is; a tavasz jelei tisztán felismerhetők. Nincs most idő a balga optimizmusra, sem a balga pesszimizmusra, hanem az erőteljes hitnek, tisztánlátásnak áldott ideje ez, amely Istennek alkotó, vezérlő kezét látja meg mindenben.

Bokor Sándor.

Lelkészerkezet.

A nagybányai egyházmegye lelkeszi kara március 20-án népes értekezletet tartott Magos Ferenc mikolai lekipásztor elnöklete mellett. Az értekezlet összehívására a belmissziói munkákat, közelebbről a bibliakörök és nőszövetség megalakítását elrendelő püspöki körlevél adott okot és így a gyűlés főtárgyát is ez a kettő képezte. Tehát az értekezlet kifejezetten belmissziói volt és így eredményében és hatá-
sában nagyfontossága.

Magos Ferenc elnök megnyitójában ismertette a gyűlés tárgyát és lelkes szavakkal hívta fel a lelkeszi kart a belmissziói munka teljes odaadással való megindítására. Utána Debreczeni István tartott előadást a bibliakörökről, ismertetve azok lényegét: négyes programját, a munka megkezdését, folytatását és végzését, továbbá segéd-eszközeit, végül akadályait és áldásait. Ezt követőleg Kürthy Károly halmi-i lelkész tartott lelkes előadást általában a belmissziói munka szükségességéről és közelebbről a nőszövetség megalakításáról és munkásságáról.

A két előadás után hosszú, termékeny eszmecsere indult meg, melyben feltárultak a nehézségek, de egyszersmind az áldások is és bevált módszereket tártak fel a munka egyik-másik ágát sikerrel folytatók. Mivel azonban különösen az ifjúsági bibliaköri munka megkezdése a már serdültebb fiatalság között sok helyen nagy nehézséggel jár, a lelkészerkezet azt a felterjesztést tette a Püspök

urhoz, hogy ezt a konfirmációi oktatás befejeztével, annak tovább-építése gyanánt indíthassa meg. Egyszersmind kéri a kerületi belm. bizottságot, hogy segédeszközül adjon ki rövid tájékozlót, mely a bibliakörök megalakításakor támogatást nyújtana. Az iratterjesztést pedig kéri, hogy hozassa meg és tartsa raktáron a szükséges könyveket.

Foglalkozott az értekezlet a lelkészözvegyek segélyügyével. Felkéri a nyugdíjintézet végrehajtó-bizottságának elnökségét, hogy a legutóbbi ülésen teljes ellátmányra felvett 17 özvegynek már most utalja ki az elmaradt különbözetet. A régi özvegyek segélyezését pedig az egyházkerületől kéri és várja a Baldácsy- és esetleg más alap terhére.

A nagykarolyi lelkészértekezlet által indítványozott egyházkerületi takarékpénztár eszméjét az egyházkerületi gyűlésnek megfontolásra ajánlja.

Ezekon kívül még több fontos tárgy, köztük sok égető egyházi anyagi ügy, került megvitatás alá, melyek a lelkiellentétes feladatokat is feltüntették, úgy, hogy a gyűlés végén teljesen előtűnt az állott a való, reális élet.

IFJUSÁG

A temesvári református ifjuság Isten iránt érzett mélyeséges hálával emlékezik vissza március két első napjára és az azt megelőző, keddi és szerdai napra, amikor számára áldott alkalmat adott az Úr arra, hogy feltárhassa lelkét az Ő igéje előtt, s kegyelmes kézzel készítgette arra, hogy mélyülő hittel egyre radikálisabban szentelhesse oda magát az Ő felséges céljai szolgálatára. Február 25—26-án László Dezső kerületi ifjusági utazó lítkár látogatta meg az Ifjusági Egyesületet s annak négy bibliakörével áldott találkozója volt. Kedden 25-én a középiskolás fiukkal és az egyesület leánybibliakörével, szerdán délután a középiskolás leányok bibliakörével, este pedig az egyesület fiubibliakörével foglalkozott. Nem szólhatott a székely leányok és az iparostanoncok bibliaköréhez, mivel ez a két bibliakör csupán vasárnap tarthatja összejöveteleit. — Március elsején és másodikán dr. Tavaszy Sándor és dr. Imre Lajos theologiai professzor volt az egyházközség vendége, Streleczy Sándor klopodiai lelkésszel együtt, akik egy kétnapos konferencia keretében találkoztak és foglalkoztak az ifjussággal, valamint a felnőttekkel is. Elsején a középiskolás fiukkal és leányokkal, este pedig az összifjussággal tartottak megbeszéléseket. Másnap az Istentiszteleten dr. Tavaszy Sándor predikált. Istentiszteletet követően Imre Lajos dr. tartott presbiteri konferenciát, délután pedig a konfirmándusokkal és az iparostanoncok bibliakörével foglalkozott. Egyidejűleg Streleczy Sándor lelkész a székely leányok bibliaköréhez szólt az Irás alapján. A konferenciát műsoros vallásos estély zárta be, amelynek gerincét dr. Tavaszy Sándornak „Az új nemzeti élet törvénye” címen tartott előadása képezte. Az estélyt különösen meleggé

és bensőségessé tette a jelenleg Temesváron tartózkodó Szabolcska Mihály egy pár megkapóan kedves versének a felolvasásával.

A nagylaki ref. egyház köszönete.

A nagylaki lelkészi hivatal által 1929-ben 315. ikt. sz. alatt egyházközségünk egyházainak lelkészi hivatalaihoz kiküldött segélykérelmekre folytatólag a következő adományok küldettek az imaház-adósság törlesztésére:

Váradless 170, Borossebes 320, Szárazberek 164, Gyanta 565, Klopodia 40, Kóly—Nagykágya 150, Apa 435, Hosszumező 500, Géres 500, Vámfalu 292, Feketetót 100, Amac 917, Csávos 175, Bors 500, Királydaróc 50, Aranyos-medgyes 548, Dobra 100, Berettyószéplak 600, Szentleányfalva 100, Hirip 100, Szárazberek 150, Magyar-kék 729, Bodófalva 120, Óvári 773, Szemlak 2270, Tenke 1000, Kisbábony 342, Gencs 100, Patóháza 750, Avasujváros 100 és Vedresábrány 438 Leit küldöttek.

Temesvári hiveink pedig 1929 november 10-én a nagylaki lelkész ott prédikálása alkalmával 2496 Lei 50 bani perselypénzüket adták a nagylaki egyház segélyére, míg Kiss Károlyné urnő pótlólag küldött különgyűjtéséből 2050 Leit. Hasonlóképen 1929 december 15-én a lelkész ott prédikálása alkalmával végvári hiveink adományaiból nyert nagylaki egyházunk 2558 Leit, míg Nagyárolyban 1930 január 12-én lelkész ott prédikálása alkalmával 2885 Lei volt a perselypénz és a hivek adománya a nagylaki egyház javára. Aradvármegye is adott 10,000 Leit, míg magokat megnevezni nem akaró hiveink külön adománya 22,200 Lei volt.

Midőn hálával nyugtázza az egyház előljárósága a nyilvánosság előtt is e kegyes adományokat, egyben kérjük szépen a Nt. Lelkészi urakat, kik még (legalább 140-en) a hozzájuk is megküldött segélykérésre nem reflektáltak, kegyeskedjenek egyházuk és hiveik kegyes adományait mennél előbb megküldeni a nagylaki lelkészi hivatal címére. „Bis dat, qui citó dat“, hogy tartozásunk kínos kamata ne eméssze meg csekély anyagi erőnket, mit áldozó kegyes szívek hoznak segélyünkre.

Mint eddig, ezután is minden adományt küldő lelkészi hivatal nagylaki egyházunk köszönő iratait is megkapja, azonkívül, hogy a beküldött összeget e helyen a nyilvánosság előtt is nyugtázzuk.

Hálás köszönetünk ismételt tolmácsolásával minden kegyes adakozóra Isten áldását kérjük.

Nagylak (Nádlac, Jud. Arad), 1930 március 18.

Szinek Sámuel,
egyh. gondnok.

Hegyi Károly,
lelkész, lb. esperes.

FELHÍVÁS! Felkérjük azon előfizetőinket, akik előfizetési díjakkal még az elmúlt évről hátralékban vannak, hogy azokat lehetőleg postafordultával ki-egyenlíteni sziveskedjenek.

HIREK

Lelkészoavasztás. A nyüvedi gyülekezet Barkász Imre patóháza-i lelkészi választotta meg lelképásztoraúl. Isten áldása legyen az új pásztoron és gyülekezetén.

Egyh.-megyei választások. A nagykárolyi egyházmegyében a RácZ Elek néh. kismajtényi lelkész elhalálozásával megüresedett lelkészi tanácsbirói tisztségre Borbély Sándor érdengelegi lelkészt; a Szilágyi Kálmán eltávozásával megüresedett világi tanácsbirói tisztségre pedig Domahidy Istvánt választották meg; mindkettőt a szavazatok tulnyomó nagy többségével.

Templomi ünnepély Vederesabrányban. Alig 170 ref. lélek és ebből is oly kevés az Isten lelketől lelkezett lélek! A nagyobbbrész küllőférező, távolból kritizáló, gnyolódó. De azért az Isten lelke munkál itt is és talál munkásokat, ha csak 4—5-öt is! Hisz ez már sok is! Mert az Ur azt mondotta: Ahol ketten-hárman egybegyültök az én nevemben, ott vagyok veletek. És az Ur Jézus a kicsiny, szegényes, gyermekded kezdéseket megerősíti. Ebben a hitben mert megindulni a parányi nőszövelség a csöpp bibliakörrel karöltve. És március 23-án a templomban egy szerény, kisméretű, teljesen hazulról kikerült szereplőkkel rendezett ünnepélyt, amely első volt e gyülekezetben, mint ilyen, de reméljük, nem utolsó. A bibliakör tagjai szaváltak, énekeltek, a lelképásztor emlékbészédet mondott Károli Gáspárról és Bethlen Gáborról, egy karének is hangzott és — a szivekben megmozdult valami! Óh bár jönne ez után az első, imbolygó lépés után több, mint biztosabb,

szilárdabb, a református hitludatban bátrabb és az Isten Lelke láthatná meg működöttünk is az ő fényes dicsőségét!

A pankotai ref. egyházban a nők hitéletének ápolására és a gyülekezeteli jótékonyság gyakorlására már a múlt év elején megalakult nőszövelség március 16-án tartotta ujjászervező és tisztujtó közgyűlését. A választások során díszelnőkök lettek: özv. Abonyi Henrikné és Gombos Antalné; ügyv.-elnök Kun Zoltánné; alelnőkök: özv. Szabó Ferencné és Zs. Varga Erzsébet; pénztárnok Barihel Józsefné; jegyző Szabó Dániel tanító. A rendes pártolótagokra nézve a tagsági hozzájárulás minimum 20 Lei. A nőszövelséget, amelynek most 60 tagja van, az egyházmegyei nőszövelség alakuló közgyűlésén Kun Zoltánné elnök fogja képviselni. Ugyancsak a pankotai egyházban megindult az ifjusági munka is. 24 rendes taggal megalakult a K. J. E. Az egyesület a fiutagoktól havi 10 Lei tagságidíjat szed. Ebből a pénzből s a műkedvelők jövedelméből olvasótermet szándékszik létesíteni és ifjusági könyvtár alapját lerakni. Az egyesületen belül egyenlőre 10—10 résztvevő taggal fiu- és leánybibliakör működik az „Ébresztőben“ közölt program alapján. Hetenként kétszer pedig énekórára gyűlnek össze a tagok és templomi énekeket tanulnak vegyeskarra, amikkel különben is szerepeltek már a nyilvánosság előtt a Károli és Bethlen ünnepélyeken. (n.—n.)

Társszerkesztők: Ar dai Aladár, dr Bodnár Gábor, Bokor Sándor és Szombati Szabó István.

HIVATALOS TÁRSZ

Az erdélyi és királyhágómelléki református püspököktől.

2613. IV.

1930. sz.

1255. I.

**Valamennyi esperesi, lelkészi hivatalnak, iskolai hatóságnak
és egyházközség presbitériumának**

A „Károli Gáspár Irodalmi Társaság” megszervezésére kiküldött bizottságnak 1929. évi nov. 22-én tartott üléséből nyert megbízásunk alapján pásztor-atyai és testvéri szavunkkal kérjük, hívjuk egyházkerületünk valamennyi ref. egyházi testületét, intézményét, egyesületét, minden egyházi és világi listviselőjét, minden rendű és rangu híveit, hogy a fentemlített irodalmi társaság alapító, vagy rendes tagjainak sorába minél számosabban lépjenek be. A taggyűjtő íveket a középiskolák részére közvetlenül, az egyházközségek részére pedig az illetékes esperesi hivatalokhoz küldöttük. Esperes atyánkfiait kérjük, hogy az íveket a lelkészi hivatalokhoz szétküldeni s onnan ismét összegyűjtve, legkésőbb a folyó évi június hó 1. napjára saját egyházkerületük püspöki hivatalába okvetlenül visszaküldeni méltóztassanak. Ugyanerre a határidőre és ugyancsak a püspöki hivatalba sziveskedjenek visszaküldeni a középiskolák igazgalóságai is az aláírt íveket. A tagsági díjak befizetéséről az intézkedést fentartjuk az Irodalmi Társaság megválasztandó vezetőségének. Ha azonban valahol a taggyűjtéskor is történének tagdíjbefizetések, azokat méltóztassanak a hf. esperes urak szintén összegyűjtve továbbítani illetékes püspöki hatóságukhoz.

Gyülekezeteink lelki életének bármennyi és bármilyen sokféle legyen is ma a szükséglete, a vallás-erkölcsi munkának bármilyen széles is a mezeje, a „Má”-nak egyháztársadalmi szempontból ha megannyi, holnapra nem váró kategorikus imperativusa van is, megnyugtathat mindnyájunkat, hogy mindezekkel szemben viszont romániai magyar református Sionunkban annyi a fényes tehetség, irodalmi fölkészültség és rátermeltség, hogy mindez — összefogva és világosan kijelölt célokra irányítva — minden bizonnyal képes lesz kitermelni azokat az irodalmi műveket, melyek a lelkek igényeit, mindenben kielégíthetik. És ha a Károli Irodalmi Társaság nem is jelentene nekünk többet, mint csupán egy bibliaterjesztő, vallásos iratokat propagáló, értékes könyveket s folyóiratokat kiadó nagyszabású református irodalmi vállalatot, még akkor is kötelességünk volna — önmagunkkal szemben is — belépni annak a tagjai közé, mert a tagilletmények, melyeket a társaság kiadványaiból kapunk, bőven megérik majd pénzben is a befizetett tagsági díjakat.

Am a Károli Irodalmi Társaság nekünk egyebet is jelent.

Jelenti a hálás kegyeletet a nagy bibliafordító iránt, kinek nevével a homlokán és Isten igéje alázatos szeretetével a szivében indul uljára. Nagy szellemi és erkölcsi tőkét jelent, mert egybegyűjti kebelében a romániai magyar református világ szellemi kiválóságait. Jelenti az új célkifűzések mellett az ősök nagy erényeinek követését és em-

lékezetét. És mert mindez így van, támogatása jelenti reánk nézve a kálvinista magyar becsületet.

Éppen ezért bizvást hisszük, hogy amikor e belépésre hívó szövegünket a taggyűjtő ivvel elküldjük Hozzád, szeretett Atyánkfia, elég, ha csak annyit mondunk mellé: tolle, subscribe, — vedd és ird alá!
Cluj—Kolozsvár, Oradea—Nagyvárad, 1930 március 27.

Dr Makkai Sándor,
erdélyi püspök.

Sulyok István,
királyhágómelléki püspök.

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

1437—1930-III. Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak. Tekintettel, hogy a Posta, Távirat és Telefon autonómiájára vonatkozó törvény f. évi április hó 1-től életbelép, van szerencsém a Nagytiszteletű Esperesi és Lelkészi Hivatalokkal a Miniszterium idevonatkozó 38,429—4273. sz. rendeletét a következőkben közölni: Fenti időponttól kezdve az összes hivatalos levelezések egy speciális bélyeggel lesznek ellátva. Az összes lelkészi hivatalok ezen speciális bélyegeket a szükségletüknek megfelelően a helységükben levő postahivaltól illetve azon községben, ahol postahivatal nincs, a postaközegtől a következő tartalmu igazolvány ellenében rendelik meg:

A DEVERINȚA.

Subsemnatul preot din comuna județul adeveresc prin prezenta că am primit dela oficiul postal din (factorul postal) următoarele timbre speciale, pentru francarea corespondenței oficiale, a căror cost urmează să fie trecut în contul No. 6. al Ministerului Instrucțiunii Publice și al Cultelor :

.....bucăți à Lei	1,	total Lei:.....
..... " " "	2,	" "
..... " " "	3,	" "
..... " " "	4,	" "
..... " " "	5,	" "
..... " " "	10,	" "

Totalbucăți în valoare totală deLei.

Semnătura predatorului, (L. S.) Semnătura primitorului,

Data

Fenti igazolvány két példányban állítandó ki, melyek közül az egyik a bélyeget kiszolgáltató postahivatalnál marad, a másikat pedig az átvevő lelkészi hivatal irattárában őrzi.

A hivatalos levelek a posta idevonatkozó tarifája szerint bélyegeztetnek fel.

A küldemények közvetlenül a postahivataloknak, ennek hiányában a postakézbesítőnek lesz nyugta ellenében átadva, amikor is a vallás-és közoktatásügyi miniszterium 6. sz. számláját megterhelik.

A lelkészi hivatalok havi kimutatást készítenek a naponként készített kimutatások alapján, amely napi, illetve havi kimutatások az elküldött levelek számát és a felhasznált bélyegek értékét foglalja magában.

A kimutatás a következő minta szerint készítendő:

Numele autorităţii :

BORDEROU

de situația timbrelor speciale, pentru francarea corespondenței
oficiale în cursul lunii 1930.

Data zilei	Numărul plicurilor expediate	Valoarea timbrelor oficiale aplicate	Valoarea timbrelor în depozit la finele lunii
1-től 31-ig			

A postakönyvben mindes egyes hivatalos levélre tett bélyeg értéke bejegyzendő.

Komolyan felhivatnak az összes hivatalos leveleket kezelők, hogy a speciális bélyeg csak kizárólagosan hivatalos levelezések felülbélyegzésére használható fel.

Mindazok, akik ezen szabálytól eltérnek, a P. T. T., valamint a büntető törvényben előírt büntetéseknek teszik ki magukat.

Postai tarifa :

	Lei		Lei
Levél 20 gramig belföldön	6.—	Csomagok, pénzeslevelek	
20 gramos töredékekért	2.—	értékkel 10,000 leig min-	
Levelezőlap	2.—	den 1000 után	3.—
Nyomatvány 50 gr.-ként .	1.—	10,000 lein felül minden	
Tudományos irodalmi vagy		1000 lei után még . . .	1.—
tankönyvekért 50 gr.-ként	50	Terjedelmes vagy törékeny	
Ujságok és folyóiratok		tárgyakért a súly díja	
50 gramonként	25	50%-kal emelkedik	
Ajánlási díj	10.—	Házhozszállításért tárgyan-	
Express-díj	30.—	ként 5 kgr.-ként vagy	
Csomagok különként és tö-		töredékenként	5.—
redékekért	8.—	Az értesítéstől számított 3	
Tudományos, irodalmi vagy		nap alatt át nem vett bár-	
tankönyveket tartalmazó		mely tárgyért raktárdíj	
csomagok kilója vagy		cimen naponként fize-	
töredéke	4.—	tendő	2.—

Midőn fentieket közlöm, kérem valamennyi nt. esperesi és lelkészi hivatal, hogy fenti rendelkezésnek megfelelően eljárni és ahhoz szigoruan alkalmazkodni sziveskedjenek.

Oradea—Nagyvárad, 1930 március 27. Atyafiságos szeretettel:
Súlyok István, püspök.

1415—1930-III. szám. KÖRRENDELET. Valamennyi egyházközség Nagytiszteletű Prebytériumának! Van szerencsém értesíteni, hogy az egyházközségek tüzbiztosításaira vonatkozó 1935 január 1-én lejáró szerződésre nézve egyházkerületünk ügyészének meghallgatásával tudomásul vettem hivatalosan, hogy a Fonciera Általános Biztosító Részvénytársaság az Agricola Általános Biztosító Részvénytársasággal történt egyesülése folytán cégét *Fonciera-Agricola Általános Biztosító Részvénytársaság-ra* változtatta át és velünk szemben kötelezte magát, hogy fennálló szerződésünket teljes egészében továbbra is változat-

73
1930

lanul érvényben tartja. Amidőn kérem a Nagytiszteletű Presbytériumot, hogy halározatomat ludomásul venni, az erre vonatkozó csatolt nyilatkozat egyik részét aláírva hozzám visszaküldeni sziveskedjék, közlöm, hogy a cég által aláírt másik nyilatkozat megőrzendő. Egyebekben a Fonciera nagyváradí vezérügynökségének sem vezetésében, sem szervezetében a fentiek következtében semmi változás nem állott elő. Ezuttal felhivom a Nagytiszteletű Presbytérium figyelmét arra, hogy az egyházközség tüzbiztosítási összegeit vizsgálja felül és ha szükségesnek mutatkozik, azokat emelje fel, nehogy tűzkár esetén az egyházközséget a helytelen biztosítás miatt károsodás érje, valamint arra is, hogy a folyó évről már esedékes járulékot nagy anyagi felelősségének figyelembevételével, ha még nem tette volna, haladéktalanul befizetni sziveskedjék. Oradea—Nagyvárad, 1930 március 22. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

71
1930.
Pénztári: 1494—1930-III. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak. Az 1929. évi december hó 5-én tartott egyházkerületi közgyűlésünk jegyzőkönyveinek nyomtatott példányaiból minden egyes lelkészi hivatalhoz 1—1 példányt hivatalom megküldött. Midőn erről értesitem a Nt. Lelkészi hivatalokat, egyben kérem, hogy a jegyzőkönyvek példányonkénti ellenértéke fejében 130 leit az egyházkerületi pénztárba lehetőleg azonnal beküldeni sziveskedjenek, amennyiben a nyomtatással felmerült költségeket a kerületi pénztárnak már előlegezni kellett. Oradea—Nagyvárad, 1930 március 21. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Teljesen új komplett 20 kötet Révai Nagy Lexikon

— az eredeti bolti ár helyett —

18,000 Lei áron eladó.

10 kötet nagy album alakú
teljesen jó állapotban levő Atheneum kiadása

Magyar nemzet története

dús aranyozású, egész vászon kötésben

2800 Lei áron eladó

Béres Károly könyvkereskedésében

a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület könyvkiadójánál
Oradea—Nagyvárad, Iosli Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület iratterjesztésének könyvjegyzéke :

	Lei
935. sz. Biblia 30×21 cm. 800	200
932 " " 28×20 " 300	150
923 " " 24×16 " 250	120
922 " " 24×16 " 200	100
915 " " 17×12 " 400	90
915 " " 17×12 " 500	300
914 sz. Biblia 17×12 cm.	200
912 " " 17×12 " "	150
911 " " 17×12 " "	120
909 " " 17×12 " "	100
908 " " 17×12 " "	90
907 " " 14×10 " "	300
906/a. sz. Biblia 14×10 cm. ---	350
965 " Ujszövetség, bőrkötés, aranyozott szélű	150
963 " " vászonkötés aranyozott széllel	80
961 " " " " " " " "	50
954 " " papirkötés	25
952 " " " zsolttár nélkül	20
Zsoltárok könyve	4
Ujszövetség (Lukács, Máté, János)	4
Ravasz L.: Hazafelé, imádságos könyv	200
Maradj velem, imádságos könyv	80
" " " " " " " "	60
Zsoltár kisbetűs	82
Révész I.: Akikre nem volt méltó a világ	40
Dr Imre L.: A Vezető-könyve.	90
Forgács Gy.: Belmissziói utmutató.	120
Dr Makkai S.: Öntudatos kálvinizmus	50
Dr Makkai S.: Gyöngyvirág	40
Az Ur csodásan működik (Bibliköri vezérfonal)	16
Itt az Isten köztünk (Bibliaolvasó kalauz)	28
Vallásos versek gyűjteménye	35
Soltész J.: Konfirmációi káté	15
Szentimrei J.: Verses magyar krónika	40
Hol az igazság?	5
Képek a múltból	8
Ünnepnapok I. sorozat füzetenként	4
" II. " " " " " " "	4
Csathóné: Mesék és elbeszélések	16
Bibliai mondások, kemény fába faragva	40
" " karton papíron	15
Levelező-lapok bibliai mondásokkal	---
Bibliajelzők	---

Lelkészi hiánytalok megrendelése 3 hónapi bizományba adatkak

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagytiszt. Református Lelkészi Hivatalnak
 Jud. Arad Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Takarékosság

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
 Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyvársárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-
 számítól váltókat. Folyósít* jelzálog-
 kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen
 teljesít. Minden bankszerű üzletet
 kedvezően lebonyolít.

**Képviselet a triesszi „Adriai”
 biztosító-társaságot.** 13

ORGONA- HOMLOKZATSÍPOK

a rekvirált sípok helyébe első-
 rendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai

orgona- és harmonium-
 gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok
 és pedálos harmoniumok ál-
 landóan raktáron. Orgona-
 javítások, tisztítások és
 hangolások pontosan eszkö-
 zöltetnek. Költségvetéssel és
 harmonium árjegyzékkel dij-
 talanul szolgálunk. 13

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja saját találmányu szabadalmazott

harangjait

13

Alapított 1840-ben

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
 harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.